**EILANDSRAAD VAN ARUBA**

**Notulen** 1963 **No.** 10

---

# NOTULEN

**van de openbare vergadering van de Eilandsraad**

op vrijdag 6 december 1963, des avonds om negen uur.

---

**Behandelde onderwerpen :**


1. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab. 1959 no.18). (Ag.no. 9207; bijlage 1963 no. 47). blz. 114

2. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 1964 (Ag.no. 9197; bijlage 1963 no.48). blz. 114

3. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Beheersverordening Telefoondienst). (Ag.no. 9200; bijlage 1963 no. 40). blz. 266

4. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Telefoondienst voor het dienstjaar 1964. (Ag.no.9201; bijlage 1963 no.41). blz. 266

5. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Beheersverordening Water- en Energiebedrijf). (Ag.no. 9202; bijlage 1963 no.42). blz. 267

6. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Water- en Energiebedrijf voor het dienstjaar 1964. (Ag.no.9203; bijlage 1963 no. 43). blz. 267

7. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van de afschrijvingspercentages voor de Dienst voor Openbare Werken (Uitvoering Beheersverordening Dienst voor Openbare Werken). (Ag.no. 9204; bijlage 1963 no.44). blz. 267

8. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst van Openbare Werken voor het dienstjaar 1964 (Ag.no. 9205; bijlage 1963 no. 45). blz. 267

9. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten voor het dienstjaar 1964. (Ag.no. 9206; bijlage 1963 no. 46). blz. 267

10. Brief van het Bestuurscollege dd. 17 oktober 1963 no.10347, betreffende een schenking aan de parochie Sta.Cruz bij gelegenheid van haar 100-jarig bestaan. (Bijlage 1963 no.58). blz. 267


---

<u>VOORZITTER</u>: O.S. Henriquez, Gezaghebber.

<u>SEKRETARIS</u>: L.C.M. Kerstens, Sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig zijn de leden D.G.Croes, F.J.Tromp, G.A.Oduber, E.R.Finck, F.D. Figaroa, A.Werleman, W.C.Anslijn, M.Irausquin, I,S. de Cuba, L.Croes, M. de Cuba, M.Croes, J.Geerman, C.A.Eman, J.Erasmus, A.Falconi, F.V.Lacle, D.Tromp, D.Flemming, L.V.Britten, L.A.I.Chance.

DE VOORZITTER: Ik open hierbij deze openbare vergadering van de Eilandsraad en heet U allen van harte welkom.

Met goedvinden hoop ik van de enige dame onder ons, zou ik vanwege de temperatuur willen voorstellen onze jassen uit te trekken althans zij die daarvoor voelen.

Alvorens over te gaan tot de behandeling van de agenda zelf, zou ik even het woord tot U willen richten in verband met het feit dat wij vandaag wel een zeer belangrijke vergadering voor ons hebben n.l. de behandeling van de begroting van het eilandgebied voor het jaar 1964. Ik zal het kort maken door slechts een beroep op U allen te doen om deze begroting op een zakelijke, positieve wijze te willen behandelen, op een wijze namelijk die de naam van Aruba eer zal aandoen en waarbij slechts het algemeen belang van Aruba zal worden behartigd.

Ik ga thans over tot behandeling van agendapunt I.

1. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab.1959 no.18). (Ag.no. 9207; bijlage 1963 no. 47).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

DE VOORZITTER: Alvorens over te gaan tot agendapunt 2, wil ik de Raad voorstellen goed te vinden dat aan de agenda wordt toegevoegd agendapunt 11, namelijk ter behandeling van

11. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening presentiegelden Raadsleden, Ab. 1952 no.1, zoals gewijzigd.

Dit is dus het stuk dat U hedenochtend nog behandeld hebt in de huishoudelijke vergadering. Kunt U zich hiermee verenigen?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming gaat de Raad akkoord met het voorstel van de voorzitter om het ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening presentiegelden Raadsleden, als boven vermeld als punt 11 op de agenda te plaatsen en dit staande de vergadering te behandelen.

2. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 1964 (Ag.no. 9197; bijlage 1963 no. 48).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, met Uw permissie zou ik enkele woorden voeren over het voor ons liggend ontwerp-begroting 1964, al is het zeer kort.

Tot mijn spijt moet ik mijn teleurstelling uitspreken over het feit, dat het Bestuurscollege bij de aanbieding van het ontwerp-begroting 1964 met geen woord heeft gerept over het probleem der werkeloosheid in de Memorie van Toelichting.
Verder, dat het Bestuurscollege de Eilandsraad niet heeft geantwoord op hun vraag, hoe het Bestuurscollege denkt de werkelozen aan werk te helpen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals U weet, is dit een stokpaardje van mij sedert 1949. Reeds in de Staten. Daarom heb ik het weer vandaag hier aangebonden.

Mijnheer de Voorzitter, het probleem der werkeloosheid is het ernstigste probleem van onze gemeenschap en volgens mijn bescheiden mening dient het Bestuurscollege alles in het werk te stellen om dit probleem met alle middelen te harer beschikking te bestrijden. Hier kunnen we en mógen we geen struisvogel-politiek spelen. Het probleem is daar.
Daarom zou ik gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen, welke projekten uitgevoerd zullen worden gedurende 1964, en hoeveel werkelozen bij deze projekten aan een baan geholpen zouden kunnen worden. Ik weet dat er een eerste fase van het meerjarenplan bestaat. Wat het inhoudt weet ik niet.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb uit de kranten kunnen vernemen, dat men op Curacao bezig is arbeiders aan te werven om in Nederland te gaan werken.
In verband hiermede zou ik gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen welke pogingen gedaan zijn om arbeidskrachten van Aruba naar Nederland te sturen. Want de kranten in Nederland zijn elke dag vol advertenties van "shortness of manpower". In Nederland zijn er duizenden Spanjaarden en Italianen werkzaam. Waarom kunnen onze eigen mensen daar niet geplaatst worden? Van daar mijn vraag, Mijnheer de Voorzitter. Want indien men arbeidskrachten van Aruba naar Nederland kan sturen, dan zal dit zeer zeker het probleem der werkeloosheid enigszins verlichten.
Laten we desnoods iemand naar Nederland sturen om de zaak te regelen, want met papierwerk komen wij niet verder. Het persoonlijk contact heeft te allen tijde voorkeur.
Gaarne de zienswijze van het Bestuurscollege ten aanzien van de verschillende punten die ik naar voren heb gebracht in verband met het probleem der werkeloosheid.

Op de eerste plaats wil ik heden voor de mensen van de Telefoondienst een lans breken en het Bestuurscollege vriendelijk verzoeken om op zeer korte termijn over te gaan tot herziening van de loonregeling 1953 met betrekking tot losse arbeiders en werklieden voor wat betreft de Telefoondienst.

Mijnheer de Voorzitter, deze loonregeling werd opgesteld in 1953 toen de Telefoondienst nog in embryo-status verkeerde. Toen had men namelijk ongeveer 1200 toestellen. Volgens verkregen mededeling zijn er thans over de 3000 toestellen aanwezig. Mijnheer de Voorzitter, deze cijfers spreken duidelijke taal. De verantwoordelijkheid van de monteurs en anderen werkzaam bij de Telefoondienst is onherroepelijk toegenomen. Het verdient daarom aanbeveling om zo spoedig mogelijk over te gaan tot herziening van de loonschalen van deze arbeiders, welke herziening zeer zeker verantwoord is. Goed bekeken, Mijnheer de Voorzitter, is de Telefoondienst de enige dienst die zich zelf bedruipt.
Ook voor de ambtenaren bij deze dienst is een salaris-herziening zeer zeker op zijn plaats.
Gaarne zie ik een bevestigend antwoord van het Bestuurscollege tegemoet op dit billijke verzoek.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben iemand, die altijd voor de kleine man, de arbeiders dan, in de bres spring. Daarom voel ik een verplichting jegens deze

arbeiders om heden voor hen een lans te breken, zodat de arbeiders in dienst bij de Overheid gecompenseerd worden voor de stijgende kosten van levensonderhoud.
De laatste bekende cijfers van het Statistiek en Planbureau voor september 1963 wijzen aan, dat de kosten van levensonderhoud op Aruba is gestegen tot 106.5. Het is daarom meer dan billijk dat de arbeiders in Overheidsdiensten, inclusief Werkverschaffing, worden gecompenseerd voor de stijgende kosten van levensonderhoud.
Men kan zeggen, dat er geen middelen aanwezig zijn om deze compensatie te betalen, maar men moet ook niet uit het oog verliezen dat de arme arbeiders ook geen middelen hebben om behoorlijk in het onderhoud van hun gezin te voorzien. Het Bestuurscollege moet dus mijns inziens een modus vinden om aan deze arbeiders te compenseren, datgene waar ze recht op hebben.
Gaarne zie ik een antwoord van het Bestuurscollege tegemoet in deze zo belangrijke aanzoek voor de kleine man.

Mijnheer de Voorzitter, tot mijn spijt moet ik zeggen, dat het Bestuurscollege tot op heden geen plannen aan de Eilandsraad heeft aangeboden om tot bescherming van de Arubaanse bodem over te gaan. Ik zeg tot mijn spijt, want dit is niet iets nieuws omdat dit probleem reeds naar voren werd gebracht in het rapport "Welvaartsplan Nederlandse Antillen 1946". Rapport van Prof.Ir. D.Dresden en Prof.Dr.Ir. Goudriaan. Ik citeer een klein stukje over dit onderwerp om de noodzakelijkheid en ernst van deze aangelegenheid aan te tonen.

Maatregelen tot behoud van de bodem.

Over de noodzaak alles in het werk te stellen om de cultuurgrond in zo goed mogelijke toestand voor het nageslacht te bewaren en zo mogelijk te verbeteren, bestaat tussen alle verantwoordelijke personen eenstemmigheid en vele belangrijke maatregelen zijn op dit gebied reeds genomen of in voorbereiding. Het gevaar van vérgaande erosie en denudatie dezer eilanden is evenwel zo groot en deze beschadigingen zijn, indien eenmaal ingetreden, naar menselijke maatstaf gemeten, zo onherstelbaar, dat wij van oordeel zijn, dat de maatregelen niet beperkt mogen blijven tot de gouvernements - of domeingronden, maar evenzeer een wettelijke grondslag dienen te hebben voor gronden in particulier bezit.
Wij achten het behoud van de grond zo zeer een zaak van algemeen belang voor de bevolking dezer eilanden, dat de zorg daarvoor niet kan worden overgelaten aan de wisselvalligheid van particulier initiatief en particulier verantwoordelijkheidsgevoel. Dit geldt met name voor onderstaande punten: Ik wil slechts een punt citeren..

1. Aanleg van dammen in de rooien, teneinde wegspoelen van vruchtbare teelgrond te voorkomen en de grondwaterstand te verbeteren" etc..

Mijnheer de Voorzitter, zoals aan Uw College reeds bekend is, werd dit vraagstuk opgenomen in de rapporten van L.Vinton, deskundige van de F.A.O. en Richard Bradfield, Prof. of Soil Technolgy of Cornell University. Van deze rapporten kan men concluderen, dat het eerste vereiste is, om zo spoedig mogelijk over te gaan tot het aanleggen van dammen. Vooral kleine dammen en over het gehele eiland.
Dit probleem is, zoals men kan zien, reeds aanhangig gemaakt in 1946. Ik stel voor om met deze werkzaamheden een aanvang te maken in januari 1964, en dat deze werkzaamheden worden uitgevoerd door de Werkverschaffing. Zodoende, Mijnheer de Voorzitter, komt zeer zeker de uitgaven van een half miljoen voor de Werkverschaffing tot zijn recht.

Pas nadat men over is gegaan tot bescherming van de bodem van Aruba kan men in werkelijkheid spreken over eventuele herbebossing. Wat nu uitgevoerd wordt, kan naar mijn bescheiden mening geen herbebossing genoemd worden, want dit is misleidend, Mijnheer de Voorzitter. Herbebossing wordt niet uitgevoerd met het planten van enige honderden boompjes. Herbebossing in andere landen wordt uitgevoerd op een heel andere manier en moet behoorlijk voorbereid en ge-"planned" worden.
Zo, Mijnheer de Voorzitter, laten we alsjeblieft niet spreken van herbebossing met die honderdtal boompjes die geplant worden, want dat is bespottelijk. Ik heb mij in de kwestie van herbebossing verdiept en informaties ingewonnen van verschillende autoriteiten op dit gebied, zoals de F.A.O.-autoriteiten in Australie, Nieuw-Zeeland, Hawaii, etc. Daar wordt herbebossing op een heel andere wijze uitgevoerd. Wil het Bestuurscollege enige juiste en degelijke informaties hebben over de kwestie van herbebossing dan ben ik gaarne bereid deze informaties aan het Bestuurscollege te verstrekken.
Mijnheer de Voorzitter, in verband hiermede wens ik ook op te merken dat het Bestuurscollege alles in het werk moet stellen om een eind te maken aan het onbeperkt en ongecontroleerd weghalen van zand en stenen en omhakken van bomen, want dit euvel werkt erosie in de hand.

Mijnheer de Voorzitter, de zandwegen en oliewegen op St.Nicolaas en omgeving verkeren in een erbarmelijke toestand, vooral na de hevige regenbuien van de laatste dagen. Daarom wil ik van deze plaats een beroep doen op het Bestuurscollege om de wegen in de "village" zo spoedig mogelijk te laten repareren. Deze wegen zitten vol kuilen, en ze zijn bijna onberijdbaar.
Ik zou het Bestuurscollege willen voorstellen, om deze kuilen eerst met stenen te laten vullen en pas daarna over te gaan asfalt te gebruiken, want als men alleen asfalt gebruikt zoals in het verleden, dan gaan deze wegen zeer gauw kapot. Trouwens, het is niet zo lang geleden, dat deze zelfde wegen gerepareerd werden door de D.O.W.

Mijnheer de Voorzitter, de zelfde argumenten zijn van toepassing voor de weg naar Fontein. Deze olieweg zit ook vol kuilen en dient zo spoedig mogelijk gerepareerd te worden, want deze weg wordt veel gebruikt door de bevolking en toeristen.
Ook de wegen naar de grotten dienen zo spoedig mogelijk gerepareerd te worden. Deze wegen werden door de Werkverschaffing aangelegd in verband met het toerisme, en dienen te allen tijde in goede staat gehouden te worden.
Mijnheer de Voorzitter, het is mij ter ore gekomen, dat de chauffeurs van H-wagens geweigerd hebben deze plaatsen en Boca Druif te bezoeken met de toeristen omdat deze wegen in zo'n slechte toestand verkeren.
Ook denk ik aan de weg langs de Golf Course, en de weg genaamd Rooi Congo. Beide wegen verkeren in een erbarmelijke toestand en dienen zo spoedig mogelijk gerepareerd te worden.
Mijnheer de Voorzitter, de wegen die gerepareerd dienen te worden zijn zo veel, dat het ondoenlijk werk is om ze allemaal op te noemen. Trouwens kort geleden heeft de betrokken gedeputeerde zelf een inspectie bezoek op St.Nicolaas gebracht, zo dat hij volkomen op de hoogte is van de toestand van de verschillende wegen op St.Nicolaas en omgeving.
Ik hoop daarom, dat het Bestuurscollege er toe over zal gaan om de nodige opdrachten te geven aan de D.O.W. en Werkverschaffing, zodat de wegen op St.Nicolaas en omgeving zeer spoedig gerepareerd zullen worden.
Gaarne de zienswijze van het Bestuurscollege in verband met dit vraagstuk.
In verband hiermede, Mijnheer de Voorzitter, moet ik mijn teleurstelling uitspreken, omdat in de laatste zes maanden geen ploegen van de arbeiders van de Werkverschaffing op St.Nicolaas gewerkt hebben.
De ploegen van St.Nicolaas werden elders op het eiland tewerk gesteld.

Bijvoorbeeld vanmorgen toen ik langs het Stadion ging heb ik een grote ploeg van St.Nicolaas daar zien schoonmaken terwijl er in St.Nicolaas zelf veel te doen is.

Mijnheer de Voorzitter, hier moet ik constateren dat dit zeer zeker niet de oorspronkelijke bedoeling van het Bestuurscollege is geweest om de arbeiders van een bepaalde woonwijk te laten werken op een verre afstand, bijvoorbeeld de ploegen van St.Nicolaas te laten werken in Oranjestad en voor een lange periode.
Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat dit in de toekomst niet meer zal geschieden.

De Werkverschaffing mét medewerking of zónder medewerking van het Bestuurscollege heeft St.Nicolaas voor de laatste zes maanden in de steek gelaten.
Mijnheer de Voorzitter, St.Nicolaas maakt ook deel uit van de bevolking van Aruba en doordat de ploegen weggenomen werden, heeft dit dan ook er toe bijgedragen dat de zandwegen van St.Nicolaas en omgeving thans in een erbarmelijke toestand verkeren.
Nu ik eenmaal over St.Nicolaas begonnen ben, Mijnheer de Voorzitter, wens ik ook, dat er meer plantsoentjes worden aangelegd ter verfraaiing van dit gedeelte van het eiland. Het is wel waar, Mijnheer de Voorzitter, dat we een paar plantsoentjes rijker zijn geworden, maar er moeten meer komen. Ook moeten deze omheind worden om de bestaande geitenplaag te voorkomen.

Aangezien het Bestuurscollege niet van plan is om over te gaan tot het verlagen van het watertarief voor tuinbouw, zou ik gaarne het Bestuurscollege willen verzoeken om een molen te plaatsen en een betonnenbak te bouwen bij de put te Seroe Preto op St.Nicolaas ten gerieve van de omwoners, zodat zij dit water kunnen gebruiken voor tuinbouw. Zodoende komt het Bestuurscollege tenminste gedeeltelijk tegemoet aan de wensen die ik voortdurend heb geuit in deze Raad. Daarom hoop ik, dat het Bestuurscollege mij een gunstig antwoord op dit verzoek zal geven.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou het Bestuurscollege willen verzoeken om met de Elmar contact op te nemen om te bewerkstelligen dat een speciale tarief in het leven geroepen kan worden voor de restauranthouders, laundry's, enz., in ieder geval ondernemingen die thans bijvoorbeeld meer dan f. 300,-- per maand betalen. Ik denk, dat het meer dan billijk is dat deze ondernemingen voor een speciale tarief in aanmerking komen gezien het grote verbruik van elektriciteit. Ik hoop, dat het Bestuurscollege contact zal opnemen met de Elmar over deze kwestie.
Mijnheer de Voorzitter, nu dat ik eenmaal gesproken heb over de Elmar, wil ik het Bestuurscollege ook nog vriendelijk verzoeken om met de Elmar de wenselijkheid op te nemen, om weer over te gaan tot het invoeren van het vroegere kaart-systeem dat jarenlang in gebruik was en deze kaarten weer te plaatsen bij elke meter, zodat de bewoner de meterstand van de ene maand naar de andere kan controleren. Dit is een verzoek van velen, Mijnheer de Voorzitter, en ik hoop, dat het Bestuurscollege het zo ver kan brengen om de Elmar te bewegen, om dit kaart-systeem weer te gaan gebruiken.
Ook wens ik het Bestuurscollege er op te wijzen dat de Elmar met de uitbreiding van het elektriciteitsnet bij het kruispunt Seroe Blanco-Weg Fontein is gestaakt. Volgens de plannen moet deze uitbreiding zich uitstrekken tot Vader Piet.
Daarom verzoek ik het Bestuurscollege dit vraagstuk op te nemen met de Elmar en te bewerkstelligen dat de uitbreiding ongestoord doorgang kan vinden.

Gaarne zie ik een antwoord van het Bestuurscollege tegemoet in verband met deze kwestie.

Reeds bij de behandeling van het ontwerp-begroting 1962 heb ik betoogd om een 40 urige werkweek in het leven te roepen, voor de arbeiders bij de Dienst Openbare Werken, Water- en Energiebedrijf, Telefoondienst, etc. Mijnheer de Voorzitter, tot nu toe kan ik niet inzien waarom het eilandgebied Aruba dat anders zo vooruitstrevend is op andere gebieden, niet over kan gaan tot het invoeren van een 40-urige werkweek. De argumenten die tot zover naar voren zijn gebracht door het Bestuurscollege om een 40-urige werkweek niet in te voeren bevredigen mij niet. Daarom doe ik nogmaals een beroep op het Bestuurscollege om deze mogelijkheid degelijk te bestuderen en te zijner tijd over te gaan tot het invoeren van een 40-urige werkweek voor de arbeiders in Overheidsdienst .

Mijnheer de Voorzitter, ik heb verschillende klachten ontvangen dat de periodieke verhogingen bij de Dienst Openbare Werken niet regelmatig plaats vinden. Daarom zou ik gaarne een en ander van het Bestuurscollege willen vernemen om te weten of deze klachten inderdaad op waarheid berusten.

Mijnheer de Voorzitter, ook wil ik het Bestuurscollege verzoeken om als het enigszins mogelijk is na te gaan of er een publieke telefoon geplaatst kan worden in de buurt van Macuarima no.24. Het betreft hier een dichtbevolkte woonwijk en er is tot op heden geen publieke telefoon in deze buurt. Gaarne zie ik een antwoord van het Bestuurscollege op dit verzoek tegemoet.

Mijnheer de Voorzitter, nu dat een Gedeputeerde van de Campo (buitendistrikt) de scepter zwaait over landbouw, veeteelt en visserij, hoop ik, dat de bevordering van deze oude Arubaanse tradities weer tot hun recht zullen komen. Des te meer omdat deze Gedeputeerde, Mijnheer de Voorzitter, 21 stemmen heeft verworven bij zijn verkiezing, dus het volle vertrouwen geniet van deze Raad. Ik ben de mening toegedaan, dat zijn plannen tot bevordering van landbouw, veeteelt en visserij zeer zeker weerklank zullen vinden in deze Raad.

Om het probleem der werkeloosheid enigszins te bestrijden meen ik dat er meer gedaan moet worden voor landbouw. De Overheid kan er toe overgaan de tractoren bij het ploegen gratis te verstrekken. Bij veeteelt stel ik voor om voorschotten te verstrekken op een meer loyale wijze. Verder om vee op een ruime schaal te importeren en aan de bevolking tegen kostprijs te verkopen.

Bij visserij Mijnheer de Voorzitter, durf ik geen aanwijzing aan te geven aangezien de betrokken gedeputeerde een expert is op dit gebied. Immers, als ik het goed heb, werd hij indertijd naar Jamaica gezonden om het probleem der visserij te bestuderen.
Gaarne zou ik een en ander over de plannen ter bevordering van landbouw, veeteelt en visserij van het Bestuurscollege willen vernemen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal het zeer op prijs stellen, indien het Bestuurscollege opdracht gaf aan Dienst Openbare Werken om huisvuil in bepaalde woonwijken te Sta.Cruz op te halen. Deze zijn dicht bewoonde wijken, gelegen aan geasfalteerde of oliewegen, zoals Macuarima, Maria Maai, Jan Flemming, Boton, etc.

Mijnheer de Voorzitter, al jaren klagen deze mensen dat het huisvuil niet afgehaald wordt, dat zij dus ten achter zijn gesteld bij andere woonwijken op het eiland. Gaarne zie ik een antwoord van het Bestuurscollege tegemoet.

Mijnheer de Voorzitter, met Uw toestemming zal ik nu enkele woorden in mijn moedertaal willen voeren.

Señor Presidente, originalmente mi no tabatin intencion di papia ariba educacion, pero despues di un deliberacion largo, mi a dicidi di papia toch, maske ta algun palabra ariba e forma, e systema con nos educacion ta worde hiba actualmente.

Na promer lugar mi tin e firme conviccion cu e percentage halto di e muchanan cu ta keda sinta awendia, ta debi primordialmente pasobra cu e lesnan ta worde duna exclusivamente na Hulandes.
Señor Presidente, un Arubiano ta papia papiamento na cas, y di ripiente ora e cuminsa bai school e ta hanjè confronta cu un idioma cu ta henteramente stranjo pe. Pesei ta muy natural cu bao di e circumstancianan aki ta masha dificil pa e hobencito of hobencita por sigi debidamente e lesnan cu ta worde duna na e idioma stranjo aki. Generalmente e mucha ta worde confronta cu personanan cu no sa mucho y no ta comprونde mucho di e ambiente cu e mucha ta custuma cu ne.
Ta pesei mi ta suplica Bestuurscollege pa haci tur loke ta posibel pa pone personanan dilanti di klas, especialmente den e promer anjanan por ehemplo di 1ste te derde klas, cu ta papia papiamento y cu por splika e alumnonan na papiamento, ora cu e maestro ripara cu e alumnonan no ta comprende perfectamente locual e ta trata di splika nan.
Si esaki worde haci mi ta sigur cu nos aki na Aruba a tuma pasonan necesario pa combati aunque parcialmente e problema di e cantidad grandi di e alumnonan cu ta keda sinta actualmente.

Señor Presidente, tambe mi kier haci uso di e oportunidad aki pa observa cu segun mi opinion personal na e schoolnan di M.U.L.O., ta falta masha hopi "voorlichting" pasobra cu majoría di e alumnonan ta sigi curso di Mulo-A, enbez di Mulo-B.
Awendia Señor Presidente, nos comunidad no por haci uso di e cantidad grandi di e alumnonan cu ta ricibi nan diploma di Mulo-A. Nan no ta carni ni pisca y especialmente e hobennan no por sigi studia mas aleeuw y manera nos ta bisa na papiamento "nan ta keda pegá".
Ta pesei Señor Presidente, mi kier haci un humilde suplica na Bestuurscollege pa e digno College aki, haci tur loke ta na su alcance pa medio di radio, television y tambe na e propio schoolnan mes di duna e "voorlichting" necesario y deseabel pa nos hobennan por ta na altura di e ventahanan cu nan tin ora nan sigi studio di Mulo-B.
Señor Presidente pa ilustra mi argumentonan, mi kier pa Bestuurscollege sabi cu na"chemical plants" diferente muchanan cu a gradua na A.T.S. por a hanja un empleo mientras cu tan leeuw cu mi sa, ningun hoben cu Mulo-A, a worde emplea. Esaki kier meen cu te hasta un diploma di A.T.S. ta mas ventahoso y deseabel awendia cu Mulo-A segun mi punto di vista.
En conneccion cu esaki Señor Presidente, lo mi aprecia masha tanto si Bestuurscollege por nombra por ejemplo un commission pa haci un estudio profundo cual educacion ta mas apropiado y deseabel pa Aruba, esta educacion technico of sigi cu Mulo-A na granel. Pami, educacion technico ta mucho mas deseabel, pasobra cu ta mucho mas facil pa e hobencitonan cu tin un educacion technico, hanja un empleo sea na Aruba of na otro lugar por ejemplo na Hulanda.
Enbez di sigi pensa den e mes un direccion anticuado di traha Mulo school na e districtonan ta mas ventahoso segun mi opinion, pa traha schoolnan technico. Pasobra cuanto di nos muchanan cu Mulo diploma A no ta camna rond awendia sin trabao?
Un gran cantidad. Esei ta suficiente prueba pa demonstra locual mi ta treciendo padilanti y pa demonstra pakiko educacion technico ta mas deseabel bao di e circumstancianan actual.

Señor Presidente, mi ta spera di hanja un contesta favorabel di Bestuurscollege ariba e diferente puntonan cu mi a trece padilanti en conneccion cu nos actual systema di educacion.
Señor Presidente, ya cu mi a cuminsa papia ariba educacion mi kier a haci un sugerencia na Bestuurscollege pa regala(un schenking) Aruba Commercial School un suma di fls. 5.000,--. E school aki no ta bin den consideracion pa un subsidio di Gobierno, bao di e leynan vigente. Pero si, mi por participa Bestuurscollege cu e aña aki mi a atende "graduation exercises" di e school aki, y ami por participa Bestuurscollege cu e animo pa atende e school aki ta masha grandi. E school aki, Señor Presidente, sin ningun duda ta yena un vacio aki na Aruba. Diferente cursonan cu ta masha util pa e comunidad Arubano ta worde dunanna e school aki  y cu masha exito manera "secretarial coursetyping y shorthand", ingles, bookkeeping etc. Actualmente e school aki tin 225 alumnonan.
Na e school aki ta bai alumnonan cu a caba Mulo, maestronan cu ta haciendo school actualmente, personal di hotel, jioenan di americanonan cu ta trahando na Barcadera, empleadonan di Lago etc., enfin mi por bisa cu boca grandi Señor Presidente, cu e school aki ta yena siguramente un vacio cu nos tin aki na Aruba actualmente y ta un school cu ya tin hopi aña estableci caba. E school aki a demonstra caba con util e ta. Mi por bisa cu 75% di e 225 alumnonan cu ta atende e school aki a nace na Aruba. Pesei mi ta suplica Bestuurscollege y Eilandsraad pa nan weita e jusitificacion di e peticion cu mi a caba di haci pa e school aki, cu siguramente merece tur apoyo di Gobierno pa e bon trabao cu e school aki ta haciendo pa e comunidad Arubano.
Señor Brown cu ta dirigente di e school aki a participami cu locual nan ta cobra e alumnonan no ta yega pa cubri tur e gastonan cu e school aki tin. Y si nos tira un bista ariba e prosupuesto pa aña 1964, nos lo ripara e miljones cu ta worde gasta pa educacion y ta pesei mi ta kere Sr.Brown tambe. Educacion ta costa placa, hopi placa.
Pesei, Señor Presidente, mi peticion ta laga nos regalá Aruba Commercial School fls. 5.000,-- pa aña 1964. Mi kier agrega tambe cu e school aki accreditated U.S.S.A. na America ta conoci tambe y Señor Presidente por weita su nomber den buki aki unda ė school aki ta accredita na America y asina ta America ta weita e school aki su valor y e vacio cu tin na Aruba.
Mi ta spera un contesta favorabel di Bestuurscollege, pasobra educacion pa nos pueblo Señor Presidente, ta placa poni na banco.

Señor Presidente "last but not least", mi kier suplica Bestuurscollege pa intervini den e kwestion di Jeugd Center Tanki Leendert versus Juliana Stichting pasobra cu den buena fe, e directiva di e sociedad aki, segun mi á hanja di compronde a combini añanan pasá pa pasa e tereno di huur di e sociedad aki pa Juliana Stichting como cu nan na e tempo ey no tabatin "rechtspersoonlijkheid". Awor cu nan a hanja "rechtspersoonlijkheid" y cu nan a gasta un suma basta regular pa dresa e edificio na bienestar di e Comunidad di Tanki Leendert awor Juliana Stichting obrando di mala fe, no kier pasa e tereno back pa e sociedad di Jeugd Centrum - Tanki Leendert. Como cu e tereno aki a worde duna na un persona di Tanki Leendert pa e worde usa specificamente pa e sociedad aki mi ta sigur cu Bestuurscollege por intervini y duna Cesar loke ta pertenece na Cesar, esta duna Jeugd Centrum Tanki Leendert loke ta pertenece na Jeugd Centrum - Tanki Leendert. Mi sabi cu directiva tabata serca un dje deputadonan ariba e asunto aki y ta pesei mes, mi kier suplica Bestuurscollege, cariñosamente pa haci tur loke ta den nan alcance pa yuda Jeugd Centrum Tanki Leendert den e kwestion aki pasobra cu berdaderamente e sociedad aki ta haciendo un trabao maravilloso pa e comunidad.

Señor Presidente, mi ta spera cu esaki esta e aansluiting cu lo tuma lugar lo ta di suma importancia pa ensancha e base economico di Antillas en general y Aruba en particular lo tuma lugar mas pronto cu ta posibel. Si mi por corda bon nos tabata tin 2 diferente comision aki na Aruba y mi por a lesa den e corantnan cu e comisionnan a duna un bon rapport na e cuerponan legislativo y te hasta tin un dos di e paisnan ya e ley necesario a worde entrega na nan.
Ta di spera cu muy pronto e leynan lo pasa, pasobra manera mi a caba di bisa awor aki Señor Presidente, esaki lo ta algo masha favorable pa Antillas especialmente pa Aruba por sigui ensancha su base economico pa combati desempleo, pa trece mas turismo etc.
Pa conclui mi por declara cu mi ta eens cu e begroting den su totalidad solamente mi a haci algun observacion cu mi ta kere cu ta husto y correcto. Masha danki Señor Presidente.

(Vertaling).

Mijnheer de Voorzitter, oorspronkelijk was het niet mijn bedoeling om te spreken over het onderwijs, maar na een lange overweging heb ik besloten om toch enkele woorden te zeggen over het systeem, waarop ons onderwijs thans wordt gegeven.
Op de eerste plaats heb ik de vaste overtuiging, dat de hoge percentage van de zittenblijvers tegenwoordig hoofdzakelijk te wijten is aan het feit, dat de lessen uitsluitend in het Nederlands worden gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, een Arubaan spreekt thuis uiteraard Papiaments, wanneer hij naar school gaat ziet hij zich plotseling gesteld voor een taal, die helemaal vreemd voor hem is. Daarom is het zeer natuurlijk dat het wel moeilijk is voor dat jongetje of meisje door die omstandigheden om de lessen die in deze vreemde taal worden gegeven naar behoren te kunnen volgen.
Over het algemeen wordt het kind tegenover personen geplaatst, die niet veel af weten en die niet veel begrijpen van het milieu waarin het kind zich beweegt.
Met het oog daarop verzoek ik het Bestuurscollege om al het mogelijke te doen om personen voor de klas te plaatsen (vooral in de beginklassen b.v. de 1ste tot de derde klasse), die goed vertrouwd zijn met het Papiaments en die aan de leerlingen in het Papiaments uitleg kunnen geven wanneer wordt gemerkt, dat de leerlingen datgene wat uitgelegd wordt niet volledig begrijpen.
Indien dit gedaan wordt, dan ben ik er zeker van, dat wij hier op Aruba de nodige stappen hebben genomen om zij het dan gedeeltelijk, om het probleem te bestrijden van het grote aantal leerlingen dat thans blijft zitten.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om op te merken, dat er volgens mijn persoonlijke mening op de mulo-scholen een groot gebrek is aan voorlichting, aangezien het grootste deel van de leerlingen de Mulo-A opleiding volgen in plaats van Mulo-B.
Mijnheer de Voorzitter, onze gemeenschap kan heden ten dage geen gebruik maken van het grote aantal leerlingen die hun diploma-A halen. Zij zijn vlees noch vis en kunnen niet verder studeren en zoals wij wel zeggen, blijven zij "steken". Daarom wil ik een bescheiden verzoek doen aan het Bestuurscollege dat dit waardig College al het mogelijke doet om via de radio en televisie, alsmede op de scholen zelf, de nodige en gewenste voorlichting te verstrekken zodat onze jongelji op de hoogte komen van de vele voordelen die verbonden zijn aan een opleiding voor mulo-B.

Mijnheer de Voorzitter, om mijn argumenten te staven wil ik even het Bestuurscollege mededelen, dat bij de chemische fabrieken vele afgestudeerden van de A.T.S. een baan hebben gevonden, terwijl voor zover ik het weet, geen enkele jongeman met een mulo-A diploma aangenomen werd. Dit betekent dus dat heden zelfs een A.T.S.-diploma voordeliger en wenselijker is dan een mulo-A diploma, zoals ik het zie tenminste.
In verband hiermede zou ik het zeer op prijs stellen, indien het Bestuurscollege b.v. een commissie benoemt om een grondige studie te maken om te zien welk onderwijs-richting geschikter en wenselijker is voor Aruba, de technische richting of maar blijven doorgaan met Mulo-A op grote schaal.
Ik voor mij vind het technisch onderwijs wenselijker, want het is veel makkelijker voor de jongelui die een technische opleiding hebben genoten werk te krijgen, hetzij hier op Aruba of b.v. in Nederland.
In plaats van de zelfde ouderwetse gedachtengang te blijven volgen om mulo-scholen te bouwen in de buitendistrikten, zou het volgens mijn mening voordeliger zijn om technische scholen te bouwen, want hoevelen van onze jongelui met het mulo-A-diploma lopen er vandaag niet rond zonder werk. Een groot aantal. Dit moet wel voldoende bewijs zijn, om hetgene wat ik naar voren breng te staven en ook om aan te tonen waarom het technisch onderwijs verkiezelijker is onder de huidige omstandigheden.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop een gunstig antwoord te krijgen van het Bestuurscollege op de verschillende punten die ik naar voren heb gebracht met betrekking tot onze huidige onderwijssysteem.
Mijnheer de Voorzitter, nu ik eenmaal over het onderwijs aan het spreken ben, wil ik het Bestuurscollege voorstellen om de Aruba Commercial School een schenking te geven van f. 5.000,--. Deze school komt onder de bestaande bepalingen van de subsidieverordening niet in aanmerking voor een subsidie van het Gouvernement. Ik kan het Bestuurscollege mededelen, dat ik dit jaar de plechtigheden heb bijgewoond waarbij de diploma's werden uitgereikt en ik kan zeggen, dat de belangstelling om deze school te bezoeken zeer groot is. Deze school, Mijnheer de Voorzitter, vult zonder twijfel een leemte aan hier op Aruba. Verschillende cursussen die zeer nuttig zijn voor de Arubaanse gemeenschap worden aan deze school gegeven en met veel succes, zoals "secretariale cursus machine-schrijven en stenografie, engels boekhouding enz.
Thans heeft deze school 225 leerlingen. Deze school wordt bezocht door leerlingen, die de Mulo-school hebben afgelopen, onderwijzers die thans voor de klas staan, hotelpersoneel, kinderen van Amerikanen die te Barcadera werken, Lago-employees, enz., enfin. Mijnheer de Voorzitter, ik kan volmondig verklaren, dat deze school inderdaad een leemte vult die wij thans hier op Aruba hebben en dat het een school is die reeds vele jaren gevestigd is en die voor de jaren haar sporen reeds heeft verdiend.
Deze school heeft dan ook reeds bewezen, dat zij nuttig werk levert. Ik kan ook zeggen, dat 75% van de 225 leerlingen, die deze school bezoeken op Aruba geboren zijn. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege en de Eilandsraad om een manier te zoeken om dit verzoek in te willigen, ten behoeve van deze school die zeer zeker de steun van de Overheid verdient, door het goede werk dat deze school voor de Arubaanse gemeenschap verricht.
De heer Brown, die direkteur is van deze school, heeft mij medegedeeld, dat wat zij van de leerlingen vragen niet toereikend is om al de kosten van deze school te dekken. Als wij een blik werpen op de begroting voor 1964 dan zien wij, dat er miljoenen uitgetrokken zijn voor Onderwijs, daarom meen ik dat de heer Brown hieronder ook in aanmerking komt. Het onderwijs kost geld, veel geld.
Daarom, Mijnheer de Voorzitter, verzoek ik om de Aruba Commercial School een schenking toe te kennen van f. 5.000,-- voor het jaar 1964. Ik kan hierbij vermelden, dat deze school ingeschreven staat bij de U.S.S.A. in de Verenigde Staten en in America ook wordt erkend.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan het register wijzen waarin deze school in America staat ingeschreven. De Verenigde Staten heeft de waarde erkend van deze school en de plaats die zij inneemt in Aruba. Ik reken dan ook op een goedgunstig antwoord van het Bestuurscollege, want onderwijs voor het volk is als geld op de bank.
En, Mijnheer de Voorzitter, "last but not least", wil ik het Bestuurscollege verzoeken om te bemiddelen in de zaak Jeugd Centrum Tanki Leendert v.s. Juliana Stichting, want zoals ik begrepen heb, heeft deze stichting jaren geleden in goed vertrouwen goed gevonden om deze huurgrond van de vereniging over te dragen aan de Juliana Stichting, daar zij toen geen rechtspersoonlijkheid" bezat.
Nu dat zij rechtspersoonlijkheid hebben en zij een aanzienlijk bedrag hebben gebruikt om het gebouw ten behoeve van de gemeenschap van Tanki-Leendert te herstellen, treedt de Julianastichting op te kwader trouw en wil onder geen geding de grond aan de Vereniging Jeugd Centrum Tanki Leendert overdragen. Daar deze grond uitgegeven is aan een inwoner van Tanki Leendert om uitsluitend ten behoeve van deze vereniging te worden gebruikt ben ik er zeker van dat het Bestuurscollege hierin wel bemiddelend zal kunnen optreden om dus aan Cesar te geven wat van Cesar is met andere woorden aan Jeugd Centrum Tanki Leendert te geven wat aan Jeugd Centrum Tanki Leendert toekomt.
Ik weet, dat het Bestuur bij een van de gedeputeerden is geweest over deze kwestie en daarom juist wil ik het Bestuurscollege vriendelijk verzoeken om alles wat in hun vermogen ligt te doen om Jeugd Centrum te helpen in deze aangelegenheid, want deze vereniging doet inderdaad een schitterende werk voor die gemeenschap.
Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat de aansluiting bij de E.E.G. spoedig zal plaats vinden, daar dit van groot belang zal zijn voor de verbreding van de economische positie van de Nederlandse Antillen in het algemeen en van Aruba in het bijzonder.
Wij hadden in dit verband reeds twee commissies en ik heb in de kranten kunnen lezen, dat die commissies een goed rapport hebben uitgebracht aan het wetgevend college en dat er reeds een of twee landen zijn, die onder de betrokken wetsbepaling vallen.
Het is te hopen, dat deze wetten ook voor hier spoedig van kracht zullen zijn, want zoals ik reeds zei, Mijnheer de Voorzitter, zal dit op het ogenblik iets zeer gunstigs zijn voor de Nederlandse Antillen vooral voor Aruba, zodat Aruba haar economische basis zal kunnen verbreden om zodoende de werkloosheid te bestrijden, het toerisme te bevorderen en zo voorts.
Tot slot kan ik verklaren, dat ik eens ben met de begroting in zijn geheel, ik heb slechts enkele aanmerkingen gedaan, die naar mijn mening rechtvaardig en juist zijn. Ik dank U.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, evenals de vorige jaren wil ik bij de behandeling van deze begroting voor het dienstjaar 1964 mijn beschouwingen openen met nadere inlichtingen te vragen omtrent de stand van zaken van enige reeds aangekondigde plannen of projekten van het Bestuurscollege.
In de eerste plaats zou het gewenst zijn dat het Bestuurscollege thans een duidelijke uiteenzetting geeft van de mogelijkheden tot vestiging van een fosforzuurfabriek en de daarmee gepaardgaande fosfaatontginning.
Tevens wensen we te vernemen hoe de zaken er nu voorstaan wat betreft de eventuele vestiging van een cementfabriek.
Verder hebben we nog niets officieels gehoord van de nieuwe hotels die zouden komen.

Omtrent een landbouwprogramma voor de kleinere landbouwers en een cooperatieve vereniging voor degene die werkzaam zijn in de aloë-cultuur is nog niets concreets gehoord of tot stand gekomen.
Mijnheer de Voorzitter, repatriering van afgevloeide vreemde werkkrachten is een aangelegenheid die met de nodige voortvarendheid ter hand dient te worden genomen. Wat zien we echter gebeuren, Mijnheer de Voorzitter, menige vreemde arbeidskrachten gaan naar huis terug, voor een tijdje maar en komen weer terug als operateur of een andere goede betrekking bij de nieuwe chemische fabrieken, terwijl er vele Arubanen en Antillianen zonder werk rond lopen die het werk wel kunnen doen of daarvoor in een korte tijd opgeleid kunnen worden. Waar een wil is, is een weg.
Gaarne verneem ik of het Bestuurscollege hiervan op de hoogte is en wat voor stappen het overweegt om verbeteringen in deze toestand te brengen. Men moet de mogelijkheden voor plaatsing bij deze industrieen zoveel mogelijk benutten om waar mogelijk onze eigen mensen te helpen. Het is toch absurd dat werkkrachten van andere eilanden worden aangetrokken terwijl er hier even geschikte mensen te vinden zijn. Het kan ook niet anders als daar een Antilliaan belast is met het werven van personeel en bepaalde groepen bevoordeelt.
Mijnheer de Voorzitter, in dit geval moet men wel denken: het hemd is nader dan de rok. Reeds verleden jaar heb ik gepleit voor een plantsoen of een natuurpark op Sta. Cruz, nabij Siribana. Hier kan ongetwijfeld een mooi natuurpark met omheining aangelegd worden zoals die van Casibari en Ayo en dit kan gedaan worden door de werkverschaffing. Of is het zo, dat het Bestuurscollege Sta.Cruz deze verfraaiing niet gunt? Andere faciliteiten voor Sta.Cruz die langzamerhand noodzakelijk zijn geworden zijn onder meer een gouvernementskantoor en markthallen. Er is nog steeds een stuk terrein in het centrum van Sta. Cruz die daarvoor geschikt is en tegen een redelijke prijs gekocht kan worden. Regeren is vooruitzien, Mijnheer de Voorzitter. Indien men het in de toekomst een gebouw en andere faciliteiten in Sta.Cruz moet gaan bouwen, dan moet men reeds nu de nodige grond hiervoor ter beschikking hebben anders staan we straks voor het feit dat we hetzelfde stuk grond tegen misschien vier maal of misschien vijfmaal de oorspronkelijke prijs moet kopen of dat dat terrein inmiddels is verkocht.

Ik heb met belangstelling vernomen dat het Bestuurscollege er naar streeft om het elektriciteitstarief te verlagen. Reeds meerdere jaren heb ik hier op gewezen en ik hoop, dat er spoedig enig definitief resultaat bereikt zal worden.

De toezegging van het Bestuurscollege verleden jaar was om de mogelijkheid met de Landsregering te bespreken om de gasdistributie-maatschappij te doen vallen onder de wettelijke regeling voor openbare nutsbedrijven en tevens een betere wettelijke regeling in te voeren die betere garanties en beschermende maatregelen inhoudt voor de consument die thans praktisch geheel aan de willekeur van deze monopolistische bedrijven zijn overgeleverd. Het is eenmaal een feit, Mijnheer de Voorzitter, dat de gasdistributie-maatschappij op Aruba een monopolistische positie heeft. Of dit nu een juridische of een feitelijke monopolie is, dat maakt weinig verschil uit. En hiervoor moet ook in de wet voorzieningen worden getroffen. Voor een wettelijke regeling voor de geldige ondersteuning aan min- en onvermogenden wil ik nogmaals de aandacht van het Bestuurscollege vragen.

Als ik het goed heb wil het Bestuurscollege thans de eenvoudige technische school te Oranjestad bouwen. Het was steeds de bedoeling deze school zo centraal mogelijk te bouwen. Eerst was er een plan voor Savaneta en later voor Sta.Cruz. Nu schijnt men deze te willen bouwen in Oranjestad. Gaarne vernam ik waarom Sta.Cruz van de prioriteitslijst werd afgevoerd en tevens wanneer een begin zal worden gemaakt met deze school.

Tevens zou ik willen vragen, dat indien een of andere organisatie, die op dit gebied kan werken en een dergelijke school zou wensen te stichten, of deze ook op subsidie van het eilandbestuur kan rekenen. Ik zou ook willen vernemen of het Bestuurscollege ook reeds een onderzoek heeft ingesteld naar de mogelijkheid en wenselijkheid om een chemische afdeling aan de U.T.S. te verbinden.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik het Bestuurscollege vragen wat voor beleid het voert ten aanzien van aanneming van gediplomeerde verpleegsters voor het vullen van eventuele vacatures bij de Gezondheidsdienst of voor de medische of tandheelkundige verzorging van schoolkinderen. Het is namelijk voorgekomen, dat een gediplomeerde verpleegster, een Arubaanse, die niet op kosten van het eilandgebied in Nederland heeft gestudeerd en aldaar haar diploma heeft behaald een sollicitatiebrief aan het Bestuurscollege heeft ingediend en wetende, dat in de naaste toekomst een plaats voor een schoolverpleegster zou komen.
Na twee of drie maanden wachten is er geen antwoord gekomen, zelfs tot op heden niet. Inmiddels heeft zij, die Arubaanse is, in Curaçao gesolliciteerd en meteen een goede betrekking aangeboden gekregen. Dat is geen manier van handelen met de afgestudeerden waarvoor er wel vacatures zijn of komen zullen. Maar misschien was er hier wel politiek in het spel, en ze moest daar de dupe van worden. Inmiddels moest er wel inderhaast een uit Nederland overkomen met alle moeilijkheden van taal en kosten van dien terwijl later toch iemand anders daarvoor in de plaats is aangenomen. De eerste sollicitante heeft echter taal noch teken van het Bestuurscollege vernomen.

Ik wil het Bestuurscollege verder vragen of de medicijnenvoorziening in de apotheken van de buitendistrikten bevredigend is en of het niet wenselijk is dat deze apotheken ook over een apothersassistente beschikken voor zover nog niet aanwezig.

Een aangelegenheid die zeker de volle aandacht van het Bestuurscollege verdient is de zorg om ons eiland gezond te houden. In dit verband doel ik op de bestrijding van de gelekoorts muskiet. Ik zou graag willen vernemen hoe dit thans geschiedt. Is er b.v. ten alle tijde voldoende controle op de barkjes die van Venezuela, Curacao Bonaire of de Bovenwinden komen?
Aruba is niet op de zwarte lijst, maar wel Curacao en de andere eilanden van de Nederlandse Antillen. Daarom is het noodzakelijk om Aruba te beschermen, niet alleen tegen besmetting van-uit het buitenland, doch ook vanuit het binnenland, vanuit Curacao, Bonaire en de Bovenwinden. We moeten alles in het werk stellen om Aruba vrij van deze muskieten te houden en we moeten niet schromen om de nodige maatregelen te nemen al kost het geld. Ook hier is de gezegde van toepassing: Het is beter voorkomen dan genezen. Voorkomen kost ons minder geld, maar genezen zal ons bommen geld kosten met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de aanleg van wegen, ben ik sterk de mening toegedaan, dat er zeker een goedkoper systeem gevolgd kan worden in plaats van het huidige systeem of methode. Indien Mc.Namara naar men zegt een stuk weg nabij Wayacka op een dag heeft kunnen asfalteren, zal het Gouvernement dit dan ook niet kunnen doen? Indien men nodige zware materieel moet aanschaffen, dan moet men dit dan ook doen. Ik heb gezien hoe men te werk is gegaan nabij Seroe Coba en Cas Ariba bij de aanleg van een stuk weg. Men verhoogt het gedeelte van de weg volkomen met wit zand, zeezand tot een, volgens mij, onnodige hoogte. Daarmee gaan ettelijke trucks zand etc., werk en geld mee gemoeid.

Kan de aanleg van wegen niet goedkoper geschieden? Ik denk, dat er een goedkoper en toch degelijk systeem of methode gevonden kan worden. Anders duurt het ongetwijfeld wel een eeuw voordat de vele wegen, die verhard moeten worden aan de beurt komen. Ik denk, dat in dit opzicht zeker iets gedaan kan worden en een grondig onderzoek en studie in deze is zeker verantwoord en dringend gewenst.
Ik wil het Bestuurscollege verder vragen om enkele gedeelten van de zandweg te Ayo, die ten zuiden van huisnummer Tamarijn 3, naar het oosten leidt van beton te storten daar waar twee rooien deze weg doorkruisen. Er zijn ook ettelijke andere zandwegen te Ayo en Sta.Cruz en in de andere buitendistrikten die verbetering behoeven en het is nodig om verschillende onderhoudsploegen hier aan het werk te zetten.

Ik wil ook speciaal de aandacht vragen voor het verbeteren van een weg te San Fuego die naar de huizen San Fuego 24, 37 26, 27 en 34 leidt. Deze weg is misschien versleten gedurende de laatste campagne.
Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij niet voorstellen dat een of andere opzichter van de wegen deze weg opzettelijk heeft vergeten. Er is tevens een stuk van de hoofdweg San Nicolaas - Oranjestad gelegen tussen La Esperanza Pos Chikito en Savaneta dat in een slechte toestand verkeert en in aanmerking komt voor reconstructie. Het is ongeveer het slechtste gedeelte van de weg Oranjestad - San Nicolaas en het is gewenst, dat dit spoedig wordt verbeterd.

In verband met de aansluiting van een gedeelte van Sta,Cruz op het lichtnet in de naaste toekomst, namelijk het gedeelte Sabanilla Abou en Plantashi is het wenselijk om thans het tracee van de weg rondom Plantashi en Sabanilla Abou aan te leggen in verband met het plaatsen van lichtpalen en de toekomstige aanleg van deze weg. Hiermede wordt dan alvast de bestaande zandweg enigszins verbreed en waar nodig trechtgetrokken. De kosten hiervan kunnen gemakkelijk op de post "Onderhoud wegen" worden opgebracht.

Nadat de A.S.U. ingevolge een 5-jarig plan een half miljoen gulden van het eilandgebied heeft gekregen met het doel om meerdere sportcentra op geschikte plaatsen op Aruba te bouwen, is er slechts te Noord één sportcentrum gebouwd. Sta.Cruz zou dan aan de beurt komen, maar het schijnt dat het geld voor dit doel niet meer aanwezig is. Dit geld is inmiddels voor andere doeleinden gebruikt. Nu schijnt het Bestuurscollege met een jaarlijkse subsidie aan de A.S.U. te willen doorgaan, doch wij weten niet op welke basis.
Eén voorwaarde zou ik wel willen stellen namelijk, dat er een bepaald bedrag wordt gereserveerd voor de bouw van een sportcentrum te Sta.Cruz. Gaarne zou ik dit standpunt van het Bestuurscollege in deze willen vernemen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben er van overtuigd dat het Bestuurscollege de volksgezondheid zoveel mogelijk wil bevorderen. In dit verband wil ik een probleem aanroeren waarmee vele mensen en speciaal de minder draagkrachten te kampen hebben.
Dit betreft de verzorging van het gebit van hun kinderen en dat van hun zelf. Deze mensen kunnen een prothese of tandheelkundige behandeling tegen de prijzen zoals door de tandarts gevraagd niet betalen. Hoe kunnen we ze dan helpen?
Dit kan mijns inziens wél indien er een tweede tandarts voor de scholen bijkomt.
De huidige tandarts heeft het reeds te druk, Een tweede tandarts kan hem helpen een betere en snellere behandeling van de schoolkinderen tot

stand brengen en in de werkuren die ze vrij zijn kunnen ze tegen een redelijke betaling protheses maken en tandheelkundige behandeling verschaffen aan de minder draagkrachtigen.
Deze dienstverlening vindt momenteel reeds plaats doch alleen voor de on- en minvermogenden. Er blijft echter een grote groep mensen over, die niet onder de hiervoren genoemde categorie vallen omdat ze wel werk en een inkomen hebben maar dit inkomen helaas amper genoeg om te leven. Hier is een goede kans om de bevolking tegen een redelijke vergoeding te helpen en dit zal ten goede komen van de volksgezondheid.

Ik wil nogmaals mijn verzoek herhalen om de mogelijkheid te onderzoeken tot oprichting van een eigen apotheek van het eilandsbestuur. Ik zou ook willen vernemen, Mijnheer de Voorzitter, hoe het staat met de aanleg van publieke telefoons bij Calbas, Boton, Seroe Blanco en Sabana Grandi die op de begroting voor 1963 zijn goedgekeurd of reeds eerder zijn toegezegd?

Dan heb ik een punt, Mijnheer de Voorzitter, dat ik het Bestuurscollege zou willen verzoeken met de Landsregering te willen opnemen. Dit betreft mijns inziens, enkele onbillijke bepalingen die in de Inkomstenbelasting voorkomen: 1° geen belasting dient te worden geheven op het Ouderdomspensioen, want volgens mij is dit onbillijk tegenover de pensioentrekkers. De regeling om het inkomen genoten in een gedeelte van een jaar eerst te herleiden tot een jaar inkomen en dan de tarief van de te betalen belasting daarover te berekenen is ook onjuist en onbillijk. Men krijgt dan een fictief inkomen.
Vele arbeiders bij de aannemersbedrijven die voor een korte periode werk vinden en misschien voor de rest van het jaar geen inkomen meer hebben worden dan onbillijk belast.
Men wordt ook belast volgens een hogere loonschaal of een totaal inkomen, dat men nooit in het betrokken jaar heeft genoten. Gaarne zie ik dat het Bestuurscollege het een en ander opneemt met de Landsregering.

Mijnheer de Voorzitter, dan zou het dezerzijds zeer op prijs worden gesteld dat de Raad inzage krijgt van de huurovereenkomst die bestaat tussen de Aruven en de maatschappij die het Aruba Caribbean Hotel exploiteert.

Mijnheer de Voorzitter, het is een taak van het Bestuurscollege om de jeugdzorg en activiteiten, in dit verband ontplooid door zoveel jeugdverenigingen, te bevorderen. In dit verband wil ik het Bestuurscollege vragen waarom nog geen beslissing is genomen op de aanvraag van het jeugdcentrum Tanki Leendert tot uitgifte van een stuk grond waarop het gebouw en verdere faciliteiten van dit centrum staan. Ik hoop, dat de gedeputeerde Falconi alles zal doen om dit jeugdcentrum te helpen teneinde zich verder te kunnen ontplooien in het belang van de jeugd van Tanki Leendert. Ik hoop ook, dat het Bestuurscollege zal medewerken tot het oplossen van een reeds lang bestaande ongunstige ontwikkeling bij de twee organisaties die deze clubfaciliteiten beheren, zulks tot bevrediging van beide partijen.

Mijnheer de Voorzitter, het probleem van het scheppen van werkgelegenheid heb ik reeds verleden jaar uitvoerig besproken. Ik wil nogmaals refereren naar wat ik toen naar voren heb gebracht. Ook omtrent de associatie bij de E.E.G. zou ik verder inlichtingen van het Bestuurscollege willen vernemen namelijk wanneer dit nou definitief tot stand zal komen.

Mijnheer de Voorzitter, verder zegt het Bestuurscollege in de Memorie van Toelichting dat verwacht mag worden dat in de loop van 1964 een aanvang zal worden gemaakt met de uitvoering van de eerste fase in het meerjarenplan, welke zich uitstrekt over de jaren 1962 tot en met 1966. Gaarne wordt er vernomen wat er met deze eerste fase wordt bedoeld en wat dit inhoudt.

Aruba kan zich gelukkig prijzen dat zij een afgestudeerde van de hogere school voor tropische landbouw te Deventer heeft. Deze landbouwkundige is belast met de herbebossing, thans een programma dat zeer op prijs wordt gesteld, de verfraaiing van het eiland en het bevorderen van het toerisme en wat dies meer zij. Ik vraag mij echter af, of men deze kracht in de toekomst niet kan belasten met andere takken van de betrokken dienst verband houdende met zijn specialisatie. Men moet de kennis van zo'n persoon ten volle benutten, zulks ten voordele van het eilandgebied en dien overeenkomstig zijn diensten erkennen. Deze aangelegenheid verdient de aandacht van het Bestuurscollege in zoverre, dat de opleiding en diensten van deze Arubaanse afgestudeerden gewaardeerd en naar waarde geschat dienen te worden.

Mijnheer de Voorzitter, het is een verheugend feit, dat de Telefoondienst zich bedruipt. Dit is echter niet het geval met het departement Openbare Werken en Water- en Energiebedrijf. In dit verband is het wel de vraag of de watertarieven van derden niet aan de bevolking verrekend zijn volgens de bedrijfseconomische resultaten van het bedrijf of dat er ergens een misrekening bestond in de vastgestelde prijzen in der tijd.
De bevolking betaalt wel het volle pond volgens mij, maar dit is niet zo met alle gebruikers, voornamelijk zij die een bedrijf hebben die ook op bedrijfseconomische grondslag werkt. Er dient tevens nagegaan te worden waaraan de verliezen te wijten zijn, speciaal bij verschillende afdelingen van de Openbare Werken. Men moet er een degelijke studie van maken om de verliezen tot het minimum te beperken.

En "last but not least", Mijnheer de Voorzitter, wil ik thans het Bestuurscollege vragen of er wel een degelijke studie is gemaakt omtrent de aanpassing van de lonen van de arbeiders en de salarissen van de kleinere ambtenaren aan de verhoogde kosten van levensonderhoud. Na een jaar heeft men ongetwijfeld de tijd gehad om een en ander na te gaan en te bestuderen. Enkele jaren terug heeft er wel een aanpassing plaats gevonden voor een groep ambtenaren in de hogere salarisschaal doch de aanpassing voor de kleine man is tot nu toe niet geschied. Noch voor de arbeiders die het hard nodig hebben, noch voor de kleinere ambtenaren. Gaarne wordt de zienswijze van het Bestuurscollege in deze vernomen. Waar nodig zal ik terug komen bij de artikelsgewijze behandeling van een of ander punt. Ik dank U.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, zoals ieder jaar komen de eilandsraadsleden van Aruba weer bijeen om gezamenlijk de begroting voor het komend jaar te bespreken en er onze goedkeuring aan te hechten.
Wij hebben hier voor ons liggen een routinaire begroting met enkele nieuwe posten en tevens enige verhogingen der verschillende posten. Wat zeer begrijpelijk is, want net zo goed als de bevolking van Aruba groeit, wordt de begroting ook steeds groter. Ten eerste moet ik het Bestuurscollege bedanken in verband met hetgeen zij tot nu toe gedaan hebben wat betreft de straatverlichting te Savaneta. Maar er is nog veel meer straatverlichting nodig in Savaneta. Bijvoorbeeld tussen Savaneta Store en de politiewacht te Savaneta. In het verleden zijn er vele ongelukken daar gebeurd. Daar kan men het verkeer regelen op een manier, net als het verkeer dat voor Autorama de weg naar Brazil inslaat.

Langs de hoofdweg in Savaneta en in Noord en Zuid Savaneta zijn er vele plekken waar verlichting nodig is. Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de aandacht van het Bestuurscollege voor deze zaak zo, dat er spoedig iets gedaan zal worden.

Mijnheer de Voorzitter, in 1962 heb ik het Bestuurscollege gevraagd om een plantsoen te beplanten in een open plek gelegen aan de zuidkant van de oude Rooms-Katholieke kerk te Savaneta. Tot nu toe heeft het Bestuurscollege niets aan deze zaak gedaan en daarom vraag ik nog eens dat het Bestuurscollege de mogelijkheid bestudeert een plantsoen aldaar aan te leggen.
Als wij deze zaak vanuit een toeristische oogpunt bekijken, denk ik dat het nuttigs is, speciaal als men aan de verfraaiing van het eilandgebied Aruba denkt.

Mijnheer de Voorzitter, bij verschillende gelegenheden heb ik in de eilandsraad van Aruba verzocht om de wegen in het district Savaneta te verbeteren. De wegen in Savaneta verkeren in een zeer slechte toestand, bijvoorbeeld de weg die in Brazil begint en door Mabon, Rooi Kochi, Seroe Alejandro, Noord-Savaneta loopt en eindigt in verbinding met de hoofdweg te Savaneta.
De wegen die in zuid-Savaneta lopen moeten ook hersteld worden, want zij verkeren ook in een slechte toestand. Aangezien de bevolking van Savaneta groter wordt en er nu meer auto's rijden, verzoek ik het Bestuurscollege zo spoedig mogelijk deze zaak te bestuderen en ik verwacht in het belang van de bevolking en het verkeer van dat district, dat er zo spoedig mogelijk maatregelen genomen zullen worden.

Mijnheer de Voorzitter, in het district Savaneta is er geen bibliotheek die gehandhaafd wordt door het eilandgebied Aruba. De parochie van Savaneta heeft wel een kleine bibliotheek die nuttig werk doet, en vele mensen van Savaneta aan lectuur helpt. De bibliotheek heeft een paar boeken maar de meeste daarvan zijn versleten. Om het goede werk voort te zetten heeft de bilbiotheek nieuwe boeken nodig om zodoende geschikte lectuur aan de lezers te bieden. De parochie van Savaneta heeft de nodige bronnen niet om nieuwe boeken aan te schaffen en daarom verzoek ik het Bestuurscollege om aan deze bibliotheek die geleid wordt door pastoor Standemeyer, nieuwe boeken te geven of een bedrag van f. 1.000,-- ter beschikking te stellen van de parochie om nieuwe boeken aan te schaffen. Ik hoop, dat het Bestuurscollege dit nuttig zal vinden.

Mijnheer de Voorzitter, volgens de inlichtingen die ik gekregen heb, zijn er veel mensen vooral de oude van dagen die naar aanleiding van het oversteken van de pijpleidingen die vanuit Barcadera naar Lago lopen klachten hebben. Daarom vind ik dat er spoedig oversteektrappen gebouwd moeten worden over de pijpleidingen. De oversteektrappen zullen zeker het oversteken vergemakkelijken. Ik hoop, dat het Bestuurscollege deze zaak spoedig zal bestuderen.

Mijnheer de Voorzitter, nu heb ik een paar punten betreffende St.Nicolaas. De omheining van de Don Bosco school in St.Nicolaas is een paar jaren al geheel vervallen. Ik acht het noodzakelijk om geld ter beschikking te stellen voor een nieuwe omheining voor deze school.
Deze omheining beschermt de school tegen onbevoegden en houdt tevens de schoolkinderen op hun schoolterrein. Ik hoop, dat het Bestuurscollege de noodzakelijkheid van deze omheining zal inzien voor deze school en dat het Bestuurscollege spoedig maatregelen zal treffen.

Mijnheer de Voorzitter, ter verdére verfraaiing van het eilandgebied Aruba verzoek ik om een plantsoen aan te leggen in St.Nicolaas; er is daarvoor een geschikte plaats in de Amalia van Solmstraat net voor de Methodisten kerk in St.Nicolaas. Ik zie daarom de mogelijkheid voor een heel mooi plantsoen die de omgeving schoon aanzien zal geven.
Ik vraag het Bestuurscollege om dit punt te bestuderen. Tevens om een parkeerplaats te maken aan de zuidkant van Abraham de Veerschool. Deze parkeerplaats zal dienen voor de auto's van de onderwijzers van de Abraham de Veerschool en ook voor de kerkgangers van de Methodistenkerk.

Mijnheer de Voorzitter, dit is een Landszaak eigenlijk maar toch vind ik het noodzakelijk om een woord hierover te spreken. Ik herinner mij, dat in 1960 in een eilandsraadvergadering gesproken werd dat de Arubaanse jongens die zelfs een Mulo-diploma hebben, heel weinig kans hebben om in aanmerking te komen voor adspirant-politie.
Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me af, of er een onderzoek in deze zaak is gesteld. Naar mijn mening is er niets aan deze zaak gedaan want volgens mijn inlichtingen zijn er heel weinig Arubaanse jongens die voor de examen voor adspirant-politie slagen, laat staan om dat te worden. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege deze zaak spoedig onder handen zal nemen, want hierdoor kunnen wij een paar jongens aan een baan helpen.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien er in deze tijd genoeg gasoline-stations in bijna alle districten van Aruba zijn, vind ik dat het noodzakelijk is om hun werk-uren op een betere manier te regelen. Bijvoorbeeld op de navolgende manier. Tot nu toe hebben de gasoline-stations een systeem dat zij hun werklui ieder op zijn beurt een zondag vrij geven. Met dit systeem moet een employé te lang wachten voordat hij weer aan de beurt komt. Daarom vraag ik, of het Bestuurscollege de mogelijkheid ziet, om dit systeem te veranderen gelijk aan dat op Curacao. Met andere woorden dat iedere gasoline-station op zijn beurt zondag gesloten blijft. Met dit systeem vind ik dat de werklui een beter manier van werken krijgen. Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat het Bestuurscollege deze zaak in het belang van de werklui zal bekijken. Ik dank U.

<u>DE HEER L. CROES:</u> Señor Presidente, atrobe nos ta haya nos mes dilanti di un presupuesto pa isla di Aruba e biaha aki pa año 1964, e documento cu lo fiha administration di Gobierno pa e aña venidero segun a ser aproba pa e representantenan cu Pueblo Arubano a eligi den e colegio legislativo aki: Eilandsraad.

Señor Presidente, mi tin algun deseo di expresa en relacion cu e begroting aki, no ta cos cu ta costa muchu placa, pero cu exactamente pesey lo mi a mira cu gusto si nan ricibi merecida atencion.
Pero prome lo mi kier a cuminza cu algun observacion en general, en especial riba e periodo constructivo di trabao cu Bestuurscollege a realiza durante e añanan cu nos ta lagando atras.
Como representante di Pueblo nos ta aproba e forma den cual Bestuurscollege mester guía e destino di nos isla y pesei ta na nos pa bisa despues si nos ta satisfecho of no cu e manera den cual Bestuurscollege a duna ehecucion na e presupuesto cu nos a aproba.
Mi por bisa Señor Presidente, cu mi ta altamente satisfecho cu e trabao di Gobierno ehecutivo durante 1963, y no unicamente pa loke ta toca e actividadnan administrativo di acuerdo cu begroting, pasobra naturalmente gobernacion no ta ehecuta un begroting solamente, sino tambe desplega actividadnan necesario pa sigura un bon gobierno durante henter aña y un bon gobierno pa añanan venidero.

Un bon Bestuurscollege no ta esun cu ta limita su mes manera un machien na cumpli cu e mandato duná pa Eilandsraad, sino esun cu ademas ta percura pa tuma na tempo. padilanti, tur e medidanan cu un gobierno bon i progresista mester tuma pa sigura e bienestar di poblacion.
Pueblo ta orgulloso cu P.P.A. apone e gobierno actual na poder for di 1955, un gobierno bon i progresista asina, un gobierno cu a trece adelanto i felecidad pa pueblo en general. A la vez, mi ta sinti mi feliz cu pueblo mes ta sinti su mes un parti di e trabaonan aki, pues t'asina ta: Pueblo a pone e gobierno ey i pesey tur e bon trabao cu e gobierno di pueblo haci ta motibo di orgullo i satisfaccion pa pueblo mes.

Riba begroting mes cu nos tin nos dilanti, lo mi a desea di pidi atencion di Bestuurscollege pa e posibilidad di brinda pueblo di Sta.Cruz e felicidad di por haci na Sta.Cruz mes algun pago na gobierno, sin tin mester di bini te Playa pa tur cos.
Mi no kier meen Señor Presidente, cu mester pone un kantoor completo na Sta.Cruz pa atende e asuntonan aki, pasobra mi sabi cu esey ta nifica hopi gasto, pero si lo mi kier pidi Bestuurscollege pa studia e asunto aki i mira kiko nan por haci.
Señor Presidente mi ta sumamente satisfecho con den pasado gobierno a haci tur esfuerzo pa traha caminanan di asfalt den pueblo di Sta.Cruz pero sinembargo ainda ta falta un pedasito camina di suma importancia, cual ta esun dilanti Titichi Grocery te cu Kas Ariba. Ya cu gobierno ta bai terminando esun di Cadushi Largo lo ta masha fastioso pa core riba un secundario prome bo yega riba uno asfalta.

Finalmente lo mi kier a expresa mi satisfaccion pa e suma di f. 25.000,-- cu a ser proponi como donacion na parroquia di Sta.Cruz na ocasion di su di 100 aniversario di fundacion. Esaki ta gesto di Bestuurscollege cu ta ser altamente apreciá pa tur habitantenan di nos parroquia.
Mi ta conta cu e apoyo di tur pa aproba e donacion aki.

Mi kier termina Señor Presidente, expresando e deseo cu den aña cu ta bini Bestuurscollege lo sigi cumpli cu pueblo di Aruba e mesun forma cu el a cumpli te awor.
Pa logra esey Bestuurscollege por conta completamente cu tur mi cooperacion. Masha danki.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, we staan weer voor een begroting voor het eilandgebied Aruba, ditmaal voor het jaar 1964; het document, dat de administratie van de Overheid zal bepalen voor het komend jaar, wanneer het goedgekeurd wordt door de volksvertegenwoordigers dat het Arubaans volk in dit College verkozen heeft: de Eilandsraad.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb enkele wensen die ik naar voren wil brengen in verband met deze begroting; wensen die niet veel geld kosten en die ik daarom juist gaarne de nodige aandacht zag krijgen.
Maar eerst wens ik enkele algemene opmerkingen te maken vooral ten aanzien van het constructieve tijdvak van de projekten die het Bestuurscollege tot stand heeft gebracht in het jaar dat we thans achter ons aan laten.
Als volksvertegenwoordigers keuren wij de wijze waarop het Bestuurscollege het lot van ons eiland moet leiden, goed vandaar dat het ook aan ons ligt om daarna al of niet onze tevredenheid uit te spreken voor het beleid dat het Bestuurscollege gevoerd heeft ten aanzien van de begroting, die

wij hebben goedgekeurd.
Ik kan zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat ik ten zeerste tevreden ben met het werk van de uitvoerende macht gedurende 1963, niet alleen wat betreft de werkzaamheden van administratieve aard overeenkomstig de begroting; want besturen betekent niet alleen maar de begroting nakomen, maar ook door het uitbreiden van de nodige werkzaamheden om een goed bestuur te verzekeren gedurende het gehele jaar en ook een goed bestuur voor de komende jaren. Een goed Bestuurscollege zal zich niet beperken tot het stipt nakomen van de opdracht haar gegeven door de Eilandsraad, maar zal ervoor zorg dragen om van te voren tijdig alle nodige maatregelen te treffen, die een goed en vooruitstrevend gouvernement moet nemen voor het welzijn van het volk.
Het volk is er zeer mee ingenomen dat de P.P.A. het huidige Bestuur aan de macht heeft gebracht sinds 1955, een goed en vooruitstrevend bestuur, een bestuur dat welvaart en geluk voor het volk in het algemeen heeft gebracht. Ik voel me tegelijkertijd gelukkig dat het volk zich zelf een deel van deze activiteiten voelt, want het namelijk zo, dat het volk het gouvernement daar aanstelt en daarom zijn al die goede werken die het Gouvernement van het volk doet, redenen tot trots en voldoening voor het volk zelf.

Ten aanzien van de begroting zelf, die thans voor ons ligt, wil ik het Bestuurscollege vragen om de mogelijkheid na te gaan om het volk van Sta.Cruz in de gelukkige gelegenheid te stellen om te Sta.Cruz zelf betalingen te doen van gouvernementszaken, zonder daarvoor helemaal naar Oranjestad te moeten gaan. Ik bedoel niet dat men daar nou een compleet uitgerust kantoor moet oprichten om deze aangelegenheden te behartigen, want ik weet, dat dat veel kosten met zich meebrengt, maar ik wou het Bestuurscollege wel vragen, om deze kwestie te bestuderen en te zien wat hierin gedaan kan worden.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer tevreden over de wijze waarop het Bestuurscollege vroeger alle moeite gedaan heeft om asfaltwegen aan te leggen te Sta.Cruz, echter is er nog een gedeelte overgebleven, een belangrijke weg die langs Titichi's Grocery gaat tot aan Kas Ariba. Nu dat de Overheid de weg van Kadushi Largo gaat beëindigen zal het zeer ongezellig zijn om een secundaire weg te rijden alvorens op een geasfalteerde weg te komen.

Tenslotten wil ik mijn erkentelijkheid uitspreken over het voorgestelde bedrag van f.25.000,-- als schenking aan de Parochie van Sta.Cruz bij de 100-jarige jubileum van haar stichting. Dit is een geste van het Bestuurscollege dat ten hoogste wordt gewaardeerd door de gehele bevolking van de parochie van Sta.Cruz. Ik reken dan ook op de steun van U allen om deze donatie goed te keuren.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil thans eindigen met de wens, dat het Bestuurscollege in het komende jaar trouw blijft aan het volk van Aruba, zoals het tot nu toe steeds is geweest.
Om dit te verwezenlijken kan het Bestuurscollege voor honderd percent rekenen op mijn medewerking. Ik dank U.

DE HEER D.FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, heden hebben wij voor ons liggen de begroting voor het jaar 1964. Dit is een zeer belangrijke zaak en zal ook de volle aandacht vereisen.
Mijnheer de Voorzitter, gewoonlijk bij de behandeling van een begroting, maken de meeste leden van de eilandsraad van de gelegenheid gebruik om naar voren te komen met aanmerkingen op de belangrijke punten van de begroting en eventuele wensen der bevolking.

Mijnheer de Voorzitter, in het Memorie van Toelichting, verstrekt aan de leden van de Eilandsraad omtrent de begroting voor het jaar 1964, kan ik daaruit opmerken dat het de eerste keer is dat een niet-sluitende begroting opgesteld is,doch het is wel te begrijpen, dat de voortdurende stijging der kosten het onmogelijk maakt een sluitende begroting op te stellen, maar van de andere kant moeten wij er voor zorgen deze problemen op te lossen voordat het erger wordt.
Wij moeten trachten dat het volgend jaar en de komende jaren de uitgaven geringer worden, wat wel kan leiden om een sluitende begroting te verkrijgen.

Mijnheer de Voorzitter, in de begroting van Dienst Openbare Werken zie ik een post die vanaf 1962 steeds stijgt; in het jaar 1962 was deze post f. 19.350,-- en voor 1964 staat een bedrag van f. 25.800,-- vastgesteld. Deze is de post van autotoelagen.
Mijnheer de Voorzitter, ik kom met een voorstel omtrent bovengenoemde post naar voren. Volgens mij is nu het moment aangebroken dat het eilandgebied Aruba voorstelt dat de hoofden van diensten van kleine auto's gebruik maken, wat ongetwijfels de kosten van die post geringer zal maken.

Mijnheer de Voorzitter, verleden jaar verzocht ik het Bestuurscollege om de Landsregering te benaderen met het voorstel van een 40-urige werkweek. Gaarne zou ik willen weten of dat verzoek wel door het Bestuurscollege werd overgenomen en dat het aan de Landsregering ter kennis werd gesteld.
Mijnheer de Voorzitter, voor mij was het een verrassing toen ik enkele dagen geleden in de Amigoe van Curacao las over een verklaring van Minister Beaujon omtrent de onmogelijkheid van het voorstel van een 40-urige werkweek.
Mijnheer de Voorzitter, is het misschien het geval dat het Bestuurscollege dit voorstel niet wil indienen bij de Landsregering? Zou de oorzaak kunnen zijn, dat er twijfel mocht kunnen ontstaan in de plannen voor de nieuwe industrieen(projekten) die hier te landen zouden worden gevestigd.
Mijnheer de Voorzitter, dit zijn allemaal plannen voor de toekomst, maar wij moeten aan de huidige situatie denken, welke met de dag erger wordt, vooral de olieraffinaderij de Lago met haar plannen voor het volgend jaar om weer werknemers te ontslaan. Hierbij komt het Bestuurscollege weer met het probleem van werkcloosheid te kampen wat de economie van Aruba zal kunnen benadelen, want hoe meer werknemers ontslagen worden, hoe minder inkomstenbelasting het eilandgebied ontvangt.

Mijnheer de Voorzitter, vaak hoor ik in de Eilandsraad de opmerking over de verkoop van dure medicijnen in de apotheken alhier. Ik kom met het voorstel, dat het Bestuurscollege een gouvernementsapotheek hier vestigt, welke bijvoorbeeld in een der lokalen van de Gezondheidsdienst kan worden ingericht, alwaar de medicijnen voor een redelijke prijs verkocht kunnen worden, en die tevens een hulp zal worden voor dégenen die vaak vanwege hoge prijzen van geneesmiddelen moeilijk van hun ziekten kunnen afkomen.
Ik ben zeer verheugd over het plan van de electrificatie in de buitendistrikten, doch wij moeten de wegen ook niet vergeten vooral die in de buitendistrikten, welke momenteel in slechte staat verkeren.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op de wegen die door Rooi Bosal, Sabana Grandi en Mahuma gaan, en die in een kritische toestand verkeren en die vaak ook thans dienst doen als hoofdweg wanneer de hoofdweg St.Nicolaas - Oranjestad afgesloten is.

Ik hoop, dat het Bestuurscollege nota zal nemen van de toestand van deze wegen en dat zo spoedig mogelijk iets aan gedaan wordt.

Mijnheer de Voorzitter, omtrent een hulpkantoor te Sta.Cruz werd al herhaaldelijke malen gesproken in de vergaderingen van de Eilandsraad; zelfs werd voorgesteld om tijdelijk een hulpkantoor te vestigen om 2 of 3 keer per week de bewoners van Sta.Cruz in de gelggenheid te stellen om betalingen e.d. af te handelen. Ik geloof, dat Sta.Cruz dringend een hulpkantoor nodig heeft net als St.Nicolaas, en niet een tijdelijk hulpkantoor gezien het feit dat Sta.Cruz een groot district is en met de dag groter wordt.

Ook voor de watercoolers op de scholen van Aruba vraag ik de aandacht. Dit voorstel werd verscheidene malen naar voren gebracht; er werd steeds geantwoord dat het installeren van watercoolers op de scholen hoge kosten met zich meebreegt. Ik vraag mij af of het Bestuurscollege de mogelijkheid zou willen bezien om zich tot de Lago te richten met het verzoek om enige tweedehands watercoolers aldaar te kopen, welke zeer zeker voor een redelijke prijs aangekocht zouden kunnen worden; in ieder geval acht ik het noodzakelijk dat alle scholen van Aruba van een watercooler moeten voorzien.
Voordat ik hiermede ga eindigen wil ik het Bestuurscollege de volgende vraag stellen. Hoe staat het met de voorlopige plannen van het Bestuurscollege om hier meer hotels te laten exploiteren?
Kunnen deze plannen nog voortgezet worden of zijn er moeilijkheden die deze plannen verhinderen? Ik dank U.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, in de laatste behandeling van de begroting in 1963 heb ik verschillende wensen naar voren gebracht waaronder verbetering van de Bernhardstraat en verschillende straten in de omgeving daarvan speciaal ten noorden tussen de Bernhardstraat en de Pastoor Hendrikstraat. Voor mij was het een verheugend feit te vernemen en zelf te zien, dat er mensen bezig zijn met het repareren van deze wegen en ze in weer goede staat te brengen. Daarvoor wil ik mijn dank aan het Bestuurscollege uitbrengen voor het vervullen van deze wens dat ik hier naar voren heb gebracht namens de bewoners van die omgeving.
Mijnheer de Voorzitter, deze keer heb ik ook verschillende wensen die ik naar voren wil brengen op het zelfde gebied. Sinds de laatste regens zijn de wegen in de Village in een zeer slechte toestand komen te verkeren en ik vraag of het Bestuurscollege de nodige aandacht hier aan kan besteden en reparaties aan deze wegen laten brengen. Ook wil ik het Bestuurscollege vragen hoe het staat met het plan voor het doortrekken van de Lagoweg van de Bernhardstraat tot aan de Pastoor Hendrikstraat, of het Bestuurscollege nog van plan is om deze weg door te trekken. Ik denk, dat dit zeer noodzakelijk is en ik hoop, dat het Bestuurscollege zo gauw mogelijk hiertoe zal overgaan. Ook in de buitenwijken van St.Nicolaas, zowel Juana Morto, Kustbatterij en Rooi Hundoe zijn de laatste tijd vooral de bermen van de wegen door de hevige regens in een zeer slechte toestand komen te verkeren.
Ik weet niet of Dienst Openbare Werken hieraan iets kan doen, als Dienst Openbare Werken hier niets kan doen, dan zou de werkverschaffing een tijdelijke voorziening hierin kunnen treffen door deze bermen op te vullen en door de wegen tijdelijk te repareren.
Mijnheer de Voorzitter, ik had gehoopt, dat het Bestuurscollege ons een beter antwoord zou geven in verband met de verlaging van de tarieven van de Elmar, maar elk jaar krijgen we het zelfde antwoord namelijk, dat de Gouverneur bezig is deze te bestuderen. Ik kan het de Gouverneur of wie dan ook hiervoor niet kwalijk nemen, maar ik zou wel willen vragen of het Bestuurscollege dan aan de Gouverneur kan vragen om met zijn bestudering op te schieten, zodat de bevolking spoedig van een lager tarief voor electri-

citeit van de Elmar kan genieten.
Ik denk, dat dit zeer nodig is voor de bevolking van Aruba, want in de kranten kunnen wij lezen hoeveel miljoenen de Elmar van de bevolking verdient en hoe de dividenden overgaan naar de eigenaars van de Elmar terwijl de bevolking de dupe van deze winsten van de Elmar wordt. Ik hoop, dat de Gouverneur medelijden met onze wens zal hebben en zo spoedig mogelijk deze taak zal regelen in het voordeel van de bevolking van dit eiland.

In de Memorie van Antwoord zegt U in antwoord op mijn vraag dat de schubtafel in de Lago Colony ten westen van de Essoclub daar gezet is door het eilandgebied. Weet U soms, dat de vissers in deze omgeving die de schubtafel plegen te gebruiken verboden worden door bepaalde leden van de Lago-politie om deze schubtafel te gebruiken en als U dat niet weet wilt U het dan onderzoeken, Mijnheer de Voorzitter, om te zien wie deze leden van de Lagopolitie zijn die dit verbieden en of zij het recht hebben om te verbieden dat de vissers een schubtafel van het eilandgebied gebruiken en als het zo ver is dat U dit geregeld hebt, wilt U dan aan deze lieden laten weten, dat deze tafel door het eilandgebied is neergezet voor gebruik door de vissers.

Mijnheer de Voorzitter, voor mij was het zeer teleurstellend te vernemen, dat de Landsregering (die zoveel schrijft en zegt, speciaal tijdens de campagne dat zij vóór de werklieden zijn en zoveel willen doen) tegen een 40-urige werkweek is.
Stel eens voor dat een regering, die een campagne opbouwt voor de kleine man niet eens blijkt te zijn met het instellen van een 40-urige werkweek; als wij het van de regering niet krijgen, van wie zullen we het dan moeten krijgen?
Daarom, Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van dit zeer teleurstellend antwoord van de regering wil ik dan het Bestuurscollege voorstellen om alsnog alles te doen wat mogelijk is om een 40-urige werkweek in te stellen op eilandelijke basis wat zeker ten goede zal komen voor de eilandsambtenaren en werklieden.
Als de Regering het niet eens is met een 40-urige werkweek, maar als de Lago of welk ander bedrijf ook een 40-urige werkweek voor hun werklieden wil instellen, laat dan deze lieden deze 40-urige werkweek instellen en laat de Regering er dan buiten blijven en niet iedere keer dat er onderhandelingen komen zeggen, dat men tegen een 40-urige werkweek is.
Tijdens de campagne is men wel vóór een 40-urige werkweek, maar na de campagne is men er tegen. Zijn we er nu tegen of zijn we er vóór, Mijnheer de Voorzitter? We moeten óf de ene óf de andere weg bewandelen, maar niet tijdens de campagne wel vóór en na de campagne tegen. Daarom vraag ik het Bestuurscollege om de Landsregering te verzoeken om zich niet in deze te mengen als zij niet wilt overgaan tot het invoeren van een 40-urige werkweek, maar om de bedrijven dat te laten instellen als zij het goed vinden.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik mijn steun geven aan het voorstel van de heer Jose Geerman om een schenking van f. 5.000,-- te geven aan de Aruba Commercial School want ik meen dat deze school een zeer nuttig werk verricht vooral in St.Nicolaas, niet alleen in St.Nicolaas want er komen leerlingen uit alle delen van het eiland om deze school te bezoeken; de meeste van hen zijn Arubanen die Engels gaan leren en zich verder gaan ontwikkelen wat zeker het economische opbouw van het eiland ten goede komt door zich te bekwamen in een of andere tak, wat zij kunnen gebruiken in de verschillende bedrijven, die zich hier gaan vestigen.
Daarom steun ik het voorstel van de heer Geerman ten zeerste. Ik dank U.

DE HEER L.V.BRITTEN : Mijnheer de Voorzitter, met Uw toestemming wil ook ik van de gelegenheid gebruik maken om enige woorden te spreken bij dit agendapunt, de behandeling van de begroting voor het komend dienstjaar 1964.
Mijnheer de Voorzitter, het is geen verheugend nieuws te vernemen uit de Memroie van Toelichting dat onze begroting voor het komend dienstjaar een tekort van 5 ton aangeeft.
In de voorgaande jaren heb ik bij verschillende gelegenheden hier in deze Raad betoogd, dat wij met onze middelen zorgvuldig moeten zijn.
Gedurende mijn betogingen heeft men mij aangekeken met zure gezichten zelfs met scheve ogen maar ik weet zeker dat het Bestuurscollege diep in haar hart met mij eens was over mijn betogingen. Ik heb meermalen in deze Raad gesproken over bezuiniging. Ik bedoel niet om te gaan bezuinigen zoals de Engelsen zeggen: "Pinching the penny", maar om een verantwoordelijke bezuiniging aan te wenden. De "boomtime" is voor ons eiland voorbij. De tijd is aangebroken dat men zich dit in het geheugen moet prenten en dat wij het belang van Aruba op de voorgrond moet zetten.
Om te bezuinigen zou men desnoods tijdelijk een verlaging van de gedeputeerden, tijdelijk zeg ik, zodat .......

DE VOORZITTER: Een verlaging van de gedeputeerden, mijnheer Britten?

DE HEER L.V.BRITTEN: Een verlaging van het salaris van de gedeputeerden een verlaging van het salaris van de ambtenaren die boven de duizend gulden verdienen kunnen invoeren. Zoals de andere leden hierin reeds hebben betoogd kunnen wij op de dienstwagens bezuinigen/inplaats van de dure Amerikaanse sleeën kleine Europese wagens aan te schaffen en ook door geen onnodige werkkrachten in dienst te nemen.
Hierdoor zullen wij over meerdere middelen komen te beschikken om de belasting van onze begroting te verlichten en zo ook kunnen wij aan zovel brodelozen die rond lopen werk geven om in hun onderhoud te voorzien.
Mijnheer de Voorzitter, de ambtenaren moeten mij niet kwalijk nemen wanneer ik met zo'n voorstel kom tot een verlaging. Ik vraag niet dat het blijvend zal zijn, maar tijdelijk totdat wij financieel weer wat bijgekomen zijn en onze financiele draagkracht kunnen bijhouden. /door

Mijnheer de Voorzitter, verder lezen wij in de Memorie van Toelichting dat het de eerste keer is dat een begroting werd aangeboden met een tekort doch dit is mij niet duidelijk genoeg, ik zou het ten zeerste op prijs stellen indien het Bestuurscollege mij een nadere toelichting kan geven hieromtrent.
In de voorgaande jaren hebben wij namelijk meerdere tekorten gehad die na een nadelige slot van de raming f.1.180.000,-- te voorschijn zijn gekomen.
Ik weet niet of U dit een tekort wilt noemen, Mijnheer de Voorzitter, maar naar mijn mening is dat inderdaad een tekort. Nu wil ik graag hebben, dat het Bestuurscollege mij nader toelicht of deze verminderingen tekorten zijn of niet.
Mijnheer de Voorzitter, nu vraag ik mij af nu ons in de Memorie van Toelichting wordt medegedeeld dat er een tekort is op onze begroting van 5 ton, het niet noodzakelijk wordt om over te gaan tot de belastingheffing in de eerste plaats?
Het Bestuurscollege zegt dat men de Landsregering zal benaderen om tot een betere verdeling van de middelen van het eilandgebied te komen. Nu is mijn vraag, Mijnheer de Voorzitter, indien het Bestuurscollege de Landsregering nu benadert om deze verdeling te verwezenlijken zodat ons eilandgebied aan middelen kan komen voor het dekken van dit tekort van 5 ton en de Landsregering een afwijzend antwoord geeft, wat denkt het Bestuurscollege dan te doen om dit tekort te dekken?
Het Bestuurscollege zegt verder dat als de Landsregering geen gunstig antwoord geeft het Bestuurscollege dan een andere weg zal bewandelen namelijk

door een lening aan te gaan van f.500.000,--. Ik kan mij voorstellen, dat als er geen andere weg te bewandelen is, wij dan wel zeker f.500.000,- moeten gaan lenen. Maar dan rijst bij mij de vraag: Als wij nu die f.500.000,-- geleend hebben moeten wij dan de rente niet bij betalen en is dat weer niet een last op onze begroting en voor onze belastingbetalers?
Het is mij duidelijk dat wij deze lening kunnen aangaan indien wij geen gunstig antwoord van de Landsregering kunnen krijgen. Ik hoop echter, dat het Bestuurscollege deze zaak wel zal kunnen oplossen want ik hoop niet (trouwens het is al toegezegd door het Bestuurscollege) dat er belastingverhogingen zullen plaats vinden.

Mijnheer de Voorzitter, heden ten dage zegeviert op ons eiland de werkloosheid. Er zijn bijna 2000 mensen die rondlopen zonder werk, zij kunnen ook geen werk vinden om hun gezin te onderhouden. Ik zou het Bestuurscollege willen vragen wat de plannen zijn voor het komend dienstjaar om deze mensen te helpen aan werk om in het onderhoud van hun gezin te kunnen voorzien.

Mijnheer de Voorzitter,sprekende over de werkloosheid zou ik de aandacht van het Bestuurscollege willen vestigen op wat mij ter ore is gekomen en wat ik minder prettig vind. Men heeft mij verteld dat er bij de Mc.Namara mensen worden aangenomen, maar alleen die mensen die van de P.P.A. zijn dus van de Regeringspartij; de andere die tot de tegenpartij behoren schijnen niet in aanmerking te kunnen komen.
Mijnheer de Voorzitter, dit vind ik onbillijk en daarom wil ik het Bestuurscollege verzoeken om een onderzoek te laten instellen in deze zaak want indien het zo is, het zeer onbillijk is.
Wij hebben in deze democratie allen dezelfde rechten en niet overeenkomstig een bepaalde partijkleur.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, bij deze zelfde maatschappij hebben ze mensen nodig om zand te halen. Er zijn verschillende alndskinderen die een truck bezitten die deze werkzaamheden kunnen uitvoeren om in hun levensonderhoud te voorzien, maar ook zij kunnen geen werk vinden bij deze zandvervoer, er is daar een bepaalde kapitalist, die laatstelijk zes nieuwe dumptrucks heeft geimporteerd om bij de Mc.Namara te komen werken en als ik mij niet vergis heeft hij nu 12 dumptrucks werkzaam bij de Mc.Namara terwijl we hier ongeveer 15 landskinderen hebben die zo'n voertuig bezitten en die geen werk kunnen krijgen om aan een middel van bestaan te komen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik hierin in de voorgaande jaren betoogd over nummerplaten van die trucks die gebruikt worden als de enig middel van bestaan door deze lieden. In het eerste jaar was het zeer zeker iets beter gegaan 7 of 8 van deze lieden hadden kans om in aanmerking te komen voor de vermindering van het vastgesteld tarief, dat wij hier in deze Raad hadden goedgekeurd.
Toen zijn er naderhand 2 of 3 van deze chauffeurs die in aanmerking kwamen weer afgevoerd waarom weet ik niet, want deze mensen hadden geen, trouwens ze hebben nog steeds geen werk. En het is nog wel een besluit dat wij hier in deze Raad hebben genomen om deze mensen die hun voertuig gebruiken als hun enige bron van inkomsten een bepaald tarief te laten betalen. Hiervoor wil ik het Bestuurscollege verzoeken mij te antwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden hebben hier betoogd over de scholen, hierin zal ik niet te diep op ingaan want ze hebben alle-

maal hun mening naar voren gebracht, maar toch zou ik het Bestuurscollege willen verzoeken in het belang van onze gemeenschap om sociale werkers of werksters te betrekken, speciaal voor onze scholen. De zusters en de frères doen hun uiterste best om onze kinderen een goede plaats, opleiding te ven, maar ik meen, dat wij met zo'n kracht zo'n sociale werkster of werker ons doel beter kunnen bereiken.

Mijnheer de Voorzitter, indertijd werd er een plan gemaakt voor aanleg van riolering in de Adriaan Lacle boulevard zelfs werden er verzoekschriften ingediend door verschillende bewoners maar tot op heden is er niets van terecht gekomen. Zeer gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen wat voor hindernissen er zijn ontstaan zodat deze riolering niet komt aan deze boulevard.

Mijnheer de Voorzitter, verder zou ik het Bestuurscollege willen vragen hoe het staat met de kerstbonus voor de gouvernements werklieden.
Hoeveel denkt het Bestuurscollege aan te wenden voor een kerstbonus voor deze gouvernementswerklieden of ambtenaren in een lagere schaal?
Ik zou willen voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, om een kerstbonus te geven in de werkelijke kerstgeest, dat wanneer men op 25 december thuis zit, men zich ook realiseert toch wat van de Overheid te hebben gekregen.
Ik zou dan ook willen voorstellen om een 13e maand te geven als Kerstbonus.
Sprekende over kerstbonus zou ik ook willen voorstellen om aan de boden, die hier voor ons werken alsmede de ordonnance een extra bonus te geven, minstens naar reden van een dertiende maand. Zo voelen ze ook een kerstbonus gekregen te hebben van de Overheid in de geest van Kerstmis.

Mijnheer de Voorzitter, aandachtig heb ik geluisterd naar de woorden van de verschillende leden, de heer Geerman was eerst aan het woorde en hij heeft een zeer mooi betoog gehouden en sprak ook over de werklossheid.
Hij heeft betoogd dat hij vanaf 1949 hier in deze Raad zit te pleiten tegen werkloosheid en dat er dringend een verandering moet komen.
Dat zijn allemaal mooie woorden. Zoals men zegt in het Nederlands: mooie woorden zijn niet waar en ware woorden zijn niet mooi. Want, Mijnheer de Voorzitter, als de heer Geerman werkelijk had gemeend om de werkloosheid op ons eiland te bestrijden, ik bedoel als het uit zijn hart kwam, dan had hij eerder kunnen zeggen toen wij hier de bijgevende toelageregeling van de gedeputeerden ad f. 11.000,-- hebben behandeld, dan hadden wij best dat bedrag kunnen aanwenden om ons werkloosheid te bestrijden zoals hij het in zijn betoog bedoelt. Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman had het ook gehad over het sturen van arbeidskrachten naar Nederland.
Mijnheer de Voorzitter, het zal heel mooi zijn als wij arbeidskrachten in Nederland kunnen plaatsen; wij zullen Nederland daarvoor ook dankbaar zijn. Maar ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, er zijn zoveel vreemdelingen hier op Aruba zoals de heer Werleman heeft betoogd. Waarom kunnen wij deze vreemdelingen die al jaren van ons eiland hebben geprofiteerd niet naar huis sturen om zo onze landskinderen in hun plaats te stellen. Ik zou zeggen, de hemd is nader dan de rok en dan pas als wij dit hebben gedaan en er is geen plaats meer is en zijn er nog arbeidskrachten over dan zullen wij Nederland vragen om ons te helpen en onze krachten daar in dienst te nemen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman heeft ook betoogd over het importeren van vee. Ik kan mij verenigen met de heer Geerman ten opzichte van dit betoog. Vroeger hebben wij vee geimporteerd uit Colombia tegen een zeer redelijke prijs. Ik wil het Bestuurscollege nu vragen waarom wij niet meer vee kunnen importeren uit Colombia. Ze hebben daar grote weiden met koeien meer dan 9.000.000, als ik mij niet vergis.

Het is zeer gemakkelijk om dit vee uit Colombia te importeren, dan kunnen onze mensen goedkoper aan runderen komen wat ook van zeer veel belang is voor ons gemeenschap. Over de Aruba Commercial School die de heer Geerman heeft genoemd, Mijnheer de Voorzitter, kan ik mij ook met hem verenigen. Over deze school heb ik niet alleen bij monde van de heer Geerman, maar ook van verschillende leerlingen die daar zijn, zeer gunstige referenties gehoord, daarom sluit ik mij ook bij de woorden van de heer Geerman aan om aan deze school een bedrag van f. 5.000,-- te geven, het is toch in het belang van Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft betoogd om het electriciteitstarief te verlagen; ik kan mij ook aansluiten bij de woorden van de heer Werleman, trouwens ik heb ook meermalen het Bestuurscollege verzocht om de electriciteitsmaatschappij te benaderen indien mogelijk opdat wij een tariefverlaging kunnen krijgen voor onze bevolking.
Dus ik kan mij geheel verenigen met het betoog van de heer Werleman.
Omtrent de A.S.U.... dat de heer Werleman .........

DE VOORZITTER: Meneer Britten, mag ik U even interrumperen?

DE HEER L.V.BRITTEN: Ja zeker, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Ik moet U wel op attent maken, dat U in Uw betoog, meer dan eens terugkomt op hetgeen door andere sprekers in de eerste ronde naar voren is gebracht. U bent zelf nog bezig aan de eerste ronde; ik moet toegeven, het is niet verboden, maar het is niet gebruikelijk, dat U in de eerste ronde al reageert op voorafgaande sprekers. Ik zou U dus willen verzoeken .........

DE HEER L.V.BRITTEN: Ik kan mijn mening toch uitspreken?

DE VOORZITTER: Pardon, meneer Britten, mag ik even uitspreken?........ om Uw reactie op de sprekers van de eerste ronde te laten voor de tweede ronde wanneer U weer een beurt krijgt.

DE HEER L.V.BRITTEN: Het is alleen maar een uiting in aansluiting.

DE VOORZITTER: U heeft daarvoor ook gereageerd op enkele sprekers in de eerste ronde. Dat is niet gebruikelijk, maar gaat Uw gang.

DE HEER L.V.BRITTEN: Ja, het is alleen maar dat ik mij aansluit bij de woorden van de andere sprekers, Mijnheer de Voorzitter.
Omtrent de A.S.U... heeft de heer Werleman gevraagd,(het is in aansluiting op wat hij heeft gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, natuurlijk beantwoord ik de heer Werleman niet), op welke basis dit geld wordt gegeven en ik wil even aanhalen, dat de A.S.U. toch een 5-jarig plan heeft ingediend, maar afijn, ik zal het maar laten gaan tot de volgende ronde.
Over adspirant agent van politie Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier zovele jongens rondlopen met een Mulo-diploma. Ik zou dan ook het Bestuurscollege willen vragen of onze jongens niet in aanmerking kunnen komen voor adspirant-politie. Ik zou denken van wel.
We hebben hier zeker leden van onze Hermandad uit Curacao, maar wij kunnen best ook onze jongens, onze capabele jongens hier gebruiken als politie.

Mijnheer de Voorzitter, over de apothekers wil ik ook enige woorden spreken. Zoals ik reeds heb betoogd in deze Raad, zijn de prijzen van de medicijnen schrikbarend hoog. Ik zou het Bestuurscollege dan ook willen verzoeken om mij een nader antwoord te geven hoe het thans staat met deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, men heeft een aanvang genomen met de uitbreiding van ons vliegveld. Nu wil ik het Bestuurscollege vragen wanneer ons vliegveld gereed zal komen en hoe het staat met de plannen voor een ander hotel, want zodra ons vliegveld gereed zal zijn, dan komen de buitenlandse toeristen van kapitalistische landen hier zeker voor een gedeelte stromen.. Waar zullen zij ondergebracht worden? Gaarne verneem ik wat het Bestuurscollege denkt te doen ten aanzien van deze hotelplannen wanneer ons vliegveld klaar is.

Mijnheer de Voorzitter, ook ik ben een voorstander van een 40-urige werkweek. Ik heb verschillende sprekers horen zeggen, dat deze zaak zover is gekomen dat zelfs de Minister van Sociale Zaken in zijn advies heeft gesteld, dat het niet mogelijk zou zijn. Ik moet mij ook aansluiten bij deze sprekers, dat een dergelijke werkweek onze werkloosheid voor een gedeelte zou kunnen helpen. Het gaat niet om de recreatie van deze lieden, Mijnheer de Voorzitter, maar er komt daardoor toch wel een rem bij de grote industrieen,hier op Aruba de Lago, want als wij deze 40-urige werkweek invoeren dan is dat ook een rem voor de Lago om meer mensen te ontslaan.
Mijnheer de Voorzitter, het is van veel belang, dat er van Uw zijde pogingen gedaan worden om deze 40-urige werkweek voor onze arbeiders in het leven te roepen zoals ik reeds zeide, het gaat niet om de recreatie, maar om de werkloosheid op ons eiland te kunnen verlichten. Ik dank U.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet wie eigenlijk debet is aan deze overvolle tribune of het het uur van aanvang is van de vergadering dat de belangstelling bij de bevolking niet meer bestaat voor deze belangrijke vergadering.
Bij de behandeling van het voor ons liggend ontwerp-begroting 1964, zou ik eerst willen beginnen met het maken van enkele algemene opmerkingen, om daarna Uw aandacht voor enige bijzondere punten te vragen.
Allereerst zou ik U en de andere leden van het Bestuurscollege willen bedanken voor de follow-up die gegeven is aan de verschillende opmerkingen die hier bij de behandeling van de begroting 1963 in deze Raad zijn gemaakt. Wij hebben enige tijd terug niet alleen een opsomming gekregen van al deze punten, maar ook tegelijkertijd een reactie daarop. Zo hoort het, Mijnheer de Voorzitter, zo zien wij dat het Bestuurscollege er van doordrongen is dat wat hier als opmerking of wenselijkheid naar voren wordt gebracht in de algemene beschouwing volle ernst is en dat er aandacht aan wordt besteed. Want wat wij hier naar voren brengen doen wij als volksvertegenwoordigers en het volk heeft er recht op dat ieder zaak welke hier ter sprake wordt gebracht grondig wordt bestudeerd. Ik spreek er dan ook de verwachting uit dat aan de punten die wij vandaag naar voren brengen, dezelfde serieuze follow-up zal worden gegeven.

Dan wil ik, Mijnheer de Voorzitter, enkele opmerkingen maken over het Ontwikkelingsplan. Het eilandsbestuur gevormd door de P.P.A. heeft zich sedert het begin van zijn optreden in juli 1955, acht en een half jaar geleden, gekenmerkt als uiterst vooruitstrevend. Maar vooruitstrevend in de meest uitgebreide en positieve zin van het woord. De P.P.A. heeft bij het bestuur van Aruba een beleid aan de dag gelegd, dat niet alleen conform alle regels der voortvarendheid geschiedde, maar dat er bovendien opgericht was alles te doen wat noodzakelijk was om een zelfde voortvarendheid, een zelfde graad van intensiteit in zelfwerkzaamheid in de komende jaren in stand te houden.

Want niet alleen werd voor eens en voor altijd gebroken met oude beleidspatronen, die niet meer pasten in ons moderne structuur, niet alleen werden, in weerwil van de vele domme, ieder inzicht missende kreten die op deze oude patronen waren gebaseerd grote werken ten behoeve van de infrastructuur van ons eiland verricht; niet alleen werd een water en electriciteitsfabriek gebouwd, die nu een zegen is voor de gehele bevolking; niet alleen werd ook dezelfde loze ongegronde kritiek ten spijt met het Aruba Caribbean Hotel de eerste concrete stoot aan de bevordering van ons toerisme gegeven; neen, Mijnheer de Voorzitter, de geest "gouverner c'est prevoir" heeft al onze bestuurdaden bezield en daarom in het besef, dat wilden wij alle vruchten plukken van deze infrastructurele voorzieningen, deze gepaard moesten gaan met nog andere werken voor de verwezenlijking waarvan ons de financiele middelen ontbraken, stelden wij een 10-jaren plan op, waar geheel Aruba trots op is en waarvoor wij ons van de financiele en technische bijstand van Nederland verzekerden.
Jammer dat toen het geluid gehoord werd van zekere zijden die mensen het zelfs belachelijk maakten bij het volk terwijl deze zelfde mensen nu klagen: "Mijnheer de Voorzitter, er zijn werklozen". Maar als er nu aangepakt wordt om de werkloosheid te bestrijden dan zijn het de zelfde mensen die kritiek uitoefenen op onze plannen.

Mijnheer de Voorzitter, ongestoord hebben wij dus ons beleid voortgezet en thans verrijzen de eerste projekten van het 10-jaren plan op ons eiland tot heil van zovele kostwinners die daarin een bestaan vinden. De resultaten zijn voor een ieder zichtbaar; men moet blind zijn om ze niet te zien. Maar dit is slechts een begin, slechts een onderdeel van de eerste fase; want dit is juist wat het verschil kenmerkt tussen het vorige bestuursbeleid dat meer had van een onoverzichtelijk van de hak op de tak springen en het onze, dat uitsteekt door voorbereiding en planning. Het Ontwikkelingsplan is gebaseerd op een geplande behoefte voor de toekomst en voordat die 10 jaren verstreken zijn, zullen de voorbereidingen voor een volgende fase reeds een feit zijn.
Gouverner c'est prevoir. Gobernà ta mira padilanti.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet nalaten bij deze gelegenheid enige woorden te wijden aan de verwezenlijking van een ander projekt, dat direct het gevolg is van de inspanningen van onze partij en dat nooit mogelijk zou zijn geweest indien wij er niet eerder voor hadden gezorgd de basis voor deze industrie in het water en de energie van Balashi te leggen. Ik bedoel de Aruba Chemical Industries en de Antillian Chemical Company. Natuurlijk kan men niet van welvaartszorg op Aruba spreken, en zeker niet van deze chemische industrie, zonder dat wij voor ons zien de hoge nobele gestalte van Juan Enrique Yrausquin, die vanaf de tijd, dat hij <u>daar</u> zat als lid van deze Raad, zijn plannen voor de welvaart van Aruba begon te ontvouwen, plannen die toen door menig opponent als niet te verwezenlijken werden beschouwd. Hij is heengegaan, maar niet voordat hij eenieder had getoond, dat niet alleen <u>die plannen</u> een tastbare werkelijkheid zijn geworden, maar ook nog <u>andere</u>, zoals die van Barcadera, de afronding waarvan hij tot stand bracht toen hij op een dag in New York de snijdende kou van een sneeuwstorm trotseerde om de directieleden van Standard Oil van de grote mogelijkheden van dit projekt te overtuigen.

Op 10 december aanstaande,over vier dagen, wanneer Z.K.H. Prins Bernhard onze chemische fabrieken officieel in gebruik stelt, dan zal dat een fabriek zijn, die naar Aruba kwam, omdat de aandeelhouders hebben ingezien, dat dit projekt economisch rendabel is, zeker, maar Aruba is er trots op dat deze plants hier gekomen zijn, ook als gevolg van het

initiatief, van de volharding, van de inspanningen van Juan Enrique Yrausquin. Deze plants, gelijk zovele malen reeds betoogd, hadden even makkelijk in een of ander Centraal- of Zuid-Amerikaans land kunnen zijn gebouwd, maar toch al hebben wij geen markt voor de eindprodukten, Aruba is er toch voor gekozen.
Wanneer wij beseffen de grote aaneenschakeling van mogelijkheden, de kettingreactie die aan de chemie inhaerent is, dan kunnen wij begrijpen waarom de heer Yrausquin van deze plants gezegd heeft dat ze een tweede Lago zouden blijken te zijn.
En als ik de naam van de heer Yrausquin noem. dan denk ik direct aan de organisatie die hij heeft opgebouwd. En ook daarover is het goed enkele opmerkingen te maken.

Mijnheer de Voorzitter, ruim 8 jaren is het wel en wee van dit eiland en zijn bevolking in handen geweest van de P.P.A.-fractie, in wier naam ik spreek. Op onze schouders rustte en rust de taak van de gehele huishouding van dit eilandgebied, een taak die ons is opgelegd door het Arubaanse kiezerscorps. En dat wij deze taak naar de volle tevredenheid van de bevolking hebben uitgevoerd, dat heeft weer de uitslag bewezen van de laatste verkiezingen voor leden van deze Raad in april jongst leden.
Niet alleen bleek de bevolking tevreden te zijn met ons beleid, zij gaf ons zelfs een groter vertrouwen dan 4 jaar geleden. Immers, onze partij is de enige die zowel in stemmenaantal als in zetelaantal vooruitgegaan is. Wij zullen dan ook onze uiterste best blijven doen om te tonen dit vertrouwen waardig te zijn.

Met een partij en met iedere organisatie gaat het echter precies zoals bij de mens: het leven is een vallen en opstaan. Wanneer wij spreken van "onze uiterste best doen", dan bedoelen wij dat ook in de meest uitgebreide zin des woords. Wij zijn geen partij die de kat uit de boom wil kijken, wij behoren niet tot de organisaties die een afwachtende houding nemen, wij wachten niet op actie van opponenten om dan te bepalen wat onze reactie zal zijn; wij voeren zelf actie, dinamische actie ten behoeve van het algemeen welzijn van de bevolking. En waar gewerkt wordt, vallen er spaanders. Maar, wij hebben ons altijd beijverd om met "team-work" op te treden.
Wij dulden wel een verschil van mening binnen onze eigen gelederen, wij juichen het zelfs toe als er opbouwende critiek wordt geleverd - zoals U het heden menigmaal van mij zelf zult aanhoren - maar wat wij van geen van onze eigen mensen dulden is dat zij ons storen bij ons werk ten behoeve van het volk. Wij dulden een afwijkende mening, maar wij dulden geen verraad. Het is overduidelijk bewezen in het verleden: na een vergeefse poging van verraders kwam onze partij met dubbele kracht en met dubbele energie te voorschijn en zij die ons ten val hebben willen brengen om niet meer op te staan, zij zijn het die vielen, voor altijd. Het moet minstens aan één lid van deze Raad duidelijk zijn wat onze fraktie hiermede bedoelt.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil even dit voorwoord doen volgen met enkele punten over de verschillende afdelingen. Op de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van het Jaarverslag 1962 wilde ik opmerken, dat, behalve dat het verslag pas in juli van dit jaar werd verzonden, de Eilandsraad heeft moeten meemaken, dat er twee diensten in ontbraken: de Gezondheidsdienst en de Voorlichtingsdienst. Mijnheer de Voorzitter, ons interesseert niet de reden waarom hierin het verslag van deze twee diensten niet was opgenomen; dit is een interne kwestie, hetzij dat de verslagen te laat werden ingediend of dat ze helemaal niet ingediend zijn. Maar wat wij wel moeten afkeuren is dat men het aandurft de Eilandsraad een jaarverslag aan te bieden dat niet compleet is. Het Bestuurscollege moet er voor zorg dragen, dat de dienst Algemene Zaken, die met verzameling der gegevens van alle diensten is belast alle verslagen binnen heeft alvorens zij het Jaar-

verslag drukt. Hoe dit allemaal binnenskamers zich afspeelt, dat is een kwestie van intern beleid, maar de Eilandsraad moet een volledig Jaarverslag worden aangeboden, al moet men desnoods later ingekomen gegevens òf in de laatste bladzijden òf door middel van een supplement opnemen.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil even overstappen op het Onderwijs.
Als wij de begrotingsafdeling "onderwijs" bestuderen, dan is het eerste wat opvalt de vooruitgang die deze afdeling gemaakt heeft. Wij kunnen nu spreken van een U.T.S, Huishoudscholen, B.L.O.-onderwijs, H.B.S. en kweekschool. Dit zijn allemaal geluiden van de laatste jaren, die voorheen onmogelijkheden bleken te zijn. Deze partij heeft zich erop toegelegd het onderwijs op Aruba ernstig ter hand te nemen. En dit werd ook gedaan. Ook hier zijn de bewijzen zichtbaar. Velen kunnen nu, dank zij het vooruitstrevend bestuur van de P.P.A., hun kinderen het onderwijs laten volgen, wat voorheen op Aruba niet mogelijk was. De leerlingen behoeven niet meer naar elders te worden gestuurd.

Wij zien op Sta.Cruz een M.U.L.O.-school gebouwd onder het bewind van dit Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, deze school heeft een bijzonder karakter, een symbolische betekenis als de eerste M.U.L.O.-school in een buitendistrikt in de gehele Nederlandse Antillen .
Wij denken voorts aan het vooruitstrevend bursalen-beleid van de afgelopen 8 jaren van het Bestuurscollege, dat er zorg voor droeg, dat velen de kans kregen hun studie in Nederland te voltooien. Dank zij dit beleid zien wij velen terugkeren uit Nederland met een diploma in hun bezit. En de velen, die er nog in Nederland vertoeven zullen na het voltooien van hun studie hun beste krachten geven aan Aruba met de kennis die zij aldaar hebben opgedaan.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de scholenbouw, moet ik zeggen dat het wel jammer is dat wij de middelen niet hebben om zelf het scholenprogramma te financieren, maar wij mogen ons toch gelukkig prijzen dat door de vooruitziende blik van onze toenmalige Minister van Financien de heer Juancho Yrausquin, reeds in 1959 aansluiting gezocht werd bij de E.E.G., waardoor het nu mogelijk is nu in 1963 bij de indiening van de eilandsbegroting van 1964 om daarin op te nemen een hoofdstuk van luidt:" Scholenbouw door de E.E.G."

Dit hoofdstuk vermeldt o.m. een bedrag van totaal 428.000 gulden aangevraagd bij de E.E.G. voor de scholenbouw voor het jaar 1964, terwijl bovendien in het vooruitzicht wordt gesteld een bedrag van ongeveer 2 1/2 miljoen gulden voor scholenbouw voor de jaren 1965, 1966, 1967.
In dit verband zou ik gaarne van het Bestuurscollege vernemen of de besprekingen met de E.E.G.- commissie die onlangs hier verbleef, in die mate resultaat boekten, dat wij inderdaad het volgend jaar zullen kunnen beginnen met de bouw van de scholen. Want in dit verband denk ik aan enkele scholen die onverwijld uitbreiding behoeven, om maar een voorbeeld te noemen het Mon Plaisir College. Deze school komt in september van het begrotingsjaar met een tekort van minstens 3 lokalen te zitten. En er is niets aan deze school verbonden dat enigszins als noodlokaal zal kunnen dienen. De leerlingen zullen dus met andere woorden niet aangenomen kunnen worden.
Ik zou U voor dit bijzondere geval gaarne Uw aandacht willen verzoeken, Mijnheer de Voorzitter,

En, Mijnheer de Voorzitter, hoe staat het feitelijk met de bouw van een Openbare Huishoudschool op St.Nicolaas? Vele malen werd over dit onderwerp in deze Raad gesproken, en even vele malen heeft het Bestuurscol-

lege het vorig jaar toegezegd, dat het op de begroting van 1964 zou staan; dat was een positieve toezegging. Helaas, moeten wij constateren dat dit niet het geval is. Het staat wel vermeld op de post van de E.E.G.-voorziening voor de jaren 1965/1967. Ook voor de bouw en oprichting van deze school verzoek ik U in het bijzonder namens de bewoners van het oostelijk gedeelte van dit eiland, Uw bijzondere aandacht en voortvarendheid.

Mijnheer de Voorzitter, er heeft zich een geval voorgedaan betreffende een benoeming als waarnemend Hoofd van een school te St.Nicolaas waarvoor ik Uw bijzondere aandacht, maar dan ook bijzondere aandacht voor wil vragen. Een onderwijzer van deze school die reeds drie jaar als zodanig benoemd werd door het Bestuurscollege, dus als waarnemend Hoofd van die school werd plotseling overgeslagen en werd er een andere onderwijzer tot waarnemend Hoofd benoemd. Op de eerste plaats vind ik, Mijnheer de Voorzitter, dat waar het waarnemend Hoofd van een school in overleg met het Hoofd door het Bestuurscollege benoemd wordt, het mij eleganter zou lijken dat in dit geval het waarnemend Hoofd ingelicht werd dat hij niet langer als zodanig gehandhaafd werd. Het is het Bestuurscollege vrij om te benoemen wie het wil, eveneens staat het nergens dat een eenmaal benoemd waarnemend Hoofd telkenjare herbenoemd moet worden. Doch het geeft wel te denken wanneer een onderwijzer die gedurende drie achtereenvolgende jaren als waarnemend Hoofd gediend heeft, plotseling middels een rondschrijven van het Bestuurscollege moet vernemen dat iemand anders, een andere onderwijzer benoemd werd als zodanig. Ook al zou er hierachter niets zitten, nog vind ik de gang van zaken in deze volkomen fout. Maar erger is het, wanneer ik uit betrouwbare bron verneem dat het Hoofd van die school deze onderwijzer niet langer in deze functie wilde hebben. De reden die dit Hoofd opgaf was zeker niet vleiend voor betrokkene. Nu vraag ik mij af, waarom deze onderwijzer niet gehoord is, zodat het Bestuurscollege ook de andere zijde van de medaille kon vernemen. Bleek deze onderwijzer inderdaad niet geschikt voor deze post, na drie jaren, ik herhaal na drie jaren als zodanig te zijn benoemd, degradeer hem voor mijn part, maar U kunt niet anders dan met mij eens zijn dat hij gehoord diende te worden. Waar gaan wij anders naar toe als klakkeloos aangenomen wordt hetgeen een Hoofd van een school of van welke afdeling dan ook van een ondergeschikte rapporteert?
Dit zou gelijk staan aan aantasting van de democratische vrijheid van de mens. Het wezen van gelijke rechten zou hiermede verkracht worden. En daarvoor moeten wij voorzichtig zijn, Mijnheer de Voorzitter. Hoe klein dit geval op zich zelve ook mag lijken, de persoon in kwestie kan zich diep gegriefd voelen, terwijl de andere ten onrechte als overwinnaar te voorschijn komt op zijn collega die toevallig zijn ondergeschikte is.

Mijnheer de Voorzitter, ik had bij de behandeling van de begroting in de huishoudelijke vergadering om enkele inlichtingen gevraagd alsmede Uw zienswijze over enkele zaken waarmee ik mij niet verenigen kon betreffende de dienst van Volksgezondheid. Helaas, Mijnheer de Voorzitter, ben ik door het antwoord dat ik van het Bestuurscollege ontving in de Memorie van Antwoord verplicht hierop nader in te gaan. Ik heb namelijk gezegd, was het antwoord bevredigend voor mij dan zou ik deze zaak binnenskamer laten. Maar, Mijnheer de Voorzitter, de bevolking vraagt het volgende. De mensen rijk en arm, vragen om na te gaan of hierin wijziging en verandering nodig is en zo ja, dan moet het gebeuren.
Ik zal geen namen noemen, maar helaas zult U het weten over wie ik het heb. Het ligt niet in mijn bedoeling om iemand te krenken het zijn ernstige punten volgens mij, misschien overdrijf ik, ik hoop van wel.
Ik zal het een en ander vertellen wat ik dus van een geval weet, ook mijn mening geven over deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, wij moeten beginnen te weten, dat wij hierin een kleine gemeenschap zijn; we kunnen daar niets aan doen, we hebben nog geen 60.000 inwoners. Er is geen plaats meer hier voor meerdere specialisten op een gebied. Ik wil niet zeggen, dat Aruba gedoemd is te blijven in handen van een specialist, maar realiteit is, dat er hier één specialist is en Aruba enigszins geisoleerd is van andere bewoonde plaatsen hetzij maar door een klein eindje zee, maar toch, Mijnheer de Voorzitter, wij zijn een alleenstaand eiland.

Mijnheer de Voorzitter, het gaat over de huidspecialist en het gaat over de neoroloog-psychiater. We hebben het vorig jaar of eer-verleden jaar hier gekregen een neoroloog-psychiater, die de enige is op het eiland. Toen wij het in de huishoudelijke commissie behandeld hebben, heb ik het geval aangehaald en het Bestuurscollege heeft prompt geantwoord: Er is ons maar één geval bekend, dat in onderzoek is.

In dit geval is het geen voortvarendheid van het Bestuurscollege. Het Bestuurscollege had tot taak om na te gaan of er meerdere gevallen bekend waren. Maar ik heb U gezegd in de huishoudelijke commissie dat er twee categorieën van patiënten zijn die nooit en tenimmer dat bekend zullen maken. Ze hebben het mij officieel toevertrouwd, maar ze hebben mij categorisch verzocht: In Gods naam, noem mijn naam niet. Dat zijn kleine mensen die vandaag of morgen aangewezen zijn op deze neoroloog-psychiater terwijl de anderen zaken-lui zijn.

Mijnheer de Voorzitter, wij spraken over een bedrag van f. 165,-- in de huishoudelijke vergadering. Er zijn mij bedragen bekend van f. 300,-- f. 600,-- en zelfs van f. 1000,--. Mijnheer de Voorzitter, het is geen El Dorado hier dat iemand hier kan komen doen en laten alsof de bevolking hier bestaat uit apen en zegt: nu jullie betalen. Mijnheer de Voorzitter, daarmee moeten wij stoppen. Als dat niet de bedoeling is van deze man, houdt U mij ten goede, maar dan is het Uw taak, Mijnheer de Voorzitter, wanneer U weet en mij zegt dat één geval U bekend is, dat U een diepgaand onderzoek gaat instellen. Want, Mijnheer de Voorzitter, dát kan ten ene male niet.

Er is een vrouw, haar schoonbroer is een arts hier, die heeft het mij gezegd op mijn kantoor. Als ik haar echter vraag of ik haar naam kan noemen, dan zegt ze van nee. Waarom? Wij zitten hier niet in Amsterdam, met een miljoen mensen. Iedereen kent mekaar hier en daarvoor moet het Bestuurscollege waken. Mijnheer de Voorzitter, we kunnen hier geen mensen halen, die denken: nou het is een apenland, we mogen doen en laten wat we willen. Als ze nu komen uit Suriname, Venezuela of Holland of Frankrijk, het doet er niet toe, de mensen moeten hier werken in de gemeenschap zoals het behoort. Ik hoorde vanmorgen, dat de heer Werleman zei, dat er hier een monopolie is voor de gasmaatschappij of het nou financieel of gewoon is. Deze man heeft ook een monopolie hier hè? Die neoroloog-psychiater heeft ook een monopolie hier. Als ik ziek ben en ik moet door hem behandeld worden en hij is er niet, wie is er dan? Hij is de enige.

Mijnheer de Voorzitter, een maand of twee geleden is deze neoroloog-psychiater naar Amerika vertrokken met goedvinden, met medeweten, op kosten van de gemeenschap naar Amerika, om te gaan leren werken en beoordelen, dus een opleiding te volgen en studie te maken van electro-encefalogram.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben geen medicus, we hebben geen enkele medicus hier in deze Raad noch in het Bestuurscollege a ders zou ik deze persoon vragen om deze zaak te behandelen. We zijn leken Mijnheer de Voorzitter, maar dat neemt niet weg dat we volksvertegenwoordigers zijn en als er iets gevraagd wordt en ik kan geen antwoord krijgen binnenskamer dat mij bevredigt dan is het mijn plicht ingevolge de eed, die ik afgelegd heb, om dit in het openbaar te behandelen, dat U mij een antwoord geeft en ik hoop dat ik fout ben.

Mijnheer de Voorzitter, deze neoroloog-psychiater is niet lang geleden aangesteld. Waarom was het nou nodig dat deze meneer vertrekken moest op kosten van de Overheid om de studie van electro-encefalogram te volgen? Volgens mij en mijn inlichtingen had hij dat in Nederland moeten doen. Naar aanleiding daarvan zou ik U de vraag willen stellen: was deze neoroloog-psychiater in Nederland wel ingeschreven in de specialisten register daar, want volgens mij was de studie niet afgerond. Misschien is dit niet een onontbreekbaar deel van de studie, maar het lijkt mij wel een beetje eigenaardig dat U hierzo een neoroloog-psychiater, in deze moderne tijd, de tijd van verlichting op kosten van de Overheid naar een ander land laat gaan en het eiland te laten zonder een neoroloog-psychiater. En wat nog mooier is, Mijnheer de Voorzitter, dat in de plaats blijft een huisarts. Dat mag niet zo doorgaan, Mijnheer de Voorzitter. Men doet het te goeder trouw maar het is Uw taak dat hier enigszins aandacht aan wordt besteed. Want ik denk Mijnheer de Voorzitter, daar wij hier twee internisten hebben en de studie van interne geneeskunde meer ligt in de slag van een neoroloog, dat het meer in de verwachting ligt, dat een van deze twee internisten eventueel waarneemt voor deze neoroloog-psychiater. Mijnheer de Voorzitter, hebben we hier een neoroloog-psychiater nodig, ja of nee? Moet hij weg vanwege force majeure, geef dan de bevolking iemand die beter in staat is hen te behandelen dan een andere die U aanstelt? Ik weet niet wie de huisarts aangesteld heeft, of het de Gedeputeerde is van de Gezondheidsdienst of het Hoofd van de afdeling of de Gezaghebber of het Bestuurscollege of de neoroloog zelf, Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet, maar een feit is, dat het gebeurd is. Mijnheer de Voorzitter, het zijn voor sommigen misschien kleine dingen, maar het zegt veel, heel veel ook. Als wij hier drie neorologen hadden, dan zou men zeggen; goed, meneer gaat U maar weg. Wij stellen een huisarts in Uw plaats, maar nu wij maar één hebben, kan dat nou eenmaal niet.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik U ook vragen of het waar is, dat het eilandgebied, dus de bevolking, de gemeenschap, de belastingbetalers van Aruba de reis van deze neoroloog betaald heeft, dus met gelden uit onze kas. Ook wil ik U vragen of het salaris van deze meneer doorgegaan is en of hij ook daggeld bijgekregen heeft voor zijn verblijf in Amerika. Ik zou gaarne deze antwoorden van U willen vernemen in de tweede ronde.

Mijnheer de Voorzitter, nu ga ik even een ander punt aanhalen. Het spijt me erg, als men zou denken, dat ik persoonlijk ben, Mijnheer de Voorzitter, maar het is niet het geval. Ik wil U vragen, ik heb er geen tijd gehad om het na te gaan. We hebben, meen ik een medisch tuchtcollege ik geloof dat het een Landszaak is, maar ook van Aruba zitten er één of twee artsen in. Nu is het hier op Aruba al moeilijk om vrienden en vijanden van elkaar te scheiden. Want als U mij morgen ziet praten met iemand op straat dan hoor je direkt: vriendje van hem, dus voorzichtig. Mijnheer de Voorzitter, we kunnen niets er aan doen; het is een kleine gemeenschap, maar hoe is het mogelijk dat een dame, die ook arts is lid wordt van dit tuchtcollege, terwijl haar echtgenoot ook arts is. Begrijpt U goed wat ik bedoel, ze mogen beiden heel goede, brave mensen zijn, ze zullen altijd zeer zakelijk en correct te werk gaan, maar denk maar even aan de mening en opinie van de gemeenschap, Mijnheer de Voorzitter.

Als een conflikt gaande is, om even een voorbeeld te noemen, tussen deze arts met een patiënt, dan moet zijn vrouw mee gaan oordelen wie gelijk heeft. Neem aan dat de arts 100% gelijk heeft, het rapport is opgemaakt, zijn vrouw geeft hem gelijk. Wat denkt U dat er in het hoofd van deze man omgaat? Mijnheer de Voorzitter, laten wij deze zaak goed aanpakken; laten wij rekening houden dat wij niet zijn in Amsterdam met een miljoen aantal inwoners. We zijn in een kleine gemeenschap, iedereen kent mekaar. Als het een Landszaak is, dient ongetwijfeld het voorstel uit te gaan van het Bestuurscollege.

Er is hier onlangs een dermatholoog of een huidspecialist gevestigd. Mijnheer de Voorzitter, ook omtrent deze man heb ik hierzo opmerkingen naar voren gebracht. Ik ga beginnen, Mijnheer de Voorzitter, met het aantal patiënten dat deze man verwerkt heeft, de toeloop ken ik niet, maar het aantal kan men wel schatten. Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier vroeger een huidarts gehad die jarenlang hier heeft gewerkt. Hij heeft het laatst in 1962 zeven maanden hier gewerkt. Daarvoor heeft hij gedeclareerd f.2.800,--.

Mijnheer de Voorzitter, nu krijgen we een nieuwe huidspecialist die heeft in negen maanden tijd van dit jaar gedeclareerd f.7.800,-- en zoveel. Nu vraag ik U: heeft het Bestuurscollege wel de moeite genomen, of het Hoofd van de Dienst of wie dan ook, om zich af te vragen of er plotseling drie maal zoveel mensen hier lijdende zijn aan huidziekten, of er wel zoveel patienten zijn. Ik bedoel, zijn er inlichtingen, die U mij hieromtrent kunt verschaffen? Mijnheer de Voorzitter, als men in zeven maanden f.2.800,-- declareert en een paar maanden later voor negen maanden f.7.800,-- bijna f.8000,-- dan moet toch iemand zijn, het Bestuurscollege of het Hoofd van de Dienst of wie dan ook, die dit opmerkt en zegt: Hé dit verschil is groot, wat is er aan de hand, is er hier een epidemie van huidziekten? Deze man heeft het eerlijk verdiend, eerlijk, Mijnheer de Voorzitter, helemaal eerlijk. Wilt U mij straks opgeven, waaraan dit verschil dan te wijten is. Is het misschien niet goed, dat dit nagegaan wordt, dat het misschien te wijten is aan het feit, dat enkele huisartsen die de patiënten verwijzen naar de huidspecialist hen misschien liever naar deze meneer verwijzen? Dat zijn allemaal vragen die opkomen. Wie kan deze vraag beantwoorden, U niet en ik niet. We moeten hier een controlerende geneesheer hebben, want het kan niet zo langer.

Een controlerende geneesheer moeten wij hier hebben, Mijnheer de Voorzitter, wilt U enigszins bezuinigen dan moet U het hebben. Ik zal U niet zeggen om Uw salaris te verlagen of om het salaris van de ambtenaren te verlagen. Wij werken er allemaal voor. Ik wil mijn salaris niet verlaagd hebben. Er is een semi-Overheidsorgaan op de Antillen dat vroeger anderhalf miljoen moest bijpassen op de begroting; toen men een controlerende geneesheer in dienst nam, hadden we een overschot.

Mijnheer de Voorzitter, er is een brief uitgegaan van het Hoofd van de Gezondheidsdienst. Ik had U beloofd er niet over te spreken, maar het antwoord dat U mij gaf bevredigt mij niet. Over het hoge bedrag dat deze huidarts gedeclareerd heeft, heeft het Bestuurscollege gezegd, dat er een achterstand ingehaald moest worden van zes maanden. Mijnheer de Voorzitter, laten wij niet spreken over achterstand van huidziekten hè, want dan wordt het belachelijk. Dat is nou helemaal gek.

Mijnheer de Voorzitter, er is een rondschrijven gestuurd naar alle medici op Aruba ondertekend door het Hoofd van de Dienst.

7 er

Ik heb het binnenskamer behandeld, ik ben niet tevreden met het antwoord, dus wil ik het niet in het openbaar behandelen. Ik wil vooropstellen, dat de bedoelingen goed zijn. Alles wat er mee bedoeld was, was goed. Maar iedereen kan dus een fout maken, iedereen kan iets opstellen, dat minder goed is, ook ik laat altijd mijn geschrift even nagaan. Het Hoofd van de Dienst hoeft dat niet te doen, maar het Bestuurscollege wel, ik weet dat zij deze brief gezien heeft. Want in deze brief, hoe goed het ook bedoeld is, zijn er twee facetten, waar ik absoluut tegen ben.

Ten eerste wordt in deze brief gesproken over de ziekte, dus de lepraziekte ( ik zal deze naam niet meer herhalen ) en in deze brief wordt gesproken over het uitroeien van de lepra op Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, over uitroeien spreekt men alleen, wanneer het ernstig is en voorts wordt een beroep gedaan op de artsen om hun medewerking te verlenen voor deze campagne.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan geen campagne ontketenen om iets uit te roeien, wanneer er7 geconstateerd is, dat er zoveel ziekten hier zijn.

Het tweede punt in deze brief waar ik tegen ben was dat, behalve d strekking van deze brief, een brief aan de artsen in Overheidsdienst, er gezegd werd: U bent verplicht om te komen. Even ter verduidelijking: deze huidarts zou dus een cursus geven op woensdagavonden achter elkaar. Naar aanleiding daarvan is deze brief geschreven. En die brief aan de artsen in Overheidsdienst had nog een passage waarin erop gewezen werd, dat gezien de overeenkomst van de arts en de Overheid, hij verplicht was deze cursus te volgen. En als ik dat voor het Bestuurscollege aanhaal, dan zegt het Bestuurscollege mij: Ja, dat kan, kijkt U maar naar Publicatie Blad 1918 of verordening 1918, no. 30 artikel 18, dat zegt: Het Bestuurscollege stelt een instructie voor de geneeskundigen vast.

Dat is het antwoord, Mijnheer de Voorzitter. Ik protesteer over een brief waarin de artsen verplicht worden acht woensdagavonden een cursus te volgen <u>over een ziekte die zij reeds geleerd hebben in hun studenten</u> jaren en er wordt mij als antwoord gegeven: Artikel 18. Het Bestuur stelt een instructie vast. Mijnheer de Voorzitter, dat is geen antwoord.

Mijnheer de Voorzitter, in die vergadering, heb ik aangehaald dat er dus aanwijzingen moeten zijn, dat er meerdere gevallen bekend zijn van deze ziekte op Aruba sedert de komst van dokter Frenken. Ik heb toen gevraagd of U mij een bewijs kunt geven, de statistieken, waardoor ik kan zien dat deze cursussen en de stijl van deze brief noodzakelijk waren.

Mijnheer de Voorzitter, wij willen de toeristen hier hebben. Wij kunnen moeilijk een officiele brief van een Hoofd van de Dienst laten uitgaan, waarin gesproken wordt en de indruk gegeven wordt, dat er hier lepra heerst.

Het kan toch niet, het is absoluut onmogelijk, want Aruba is geen lepraeiland er zijn misschien één of twee gevallen bekend, ik weet het niet. Maar volgens deze brief zou men denken, dat je hier bent in een land waar een dokter is gekomen en zegt: Caramba, er waren vroeger 10, nu zijn er 200 lepragevallen. Ik wil graag de statistieken weten, U kunt mij straks vertellen, wat het feitelijk is. Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat ik straks dus degelijk antwoord van U zal krijgen over deze gevallen.

7niet

Dan wil ik enkele korte punten behandelen, Mijnheer de Voorzitter. Er wordt veel gezegd, ik heb het ook gevraagd enkele jaren geleden, over een apotheek, een Overheidsapotheek. Maar ik vrees, dat vele mensen zich een scheve voorstelling vormen over deze apotheek. Deze Overheidsapotheek gaat niet verkopen aan het volk of aan de mensen al zodanig.

Deze apotheek zal zuiver belast worden met het klaar maken en afleveren van recepten van personen, die in aanmerking komen voor vrije geneeskundige behandeling volgens een of andere regeling. Want vele mensen denken dus, dat men feitelijk een apotheek zal oprichten waar men daar zo een dubbeltje aspirin kunt gaan kopen. Nee, Mijnheer de Voorzitter.

Het is misschien goed dat dit nog uitgelegd wordt door de betrokken Gedeputeerde, want velen van ons zijn van mening dat het een apotheek wordt waar men kan gaan kopen en goedkoper kopen; dat kan nou eenmaal niet. Mijnheer de Voorzitter, het wordt een Overheidsapotheek waar de mensen medicijnen halen, die recht hebben op vrije geneeskundige behandeling.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij, dat zoveel mogelijk de buitendistrikten aangesloten worden op het elektrisch net. Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat de Elmar goed werkt, ik weet, dat het Bestuurscollege goed werkt, maar het is weer een geval van geen samenwerking. Ik weet niet waaraan het ligt.

Er is in de Pindastraat achter Dakota een mooie straat, mooi gemaakt door het Bestuurscollege, een straat waarop we trots kunnen zijn, mooie huizen, huizen van f.13.000,--, f.14.000,--. Deze mensen zitten al vier maanden zonder licht en misschien komt het in februari. Is het niet zo, dat het Bestuurscollege geen toestemming mag geven tot bouw van woonhuizen alvorens men zich niet kan verzekeren van aansluiting van licht, van water enz. Dat dacht ik tenminste. Ik zou graag willen weten of dit al of niet is en zo niet, dan moet misschien het Bestuurscollege andere regels vaststellen, opdat dit in de toekomst niet zal kunnen gebeuren.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb er het vorig jaar over gesproken en ook de heren Flemming en Werleman, geloof ik, hebben er over gesproken. Ik heb toen als voorbeeld aangehaald, dat andere particulieren het doen, dus waarom zou de Overheid het niet kunnen doen?

Santa Cruz is een heel groot distrikt. De huisvrouwen, die hier hun waterrekening enz. komen betalen, verliezen een hele dag. Niet op het kantoor, maar met bus nemen en dergelijke dingen. Bij de ouderdomsvoorziening gaat men naar de mensen toe. Elmar gaat naar de mensen toe. Willen de mensen het niet thuis betalen, dan kunnen ze het ook op kantoor komen doen, ze zijn dus vrij. Waarom kan de Overheid deze mensen niet tegemoet komen? Ik zie deze moeilijkheid niet in.

U maakt het bekend, niet iedere dag gaat er iemand daar zitten. U maakt het bekend, 2 of 3 of tien keer per maand gaat de persoon daar zitten en men kunt de waterrekening komen betalen. Ik zie niet in dat deze zaak zo moeilijk is. U kunt gewoon daar een kamertje huren, bij de politie desnoods, U stuurt een meneer, als U niet weet hoe het moet, U stuurt een meneer met een bus daar zo naar toe met die papieren en gaat daar zitten. Geen moeite, U hoeft geen machines daar te gaan neerzetten met drie juffrouwen en vier heren om te gaan tikken. Een meneer is voldoende en het is afgelopen.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat we in de toekomst vlugger aansluiting kunnen krijgen op het telefoonnet, want, zoals gezegd is door meerdere leden, is dit de enige afdeling die niet met verliezen werkt en ik heb gedacht, dat we verleden jaar te horen kregen van U dat de aansluitingen op het telefoonnet vlotter zou geschieden. Er zijn mensen die al een hele tijd moeten wachten dus misschien zou dit in de toekomst ernstiger aangepakt kunnen worden, omdat de telefoon zo langzamerhand geen luxe meer is, maar meer een behoefte.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb de laatste tijd veel te doen gehad met de A.S.U., de verhouding A.V.B. - A.S.U., en zo voorts. Ik kan echter hier niet met een voorstel komen, omdat ik niet veel afweet van deze zaak. Ik heb een en ander gehoord van beide partijen, maar zou het niet mogelijk zijn, dat het Bestuurscollege op korte termijn deze zaak ernstig bestudeert, want, kijkt U, Mijnheer de Voorzitter, de Aruba Voetbal Bond is de oudste sportorganisatie op Aruba, de grootste en meest populaire sportorganisatie; als het tussen A.V.B. en de A.S.U. niet botert, dan geloof ik wel, dat het, in het belang van de sport in het algemeen, de taak is van het Bestuurscollege, om, hetzij in de vorm van een commissie of door de een of andere persoon te delegeren, te zien hoe deze zaak opgelost zal kunnen worden, en zo voorts of er inderdaad nog een of twee stadions (sportcentra) gebouwd zouden kunnen worden in de buitendistrikten.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben vroeger een voorstander geweest van watercoolers op school, toen ik niet wist wat het allemaal inhield. Ik heb dat jaren geleden hier zo gevraagd en toen werd het geweigerd en later heb ik precies vernomen waarom. Ik geloof, dat het de heer Felepito Tromp was, die gedeputeerde was, hij was er positief tegen, Mijnheer de Voorzitter, en ik heb later vernomen precies waarom.

Ik heb met verschillende hoofden van scholen gesproken en ik kan eensgezind ten volle de mening van deze mensen delen. Deze heren zeggen mij één watercooler is niet voldoende voor zoveel leerlingen. Men zou dus op een school (laten we nemen de grote katholieke jongensschool hier) misschien 20 of 30 watercoolers moeten neerzetten. En het geharrewar dat je krijgt tijdens het speeluur, dat de kinderen afvliegen op de cooler is ten eerste feitelijk zo dat nadat enkele jongens gedronken hebben er geen koudwater meer is, die coolers blijven niet lang goed, want het wordt natuurlijk minder goed behandeld en ten tweede wordt het een geharrewar daar en het zou dus om verschillende redenen niet bevorderlijk zijn voor het een en ander op school. Ik zou anders gaarne ook mijn medewerking willen verlenen, maar ik ben er van overtuigd, dat het niet verstandig is watercoolers op scholen te plaatsen. Niet dat ik er tegen ben, want als U het doet zal ik er zeker voorstemmen.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik nog even vragen of het niet in de bedoeling ligt van het Bestuurscollege om in de naaste toekomst, laten we zeggen, in het nieuw jaar weer eens contact op te nemen met de pers, de locale pers. Om eens per maand, of twee keer of om de twee maanden, een persconferentie te houden. Dat moet dus uitgaan van het Bestuurscollege en ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat het zeker ten goede komt van de bevolking. Mijnheer de Voorzitter, velen komen mij vragen hoe het ergens mee staat, als het in de krant staat, dan verwijs ik ze naar de krant maar meestal is er niets in de krant.

Mijnheer de Voorzitter, de laatste tijd wordt er al veel over gesproken en als lid van het Statencollege van de Nederlandse Antillen heb ik er persoonlijk mee te doen gehad namelijk de 40-urige werkweek.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil verklaren namens deze fraktie dat wij er volkomen mee eens zijn en ten alle tijde zullen steunen wanneer het voorstel gedaan wordt voor een 40-urige werkweek. Maar wij mogen de zaak niet anders voordragen dan het is.

Mijnheer de Voorzitter, de Regering, die ik toevallig ook steun, heeft verklaard tegen een 40-urige werkweek te zijn. Dat wil niet zeggen, dat deze Regering het verbiedt, dat de Lago 40 uren werkt. Morgen mag de Lago er mee beginnen, de Lago mag 20 uren werken. Maar de Regering is er nú tegen, omdat de Regering nog niet alles7overzien. Want wanneer het een wet wordt, die 40-urige werkweek, dan wil dat zeggen, dat die meneer daar, die een kleine winkel heeft met zijn personeel ook 40 uren moet gaan werken. Dat wil zeggen, dat de persoon, die daar zo een paar bananen gaat verkopen ook 40 uren moet gaan werken. Dat wil dus zeggen, dat de apotheek ook 40 uren moet gaan werken. Dus wanneer de Regering een wet in het leven roept voor een 40-urige werkweek, dan moet deze wet ook erop gebaseerd zijn om alle arbeiders te helpen, niet slechts eén deel.

Als wij even kijken naar de 5-daagse werkweek in Nederland, daar is noch de Regering, noch het College van B. en W. mee begonnen, het was een initiatief.De ene besloot om vijf dagen te gaan werken en de andere besloten ook voor vijf dagen en zo was dan algemeen geworden in een Gemeente , en toen ging de Gemeente er toe over om het in te voeren voor de ambtenaren. Dus het wil niet zeggen dat bijvoorbeeld de Lago er niet mee mag beginnen. De Lago mag er morgen mee beginnen en minder740 uren zelfs. Iedereen mag er mee beginnen. Wanneer dus de Regering zegt, dat het tegen een 40-urige werkweek is, dan wil zij zeggen, dat zij tegen een 40-urige werkweek is vastgesteld bij Wet. Anders geldt dat voor de hele Nederlandse Antillen en er zijn nog vele facetten aan verbonden die nog overzien moeten worden. Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat ik hiermede bijgedragen heb tot verduidelijking van de weigering van de Regering.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zo aan het einde, ik wil wat zeggen, wat betreft de begroting, daar heb ik niet veel over gesproken. Het is eigenlijk een continuiteit van de afgelopen twaalf jaren, enkele verhogingen en enkele verlagingen.

Wat betreft een tekort op deze begroting van f.540.000,-- moet ik zeggen, dat het natuurlijk niet prettig is, maar wanneer wij in aanmerking nemen, de omstandigheden, de financiële omstandigheden, de inkomsten van het eilandgebied, waardoor deze begroting opgesteld is, dan geloof ik wel, dat hieruit blijkt de geplande zuinigheid van dit Bestuurscollege, want als wij goed deze begroting nagaan en niet alleen maar blindstaren op de 540.000 die een tekort is, dan zouden we licht geneigd zijn om te zeggen: bezuinigingen er zijn natuurlijk veel manieren waarop bezuinigd moet worden, maar Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik namens deze fraktie mag zeggen, dat wij best tevreden zijn. Niet omdat er een tekort is, maar dat alleen dit tekort ontstaan is bij deze begroting. Ik zie hier een zuinig beleid, een financieel goed beleid, van het Bestuurscollege; een weerspiegeling van het beleid van het Bestuurscollege vind ik in deze begroting. En ik twijfel er ook niet aan, ik kan haast zeggen, dat ik het zeker weet, dat in de loop van het volgend jaar dit nadelig saldo zeker verkleind zal worden of misschien wel helemaal weggenomen zal worden. Misschien hebben we wel een voordelig saldo. Mijnheer de Voorzitter, ik spreek de hoop uit, dat het mogelijk zal zijn voor U om in de loop van het jaar met wijzigingen en suppletoire begroting te komen, waardoor dit verlies weg te cijferen is. Ik dank U.

7kan7dan

DE HEER D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, vanmorgen zijn wij andermaal bijeen gekomen voor de openbare behandeling van de verschillende begrotingen van het eilandgebied voor het dienstjaar 1964. Wat door het huidige Bestuurscollege in de afgelopen jaren gepresteerd/ valt te zien in het te verwachten tekort van een half millioen gulden.

Van een zuinig en progressief beleid in de moeilijke omstandigheden, waarin het eilandgebied verkeert, valt niets te zien. Het blijft eenzelfde misbruik van gemeenschapsgelden ten profijte van politieke vriendjes die geregeld bevorderingen en verhogingen genieten zonder dat een evenredige prestatie hunnerzijds kan worden geconstateerd. Een dergelijk onverantwoordelijk personeelsbeleid zal binnenkort leiden tot een toestand waarbij alle inkomsten van het eilandgebied zullen worden gebruikt om de steeds groeiende personeelskosten te dekken.

Het opgegeven tekort zou aanzienlijk hoger liggen indien het Bestuurscollege niet schuil ging achter het zogenaamde E.E.G.-fonds, dat grote kosten van het eilandgebied zou moeten gaan dekken. Steeds wordt verwezen naar het Meerjarenplan waarvan de Eilandsraad niets van af weet, althans officieel. Het is een raadsel hoe gemakkelijk het Bestuurscollege omspringt met de toezeggingen van het E.E.G.-fonds, dat beschikbare gelden voor ons eiland zou hebben, als men moet zien hoe slechts Nederland de ratificatie van het lidmaatschap van de Nederlandse Antillen met de E.E.G. landen heeft goedgekeurd. Zelfs de andere leden van de BENELUX-landen zijn nog steeds niet zo ver. De grotere landen als Frankrijk en Duitsland gebruiken hun tijd in dit geval voor de interne strijd met Engeland en de Verenigde Staten en hebben de Nederlandse Antillen als het ware vergeten. Niettemin kunnen we een optimistisch standpunt innemen en verwachten dat eens alle landen het lidmaatschap van de Nederlandse Antillen zullen goedkeuren. Maar zolang is het onverantwoordelijk reeds bij deze begrotingsbehandeling te gaan rekenen op gelden die van die zijde moeten komen alleen maar om een kleiner tekort te presenteren.

Mijnheer de Voorzitter, verder wordt in de Memorie van Antwoord vermeld, dat zo er geen positief resultaat wordt verkregen met het Land ten aanzien van de verdeling van de belastingopbrengsten, overgegaan moet worden tot/ aangaan van een lening van f.500.000. Het is bekend dat Curacao een herziening van de verdelingbepalingen met het Land voorstaat, zodat het geen probleem mag zijn wanneer de twee grote eilanden zo'n herziening wensen om de moeilijke situatie van de eilanden te kunnen verbeteren. Het financieel beleid van het Bestuurscollege laat nog steeds veel te wensen over en onder andere moet dit worden toegeschreven aan de zorgeloze uitgaven tengevolge van politieke eisen die moeten worden nagekomen.

Mijnheer de Voorzitter, door het Bestuurscollege werd een lijst van toezeggingen gedaan tijdens de vorige begrotingsbehandeling, die de aandacht hebben gehad en waarvan verschillende zelfs zouden zijn nagekomen. Andere toezeggingen die bij de vorige begrotingsbehandelingen werden gedaan, staan niet vermeld of er wordt slechts vermeld, dat zij de aandacht van het Bestuurscollege hebben. Een lid van de volksvertegenwoordiging moet toch kunnen verwachten dat een toezegging hem gedaan ook wordt nagekomen en niet dat bij een nieuwe begrotingsbehandeling alweer wordt vermeld dat zij de aandacht hebben van het Bestuurscollege. Dit heeft tot gevolg dat verschillende van deze wensen weer naar voren zullen worden gebracht met een nieuwe toezegging. Ik moet de wens uitspreken, dat het Bestuurscollege in de toekomst een gedane toezegging ook zal nakomen, anders heeft het geen zin om mede te werken aan een constructive beraadslaging van de begroting.

7is 7het

Mijnheer de Voorzitter, het is verheugend te kunnen lezen, dat het Bestuurscollege heeft besloten, op aandringen van verschillende leden, om een circulaire aan de diensthoofden te sturen ter versterking van de controle op ambtenaren en werklieden, die veel te laat of zelfs in het geheel niet op het werk verschijnen. Een herstel van deze toestand, dat naar voren werd gebracht door enkele leden in de commissievergaderingen krijgt hiermede een krachtige bijdrage. Dit is ook noodzakelijk ten aanzien van de vele ambtenaren, die hun taak zoals het een goed ambtenaar betaamt uitoefenen, waarvoor ik alle lof heb.

In de Memorie van Antwoord wordt niet gerept over Europese wagens zoals door enkele leden werden voorgesteld tijdens de commissievergadering. Slechts wordt vermeld van een streven tot het aanschaffen van kleinere wagens dan de grote sedans. Men vergeet dat deze kleinere wagens van Amerikaanse makelij toch aanzienlijk duurder zijn dan de Europese wagens. Zo'n antwoord is typisch van het systeem, dat wordt gebruikt om de gestelde vragen te antwoorden. Zelfs bij de Lago, een Amerikaanse maatschappij, is men overgegaan tot de aanschaf van kleinere Europese wagens, die door de hooggeplaatste functionarissen worden gebruikt, maar het Eilandgebied Aruba is nog niet zo ver.

Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege komt met een dubieuze beschouwing in de Memorie van Antwoord over de mogelijkheid, de afgestudeerde H.T.S.'rs bij het eilandgebied te plaatsen. Als redenen worden naar voren gebracht, dat zij geen ervaring hebben en zelfs een te hoge opleiding hebben. Zo'n negatief standpunt is typisch van het beleid van het huidige Bestuurscollege, dat geen voorzieningen treft voor de toekomstige overname van de verantwoordelijke posities door deze landskinderen. Al bestaan er geen plaatsingsmogelijkheden, die direkt verband houden met de specialiteit van de afgestudeerden, toch zou men verwachten dat zo'n geschikte kracht ergens anders wordt behouden voor het eilandgebied, zodat wanneer er een vacature ontstaat of wordt gemaakt, deze kracht al zijn krachten aan zijn geboorteeiland kan wijden.

Mijnheer de Voorzitter, als men zo door gaat, dan zien wij nooit de dag wanneer onze eigen mensen de verantwoordelijkheid voor het Bestuur en uitvoering van alle werkzaamheden zullen dragen.

Mijnheer de Voorzitter, in verband met het nieuws in de krant dat een expert uit Holland de reorganisatie van het Ontvangerskantoor komt bestuderen, zou ik willen vernemen of het Bestuurscollege kennis heeft genomen van de reeks publikaties uit een rapport uitgebracht door een Nederlandse accountant van de financiele situatie op Curacao. Zo ja, wat voor zienswijze heeft het Bestuurscollege wat betreft een analogische toepassing van de bevindingen van deze expert op de situatie op Aruba. Van een betere toestand op Aruba dan vergeleken met die van Curacao valt moeilijk te spreken.

Ook vele klachten van de Lagowerknemers worden gehoord van een vervroegde berekening van aanmaningskosten door het Ontvangerskantoor. De laatste tijd worden de aanmaningen vroeger dan gewoonlijk verzonden en de aanmaningskosten worden zelfs op de elfde van de maand reeds in rekening gebracht. Vroeger was het zo dat de aanmaningskosten omstreeks de vijftiende van de maand inbegrepen werden, zodat vooral de Lago maandloners genoeg tijd hadden om de waterrekeningen te betalen. Men moet rekening houden met het feit dat de Lago soms zelfs op de elfde van de maand de maandsalarissen uitbetaalt, zodat deze mensen moeilijk hun waterrekeningen op dezelfde dag kunnen betalen. Al zouden zij dit kunnen doen, dan worden toch de aanmaningskosten inbegrepen.

Het is menselijk om terug te gaan naar het eerdergevolgde systeem.

Mijnheer de Voorzitter, gaarne zou ik willen vernemen hoe het staat met een verzoek tot het verlenen van een terrein in erfpacht ingediend door het Jeugdcentrum Tanki Leendert. Deze organisatie beweert rechtpersoonlijkheid te bezitten, maar ondervindt geen medewerking van de Koningin Julianastichting, die meerdere malen van een nietsdoen wordt beticht. Gaarne verzoek ik het Bestuurscollege het nodige te doen opdat de nodige stappen kunnen worden gedaan om het Jeugdcentrum in kwestie zo spoedig mogelijk, te helpen in hun belangrijke taak voor de gemeenschap. Vanmorgen hebben enkele sprekers hetzelfde punt naar voren gebracht. Ik geloof, dat het Bestuurscollege hier ondergetekende en ook andere leden kunnen verantwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, na vele jaren is het eindelijk zover, dat het Bestuurscollege heeft besloten iets te doen met het troetelkindje van de Regerende partij, namelijk de volkswoningen. De huur zou zijn opgezegd aan de bewoners van deze volkswoningen die eigen huizen aan anderen hebben verhuurd, maar steeds de gunstige huurprijs van de volkswoning blijven genieten. Niet alleen werd hierop door de oppositie gewezen, dat verschillende van deze bewoners grote huizen bezitten, die door worden verhuurd tegen voordelige prijzen, waardoor vele anderen op de wachtlijst blijven staan, tenzij zij van de Regerende parij zijn, maar ook dat vele van de bewoners, mensen zijn, die een hoog salaris genieten bij het Gouvernement of bij de Lago en dergelijke. Velen van deze mensen hebben grote wagens voor de deur staan, televisietoestellen in huis en nu komen er zelfs airconditioners erbij. Dit was nooit de bedoeling geweest. Deze huizen worden gebouwd om7 te huren tegen een lage huurprijs. Ook zou ik gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen hoe het staat met de achterstand van de huren.

Mijnheer de Voorzitter, vlak voor de verkiezingen stonden grote bekendmakingen in de kranten van een grote Hilton hotel, die spoedig zou worden gebouwd, van cementfabrieken, van grote fosfaatontginningen, en dies meer. Nu is alles weer stil. Van Hilton bleef niets anders over dan de kranten knipsels van de foto die erbij werd gedrukt.

Van de fosfaatontginning die honderden een werkgelegenheden zou geven hoort men niets meer. Misschien komt er wel iets weer te voorschijn bij de volgende verkiezingen om de mensen wat voor de ogen te schuiven. Zo nu en dan wordt hetzelfde verhaal gelezen van een spoedige opzet van een cementfabriek. Hoe staat het met dit alles? De duizenden die ledig en zonder werk rondlopen wachten op een antwoord. Wat wordt er gedaan voor deze mensen, Mijnheer de Voorzitter?

Tenslotte wil ik enige punten naar voren brengen die Savaneta betreffen. De verkeersituatie op het gedeelte van de hoofdweg dat Savaneta doorkruist, blijft onveranderd. Zovele mensen vonden hier de dood. Waar wacht men eigenlijk op, nog meer slachtoffers? De vele toezeggingen van trottoirs en lichten en andere verbeteringen zijn nog steeds niet nagekomen. Dit is een dringende toestand die onverwijld voorzieningen nodig heeft.

Het esthetisch aanzien van Savaneta en Pos Chiquito blijft aangetast door rr de pijpleidingen die zijn geinstaleerd. De mensen, die hier wonen zijn geheel ingesloten en telkens moet men zien hoe vrouwen en kinderen als wilde bokken over deze versperringen moeten springen als zij niet een flink eind verder willen omlopen. Niets is gedaan na de toezeggingen van de toen waarnemend gezaghebber, die zelf een kijkje ging nemen. Niet eens een bruggetje werd er geplaatst, opdat deze7 over de pijpen kunnen stappen. Van het Bestuurscollege zou ik gaarne willen horen of de omwonenden niets hebben te vrezen van de vloeistoffen die door deze leidingen vloeien, indien er een lek ontstaat.7de minstbedeelden te helpen een kleine maar comfortabele woning 7mensen

De oude kerk van Savaneta dat door het Bisdom werd afgestaan aan het eilandgebied om tot een eenvoudige vakschool te worden ingericht schijnt geen enkele aandacht te krijgen van de Overheid. De kerk heeft dringend reparatie nodig om verval te voorkomen. Het volk van Savaneta werd teleurgesteld toen de vakschool ergens anders werd gebouwd. Savaneta blijft het vergeten familielid van de andere districten. Niet eens een plantsoentje heeft men kunnen plaatsen, laat staan andere verbeteringen.

Mijnheer de Voorzitter, als een enige wens van de bewoners van Savaneta vraag ik de aandacht voor een7M.U.L.O.-school voor de schoolgaande kinderen, die nog steeds per bus heen en weer naar Sint Nicolaas of Oranjestad moeten gaan. Dit veroorzaakt de ouders veel kosten. De steeds groeiende bevolking van Savaneta maakt zo'n volledige M.U.L.O.-school een dringende noodzaak.

De beroepsvissers van Savaneta vragen nog steeds naar een overdekte hal, waar zij hun vangst klaar kunnen maken en verkopen. Zo'n inrichting kan zeker zonder veel kosten worden geplaatst bij de Commandeursbaai in Savaneta, waar deze vissers, die kleine zelfstandigen zijn met een familie die zij moeten verzorgen, meestal met hun vangst aankomen. Mijnheer de Voorzitter, voorlopig kan ik volstaan en later zal ik weer terugkomen bij de artikelsgewijze behandeling van de begroting.

DE HEER F.D.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, de begroting van 1964 heb ik ontvangen. Het is me wel overzichtelijk, maar de inhoud is nou niet direkt bevredigend voor mij. Ik zal beginnen met aan te halen enige wensen van de ambtenaren.
De ambtenaren. Deze vormen de groep, die men van de andere zijde als sluitstuk op de begroting wil gebruiken. Eerst zou ik de aandacht willen vragen voor de aanpassing van de duurtetoeslag aan de verhoogde kosten van levensonderhoud. Ik wil tevens ook de aandacht vragen voor de herziening en verbetering van de vakantieregeling, beter bekend als de verlofregeling. Deze regeling is een overblijfsel uit de zogenaamde koloniale tijdperk, dus ik neem aan, dat dit wel voor verbetering vatbaar is, in die zin dat de daaraan verbonden kosten een uitgave voor het eilandgebied Aruba minder zullen worden, terwijl de ambtenaren toch de nodige ontspanning kunnen genieten.

Verder, is het van belang een verzekering af te sluiten7in verband met de ziekte van die ambtenaren die niet voor vrije geneeskundige behandeling in aanmerking komen, ook voor de gezinnen van alle ambtenaren.

Een spaarfonds voor de ambtenaren is misschien aan te bevelen.
Na deze wensen voor de ambtenaren wil ik ook naar voren brengen, dat de nodige aandacht besteed moet worden aan de opleiding van de lagere ambtenaren en zonodig ook voor de hogere ambtenaren. Het wil mij voorkomen dat hieraan niet de nodige aandacht wordt besteed en dat daardoor de ambtenaren de mening toegedaan zijn, dat ze niet hoeven te leren, omdat ze, als ze tot de aanhangers van de Regeringspartij behoren, van hun promoties verzekerd zijn. Hierdoor doen wij onszelf de das om, want later hebben we alleen ambtenaren nodig en die moeten goed onderleg zijn en goed opgeleid zijn.

Het valt bijvoorbeeld op, dat in de laatste examens die hier afgenomen zijn, de cursus voor opleiding tot adjunct-commies, een schamel aantal van negen candidaten opgegaan zijn, van welk aantal nog vijf landsambtenaren waren. Van deze negen werden bij de eerste schrifting vijf afgevallen dus er bleven nog vier over voor een eventueel volledig examen.

7volledige7 voor de uitgaven

Ik denk niet dat deze ambtenaren, deze negen allemaal lagere ambtenaren zijn die verder hun opleiding kunnen gebruiken. Voorts wil ik het Bestuurscollege verzoeken de mogelijkheid te bezien om zoals het Land het regelmatig doet, elk jaar een ranglijst op te maken op de eilandsambtenaren. Zowel van de administratieve- technische en de andere ambtenaren. Mijnheer de Voorzitter, dat is wat betreft de ambtenaren.

De vordering van de woningbouw voor de bevolking. Hierop wil ik verzoeken, de nodige aandacht te willen besteden aan het verkavelen en bouwrijp maken van domeingronden voor uitgifte en erfpacht vooral in de buurt Santa Cruz en Noord. Daar worden wel verkavelingen en terreinen worden wel bouwrijp gemaakt, maar dat zijn allemaal particuliere gronden, die nogal duur zijn om te verkrijgen. Dus ik zou het Bestuurscollege willen verzoeken om de nodige stappen te doen om de planalogische dienst van Openbare Werken op te dragen hierin te voorzien.

Onderwijs. Wat het onderwijs betreft, valt het op, dat de gehuwde onderwijzeressen niet gelijkelijk betaald worden. Ik zou het ten zeerste op prijs stellen, wanneer wordt toegezien, dat de gehuwde onderwijzeressen gelijke salaris krijgen. Dat men dus geen verschil moet maken dat een onderwijzeres met een ambtenaar is getrouwd of met iemand, die in het particulier bedrijf of handel werkt. Dat is een zeer grove onbillijkheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb indertijd gevraagd hoe het staat met de vorderingen van de ambtenaren die met studieopdracht zijn gestuurd naar Nederland. Er werd mij geantwoord, dat de bevorderingen normaal plaats vinden. Ik heb niet gevraagd naar de bevorderingen, want dat zit wel goed. Ik heb alleen maar gevraagd naar de vorderingen, want dat zit niet altijd zo goed. Het komt voor dat de ambtenaren die met studieopdracht vertrekken, dit nog een tijdje rekken, want ze hebben helemaal geen haast om terug te komen, ze krijgen toch hun centen en het leventje gaat goed door.

Mijnheer de Voorzitter, we hebben het indertijd over de Gezondheidsdienst gehad en daar werd het een en ander gesproken over die schoolartsentoezicht. Het is mij nu ter ore gekomen, dat men hier een schoolarts heeft, die de kinderen op school behandelt maar die arts schijnt geen bevoegdheid te hebben om een recept uit te schrijven. Het is zo, dat wanneer deze schoolarts vindt, dat iemand medicijnen nodig heeft, die persoon gewoon naar een andere dokter wordt verwezen. Ik weet niet of het nodig is, maar misschien heeft zo'n kind voor eenmaal medicijnen nodig, dan zou deze arts zelf het recept kunnen uitschrijven. Dat voorkomt, dat de ouders van het kind naar een ander dokter moeten gaan en de andere dokter gaan betalen.

Verder, zou ik willen weten hoe het staat met de tandheelkundige behandeling op school. Tot welke leeftijd de kinderen op school recht hebben op vrije tandheelkundige behandeling? Of dit regelmatig geschiedt. Want soms gebeurt het wel. dat die tandartswagen bijvoorbeeld deze maand op Santa Cruz staat en dan gaat ie verder en komt dan over een jaar terug. Hoe het allemaal geregeld is, weet ik niet, ik zou graag willen weten hoe dat gaat.

Verder wat het onderwijs betreft, heb ik vergeten naar voren brengen om een tak of een gedeelte van het onderwijs af te stemmen op de handelswetenschappen, een zogenaamde M.U.L.O.-C waaraan de laatste tijd nogal behoefte is. Ik heb zojuist gehoord dat men zegt, dat zelfs een A.T.S. diploma meer waarde heeft dan een M.U.L.O.-diploma. Dat is allemaal goed en wel. Zeker, een A.T.S.-diploma,/ dat in de laatste tijd nogal gevraagd wordt, dat hangt af van de omstandigheden in de bedrijfsleven. /is een diploma

Mijnheer de Voorzitter, ook heb ik hier horen spreken over die kwestie van adspirantagent van politie, dat de kandidaten van Aruba te veel worden afgewezen. Het valt op dat percentagegewijs voor de dienstplicht een grotere percentage op Curacao wordt afgewezen en bij de dienstplicht zijn de eisen volgens mij zeker minder zwaar en dat bij de keuring voor adspirantagent van politie waarbij de eisen veel zwaarder zijn het percentage van Curacao groter is bij de goedkeuring, Daar zit volgens mij een tegenstelling in. Bij de dienstplicht het grootste gedeelte afgewezen en bij de keuring van adspirantagent van politie het grootste gedeelte van Curacao goedgekeurd. Daar zit iets scheefs in, Mijnheer de Voorzitter.

Wat de arbeids- en maatschappelijke zorg betreft, wil ik vragen of het mogelijk is dat de lonen van de arbeiders ook aangepast worden aan de verhoogde kosten voor levensonderhoud.

Onderhoud van wegen. Verder wil ik de aandacht vragen voor bepaalde wegen in het distrikt Noord, ik zal ze opsommen bijvoorbeeld de zandwegen van Noord, Saliña Serca, Westpunt, Malmok aansluiting op de Boulevard. Dat is een weg die veelvuldig gebruikt wordt en waaraan bijna geen reparaties of wat wordt gedaan. Verder hebben wij de weg, naar Montaña, Seroe Janchi, Matadera en ook aansluitend op de weg naar Calbas, naar Tanki Leendert en verder de weg Noord, Turibana,Alto Vista en niet te vergeten de wegen te Bubali die laatste keer bij de zware regens ondergelopen waren, al die wegen hebben dringend verbeteringen nodig. Ik ben wat dit betreft nog al zeer optimistisch gestemd, omdat mijn collegas Eilandsraadsleden, de heren De Cuba en Falconi deze wegen heel goed kennen en zij dus thans in de gelegenheid zijn om hier de nodige aandacht aan te besteden en de verbeteringen ook uit te voeren.

Toelating van vreemdelingen. Mijnheer de Voorzitter, war betreft de gelegenheid tot werk wil ik ook naar voren brengen, dat het aanbeveling verdient om de vreedelingen, die lay-off krijgen van de Lago en dergelijke geen verdere verblijfvergunning te verlenen op Aruba. Want deze heren kunnen rustig naar hun gevoorteland gaan, ze hebben een goed inkomen gehad vooral die van de Lago, ze vertrekken met een aardig kapitaaltje en bovendien hebben ze een pensioen. Ze zouden de werkgelegenheid die we hier hebben aan de eilandskinderen moeten overlaten. Ook is er iets dat zeer aan te bevelen is. (hier zal echter ook de nodige voorzichtigheid betracht moeten worden, Mijnheer de Voorzitter.) We zitten hier op een klein eiland. Wat we hier hebben kan en mag hier blijven. Maar we moeten uitkijken, dat van de andere eilanden niet te veel personen naar Aruba komen die voor een paar weken of een paar maanden bij de een of andere maatschappij of aannemersbedrijf werkgelegenheid krijgen en daarna niets meer te doen hebben en die dan door Aruba sociaal ondersteund moeten worden. Men moet er wel een beetje de aandacht aan besteden. Als er niets te doen is, komen er ongelukken en als er ongelukken komen dan gaan ze naar Dakota. Het is zelfs zo, volgens zeggen, dat er in Dakota geen plaatsen zijn voor Arubanen, dat het daar allemaal vol zit met andere mensen.

Wat de landbouw betreft, Mijnheer de Voorzitter, is de verlaging van de waterprijs misschien ook iets, dat tot de mogelijkheden zou kunnen behoren. We hebben nu electriciteitmeter, we hebben watermeters, we hebben de laatste tijd taximeters, misschien is het ook nodig om gasmeters in te voeren. Want er zijn veel mensen op Aruba, die gebruik maken van gas. Men bestelt gas en in goed vertrouwen neemt men aan, dat men het krijgt voor de prijs die men betaalt. Als we zo'n gasmeter willen aanschaffen, dan is dat volgens mij geen kwestie van wantrouwen maar zuiver een bevestiging van ons goed vertrouwen. 7de

Wat de Telefoondienst betreft, ik weet niet in hoever er aanvragen zijn binnengekomen voor de woonwijken Tanki Leendert en Noord, maar toch zou ik willen vragen om in de nabije toekomst ook hieraan de nodige aandacht te besteden. Mijnheer de Voorzitter, ik zal hiermede eindigen, in de tweede ronde zullen we nog zien wat er te spreken valt. Ik dank U.

DE HEER M.CROES: Mijnheer de Voorzitter, het is als de dag van gisteren, dat ik voor de eerste maal deel nam aan de behandeling van een begroting. Vandaag doe ik dat voor de vijfde maal en ik kan wel zeggen dat de geest hier veranderd is. Leek het de eerste keer meer in deze zaal op een slagveld van vuurwerk en vuurpijlen, vandaag hebben we een paar andere onnozele voetzoekers gehad. De geest is veranderd met Uw oproep en met een zakelijke behandeling is rekening gehouden en ik zal ook mijn best doen om in deze geest voort te gaan.

Toen ik hier vier jaar geleden voor het eerst het woord voerde, was mijn hoofdthema, de economische ontwikkeling van Aruba. Thans is het nog zo. De problemen die wij toen tertijd voor ons zagen gaan tot op de dag van vandaag onverkort door. Het zijn de groeiende bevolking, de stijgende werkeloosheid en de relatieve verminderde inkomsten van de bevolking. Zeker er is het een en ander gedaan om leniging in de toestand te brengen, echter ik wil niet die optimisme delen omtrent de resultaten, die door sommige van de medeleden vanmorgen hier naar voren zijn gebracht.

Een bepaald medelid heeft met optimisme gesproken over het doeltreffende wijze op het doeltreffende manier waarop de P.P.A.-regering de economische ontwikkeling ter hand heeft genomen. Mijnheer de Voorzitter, er is veel kritiek uit te oefenen op de wijze waarop de economische ontwikkeling ter hand is genomen en verschillende sprekers hebben het ook gedaan. Het resultaat van een economisch programma meet men af aan de resultaten en als ik mij niet vergis dan zijn de resultaten tot op het ogenblik niet bevredigend geweest of althans niet in die mate, die wij hebben verwacht. Laat ons onszelf niet voor de gek houden. Er is kritiek geleverd op de foutieve wijze waarop het vorige Bestuurscollege, in andere samenstelling, de belangen van Aruba zou hebben behandeld. Ik moet weer terug komen op dit onderwerp en het zelfde argumentatie aanvoeren die ik ook in het verleden heb aangevoerd.

Ik heb meer grootheid van begrip verwacht van degenen die deze standpunt nog huldigen. Want het is nu eenmaal zo, dat ieder zittend bestuur zich gesteld ziet voor verschillende problemen van varierende aard. Toen een Bestuurscollege in andere samenstelling de scepter zwaaide, toen was het hoofdthema dat de Arubaanse bevolking bezig hield, de autonomie, de constitutionele ontwikkeling en de voltooiing van onze staatsrechtelijke vorm van bestuur. Dit werk werd tot een goed eind gebracht gedurende het bestuursperiode van het vorige Bestuurscollege. In die tijd was er inderdaad een zeker beleid op het gebied van economische ontwikkeling nodig en er werd ook met een zekere voortvarendheid gewerkt. Maar echter kunnen wij niet ontkennen dat in die tijd het economisch probleem niet zo nijpend was als het heden ten dage is. En ik zou het Bestuurscollege zeer kwalijk nemen als het niet de economische ontwikkeling het hoofdthema van haar beleid maakte. Er wordt thans hier gesproken alsof het Bestuurscollege iets speciaals doet, iets buitensporigs door de economische ontwikkeling ter hand te nemen. Ik zou zeggen, het Bestuurscollege onderkent haar taak niet als zij de economische ontwikkeling op dit ogenblik niet ter hand zou nemen en met alle krachten zou bevorderen. Zoals ik daarnet heb gezegd, wordt het succes van een economisch programma gemeten naar de resultaten.

Mijnheer de Voorzitter, laten wij nu gaan meten. Ik heb gezegd, we moeten niet ontkennen dat de plannen niet die resultaten hebben gehad die wij er van hebben verwacht.

Ik zal aannemen dat in 1959 de (grootscheepse) economische ontwikkeling van Aruba is begonnen. De bouw van de eerste waterfabriek. Daarna volgde de uitbreiding, met het accent, voornamelijk op uitbreiding van de electriciteitscapaciteit, dat bij deze waterfabriek behoort. Al deze plannen hadden ten doel de infrastructuur van Aruba te bevorderen, zodat wij de nodige voorzieningen konden treffen dat andere industrieën hier gevestigd kunnen worden. Daarna werd bekend gemaakt de vestiging van de industrieën te Barcadera enz.

Mijnheer de Voorzitter, kan Uw college ons cijfers verschaffen omtrent het aantal mensen, dat in 1957 in het arbeidsproces betrokken was en het aantal mensen, dat in 1962 in het arbeidsproces betrokken was? Is er van een vermindering sprake? Absoluut of relatief? En met de beantwoording van deze vraag, van deze enkele vraag zouden wij enig beeld kunnen krijgen of het economisch beleid van het Bestuurscollege wel die nodige resultaten heeft gehad, die wij ervan hebben verwacht. Hiermee, Mijnheer de Voorzitter, wil ik natuurlijk niet zeggen, dat sommige van deze plannen niet lofwaardig zijn. Inderdaad zijn ze het wel. Maar we moeten met onze beide benen op de grond blijven en onze hoofden nog steeds onder de wolken houden. We moeten ons niet voorstellen, dat wij met wat wij tot nu toe hebben gedaan kunnen volstaan. En ik meen de indruk te krijgen dat het Bestuurscollege het standpunt enigszins huldigt, dat we hiermee kunnen volstaan. Want van de activiteit die vroeger ontplooid werd zie ik thans niet veel.

Meer dan een jaar geleden werd aan de Raad aangeboden drie dikke boekwerken, die het 10-jarenplan inhielden. Het was niets definitiefs alleen maar een opsomming van plannen. Ik zou zeggen het resultaat van een "brainstorming session". Hierin waren geincorporeerd de urgentieprojekten, die thans worden ondernomen. Op de urgentieprojekten zal ik later terug komen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, hoe staat het nu precies met het 10-jarenplan? Welke van de originele plannen zijn er uit gelicht? Welke werden uitgevoerd, nu of binnen afzienbare tijd en welke worden over lange perioden uitgevoerd? De Raad weet nog steeds van niets en het hele 10-jarenplan verliest zijn betekenis als wij het bij stukjes en brokjes moeten uitvoeren. Als wij het resultaat van een "brainstorming session" moeten nemen, en dan gewoon blijven uitvoeren dan gaan wij het zelfde pad op zoals wij nu doen, het ontbreekt ons aan elk plan, ondanks het bestaan van drie dikke boekwerken.

Mijnheer de Voorzitter, ik zei, dat ik op de urgentieprojekten terug zou komen. Nu is het de tijd om weer eens de maatstaf te gebruiken. We hebben ettelijke miljoenen gestoken in de urgentieprojekten, deze zijn nu bijna voltooid. Heeft het B.C. een klaar beeld van wat we hiervan kunnen verwachten? B.v. de uitbreiding van de waterfabriek en de electriciteitfabriek die zouden voorzieningen moeten scheppen voor het aantrekken van nieuwe industrieën. Worden deze nieuwe industrieën werkelijk aangetrokken? Ik laat hier buiten beschouwing het zoutbedrijf dat zich binnenkort hier hopelijk zal vestigen, maar andere industrieën die het B.C. op het oog heeft, de zware industrie. Hoeveel hebben hun belangstelling voor Aruba kenbaar gemaakt? Hoevelen denken zich hier in de toekomst te vestigen? Wordt aan de verwachtingen van het B.C. beantwoord? In de tweede plaats, Mijnheer de Voorzitter, het vliegveld, de jet-airport zal binnenkort klaar komen. De Antillen zullen vermoedelijk de eerste plaats in de wereld zijn waar op een afstand van amper zeventig mijl van elkaar twee jet-airports gevestigd zijn. We kunnen hierop trots zijn. Maar de bedoeling is natuurlijk, dat de jet-airport ook wordt gebruikt. Zijn er luchtvaartmaatschappijen die hun belangstelling hebben kenbaar gemaakt om Aruba op te nemen in hun schema?

Wil de Delta hier terug komen nu de jet-airport binnen enkele maanden klaar zal zijn? Enige tijd geleden was er sprake van een buitenlandse luchtvaart-maatschappij, die zijn onderhoudswerkzaamheden hier zou willen vestigen. Is die maatschappij nog geinteresseerd en zie het Bestuurscollege de mogelijkheid in, dat we binnenkort het vliegveld enigszins rendabel zouden kunnen maken?

Mijnheer de Voorzitter, hoe staat het met de cementfabriek? Anderhalf jaar geleden werd er met grote fanfare bekend gemaakt, dat hier op Aruba een belangrijke vinding was gedaan. Aruba zou de grondstoffen bezitten voor het vervaardigen van cement. De verkiezingen gingen voorbij, de cementfabriek: weg van de baan. We hebben er niets meer van gehoord.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou het zeer leuk vinden als die grondstof nog steeds in de grond zit. Hoe is het met de fosfaatontginning? Fosforzuurfabriek, die op de fosfaatontginning zou zijn gevestigd? En de hotelbouw? Zover heb ik gesproken en vragen gesteld over de grootindustrie.

Voor het Bestuurscollege ligt ook een belangrijke taak weggelegd op het gebied van kleinindustrie, dat is ampertjes aangeroerd. Als ik spreek over de kleinindustrie en dan bedoel ik niet alleen industrie, maar alle werkzaamheden, laten we zeggen de kleine ondernemingen in plaats van de kleinindustrie. Hiermee wil ik niet zeggen, dat het Bestuurscollege alles moet doen wat op het gebied ligt van de handel of van het bedrijf, maar dat tenminste het Bestuurscollege de nodige stoot kan geven, het klimaat kan scheppen dat mensen geïnteresseerd kunnen worden om de kleine ondernemingen te exploiteren.
Ook zouden wij veeteelt weer ter hand kunnen nemen hier op Aruba, want het vee is praktisch verdwenen op het eiland,het is bepaald mogelijk, het is moeilijk, maar mogelijk. Landbouw behoort tot de mogelijkheden op kleine schaal, het is moeilijk dat wil ik toegeven, maar onmogelijk is het zeker niet. De visserij behoort ook tot de mogelijkheden; we zijn omringd door de zee, maar met een voorschotje hier en een voorschotje daar, een hulp om iemand zijn boot te laten repareren, daarmee komen we niet. Wij moeten die leiding geven om de visserij te organiseren, de veeteelt te organiseren, de landbouw te organiseren. Ik verwacht niet van een gedeputeerde, dat hij persoonlijk de leiding op zich zal nemen, maar ik verwacht wel van de gedeputeerde, dat hij zal weten de mensen te vinden, die de leiding op zich kunnen nemen en die mensen met de leiding te belasten.

Mijnheer de Voorzitter, verder wil ik het hebben (ook in verband met de economische ontwikkeling met het oog op de groeiende werkeloosheid) over het systeem van onderwijs dat we nu hebben. Ik wil me niet inlaten in de detailles, dat we zoveel M.U.L.O.-scholen moeten hebben, één H.B.S. of twee H.B.S.-sen of één Technische school of één Openbare Huishoudschool te San Nicolaas en zo verder; dat alles vind ik op het ogenblik bijzaak. Ik geloof, dat het voor ons tijd wordt om ons af te vragen: voldoet ons onderwijs nog wel? Voldoet het binnen het geografisch gebied waar wij moeten leven waar wij moeten leven, binnen de realiteit waarin we moeten leven. Zijn onze mensen of onze kinderen werkelijk aangepast aan wat van hen verwacht wordt, wanneer zij in het arbeidsproces worden losgelaten? Dit is een zeer diepgaande vraag, zeer moeilijk te beantwoorden. Ik zou zelf niet durven op het ogenblik om enigszins een antwoord hierop te geven. Maar het is wel nodig, dat wij ons deze vraag stellen, en indien nodig, die maatregelen te treffen, dat wij dát soort onderwijs hier of elders kunnen vinden, dat onze kinderen in staat zouden kunnen stellen om in het arbeidsproces een passende werkkring te vinden.

Ik heb veel gehoord vanmorgen over werkeloosheid. Inderdaad er bestaat een zekere graad van werkeloosheid op het eiland. U zult het ook met mij eens zijn, Mijnheer de Voorzitter, en Uw college, dat deze werkeloosheid meer van quantitatieve aard is dan van kwalitatieve aard. Ik weet, Mijnheer de Voorzitter, dat er werkgelegenheden te over zijn hier op het eiland in bepaalde kringen, op bepaalde gebieden, maar dat de mensen met de nodige scholing daarvoor niet gevonden kunnen worden. Dus die mensen moeten worden opgeleid of tenminste de gelegenheid worden gegeven om de nodige opleiding te krijgen. Er zal wel altijd mensen zijn, die de nodige opleiding weten te vinden. Maar er zal altijd een grotere aantal zijn die van hun leiders verwachten dat zij die gelegenheden voor hen scheppen en deze verantwoordelijkheid moeten wij niet over het hoofd zien en wij moeten ons de vraag duidelijk stellen: voldoet ons systeem van het onderwijs over het algemeen en welke veranderingen moeten wij hierin aanbrengen om die mensen te krijgen, die wij nodig hebben, zodat wij deze mensen niet meer uit het buitenland behoeven aan te trekken?

En de mensen die wij op het ogenblik uit het buitenland aantrekken zijn mensen, voornamelijk de middenstandskringen en het is heel belangrijk sociologisch bezien, als wij hier op Aruba een sterke middenstandskring uit de bevolking zou kunnen helpen opbouwen.

Er wordt geklaagd over het gebrek aan eerste klas vaklieden hier op het eiland. Het is begrijpelijk de eerste klas vaklieden, die vroeger beschikbaar waren, werden voornamelijk in de vroegere jaren opgeleid bij de oliemaatschappij. Sedert enkele jaren leidt de oliemaatschappij niet meer zo'n groot aantal mensen op, dan dat zij zichzelf zou kunnen voorzien en dan nog mensen kunnen uitstoten, die voor particuliere ondernemingen beschikbaar komen. Dus, het is begrijpelijk.

Nu wordt door velen beweerd, dat deze moeilijkheid niet eerder is opgelost. Inderdaad hier op het eiland is het moeilijk op te lossen, want als iemand zijn opleiding niet vindt in de enige industrie die er bestaat, dan bestaat er ook geen mogelijkheid om hen tot eerste klas vakman te brengen. Maar we zijn deel van een koninkrijk en kunnen wij niet op veel grotere schaal gebruik maken van de mogelijkheid tot kaderopleiding in Nederland, zodat onze veelbelovende jongelieden enige jaren in Nederland kunnen werken en het brengen tot eerste klas vaklieden en dan hier naar toe komen? Ik geloof, dat er hiervoor wel een regeling te treffen is. Ik meen dat er reeds stappen op dit gebied zijn genomen een of twee jaar geleden, sedertdien heb ik er niets meer van vernomen ook van de resultaten niet en ik meen dat dit zo'n belangrijk onderwerp is, dat we beslist met alle krachten moeten nastreven.

Rest me nog, Mijnheer de Voorzitter, om te spreken over het vreemdelingenbeleid. Ik realiseer mij, dat de meeste vreemdelingen die hier werkzaam zijn, op het ogenblik, dat die nuttig werk doen, maar ik kan mij niet onttrekken aan de indruk dat bij de aannemersmaatschappijen nog honderden werknemers van de Britse eilanden worden aangetrokken die hier werken komen uitvoeren, die ook door Arubanen zouden kunnen worden gedaan. Ik spreek niet van de eerste klas vaklieden, ik spreek van de helpers, die dus f.5,-- of f.6,-- per dag worden betaald. En bij mij is ook de indruk gerezen, dat bij de Vreemdelingendienst en bij Sociale Zaken geen gelijkgerichte visie bestaat omtrent de richtlijnen, waaronder deze mensen zouden kunnen werken. Ik zou graag van het Bestuurscollege vernemen of het Bestuurscollege op de hoogte is van dit probleem en bij benadering kan aangeven hoeveel van deze mensen hier op het eiland werkzaam zijn en waarom?

Is het alleen maar, omdat zij goedkoop kunnen werken of zijn er andere redenen, waarom deze mensen hier werkzaam zijn?

Mijnheer de Voorzitter, het is vreemd, ik heb vanmorgen nog geen enkele verwijzing gehoord naar het feit, dat het vandaag Sinterklaasfeest is. Ik heb vele loffelijke wensen naar voren horen brengen vanmorgen. Er zijn enkele van hen, voornamelijk die met betrekking tot de parochie Santa Cruz, die mijn speciale sympathie hebben, maar ik zal ze niet speciaal willen noemen op dit ogenblik. Ik zal mij wanneer de tijd daartoe komt en een voorstel in die richting wordt gedaan, erbij aansluiten. Ik dank U.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, Zoals wij reeds verslag naar voren hebben gebracht, betreuren wij ten zeerste, dat het Bestuurscollege voor het dienstjaar 1964 geen sluitende begroting heeft weten in te dienen. Uit de begroting blijkt, dat het nadelig saldo voor het dienstjaar 1964 f.548.000 zal zijn. In de Memorie van Antwoord stelt het Bestuurscollege dat indien het overleg met de Regering inzake de verdeling van de belastingopbrengsten niet tot een positief resultaat leidt, overgegaan zal moeten worden tot het sluiten van een lening van een half miljoen teneinde de begroting sluitend te maken

In de eerste plaats rijst de vraag: indien reeds nu de middelen niet toereikend zijn om een sluitende begroting te verkrijgen, op welke wijze het Bestuurscollege, dan meent aan de middelen te kunnen komen om die lening en de daarop verschuldigde rente te betalen? Onze vrees, dat achter dit alles de bedoeling schuilt om tot belastingverhoging over te gaan, is dan niet ongegrond. In het algemeen verslag heeft het Bestuurscollege medegedeeld, dat het niet in de bedoeling ligt alsnog met belasting- voorstellen te komen ten behoeve van de begroting 1964. Moeten wij hieronder verstaan, dat de kans groot blijft, dat het Bestuurscollege voor enig jaar na 1964 wel met voorstellen zal komen tot belastingverhoging of invoering van nieuwe belastingen?

Immers, de toelichting op de begroting vermeldt, dat de voorlopige rekeningen tot en met het dienstjaar 1962, tesamen een nadelig saldo van naar raming 1.500.000 zal aanwijzen, terwijl de mogelijkheid van een tekort over 1963 ook niet uitgesloten is, zodat er derhalve dekking gezocht dient te worden voor een tekort over de verstreken dienstjaren van tenminste anderhalf miljoen. Dit tekort van anderhalf miljoen denkt het Bestuurscollege uit te strijken over de drie komende jaren en wel door telkenjare f.500.000 uit het algemene financieringfonds voor werken van blijvende aard, over te hevelen naar de begroting.

Zoals blijkt uit de Reserve-Kas en Verreken Dienst, wordt het algemeen financieringsfonds voor werken van blijvende aard, medegevormd door stortingen van bijdragen wegens afschrijvingen ten laste van de gewone dienst. Indien het algemeen financieringsfonds gebruikt wordt om tekorten voor voorbijgegane jaren te dekken, dan zal er straks geen fonds meer zijn om de werken van blijvende aard uit te voeren, waarvoor feitelijk die gelden in het financieringsfonds zijn gestort.

In de Memorie van Toelichting heeft het Bestuurscollege diverse mogelijkheden opgesomd ter oplossing van de financiele problemen, t.w:

a. belastingen.
   - verhoging van het aantal opcenten op de inkomstenbelasting van 15 tot 30;
   - heffing van opcenten op de winstbelasting, verschuldigd door olieverwerkende maatschappijen;
   - heffing van opcenten op de grondbelasting;

verhoging van motorrijtuig- en motorbootbelasting;
invoering van nieuwe belasting, zoals Reinigingsrechten;
Straat en Rioolbelasting, Belasting op de vermakelijkheden;
effectievere invorderingen van de belastingen;

b. wijziging van de financiële verhouding tussen Land en Eilandgebieden;
c. verhoging van bijdragen van particulieren in de kosten van door het eilandgebied bewezen diensten.

Mijnheer de Voorzitter, wij wensen weer te benadrukken, dat wij tegen elke belastingverhoging of invoering van nieuwe belastingen in welke vorm dan ook, zoals door het Bestuurscollege hierboven genoemd zijn.

Onze huidige treurige toestand van werkeloosheid is ontegenzeggelijk voor een aanmerkelijk deel te wijten aan de in de loop van de voorbijgegane jaren plaatsgevonden hebbende belastingenverhogingen, t.w. verhoging van de winstbelasting, opcenten op de winst en inkomstenbelasting, verhoging van de bijzondere invoerrechten op benzine, verhoging van invoerrechten en accijnzen en zo voorts, en zo voorts.

Wij hoeven maar te denken aan de Lago, de grootste werkgeefster op Aruba. Hoewel steeds als motief van de massale ontslagen bij de Lago alleen werd opgegeven, automatisering tengevolge van de toestand op de oliewereldmarkt, die de concurerende positie van de Lago bemoeilijkte, is nimmer bewezen, dat de belastingverhoging niet voor een groot deel mede zulks hebben bewerkstelligd. Wij blijven ervan overtuigd dat de plaats gehad hebbende inkrimpingen bij de Lago en andere werkgevers met alle gevolgen van dien mede rechtstreeks te wijten zijn aan de belastingverhogingen, zodat wij ons moeten blijven verzetten tegen elk voorstel tot belastingverhoging.

Mijnheer de Voorzitter, bij herhaling hebben wij bij het Bestuurscollege aangedrongen om stappen te nemen ter vergroting van de Eilandelijke autonomie en wijziging van de financiele verhoudingen tussen Land en Eilandgebieden, die daaruit noodwendig moeten voortvloeien.

Naar onze mening is momenteel, naast drastische bezuiniging op de Overheidsuitgaven, de meest doelmatige oplossing op korte termijn een wijziging van de financiele verhouding tussen Land en Eilandgebied in dier voege dat de eilandgebieden over meerdere middelen komen te beschikken en wel voldoende om de behoeften volgens de begroting volledig te kunnen dekken.

Wat dit laatste betreft, kunnen wij met voldoening constateren, dat het Bestuurscollege thans zelf ook dit als de beste oplossing noemt. Echter spreekt het Bestuurscollege over een overleg terzake met de Regeringsraad zonder in de Memorie van Antwoord ons iets naders mede te delen over eventueel plaats gehad hebbende besprekingen. Kan het Bestuurscollege ons mededelen in welk stadium het overleg met de Regering thans verkeert en wat de uiteindelijk te verwachten resultaten zullen zijn?

Mijnheer de Voorzitter, behalve het vorenstaande is er in de begroting niets te bespeuren van de lijn van het beleid van het Bestuurscollege in het algemeen. Wij menen daarom dat slechts in het meerjarenplan enige aanduiding omtrent dit beleid gezocht moet worden. Dit meerjarenplan is echter niettegenstaande herhaalde verzoeken onzerzijds nog steeds niet in de Raad behandeld.

Wij dringen nogmaals bij het Bestuurscollege aan om zo spoedig mogelijk deze meerjarenplannen in de Raad te doen behandelen, waarbij enig inzicht kan worden verkregen omtrent de wijze van financiering van de projekten en omtrent de prioriteit in de uitvoering der projekten. Zoals reeds eerder door ons naar voren gebracht, beschouwen wij de bouw van een fosforzuur-fabriek en de ontginning van de fosfaatlagen een der projekten waaraan prioriteit moet worden verleend in verband met de chemische fabrieken. Daarbij was de opzet dat bij een lage investering voor de bouw van deze fabriek en de ontginning van de fosfaatlagen een relatief zeer grote werkgelegenheid zal worden geschapen.

Ook zou een zeer grote hoeveelheid door het eilandgebied geproduceerde electriciteit aan deze fabriek worden geleverd. De uitbreiding van onze electriciteitsbedrijf was dan ook op deze afname van stroom enigszins afgestempeld. Onverkort ons verzoek om de meerjarenplannen zo spoedig mogelijk in de Raad te doen behandelen zullen wij dan ook gaarne vernemen hoever de plannen omtrent de oprichting van een fosforzuur-fabriek gevorderd zijn en of het Bestuurscollege kan mededelen wanneer met de werkelijke uitvoering van dit projekt een aanvang zal worden gemaakt.

In verband met de voorgenomen uitbreiding van ons waterbedrijf en de bouw van een zoutfabriek, en de daaraan voorafgaande voorbereiding van de plannen en klaarmaken van dit projekt voor de aanbesteding, willen wij hier afgezien van de vraag of wij zelf al of niet over deskundigen hiertoe beschikken, bij het Bestuurscollege aandringen, dat indien wordt overgegaan tot het inwinnen van buitenlands deskundig advies men dan gebruik zal maken van Nederlandse deskundigen op dit gebied. De financiering/met hulp van Nederland en het zal van goede wil getuigen indien ook op technisch gebied van Nederlandse krachten gebruik zal worden gemaakt.

Wat van de E.E.G. te ontvangen bijdragen in de financiering van de meerjarenplannen betreft, wensen wij op te merken dat ook scholenbouw voor deze wijze van financiering in aanmerking wordt gebracht. In verband met de zeer dringende behoefte aan de bouw van scholen zouden wij gaarne vernemen, wanneer het Bestuurscollege verwacht dat omtrent de daadwerkelijke bijdragen van de E.E.G. beslist zal worden. Wij willen bij het Bestuurscollege aandringen reeds nu de nodige stappen te nemen, teneinde te voorkomen, dat bij een te lang uitblijven van die E.E.G. gelden, het onderwijs daardoor niet zal komen te lijden.

Mijnheer de Voorzitter, in het water- en energiebedrijf wordt door het Eilandgebied, met inbegrip van de geprojecteerde uitbreiding in totaal een bedrag van ongeveer f.65.000.000 geinvesteerd. Ik hoop dat ik het juist heb.

Men zou kunnen beweren, dat Aruba de grootste waterplant ter wereld heeft maar daarentegen moeten wij constateren, dat de water- en stroomprijzen exhorbitant hoog zijn. Een herziening van beide tarieven achten wij dan ook hoog nodig.

Voor wat de waterprijs betreft, zouden wij gaarne zien dat binnen de kortst mogelijke tijd een algemene prijs zal kunnen worden gesteld van niet meer dan f.1,20 per kubieke meter. Daar de prijs thans ongeveer f.1,40 per kubieke meter is, willen wij voorstellen de prijs voorlopig te verlagen tot f.1,30 per ton met afschaffing van alle vaste rechten om vervolgens te kunnen komen tot de gewenste prijs van f.1,20 per ton.

De vaststelling van een algemene prijs van f.1,30 per ton brengt met zich mede een ontzettende besparing op de administratiekosten, daar men dan af is van de huidige ingewikkelde en niet meer deugende tarieven gekoppeld aan de huurwaarde van het perceel. 7van deze projekten zal immers geschieden

Bij een algemeen lager gelegen prijs kan verwacht worden, dat het waterverbruik zal stijgen, waardoor de omzet vergroot wordt met als gevolg drukken van de productiekosten en zeer in het bijzonder van de distributiekosten.

De thans geldende prijzen gekoppeld aan de huurwaarde van de percelen moeten worden beschouwd als te zijn verouderd.

In de praktijk is het immers gebleken dat men niet altijd bereikt, dat juist de armen de minst bedeelden vallen onder de categorie die de laagste tarieven betalen. Ook is het mij persoonlijk gebleken, dat velen minder water gebruiken dan hun toegestaan bij vaste rechten. Het zal mij dan ook niet bevreemden, dat de categorie, die valt onder het vaste recht van twee en halve ton gebaseerd op de huurwaarde van f.30,-- of minder, in de praktijk gemiddeld een prijs betalen, die ligt in de buurt van f.1,40 per ton. Gaarne verneem ik van het Bestuurscollege wat de categorie, die valt onder het tarief met het toegestane verbruik van twee en een halve kubieke meter gebaseerd op de huurwaarde van f.30,-- of minder, gemiddeld per kubieke meter betaalt.

Uit de begroting blijkt, dat de distributiekosten ontzettend hoog zijn en ongeveer vijftig cent per kubicke meter bedraagt. Om onze kosten te drukken komt het mij voor dat het systeem gebruikt door de Lago dient te worden gevolgd namelijk meteropname om de twee maanden met dien verstande dat betaling van de daarop gebaseerde rekening uitgestreken kan worden over twee maanden. Zou het Bestuurscollege willen mededelen hoeveel de kostenbesparing zal zijn indien wordt overgegaan naar een algemeen tarief met het systeem van meteropname om de twee maanden?

Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds door mij betoogd, is de prijs van electriciteit exhorbitant hoog. Ook het Bestuurscollege erkent dit en ziet ook in, dat er behoefte bestaat tot tariefverlaging. Hierbij kunnen/ aantekenen, dat de stroom door het water en energiebedrijf geleverd wordt tegen de prijs van f.1,88, terwijl de gemiddelde prijs voor de stroomverbruiker komt te staan op ongeveer f.0,12 per kw. /u. De tijd is dan ook aangebroken dat serieus moet worden onderhandeld met de Elmar teneinde te komen tot tariefverlaging. 7wij

De bepalingen ten aanzien van de "voorwaarden en tarieven" in de concessie verleend aan de Elmar bieden de Overheid de mogelijkheid om te onderhandelen over de tarieven en zo nodig door onderwerping van een mogelijk geschil aan een scheidsgerecht, te komen tot een herziening van de tarieven. Gaarne vernemen wij of het Bestuurscollege zich in deze zin heeft gewend tot de Regering.

Mijnheer de Voorzitter, het blijkt ons thans dat de arbeiders bij de werkverschaffing meer en meer gebruikt worden om werken uit te voeren, die anders door de Dienst Openbare Werken uitgevoerd hadden moeten worden.

Deze arbeiders zijn thans immers ingeschakeld bij de wegenaanleg voor toeristische doeleinden, de herbebossing en zo voorts, welke werken voor een groot deel opgenomen zijn in het meerjarenplan. Niettegenstaande dit feit verdienen deze mensen een zeer laag loon, werkende onder een roulerend systeem. Dit vinden wij niet billijk. Wij geven het Bestuurscollege in overweging om deze arbeiders een loonverhoging van minimaal f.0,20 per uur toe te kennen. Gaarne vernemen wij de mening van het Bestuurscollege hieromtrent.

Mijnheer de Voorzitter, zoals bekend, was aanvankelijk de opzet bij de bouw van volkswoningen aan de minderbedeelden deze tegen gereduceerde huurprijzen in huur af te staan. Dat was aanvankelijk de bedoeling. Later werd besloten deze huurders in de gelegenheid te stellen zich de woningen in huurkoop tegen makkelijke voorwaarden aan te schaffen. Voor zover ons bekend is tot nu toe aan de laatste opzet niet voldaan.

Ondanks het feit dat de voorwaarden reeds tweemaal zijn gewijzigd menen wij dat slechts zes personen onder de gestelde voorwaarden een woning in huurkoop hebben willen aanvaarden. Ons inziens ligt deze omstandigheid aan de voorwaarden die zeer onvoordelig uitgevallen zijn voor de bewoners.

Wij zouden gaarne zien dat de voorwaarden zodanig gewijzigd worden dat het aanvaarden van bedoelde woningen in huurkoop aantrekkelijk wordt gemaakt. Wij mogen erop wijzen dat het onderhoud en exploitatie dezer woningen elk jaar een zware last is voor de gemeenschap, te meer daar de daarop rustende leningen nog niet geheel zijn afgelost.

Mijnheer de Voorzitter, het spreekt van zelf, dat elk lid van deze Eilandsraad een lans wil breken in het belang van het onderwijs in het algemeen. Echter geloof ik, dat wij meer vruchtdragend werk verrichten als het onderwijs-rapport eens in de Eilandsraad wordt behandeld.

Mijnheer de Voorzitter, dit is ons enige jaren in het vooruitzicht gesteld en tot nog toe, moeten wij betreuren, heeft de Raad de gelegenheid niet gehad deze rapporten te behandelen? Ik zou dan bij het Bestuurscollege willen aandringen dit rapport ten spoedigste in de Raad te doen behandelen.

Mijnheer de Voorzitter, in deze Raad is zowel door de fraktie van de P.P.A. als door het Bestuurscollege toegezegd, dat in verband met de huurwagens, dat zijn de taxi's een commissie zou worden benoemd teneinde deze aangelegenheid te onderzoeken en de Raad van advies te dienen. Ik zou het Bestuurscollege en ook beide bestuurspartijen willen aandringen dat deze commissie nog heden in deze Raad zal worden benoemd.

Mijnheer de Voorzitter, over de samenstelling van deze commissie heb ik het reeds gehad; het zou bestaan uit leden van de diverse frakties in deze Eilandsraad met vertegenwoordigers van de taxi-chauffeurs en andere deskundigen er aan toegevoegd.

Mijnheer de Voorzitter, ook het wegenplan werd ons in het vooruitzicht gesteld, maar tot nog toe hebben we dat niet in de Eilandsraad kunnen behandelen. Mijnheer de Voorzitter, het past niet meer dat wij hier na zoveel jaren, het zou misschien in den beginne wel gepast hebben, of het zou in den beginne noodzakelijk geweest zijn. Mijnheer de Voorzitter, dat wij hier moeten komen vragen naar een wegje hier en een wegje daar, een aansluiting van een telefoon en of het aanbrengen van een lichtpunt hier en daar. Nu wij regelmatig met deze dingen werken en er plannen bestaan moeten wij overeenkomstig de plannen gaan werken en die plannen moeten overgelegd worden aan de Eilandsraad.

Mijnheer de Voorzitter, daarom dring ik bij het Bestuurscollege aan dat ten spoedigst het wegenplan aan de Eilandsraad ter behandeling wordt gegeven als ook de uitbreiding van de Telefoonnetten indien daaromtrent ook een plan bestaat en dat wij dan kunnen beslissen over de wegen, die aangelegd dienen te worden, alsook de uitbreiding van de Telefoonnetten.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik hiermede zal kunnen volstaan. Ik dank U.

DE HEER J. ERASMUS: Mijnheer de Voorzitter, aan het begin heeft U gezegd om vandaag de beschouwing over de begroting zakelijk te houden. Dat is toe te juichen, Mijnheer de Voorzitter, maar bij voorbaat wil ik U er op attent maken, dat, volgens mijn mening, een zakelijke betoog niet betekent het afnemen van iemand's recht om bijvoorbeeld bepaalde kritische opmerkingen te maken, daar ik vandaag gedurende mijn betoogje een paar kritische opmerkingen zal moeten maken omtrent onze huidige politieke situatie. Ter Uwer informatie zal ik vandaag mijn betoog in de Arubaanse taal voeren.

Señor Presidente, ta pa mi un grato placer y honor di por dirigi algun palabra en coneccion cu e presupuesto di isla di Aruba pa aña 1964.

Señor Presidente, prome cu mi bai over pa papia tocante e presupuesto mes y haci algun sugerencia, mi kier a papia tocante nos evolucion politico den e ultimo añanan, especial tocante e periodo cu P.P.A. ta na poder. Pasobra, pa nos planea pa futuro, tin biaha ta necesario pa tira un bista den pasado, especialmente cu awor nos projectonan di urgencia cu a tuma nos atencion den e ultimo aña ta terminando.

Pa cuminza, ta un satisfaccion asina grandi pa nos tur di mira cu Pueblo di Aruba a duna su completo aprobacion na e politica di nos Gobierno, cu den e último añanan a hiba Aruba asina adilanti den tanto sentido. Especialmente mi kier referi na e projectonan industrial y turistico cu a ser realiza di acuerdo cu promesa y plannan di nos partido P.P.A.

Tempo cu P.P.A. a bin na poder, promé cos cu nos Gobierno a haci, ta cuminsa cu masha empeño pa sigura Aruba su futuro económico y social. Aruba tabata envolvi desde e tempo ey caba, esta na aña 1954, den problemanan económico dificilisimo. Un di e problemanan di mas peligroso tabata e amenaza di "lay-off" di Lago. Un mucha chikito mes por a realiza e caracter di preocupacionan economico cu tabata para riba nos cabes e tempo ey mescos cu e spada di Damocles. Gobernantenan anterior no a duna mucho atencion pa prepara plannan y/of projectonan cu lo por a combati nos problemanan economico prome cu e situacion di Aruba a bai di malo pa peor. Aruba su futuro tabata totalmente ignora. Pero gracias a Dios cu pueblo, aunque un poco laat, a pone P.P.A. na poder. P.P.A. a pone como su parool, cu "where there is a will, there is a way". 'N dura mucho cu nos Gobierno a proclama/ industrial, turistico y social. Lastima cu tabata tin pesimistanan cu tabata mira y considera nos plannan como irresponsabel y dudoso. Ta incomprensibel pakiko oposicion es tempo ey, a trata den hopi manera pa stroba nos plannan di progreso pa Aruba, of tabata ignorancia tocante e balor y sinceridad di nos programa económico, of tabata un error politico? Mi ta capas di kere du tabata algo di tur dos e factornan aki. Pero nos partido y nos Gobierno no a preocupa mucho cu e actitud pesimista di nos oponentenan, no pasobra nos tabatin un gran majoria den Eilandsraad, sino pasobra nos tabatin e convencimento di e solidez y e beneficionan di e projectonan aki pa pueblo di Aruba. /su plannan di urgencia, cual luego lo a sirbi como base di nos programa

Y. Señor Presidente, laga nos tira un bistazo awe riba Aruba, y mi no ta kere cu lo tin un hende sensato cu lo por nenga cu P.P.A. a cumpli cu un majoria di nos plannan di progreso pa Aruba. Naturalmente realizacion di nos programma di accion no por a tuma lugar den 24 ora na modo di papia, pasobra e trabou y e problemanan cu nos Gobierno a bin haya tabata hopi.

Especialmente e problema financiero y esun di contra-arresta e effectonan di lay-off di Lago tabata e dos di mas grandinan cu Aruba tabatin di haber cu n'e. Gracias a Dios cu Hulanda a habri orea y wowo pa Aruba ora cu representantenan di P.P.A. a toca na su porta. Naturalmente Hulanda no a manda un bapor di plaka pa Aruba directamente, pero a somete nos plannan di progreso na un analisis profundo tocante e necesidad y seriedad y balor di nos projectonan.

Expertonan financiero y technico a wordu manda Aruba pa investiga y conseha nos gobierno den su actividadnan, cual a tuma considerable tempo pa termina. Nos ta masha agradecido pa e cooperacion y yudanza cu Aruba a haya foi Hulanda. En particular nos ta semper agradecido na Señor Juancho Yrausquin, c.e.p.d., cu tabata e promotor y luchador encansable, cu hunto cu otro representantenan di P.P.A. a pone man na obra y a pone Aruba adelantá manera cu nos tur por miré awe. Aunque cu nos oponentenan a critica y a trata pa duna pueblo ideanan erroneo, tocante nos plannan, nos projectonan tabata bin cla un pa un.

Señor Presidente, otro siman lo ta un otro gran dia pa Aruba, pasobra dia 10 di december, segun informacion, Su Alteza Real, Prins Bernhard, lo duna Aruba e gran honor di habri oficialmente e plantanan industrial na Barcadera, culminando asina, un di e grandioso impresa industrial di Aruba, cual l inauguracion door di Su Alteza Real lo causa un publicidad masha grandi pa Aruba den e hemisferio aki, y en particular na Hulanda.

Pero, Señor Presidente, laga nos no iluciona nos mes cu loke Aruba a logra caba ta bastante. Mester mas lucha, mas industria, mas turismo y mas progreso social. Mi no tin e minimo duda cu nos Gobierno lo sigi bataya mas y mas pa Aruba, y aki mi kier referi na un di e demonstracion di mas eficaz di planificacion pa nos futuro cu nos Gobierno di P.P.A. a brinda Aruba, y esaki ta nos Plan di 10 aña. Den e plan aki mi ta mira un futuro brillante pa Aruba, pasobra cu tur e millonnan aki, nos Gobierno lo logra amplia e base pa mas progreso pa Aruba. Lastima atrobe, Señor Presidente, oposicion a hasi chercha di e plan grandi aki, criticando e plan aki como plan "hole bo diez" no obstante cu den reunionnan publico di Eilandsraad oposicion a bai completamente di acuerdo cu e plannan aki di urgencia cu ta suma f.125.000.000 y cual ta encerra den e plan di 10 aña. Mi ta puntra mi mes tin biaha ta cu ki seriedad e señornan di oposicion ta trata interes di Aruba.

Pero, Señor Presidente, den e ultimo tempo nan aki nos a constata cu oposicion a cambia su actitud un poco, loke ta di aplaudi. Aki mi kier referi na loke Señor Eman, lider di A.V.P. a bisa, den un tenida publico di Eilandsraad dia 6 di november durante cu Raad a trata e cuestion di construccion di un fabrica di salu. Ora Señor Eman a hasi comentario tocante e zoutfabriek el a bisa entre otro: "Mijnheer de Voorzitter, over de bouw van deze zoutfabriek kunnen wij bezwaarlijk bezwaar maken". Señor Presidente, esaki ta un bon zonido. Ta un prueba cu oposicion poco-poco ta convenciendo su mes cu tur e plannan di P.P.A. ta sano y hustifica y mi ta spera especialmente cu e pueblo di Aruba cu ainda ta den mal camina politico, lo sabi di comprende y convence cu den man di P.P.A. Aruba su futuro economico, social y industrial ta bon sigura.

Pero, Señor Presidente, no obstante e evolucion politica progresista di P.P.A., toch mi ta weita algun peliger di afó cu ta menazando Aruba, y esaki ta N.V.P., esta Partido Nacional di Corsow, cual partido ta encabesá pa Dr. Da. Costa Gomez.

Dr. Da.Costa Gomez cu su Partido Nacional ta segun mi enemigo no. 1 di Aruba y pueblo di Aruba mester tin masha miedo di dje. Pa proba algun di nan mal intencionnan mi kier referi na un mocion cu N.V.P. den Eilandsraad di Corsow a propone y a acceptá cu un majoria di 12 miembro durante un tenida publico fecha 22 di juli 1963. Den e mocion menciona aki, N.V.P. entre otro a protesta contra e hecho cu segun nan opinion Hulanda no a comparti e plaka di e plan di 10 aña hustamente y cu Aruba lo a haya mas plaka cu Corsow.

E mocion aki a wordu manda pa Gobierno Hulandes, pa Gobierno Central y tambe pa tur e Eilandsraadnan di Antillas. En verdad cu Aruba su parti den e plan di 10 aña hasta al momento a resulta mas hopi, pero tin motibonan masha serio y hustifica cu esaki a socede, pasobra Aruba su parti financiero ta puramente basá ariba plannan serio, plannan concreto y sano, locual a duna Hulanda e motibo di a yuda Aruba di antemano cu suprojektonan di urgencia cu un suma di fls. 125.000.000.

E proposicion di N.V.P. pa comparti e plan di 10 aña segun poblacion di Antillas ta anto algo absurdo sin pia sin cabes. Gobierno Central di Antillas y en particular Gobierno di Hulanda nunca lo por considera algo asina, pasobra na Hulanda tambe Gobierno Hulandes mester duna cuenta na e pueblo votador y pagador di belasting y ta claro cu nunca e proposicion di N.V.P. lo haya ningun oído foi Gobierno Hulandes.

Pero, Señor Presidente, e mocion di N.V.P. segun mi opinion no ta asina cu en verdad nan ta meen cu lo mester parti e plaka segun poblacion Antillano, pero en realidad e hecho ta cu Dr. Da Costa Gomez cu su partido ta masha contra Aruba. Ta esaki ta e peliger cu nos mester tin miedo di dje, si nos mester pensa un rato ta kiko lo a pasa Aruba si Partido Nacional tabata na poder di Gobierno Central.

Nan no kier mira Aruba ni e otro islanan di Antillas progresa. Especialmente Aruba nan ta odia, pasobra no ta prome biaha cu publicamente Partido Nacional den reunion publico di Staten a vota completamente contra Aruba, por ehempel dia cu e landsverordening a wordu tratá, esta e ley pa e 20 millon di florin cu Hulanda a yuda Aruba cu ne pa su planta di awa. Nan tur a vota contra, mientra cu e fraccion di A.V.P. a baha na awa lagando interes di Aruba un banda.

Señor Presidente, lo bo puntra ta pakiko mi ta preocupa cu N.V.P. na Corsow, mientras cu nos ta aki na Aruba. E motibo cu mi ta preocupa ta pasobra cu Partido Nacional di Dr. Da Costa Gomez tin hopi influencia riba A.V.P. cu ta na Aruba, pasobra te awe mi no por comprende ta con representantenan di A.V.P. a nenga di vota pa plaka pa Aruba su progreso y bandona sala di Staten lagando N.V.P. busca modo pa torpedia e yudanza financiero pa Aruba.

Pero, Señor Presidente, awor ta bini algo masha interesante y esaki ta e reaccion di Eilandsraad di Aruba contra esun di N.V.P. Eilandsraad di Aruba, durante un reunion publico fecha 24 di juli 1963 a propone un mocion contra di Partido Nacional. Den e mocion aki Eilandsraad di Aruba unánimamente a critica e mocion di N.V.P. y a stipula argumentonan fuerte pakiko Aruba a ricibi mas plaka cu Corsow.

E mocion aki tambe a wordu manda pa Hulanda, pa Gobierno Central y e diferente Eilandsraadnan di Antillas.

E hecho masha interesante ta cu A.V.P. tambe a bai di acuerdo cu e puntonan di vista di P.P.A. den otro palabra A.V.P. tambe a condena e mocion di N.V.P. Esaki ta directamente, segun mi un cambio di principio di A.V.P. contra Partido Nacional, pero e pregunta ta sinta, ta pakiko anto A.V.P. lo sigi soporta e politica enemistoso di N.V.P. pa cu Aruba. No tin prueba mas cla cu Partido Nacional di Corsow ta completamente contra Aruba y mi ta spera cu pueblo di Aruba lo tuma bon nota di e acontecimentonan aki.

Loke mi ta papiando aki ta puramente pa Aruba ta alerta, pasobra figura cu N.V.P. tabatin tanto curashi pa bin lanta partido aki na Aruba mes, y cuanto inocente aki na Aruba mes a vota pa nan. A.V.P. mes cu ta propaga e lucha Arubano tristemente tambe a duna Dr. Da Costa Gomez tur cooperacion aña pasa na eleccion pa Staten y tambe 1950, 1958.

Pero, Señor Presidente, pesey mes mi ta sinti mi un poco sosega di a constata dia 24 di juli 1963 den reunion di Eilandsraad aki na Aruba, cu A.V.P. tambe a mira e peliger di Dr. Da Costa Gomez y a vota hunto cu P.P.A. pa e mocion, condenando e actitud di Partido Nacional di Corsow, y mi ta spera cu tanto e votadornan di A.V.P. como su representantenan den Eilandsraad y tambe den Staten lo realisa e peliger cu Partido Nacional ta nifica pa Aruba.

Señor Presidente, mi ta masha contento cu durante tratamento di presupuesto nos como miembro di Raad ta haya un ocasion pa nos duna nos opinion general tocante situacion di nos isla, pasobra progreso di un pais ta depende primordialmente ariba e forma den cual e ta ser goberná. Locual cu mi a bisa den mi discurso ta na interes general di pueblo, y mi a expresa e conceptonan aki den un reunion publico, pasobra mi ta convenci cu asina mi ta actua na fabor di pueblo.

Señor Presidente, progreso y interes general di un pueblo ta depende di un bon Gobierno, ma un bon Gobierno tambe ta depende di un pueblo sensato cu ta bon na altura di tur loke ta pasando. Ta un derecho democratico di nos constelacion politica pa alaba loke ta bondadoso y pa critica loke ta of lo por ta desventahoso pa nos pais.

Señor Presidente, despues di a duna mi discurso general, lo mi kier a hasi algun proposicionnan na Bestuurscollege, pa cual di antemano mi ta expresa mi gradecimento. Señor Presidente, Aruba ta masha conoci pa un isla masha salud. Tur turista of otro extranheronan cu bini aki, tin solamente bon palabra pa nos salubridad. Pero, esey no ta nifica cu na Aruba nos no ta weita algun plekki scur. Por ehempel, mi kier referi na e pueblo banda di San Nicolaas cu llama Zeewijk.

Mi a wordu informa door di e habitantenan di ey banda, cu tin un plaga di djaka enorme cu ta causando masha danjo na e hendenan ey banda. Mi a tende di un caso cu un senjora mester a bandona su cas cu su jioenan, pasobra e animalnan aki a lamta cu nan y a morde nan. Nos tur aki sabi ta ki peligroso e animalnan aki ta, si nos pensa ariba e pester cu a wordu causa na Europa añanan pasa door di e bestianan aki, cu a wordu llama na Hulandes "de zwarte dood", esta "morto preto".

Segun informacion e animalnan aki ta bibando mas tanto den e matanan pariba di e haaf di piscadornan na Cura Cabai. Mi kier pidi atencion di Bestuurscollege pa tuma medida pa termina cu e plaga aki, si ta necesario, kima e matanan ey pa asina caba cu e animalnan aki. Toch e matanan ey no tin ningun balor pa nos segun mi.

Otro plekki cu ta un bista fastioso pa Aruba, ta e lugar banda pa zuid di Winkel Handel Maatschappij, banda di e lagoen ey. Tin masha lodo putri den e lagoen ey, especialmente den verano na unda cu masha hende ta biba y ta pasa. Mi kier pidi Bestuurscollege pa trata di sana e lugar ey y pa pone borchi ey banda pa prohibi tiramento di sushedad e lugar ey.

Señor Presidente, ta un cos cu semper mi a haya un mal bista, ta e casnan na San Nicolaas y na Oranjestad cu ta zogenaamd "onbewoonbaar verklaard", dus cu ta prohibi pa biba den. Mi ta masha contento di a constata cu tin varios di nan cu ta wordu kibrá, pero ainda tin basta ta existi. Por ehempel, si Señor Presidente, bira cara un momento y waak pa zuid ey, Señor Presidente, por comprende ta kiko mi kier meen. En coneccion cu esaki mi kier pidi Bestuurscollege pa investiga e asunto aki, pa mira si por haya medidanan legal, pa pone e donjonan kibra e casnan putri aki, pasobra toch nan no por wordu uza ni drecha mas.

Señor Presidente, e situacion di nos dokternan di medicina aki na Aruba ta laga hopi di desea. Especialmente tocante e partimento di districtonan, segun mi mester bin un cambio, pasobra mi sabi di casonan cu a crea un rivalidad di interes entre dokternan. Si dokter B. tende cu dokter C. a trata un paciente di districto di dokter B., ta pleito tin.

Tin otro caso cu mi a tende cu un cierto dokter a nenga pa bai trata un maleza cu tabata muribundo cu no tabata di su districto y aki mi kier referi na un caso cu tabatin consecuencianan mortal, ora cu un familia Lacle a jama un dokter pa Señor Lacle, ex-magazijnmeester na Bestuurskantoor, cu a haya ataka di corazon. E promer dokter aki, segun e familia a conta mi, a duna di conoce cu e no por bini pa e motibo cu e defunto aki no tabata pertenece na su districto.

Un otro no tabata na cas y tabata pasando Viernes Santo na Hotel. Jamando un otro atrobe e familia a haya un mes contesta cu esun di promer, esta cu no tabata su districto. Ora cu por fin a logra uno, ya tabata laat, pasobra Señor Cheppi Lacle, c.e.p.d., a fallece. Kizas pa un dos minuut e Señor aki por a haya su salud.

Señor Presidente, e asunto aki ta masha deplorabel y mi ta spera cu hamas lo e socede. Ta pesei mi kier pidi Bestuurscollege pa pone nos dokternan trata tur paciente cu nan haya y no discrimina ningun paciente contra otro tampoco, pasobra esaki ta masha peligroso. No mester hunga cu bida di hende, pasobra un paciente mester di tin e libertad pa acudi na e dokter cu e ta haya ta bon. E dokter tambe mester tin tur libertad pa trata tur paciente cu e haya. Aunque ta poco laat, Señor Presidente, toch lo mi desea pa Bestuurscollege hasi un investigacion tocante e fallecimento di difunto Lacle.

Señor Presidente, mi ta contento cu den gran parti di Aruba Gobierno ta manda trucknan di Reinigingsdienst pa lanta sushi, pero ainda tin algun lugar cu esaki no ta socede, por ehempel e pueblo di Ayo, Matividiri, Rooi Prikichi, Kuriburi. Mi kier pidi Bestuurscollege pa pone un collecte truck disponibel pa e pueblonan aki.

Señor Presidente, ariba tereno di ensejansa Gobierno di Aruba a hasi masha pa nos hubentud. Pueblo di Aruba ta masha agradecido na P.P.A. cu awe nos tin hopi school den tur skina di Aruba. Awe nos muchanan ta goza di school liber te 10de klas, gracias na nos Gobierno. Pero ainda tin hopi mas cu por wordu hasi ariba e tereno aki.

Mi ta satisfecho di a constata cu Bestuurscollege a pone plaka disponibel pa uitbreiding di school di Paradera cu dos lokaal. Pero Señor Presidente, di awor caba mi kier pidi Bestuurscollege, cu ora e yudanza financiero di E.E.G. wordu lográ, pa laga traha un M.U.L.O.-school na Paradera.

Señor Presidente, e pueblo di Ayo a haya masha progreso social door di e Gobierno aki, por ehempel coneccion cu coriente, awa, etcetera. Den nomber di pueblo di Ayo mi kier gradici Gobierno pa percuracion aki, pero un cos di hopi importancia cu Ayo ta anhela ainda ta un school. Pesei mi kier pidi Bestuurscollege pa tene cuenta cu e deseo di e pueblo aki pa laga traha un school tan pronto posibel.

Señor Presidente, nos tur sabi cu e Gobierno aki a percura masha hopi pa manda nos hobennan na Hulanda cu beka pa desarollá nan estudio den hopi ramo di educacion. Te hasta awe e gran majoria di bekanan a wordu duna na muchanan cu a bolbe Aruba, encargando nan mes cu e zogenaamde "white-collar jobs". E hecho aki a causa cu Aruba ta falta hopi desarollo ariba tereno technico. Pesey mi ta haya cu Bestuurscollege mester pone mas atencion ariba ensejanza technico. No cu aki na Aruba Gobierno no ta percura, pero loke cu mi kier meen ta estudionan avanza, manera ingeniero, y otro trabaonan technico cu nos ta haya hopi falta di nan etcetera.

Loke tambe ta falta na Aruba ta abogadonan lokal. Na Corsow por ehempel e asunto ta diferente, pasobra aya tin hopi Meester in de Rechten, mientras cu aki na Aruba nos abogadonan lokal ta masha schaars. Pesey mi kier pidi Bestuurscollege pa paga atencion na e asunto aki pa pone bekanan disponibel pa nos muchanan haya ocasion pa studia pa abogado.

Señor Presidente, mi kier gradici Bestuurscollege di a pone un suma di fls.90.000.-- disponibel pa termina e camina foi Sero Pita pa Ayo. Mi ta masha contento. Mi ta spera cu dia 2 di januari 1964, Openbare Werken lo cuminsa cu terminacion di e camina ey, pasobra ta hopi tempo caba e camina ey a wordu pidi, mientras cu ta mas cu aña caba cu ningun trabau a wordu haci riba dje. Dus mi ta spera cu Bestuurscollege lo draag op Openbare Werken tan pronto posibel pa termina cu e caminda aki.

Papiando tocante caminda, mi kier propone Bestuurscollege pa laga traha un caminda rond Aruba. Lo ta algo masha importante pa turismo, pasobra e ora turistanan lo haya un ocasion pa conoce Aruba den tur skina. Nan lo conoce Aruba mehor. Esaki a wordu comproba cu e caminda cu ta sali foi Bushiribana pa Natural Bridge. Masha turista ta bishitando e sitio ey, pasobra tin bon caminda y nan kier bai mas leeuw, pero e caminda ta den masha mal estado, mi kier propone Bestuurscollege un plan di 2 of 3 aña pa termina e caminda menciona.

Señor Presidente, papiando di turismo, mi kier puntra Bestuurscollege ta con ta para cu uitbreiding di Caribbean Hotel? Con ta para cu e optie cu Señor Vioscochea di Porto Rico a haya poco tempo pasa pa traha un hotel bandi nos Boulevard? Mi kier a pidi Bestuurscollege pa trata pa haya mas "cruise boten" pa Aruba asina desarollando nos turismo. Bestuurscollege por bisa si tin algun contacto a wordu haci den e direccion aki?

Señor Presidente, un lugar cu ta masha bunita ta den e vecindario di Basi Ruti, pero lastima mi a constata cu hopi di e palonan di coco ta muriendo pa motibo cu ningun hende ta percura pa nan. Mi kier meen e palonan di coco pariba di Boulavard. Si nan no tin hende pa tene e palonan ey limpi, nan tur lo muri. Pesey mi ta pidi Bestuurscollege pa pone un hende percura pa tene e luga y e matanan aki limpi.

Mi sabi cu tin un bewaker. Si e no por hasi e trabao ey, laga nos pone un hende mas ey.

Señor Presidente, Aruba ta pronk cu un di e playanan di mas bella di Caribe. Masha bonita. Pero atrobe ey banda den e mes playa tin algun lugar cu ta yen di yerba, especialmente banda di Basi Ruti y banda di Pova. Mi no sabi con lo hacié, ma mi kier pidi Bestuurscollege pa mira si por tin un modo pa saca e yerbanan ey pa laga e luga mas limpi, ki- zas door di un sorto di draga of un of otro manera.

Señor Presidente, mi a tuma nota di e jaarverslag di aña 1962; na unda ta pará cu Noord ta produci mas pisca cu tur otro parti di Aruba, cu Playa ta di prome, pero en todo caso Noord ta no. 2. Pisqueria ta un cos masha importante pa nos isla y mi ta haya cu nos piscadornan di Noord ta falta algun facilidad. Mi kier a propone pa Bestuurscollege traha un of dos waaf pa piscadornan pa zuid di Malmok, na unda e rancho ta situa ey. Lo ta algo masha importante pa nos piscadornan y asina henter pueblo por bin pisca na Noord.

Señor Presidente, e bapor gezink Pedernales ta un peliger pa piscadornan ora cu anochi mester bai afor of bolbe back pa tera. Mi kier pidi Bestuurscollege pa trata un modo pa pone un licht-boei ey banda pa e safety di nos piscadornan. Ademas esaki lo por sirbi como un bon guia pa busca sondonan di pesca.

Señor Presidente, mi tin un voorstel mescos cu Señor Figaroa a hasi awor ey y mi kier a hasi un suplica particular pa tene cuenta cu e cuestion di spaarfonds. E simannan aki mescos cu añanan anterior ta exsisti gran alegria na trahadornan di Lago, pasobra tur fin di aña, trahadornan ta ricibi basta placa for di Lago Thrift Plan ya cu placa cu nan ta spaar den e plan aki ta resulta den hopi interes anualmente.
Mi kier pidi Bestuurscollege pa trata pa forma un spaarfonds mescos pa ambtenaarnan y basá bao di mes principionan cu di Lago.

Mi kier a pidi Bestuurscollege pa trata un modo pa bolbe pone un voorschot di Eilandgebied na vigor. No pasobra mi tin ningun duda den e Volkscredietbank, pero berdad ta si, cu tur instancianan cu trata cu Corsow ta tarda mas. Esei nos tur mester admiti tanto Volkscredietbank, Bouwcredietbank, cualquier medio, cualquier carta cu mester bai Corsow ta tarda mucho. Ta pesei mi kier a pone e bouwvoorschot back, ariba nos begroting ki dia cu por. Ademas esei mi no a ta haya ta pas cu un Eilandsinstantie mester bai depende di un Landsinstantie.

Señor Presidente, tocante e luz di trafico, verkeerslichten, mi'n ta corda cu añanan anterior Eilandsraad a yega di papia di dje; pero si mi kier a hala atencion de Señor Presidente, cu aki na Playa tin algun punto crucial y mi sabi di dos of tres sigur, pero Polis lo sa mejor. Por ehempel mi kier menciona banda di Winkel Handel Maatschappij cu aki na Manhattanstore, tin biaha bo ta haya bo masha perta. Especialmente den e temponan aki. Si ta posibel anto pa por laga pone verkeerslichten.

Mi kier a pidi Bestuurscollege tambe pa pone telefoon publico na Seroe Piet y Seroe Blanco e pueblonan aki ta hopi alejá y isolá. Mi ta kere cu un telefoon publico lo yuda nan hopi.

Tocante e camindanan, Señor Presidente, hopi di e miembronan ya a papia, lo mi no kier a ripiti. Nos tur kier caminda, pero si mi kier a pidi Boso atencion especial, Señor Presidente, pa si por a drecha e caminda for di Welkombar, pasando banda di Casibari pa Piedra Plat; pasobra ey ta bay hopi turista y mi ta kere cu esei lo ta masha bon pa nos y tambe

especialmente, Señor Figaroa a menciona e caminda di Noord. Mi sabi tambe cu e caminda di Calbas y Alto Vista ta den un situacion deplorable y mi kier pidi atencion di Señor Presidente pa esaki.

Señor Presidente, yegando na fin di mi discurso, mi kier gradici Bo en particular y Bestuurscollege den su totalidad pa e atencion concedi na mi. Hopi trabao mester wordu hasi en lo futuro ainda pa combati desempleo y pa duna mas progreso na Aruba. Trabao no ta caba nunca, preocupacion no ta caba nunca, pero si preocupacion por bira peor. Esaki lo no ta facil tarea, pasobra problemanan nunca ta caba, especialmente problemanan pa goberna nos pais. Pesei mi ta desea Bestuurscollege hopi exito, hopi forza y particularmente forza moral pa sigi lucha pa Aruba. Mi por sigura Bo, Señor Presidente, cu ami di mi banda lo duna tur sorto di coöperacion pa hasi Aruba un mehor lugar y asina hasi Aruba e berdadero paraiso den Caribe. Masha danki.

(Vertaling).

Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een aangenaam genoegen en eer om hier enige woorden te mogen spreken naar aanleiding van de behandeling van de begroting voor het Eiland Aruba over het dienstjaar 1964.

Mijnheer de Voorzitter, voordat ik ertoe overga om te spreken over de eigenlijke begroting en enkele voorstellen te doen, wil ik even iets zeggen over onze politieke ontwikkeling van de laatste jaren, speciaal over de tijd, waarin de P.P.A. aan de macht is, want om plannen te maken voor de toekomst is het vaak noodzakelijk om een blik te werpen in het verleden, vooral nu dat onze urgentie-projekten - die al onze aandacht in beslag hadden genomen gedurende de laatste acht jaren - klaar komen.

Om te beginnen is het zo'n grote voldoening voor ons om te zien, hoe het Arubaanse volk zijn volledige instemming heeft gehecht aan het beleid van ons Bestuur, dat Aruba de laatste jaren zo vooruit heeft gebracht in zovele aspecten. Ik wil speciaal verwijzen naar de industriele en toeristische projekten, die verwezenlijkt zijn overeenkomstig de belofte en plannen van onze partij de P.P.A.

Toen de P.P.A. aan het bewind kwam, begon ons Bestuur meteen met grote spoed te werken om de economische en sociale toekomst van Aruba te verzekeren. Aruba was toen reeds, dus in 1954 in allermoeilijkste economische problemen verwikkeld.

Een van de gevaarlijkste problemen was de dreiging van 't "lay-off-programma" van de Lago. Zelfs een klein kind had de aard van de economische zorgen die ons toentertijd als het zwaard van Damocles boven het hoofd hingen, kunnen beseffen.

De voorgaande regeerders hebben niet veel aandacht besteed aan de voorbereiding van plannen of projekten, die onze economische moeilijkheden hadden kunnen bestrijden, voordat de toestand van Aruba van kwaad tot erger overging. De toekomst van Aruba was volkomen verwaarloosd. Maar, God zij dank, heeft het volk van Aruba, alhoewel een beetje laat, de P.P.A. aan de macht gebracht. De P.P.A. heeft als haar parool gesteld, dat "waar er een wil is, ook een weg is". Het had dan ook niet lang geduurd voor het Bestuur haar urgentie-plannen bekend maakte, die later als grondslag van ons industrieel, toeristisch en sociaal programma zou dienen. Jammer, dat er pessimisten waren, die onze plannen onverantwoordelijk en twijfelachtig achtten, te zijn. Het is onbegrijpelijk, waarom de oppositie toen op velerlei wijze getracht heeft onze plannen voor de vooruitgang van Aruba te dwarsbomen; het was óf onwetend ten aanzien van de waarde en de ernst van ons economisch programma, óf was het misschien een politieke misrekening?

Ik ben overtuigd, dat het iets heeft van beide factoren. Maar onze Partij en ons Bestuur maken zich over deze pessimistische houding van onze tegenstanders niet veel zorgen, niet omdat wij een overgrote meerderheid hadden in de Eilandsraad, maar omdat wij overtuigd waren van de deugdelijkheid en de voordelen van deze projekten voor het volk van Aruba.

En, Mijnheer de Voorzitter, laten we thans een kijkje nemen op Aruba; ik geloof niet, dat er een redelijk mens zal zijn, die zal kunnen ontkennen, dat de P.P.A. een groot deel van onze plannen voor de vooruitgang van Aruba is nagekomen. De verwezenlijking van ons werkprogramma had natuurlijk bij wijze van spreken, niet binnen vier en twintig uur kunnen plaats vinden, want veel waren de werkzaamheden en de problemen, die ons Bestuur aantrof.

Vooral het probleem van beschikbare financiën en het tegengaan van de uitwerking van de door de Lago uitgevoerde "lay-off-programma" waren de twee grootste, waar Aruba toen voorstond. Goddank dat Nederland ons een gunstig oor en oog gaf, toen de vertegenwoordigers van de P.P.A. bij haar aanklopten.

Natuurlijk heeft Nederland niet direkt een geldschuit hier naar toe gestuurd, maar zij heeft onze plannen aan een diepgaande studie onderworpen betreffende noodzaak, de ernst en de waarde van onze projekten. Financiele en technische deskundigen werden naar Aruba gezonden om een onderzoek in te stellen en om ons Bestuur met raad bij te staan in haar werkzaamheden, welke een behoorlijke tijd in beslag hebben genomen, alvorens klaar te komen.

Wij zijn zeer erkentelijk voor de medewerking en hulp, die Aruba van Nederland heeft gekregen. In het bijzonder zijn wij blijvend dankbaar aan wijlen de heer Juancho Yrausquin, die de onvermoeibare promotor en strijder was, die samen met andere vertegenwoordigers van de P.P.A. de handen uit de mouwen hebben gestoken en Aruba naar voren hebben gedreven tot de vooruitstrevenheid, die wij vandaag kunnen zien. Al hebben onze tegenstanders kritiek uitgeoefend en getracht het volk verkeerde ideëen bij te brengen in verband met onze plannen, toch kwamen onze projekten het een na het andere klaar.

Mijnheer de Voorzitter, de volgende week hebben wij weer een grote dag voor Aruba, want op tien december, zal Z.K.H. Prins Bernhard Aruba de grote eer aandoen door officieel de fabrieken te Barcadera in gebruik te stellen, zodoende wordt dan de kroon gezet op een van de grootste industriele ondernemingen van Aruba, welke opening door Z.K.H. een zeer grote propaganda betekent voor Aruba in dit halfrond en vooral in Nederland.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, laten wij ons niets wijs maken dat wat Aruba al bereikt heeft voldoende is. Er moet meer doorzetting zijn, meer industrie, meer toerisme en meer sociale vooruitgang. Ik heb niet de minste twijfel, dat onze Regering steeds meer voor Aruba door zal vechten en hier wil ik verwijzen naar een van de meest afdoende betuigingen van de planning voor onze toekomst, welke onze Regering van P.P.A. Aruba heeft aangeboden en dat is ons 10-jarenplan.

In dit plan zie ik een schitterende toekomst voor Aruba, omdat met al deze miljoenen, onze Regering een ruimere basis voor meer welvaart zal kunnen leggen voor Aruba. Jammer echter, Mijnheer de Voorzitter, heeft de oppositie de spot gedreven met dit grootse plan, spottend dit plan "plan ruik de tien" betitelde en niettegenstande het feit, dat de oppositie in

de publieke vergaderingen van de Eilandsraad geheel akkoord ging met deze urgentie-plannen die f. 125.000.000. bedragen en die inbegrepen zijn in het 10-jarenplan. Ik vraag me soms in gemoede af, met welke ernst de heren van de oppositie de belangen van Aruba behartigen.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, de laatste tijd hebben wij kunnen constateren dat de oppositie zijn handelwijze een beetje veranderd heeft, wat toe te juichen is. Hierbij wil ik verwijzen naar wat de heer Eman, leider van de A.V.P., gezegd heeft, in een openbare vergadering van de Eilandsraad dd. 6 november, toen de Raad de kwestie van de bouw van een zoutfabriek behandelde. Toen de heer Eman commentaar leverde op deze zoutfabriek, heeft hij onder andere gezegd: "Mijnheer de Voorzitter, over de bouw van deze zoutfabriek kunnen wij bezwaarlijk bezwaar maken", Mijnheer de Voorzitter, dit is een goed geluid. Het is een bewijs, dat de oppositie langzaamaan beseft, dat al de plannen van de P.P.A. gezond en juist zijn en ik hoop vooral, dat, dat gedeelte van het Arubaanse volk, dat nog op de verkeerde politieke weg is, zal kunnen begrijpen en zich ervan overtuigen dat in handen van de P.P.A. de economische, sociale en industriele toekomst van Aruba verzekerd is.

Mijnheer de Voorzitter, niettegenstaande de politieke vooruitgang van de P.P.A. , zie ik toch van buiten af enkele gevaren die Aruba bedreigen, en dat is de N.V.P., de Nationale Volks Partij van Curacao, onder leiding van Dr. Da Costa Gomez. Dr. Da Costa Gomez met zijn Nationale Volks Partij is volgens mij de aartsvijand van Aruba en het Arubaanse volk moet voor hem op de hoede zijn.

Om enkele van hun slechte bedoelingen te bewijzen, wil ik verwijzen naar een motie die de N.V.P. in de Eilandsraad van Curacao voorgesteld heeft en aangenomen werd met een meerderheid van twaalf stemmen gedurende een openbare vergadering van 22 juli 1963. In deze motie heeft de N.V.P. onder andere geprotesteerd tegen het feit, dat volgens hun opinie, Nederland het geld van het 10-jarenplan niet eerlijk verdeeld heeft en dat Aruba meer geld zal krijgen dan Curacao. Deze motie werd gestuurd naar de Nederlandse Regering, naar de Centrale Regering en ook naar de Eilandsraadleden van de Antillen.

Het is waar, dat het deel van Aruba in het 10-jarenplan tot nu toe meer is gebleken, maar er zijn hiervoor ernstige en gegronde redenen, want het financiële deel van Aruba is geheel gebaseerd op serieuze, concrete en gezonde projekten om welke redenen Nederland Aruba vooruit geholpen heeft met zijn urgentie-projekten, met een bedrag van f. 125.000.000.

Het voorstel van de N.V.P. om het 10-jarenplan te baseren overeenkomstig het bevolkingsaantal is iets absurd zonder enige grond. De Centrale Regering van de Nederlandse Antillen en vooral de Nederlandse Regering zal zoiets nooit in overweging kunnen nemen, want ook in Nederland moet de Nederlandse Regering rekenschap geven aan de kiezers en belastingbetalers, en het is waar, dat het voorstel van de N.V.P. nooit goedgekeurd zal worden door de Nederlandse Regering.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, de motie van de N.V.P. is volgens mijn mening niet zo, dat ze werkelijk menen, dat het geld verdeeld moet worden overeenkomstig het bevolkingsaantal, : werkelijk is het een feit, dat Dr. Da Costa Gomez met zijn partij zeer tegen Aruba is. Dit is het gevaar dat wij moeten vrezen, als wij een ogenblik bedenken, wat er met Aruba zou gebeuren, als de Nationale Volks Partij de macht had in de Centrale Regering. Ze willen Aruba, noch de andere eilanden van de Antillen zien vooruitgaan.

Vooral Aruba haten ze, want het is niet de eerste keer, dat de Nationale Volks Partij in een openbare Statenvergadering geheel tegen Aruba gestemd heeft, bijvoorbeeld toen de landsverordening behandeld werd met betrekking tot de f. 20.000.000. bestemd voor de bouw van de nieuwe waterfabriek. Ze hebben allemaal tegengestemd, terwijl de A.V.P. fractie de zaal verlaten heeft, de belangen van Aruba in de steek latend.

Mijnheer de Voorzitter, U zult zich afvragen, waarom ik mij om de N.V.P. op Curacao bekommer, terwijl wij hier op Aruba zijn. De reden waarom ik mij bekommer is, omdat de Nationale Volks Partij van Dr. Da Costa Gomez veel invloed heeft op de A.V.P. op Aruba, want tot nu toe kan ik me niet indenken, hoe vertegenwoordigers van de A.V.P. hebben kunnen ontkennen de zaal van de Staten verlaten te hebben om de N.V.P. de kans te geven om de financiële hulp voor Aruba te torpederen.

Mijnheer de Voorzitter, hier volgt nu iets heel belangrijks er dat is de reactie van de A.V.P. De Eilandsraad van Aruba bekritiseert unaniem de motie van de N.V.P. en heeft vaste argumenten naar voren gebracht, waarom Aruba meer geld heeft gekregen dan Curacao. Deze motie werd ook naar Nederland gestuurd, naar de Centrale Regering en de verschillende Eilandsraadleden van de Antillen. Het belangrijkste is, dat de A.V.P. ook akkoord is gegaan met de zienswijze van de P.P.A., met andere woorden, de A.V.P. heeft de motie van de N.V.P. afgekeurd.

Dit is volgens mij een direkte verandering van de beginselen van de A.V.P. tegenover de Nationale Volks Partij, maar de vraag is nu, waarom zou de A.V.P. de vijandige politiek van de N.V.P. tegenover Aruba blijven voorstaan? Er is geen groter bewijs dat de Nationale Volks Partij van Curacao geheel tegen Aruba is en ik hoop, dat het Arubaanse volk goede nota zal nemen van deze gebeurtenissen.

Wat ik hier zeg is uitsluitend met de bedoeling dat men op Aruba op z'n quivive moet zijn, want stelt U zich voor, dat de N.V.P. zelfs de brutaliteit had om hier op Aruba een partij te beginnen en hoeveel onwetenden hier op Aruba zelf hebben voor hen gestemd. Zelfs de A.V.P. die de "lucha Arubano" voorstond, heeft Dr. Da Costa Gomez jammer genoeg alle medewerking gegeven bij de Statenverkiezing van 1950 en ook in 1958. Maar, Mijnheer de Voorzitter, daarom juist voel ik mij een beetje gerustgesteld nu te hebben geconstateerd, dat op 24 juli 1963 in de vergadering van de Eilandsraad hier op Aruba, ook de A.V.P. het gevaar van Dr. Da Costa Gomez ingezien heeft en samen met de P.P.A. voor de motie gestemd heeft van de Nationale Volks Partij van Curacao en ik hoop dat zowel de kiezers van de A.V.P. als hun vertegenwoordigers in de Eilandsraad in de Staten het gevaar zullen inzien, dat de Nationale Volks Partij voor Aruba betekent.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben erg blij, dat gedurende de behandeling van de begroting, wij als leden van de Raad, de gelegenheid krijgen om onze algemene opinie te geven over de toestand van ons Eiland, want de welvaart van een land hangt op de eerste plaats af van de manier waarop het geregeerd wordt. Wat ik in mijn rede heb gezegd, is in het algemeen belang van het volk en ik heb deze opvattingen in een openbare vergadering naar voren gebracht, want ik ben ervan overtuigd, dat ik zo goed voor het volk handel.

Mijnheer de Voorzitter, welvaart en algemeen belang van een volk hangt af van een goede Regering, maar een goede Regering hangt ook af van een wijs volk, dat goed op de hoogte is van alles wat er gebeurt.

Het is een democratisch recht van onze politieke constellatie om wat goed is te prijzen en wat onvoordelig is of kan zijn voor ons land te bekritiseren.

Mijnheer de Voorzitter, nadat ik mijn algemene rede heb gehouden, zal ik enkele voorstellen aan het Bestuurscollege doen, waarvoor ik van te voren mijn dank betuig.

Mijnheer de Voorzitter, Aruba staat overal bekend als een zeer hygienisch eiland. Alle toeristen of andere vreemdelingen, die hier komen, hebben alleen maar goede woorden over onze hygiene. Maar dat betekent niet, dat wij hier op Aruba niet enkele vuile plekken zien. Ik wil bijvoorbeeld verwijzen naar de buurt bij San Nicolaas, de Zeewijk genaamd.

Ik werd geinformeerd door de bewoners van die buurt, dat er een enorme plaag is van ratten die zeer veel schade richten aan de mensen van die buurt. Ik heb van een geval gehoord, dat een dame met haar kinderen het huis moesten verlaten, omdat ze door deze dieren werden lastig gevallen en gebeten. Wij weten allemaal hoe gevaarlijk deze dieren zijn, als we aan de plaag denken, die jaren geleden in Europa door deze beesten werd veroorzaakt en dat in het Nederlands "de zwarte dood" genoemd werd. Volgens inlichtingen, verblijven deze dieren vooral in de planten ten noorden van de vissershaven in Cura Cabai. Ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vragen om de nodige maatregelen te nemen om deze plaag ongedaan te maken; indien noodzakelijk deze planten te verbranden om zo deze dieren uit te roeien. Deze planten zijn mijn inziens van geen nut voor ons.

Een andere plek, die een lelijk gezicht is voor Aruba, is de omgeving van Winkel Handel Maatschappij, bij de lagoen. Er is daar veel modder in de lagoen, vooral in de droge tijd. Veel mensen wonen er daar in de omgeving. Ik vraag het Bestuurscollege om te trachten deze plek te saneren en daar enkele borden te plaatsen met, "verboden vuil te storten".

Mijnheer de Voorzitter, iets dat ik altijd erg lelijk vond, zijn de huizen in San Nicolaas en Oranjestad die zogenaamd "onbewoonbaarverklaard" zijn, waar men dus niet meer in mag wonen. Ik ben erg blij te constateren dat er verschillende zijn, die afgebroken worden maar er staan nog vele. In verband hiermede, wil ik het Bestuurscollege verzoeken te kijken of er wettelijk een manier is om de eigenaars deze rotte huizen te doen afbreken, want ze kunnen toch niet bewoond of gerepareerd worden.

Mijnheer de Voorzitter, de situatie van de doktoren hier op Aruba zoals die thans is laat veel te wensen over. Vooral in de indeling van de districten, moet volgens mij een verandering komen, want ik weet van gevallen af, waarin een vijandige ijverzucht duidelijk merkbaar is onder de doktoren. Als dokter B. hoort dat dokter C. een patiënt van het district van dokter B. behandelde, dan is het hommeles. Ik weet van een ander geval, waarbij een zekere dokter geweigerd heeft een stervende te gaan behandelen, die niet van zijn district was en hierbij wil ik verwijzen naar een geval met dodelijk afloop, toen een familie Lacle een dokter heeft laten roepen voor de heer Lacle, ex-magazijnmeester op het Bestuurskantoor, die een hartaanval had gekregen. De eerste dokter, vertelde de familie mij, gaf te kennen niet te kunnen komen, omdat de overledene niet tot zijn district behoorde. Een andere was niet thuis en bracht Goede Vrijdag door in het hotel. Toen een andere geroepen werd, kreeg de familie hetzelfde antwoord als van de eerste, namelijk dat het niet zijn district was. Toen men eindelijk één gevonden had, was het al te laat, want de heer Cheppi Lacle, zaliger gedachtenis, was intussen al gestorven. Een paar minuten eerder en deze heer zou zijn gezondheid misschien teruggekregen hebben.

Mijnheer de Voorzitter, dit geval is zeer te betreuren en ik hoop, dat dit nooit meer zal voorkomen. Daarom wil ik het Bestuurscollege verzoeken om onze doktoren op het hart te drukken om alle patiënten te behandelen, zonder onderscheid te maken, omdat dit zeer gevaarlijk kan zijn. Men moet niet met andermans leven spelen, en een patiënt moet de vrijheid hebben om naar de dokter, die hij goed vindt te gaan. De dokter moet ook de gelegenheid hebben om alle patiënten, die bij hem komen te behandelen. Al is het een beetje laat, Mijnheer de Voorzitter, toch wil ik dat het Bestuurscollege een onderzoek zal laten instellen naar de dood van wijlen de heer Cheppi Lacle.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij, dat in een groot deel van Aruba de trucks van de Reinigingsdienst rijden om vuil op te halen, maar toch zijn er enkele plaatsen, waar dit niet gebeurt, bijvoorbeeld, Ayo, Matividiri, Rooi Prikichi, Kuriburi. Ik wil het Bestuurscollege verzoeken om een collecte-truck beschikbaar te stellen voor deze plaatsen.

Mijnheer de Voorzitter, op het gebied van onderwijs heeft het eilandgebied van Aruba veel voor de jeugd gedaan. Het Arubaanse volk is de P.P.A. erg dankbaar, dat wij nu veel scholen hebben in alle delen van Aruba. Maar er is nog veel, dat op dit gebied gedaan kan worden. Ik ben blij te constateren, dat het Bestuurscollege geld beschikbaar heeft gesteld voor de uitbreiding van de school op Paradera met twee lokalen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, reeds nu wil ik het Bestuurscollege verzoeken, om wanneer de financiele hulp van de E.E.G. tot stand is gekomen, een M.U.L.O.-school te Paradera te laten bouwen.

Mijnheer de Voorzitter, Ayo heeft veel sociale vooruitgang genoten door deze Regering, bijvoorbeeld, electriciteitsaansluiting, water, enz. In de naam van het Volk van Ayo wil ik de Regering dank zeggen voor deze zorg, maar iets heel belangrijks, dat Ayo nog steeds wenst, is een school. Daarom wil ik het Bestuurscollege vragen om rekening te houden met de wens van deze buurt om zo spoedig mogelijk daar een school te laten bouwen.

Mijnheer de Voorzitter, wij weten allemaal dat deze Regering een grote zorg aan de dag gelegd heeft om onze jongelui naar Nederland te sturen met een beurs om daar hun studie te vervolgen in vele takken van onderricht, doch niet in de technische richting. Hierdoor is Aruba sterk ten achter geraakt op het gebied van de technische ontwikkeling. Daarom vind ik dat het Bestuurscollege meer nadruk moet leggen op het volgen van technisch onderwijs. Ik wil hiermee niet zeggen, dat de Overheid op Aruba niet voor het technisch onderwijs zorgt, maar ik bedoel de hogere studies, zoals voor ingenieur en voor andere technische functies, waar wij hier nogal gebrek aan hebben.

Wat ons hier op Aruba ontbreekt is het hebben van eigen advocaten. Op Curacao, bijvoorbeeld, ligt deze zaak anders, want daar zijn er veel Meesters in de Rechten, terwijl hier op Aruba onze eigen advocaten erg schaars zijn. Daarom wil ik het Bestuurscollege verzoeken om aandacht te schenken aan deze aangelegenheid door beurzen beschikbaar te stellen, zodat onze jongelui de kans krijgen om voor advocaat te studeren.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil het Bestuurscollege bedanken, dat zij een bedrag van f. 90.000. beschikbaar heeft gesteld om de weg van Seroe Pita naar Ayo te beëindigen. Ik ben daar blij om. Ik hoop, dat op 2 januari 1964 de Openbare Werken door zal gaan met de werkzaamheden aan deze weg, want het is reeds een hele tijd, dat om die weg daar gevraagd werd, terwijl het nu meer dan een jaar is, dat daar aan niets meer is gedaan.

Dus ik hoop, dat het Bestuurscollege zo spoedig mogelijk de Openbare werken zal opdragen om deze weg te beëindigen. Sprekende over wegaanleg wil ik het Bestuurscollege voorstellen om een weg rond Aruba te laten aanleggen. Dit zal iets zeer belangrijks zijn voor het toerisme, want dan zullen de toeristen een gelegenheid krijgen om Aruba in alle hoeken en gaten te leren kennen. Ze zullen daardoor Aruba beter leren kennen. Dit werd bewezen met de weg, die van Bushiribana naar de Natuurlijke Brug loopt. Veel toeristen bezoeken die plaats, want er is een goede weg. Ze willen ook wel verder gaan, maar de weg verkeert in een zeer slechte toestand. Ik wil het Bestuurscollege een plan van twee of drie jaar voorstellen om de genoemde weg gereed te maken.

Mijnheer de Voorzitter, sprekende over het toerisme wil ik het Bestuurscollege vragen, hoe het staat met de uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel. Hoe staat het met de optie, die de heer Vioscochea van Puerto Rico enige tijd geleden gekregen heeft om een hotel te bouwen aan onze Boulevard? Ik wil het Bestuurscollege vragen om te trachten meer "cruise"boten te krijgen voor Aruba om zodoende onze toerisme te bevorderen. Kan het Bestuurscollege ons zeggen of er reeds contact werd opgenomen in die richting?

Mijnheer de Voorzitter, ik vind de omgeving van Basi Ruti een mooie plaats, maar jammer genoeg heb ik gemerkt, dat veel van de palmbomen afsterven, omdat niemand er voor zorgt. Ik bedoel de palmbomen ten oosten van de Boulevard. Als men die palmbomen niet schoon houden, dan zullen zij allemaal afsterven. Daarom vraag ik het Bestuurscollege om iemand daar aan te stellen om voor de plaats en de planten te zorgen. Ik weet dat er een bewaker is, maar als hij dat werk niet kan doen, laten wij dan nog iemand aanstellen daar.

Mijnheer de Voorzitter, Aruba pronkt met één van de mooiste stranden van het Caraïbisch gebied. Erg mooi. Maar nogmaals in die zelfde plaats zijn er enige plekken vol met zeegras vooral langs Basi Ruti en langs Pova. Ik weet niet hoe dit gedaan moet worden, maar ik wil het Bestuurscollege vragen om te zien of er een manier is om dit gras weg te halen, zodat de plaats aantrekkelijker wordt, misschien met een soort baggermachine of op de een of andere wijze.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb notitie genomen van het jaarverslag over het jaar 1962 waarin men ziet, dat Noord een grotere visopbrengst heeft, dan de rest van Aruba, dat Oranjestad eerste is, maar dat in ieder geval Noord nummer twee is. De visserij is iets heel belangrijks voor ons eiland en ik vind, dat de vissers te Noord enige voorzieningen ontbreken. Ik zou dus willen voorstellen om een of twee stijgers voor de vissers te bouwen ten zuiden van Malmok waar de boothutten staan. Het zal iets belangrijks zijn voor onze vissers, en zo kan iedereen komen vissen op Noord. Mijnheer de Voorzitter, het gezonken schip Pedernales vormt een gevaar voor de vissers wanneer ze s'avonds uit moeten varen of terug aan land moeten komen. Ik wil het Bestuurscollege vragen om daar een lichtboei te plaatsen, dit voor de veiligheid van onze vissers.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb eenzelfde voorstel als door de heer Figaroa zonet naar voren gebracht en ik wil namelijk een speciaal verzoek doen om rekening te houden met de kwestie spaarfonds. Ik wil het Bestuurscollege dan ook vragen om een spaarfonds in het leven te roepen voor de ambtenaren gebaseerd op dezelfde beginselen als bij de Lago.

Ik wil het Bestuurscollege vragen om de voorschottenregeling van het eilandgebied weer in te voeren. Niet omdat ik enige twijfel zou hebben aan de integriteit Volkscredietbank, maar het is waar dat bij iedere instantie, die met Curacao werkt alles langer duurt.

Dat moeten wij allemaal toegeven, zowel de Volkscredietbank als de Bouwcredietbank, wat dan ook dat naar Curacao moeten gaan, duurt te veel. Daarom wil ik de bouwvoorschotten weer terugbrengen op onze begroting wanneer het kan. Bovendien vind ik dat het niet van pas is, dat een eilandsinstantie zou moeten afhangen van een landinstantie.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de verkeerslichten, kan ik me niet herinneren dat in voorgaande jaren in de Eilandsraad daarover werd gesproken, maar ik wil de aandacht vestigen op het feit, dat hier in Oranjestad drukke kruispunten zijn, ik weet van twee of drie zeker, maar misschien weet de Politie dit beter. Ik wil bijvoorbeeld noemen, het kruispunt bij Winkel Handel Maatschappij, soms is het daar erg druk vooral in deze tijd als het dus enigszins mogelijk is dan moeten er verkeerslichten worden aangebracht.

Ik wil het Bestuurscollege ook verzoeken om publieke telefoons te plaatsen te Seroe Piet en Seroe Blanco, deze plaatsen liggen ver weg en zeer afgezonderd. Ik geloof dat een publieke telefoon de mensen daar veel zal helpen. Over de wegen, Mijnheer de Voorzitter, hebben vele van de leden reeds gesproken, ik wil dit dus niet herhalen. Wij willen allemaal wegen krijgen, maar ik wil toch even Uw aandacht vragen, vooral voor de weg van Welkombar, over Casibari naar Piedra Plat, want daar gaan er veel toeristen. De Heer Figaroa had het over de wegen te Noord. Ik vraag ook voor de weg van Calbas en Alto Vista, die in een ellendige toestand verkeren. Ik wil daar aandacht voor vragen. Mijnheer de Voorzitter, ik kom nu aan het einde van mijn redevoering en ik wil U en het Bestuurscollege bedanken voor de aandacht. Er moeten nog vele werken in de toekomst tot stand komen ter bestrijding van de werkloosheid en om meer welvaart op Aruba te brengen. Ik kan U verzekeren, Mijnheer de Voorzitter, dat ik U van mijn kant alle medewerking zal geven om Aruba een betere plaats te maken en zodoende Aruba een echte paradijs in het Caraïbisch gebied maken. Ik dank U.

De Voorzitter schorst de vergadering.

De Voorzitter heropent de vergadering.

<u>DE VOORZITTER</u>: Ik heropen hierbij deze openbare vergadering van de Eilandsraad.
Het Bestuurscollege zal thans de sprekers van de eerste ronde trachten van antwoord te dienen. In de eerste plaats zal ik trachten, die zaken, die het algemeen beleid betreffen te beantwoorden alsmede politie zaken, waarna de gedeputeerden respectievelijk de departementale aangelegenheden zullen beantwoorden.
De heer Geerman en ook andere sprekers hebben het gehad over kosten van levensonderhoud en in dat verband de wenselijkheid naar voren gebracht om loonsverhoging toe te passen.
De heer Geerman had het over loonsverhoging bij eilandelijke diensten. Er zijn sprekers geweest die het hadden over ambtenaren; ik zou hierop willen antwoorden, ingevolge de loonpolitiek in zijn algemeenheid. Ik zou namelijk willen stellen dat wanneer het eilandgebied het initiatief zou nemen om over te gaan tot loonsverhoging wij ongetwijfeld het gevaar lopen dat hiermee het Eilandsbestuur het loonpijl op Aruba sterk omhoog trekt. De vraag is: In hoeverre? Behalve de vraag of dit wenselijk is, is ook de vraag of dit economisch verantwoord is. Het loonpeil van de Antillen en Aruba in het bijzonder is het hoogst in het Caraïbisch gebied. Dit laat niet na, economische aspecten in te houden.

Nu is de loonpolitiek op zich als onderdeel van het economisch beleid een landsaangelegenheid. En hier doet zich dus naar de mening van het B.C. een tweede bezwaar voor, d.w.z. een bezwaar tegen het eventueel overgaan tot een loonsverhoging bij de eilandelijke diensten, vanwege de konsekwenties, omdat wij het gevaar lopen dat het eiland Aruba hiermee de loonpolitiek in de Antillen, die, zoals ik reeds zei, een landsaangelegenheid is, en waarvoor de Minister van Economische en Sociale Zaken de verantwoordelijkheid draagt, door deze maatregel onzerzijds zou kunnen in de weg staan. Wij menen daarom dat een voorzichtig beleid in deze zeer verstandig is om in ieder geval te voorkomen dat de loonpolitiek, zijnde een zeer belangrijk onderdeel van het economisch beleid van de Antillen verkeerd wordt beinvloed, vooral nu. Zo is ook door de heer Geerman en meerdere sprekers gesproken over een 40-urige werkweek. Ook hier een aspect, dat niet alleen staat. Ik weet dat er mensen zijn, (ook een van de sprekers heeft dit gesteld, ik meen de heer Britten), die menen, dat de 40-urige werkweek een rem zal wezen voor de Lago ten aanzien van haar lay-off-programma en dus het ontslag bij de Lago als het ware zal beperken.
Afgezien van de vraag of een 40-urige werkweek inderdaad het resultaat zou opleveren dat men bij de Lago het lay-off programma als het ware zal beperken, (persoonlijk meen ik dat te moeten betwijfelen) rijst nog de vraag betreffende de economische konsekwenties van de 40-urige werkweek.
Een van de sprekers, ik meen de heer Chance, heeft gevraagd of het B.C. een beroep kan doen op de Minister en de Regering verzoeken om wanneer de Lago straks gaat praten over C.A.O. en de 40-urige werkweek aan de orde komt, de kritiek hierover achterwege te laten en als het ware hier buiten te blijven en indien dus de betrokken instanties hiertoe over willen gaan, dit niet in de weg te staan.
Ik geloof, dat het moeilijk gevergd kan worden van de Regering om daar buiten te blijven, afgezien van wat het standpunt zal zijn, omdat men nooit zal kunnen wegnemen dat de Regering in deze de verantwoordelijkheid draagt. Een dergelijk C.A.O., en zeker een 40-urige werkweek(wat ook ons standpunt moge wezen, ik wil daarover niet uitlaten) heeft zijn effect op de arbeidsmarkt, de loonpolitiek en dit is een onderdeel van het economisch beleid. U zult misschien weten, dat in Nederland de Regering de bevoegdheid heeft, die wij hier niet hebben. Wanneer partijen, dus werknemers en werkgevers, tot een overeenkomst komen dan kan de Nederlandse Regering beslissen dat de overeenkomst niet wordt nagekomen. Ik weet, dat de Nederlandse Regering in bepaalde gevallen heeft beslist dat het overeengekomene niet in het belang is van de welvaart van het land en dus beslist heeft dat het overeengekomene niet wordt toegepast. Deze bevoegdheid bestaat naar ik meen in onze wetgeving nog niet, maar wel is het zo, dat de Regering in deze verantwoordelijkheid draagt en ik kan m.i. moeilijk aan de Regering verzoeken om zich hier niet mee te bemoeien. Nogmaals, dit is een landsaangelegenheid, wij hebben op verzoek van de Raad vorig jaar over deze zelfde kwestie een brief geschreven aan de betrokken Minister. De Minister heeft toen geantwoord, dat de Regering de tijd niet geschikt acht om de invoering van een 40-urige werkweek zelfs maar in overweging te nemen, dat verdere industrialisatie nu een levenskwestie is voor de Nederlandse Antillen en dat nieuwe vestigingen allerminst zullen worden aangemoedigd, indien in de arbeidstijd verkorting overwogen wordt. 7mij

Ik wil nog even terug komen op hetgeen de heer Britten naar voren gebracht heeft. Hij stelde n.l. dat hij dacht, dat een 40-urige werkweek een rem zou zijn voor de Lago bij de uitvoering van haar lay-off programma. Ik heb reeds gezegd dat ik persoonlijk meen dit te moeten betwijfelen, want een dergelijke 40-urige werkweek komt neer op een arbeidstijdverkorting en dus indirect een verhoging van de factor lonen in het eindprodukt. En dit zal naar mijn mening voor de oliemaatschappij aanleiding zijn om meer dan ooit

te betrachten zoveel mogelijk te bezuinigen op het onderdeel personeels-kosten. Met andere woorden: het gevolg van een 40-urige werkweek, indien dat zou wezen meer mensen aan te houden dan het de bedoeling was, zal het onderdeel lonen in het eindprodukt hoger brengen dan gewenst. En dat zal dus een aanleiding zijn voor de maatschappij om des te meer nog te trachten de kosten van deze post te drukken.
Overigens wil ik de economische aspecten van deze naar mijn mening moeilijker aangelegenheid laten in de sfeer van het beleid van de Landsregering.

De heer Werleman heeft het gehad over vreemde arbeidskrachten die het eiland hebben verlaten, doch later weer terugkwamen en gingen werken bij de chemische fabrieken en de heer Werleman heeft gesteld dat het erg jammer is, want er zijn Arubanen die dit werk hetzij kunnen doen dan wel kunnen worden opgeleid voor dit werk.
Ik heb dit laten onderzoeken tussen de middag en het betreft hier 2 gevallen. Er zijn maar 2 gevallen bij de Chemical plant van werknemers die vroeger inderdaad hier werkzaam waren n.l. bij de Lago, die het eiland hebben verlaten en daarna weer toestemming hebben gekregen om terug te komen en die nu werken bij de Chemical plant. Het zijn 2 zeer bekwame, ervaren operators. Ik kan U erbij vertellen, dat ik als Plaatselijk Hoofd van Politie deze aanvrage in de eerste instantie heb afgewezen. Omdat ik ook hoopte dat plaatselijk men hiervoor krachten zou kunnen aantrekken. Daarna heeft echter de chemische fabriek een beroep op mij gedaan en mij aangetoond, dat zij behalve de pas afgestudeerde krachten, de plaatselijke krachten, A.T.S.'ers of U.T.S.'ers, die zij reeds in dienst genomen hadden, ook zeer dringende behoefte hebben aan enkele operators die al een ruime ervaring hebben, die wat ouder zijn en de nodige leiding kunnen geven. Ik heb in dat verband mijn beslissing doen herzien en als nog toestemming gegeven voor deze twee gevallen. Ik kan hier aan toevoegen, dat ik de toelating heb gegeven onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat deze toelating geldt voor 2 jaar en ik ben met de heren van de chemische fabriek overeengekomen dat zij er toe moeten zien, dat in de tussentijd lokale krachten voor het werk worden opgeleid.

Dan heeft de heer Werleman het gehad over de monopolie-positie van de gasmaatschappij en hij heeft zich afgevraagd welke maatregel het Bestuurscollege zou kunnen nemen in deze.
Nu is het zo, en dat heeft de heer Werleman ook gezegd, dat er geen sprake is van een juridische monopolie-positie, wat het eilandsbestuur betreft en wat ondergetekende betreft t.a.v. vestigingsvergunningen. Een ieder kan dan vergunning krijgen om hier te komen om op dit gebied zaken te doen, dus om gas te leveren. Deze gasmaatschappij wordt dus niet beschermd door de Overheid. Ik meen echter, dat hier wel een moeilijk punt zit, want deze gasmaatschappij heeft een overeenkomst met de Lago, die het gas levert. Het is mij niet bekend in hoeverre dit mogelijkheden voor anderen uitsluit. Ik geloof niet, dat dat op het terrein van de Overheid ligt. Laat ik het dus hierbij laten, dat wij dus stellen dat van Overheidszijde gaarne wordt medegewerkt wanneer particulier initiatief eventueel belangstelling toont op dit gebied.

Ook de heer Werleman heeft het gehad over de aanpassing van de lonen en salarissen van de kleine ambtenaren. Ik moge in dit verband verwijzen naar hetgeen ik reeds heb gezegd t.a.v. de loonpolitiek in het algemeen.

De heer de Cuba heeft betoogd dat naar zijn gevoel meer MULO-jongens in aanmerking zouden moeten komen voor indienstneming bij de Politie. En hij vraagt wat er hieraan gedaan wordt.

Nu is het zo, dat de aanstellingseisen bij de Politie schirftelijk zijn vastgelegd in het Publicatieblad. Alle deelnemers hebben gelijke kansen. Echter is het aantal Arubanen ook naar verhouding tot Curacao nog steeds zeer gering,hoewel er een kleine verbetering gaande schijnt te zijn. Zeer velen ook op Curacao struikelen bij de medische en de psychotechnische keuring. Van onze zijde zal zoveel mogelijk getracht worden om te bevorderen, dat deze MULO-jongens bij de Politiedienst kunnen komen. Ze moeten echter voldoen aan deze eisen, maar ik kan de heer de Cuba de verzekering geven dat van Regeringszijde dit punt alle belangstelling heeft, want het is een van de punten van het streven van de Regering om zoveel mogelijk landskinderen in dienst te krijgen bij de Politie en mijnerzijds kan ik U de toezegging doen, dat ik zo ver het in mijn vermogen ligt, zal trachten zoveel mogelijk Arubanen in dienst te krijgen bij de Politie op Aruba.

Dan heeft de heer de Cuba het gehad over de werkuren van de werknemers bij de gasolinestations en de mogelijkheid van een beurtsysteem zoals op Curacao het geval is.Mij is niet bekend in hoeverre dit beurtsysteem een regeling is, die deze gasolinestations vrijwillig onderling zijn aangegaan, dan wel dat de Overheid zich hiermee bemoeid heeft. En wat betreft werkuren, voor zover de Overheid hierin zal moeten optreden is dat een landsaangelegenheid. Maar ik wil de heer de Cuba wel de toezegging doen, dat wij deze zaak zullen onderzoeken.

De heer Flemming heeft het gehad over de 40-urige werkweek en ik heb daar reeds t.a.v. andere sprekers van antwoord gediend.

Dan heeft de heer Chance het gehad over vissers in de buurt van de Lago die door bepaalde leden van de Lago-politie worden verboden om van de schubtafel van het eilandgebied gebruik te maken.
Ik moet eerlijk bekennen, dat ik deze klacht voor het eerst hoor, andere klachten van de vissers op ander gebied had ik wel eerder vernomen, maar ten aanzien van deze schubtafel is dit de eerste keer. Hiervan was ons dus niets bekend.
Wij zullen deze zaak onderzoeken en ik wou graag de toezegging doen dat als het zo blijkt te zijn, dat dezerzijds zeer zeker zal worden doorgegeven aan de Lagopolitie, dat het de bedoeling is, dat de vissers gebruik kunnen maken van de schubtafel van het Eilandgebied.
Ik mag dan aan de heer Chance vragen om wanneer hij eventueel concrete gevallen heeft om die meteen door te geven aan ons, ik bedoel niet vandaag, maar t.z.t. want met concrete gevallen is het altijd zeer prettig om aan de hand daarvan stappen te nemen.

Dan heb ik de heer Chance via de andere sprekers dan inmiddels geantwoord over hetgeen hij gesproken heeft over de 40-urige werkweek. Wat betreft het beleid van de Regering t.a.v. C.A.O. heeft de heer Chance voorgesteld dat het Bestuurscollege dan eventueel een 40-urige werkweek instelt voor het eilandgebied desnoods. Ik zou hier nogmaals willen stellen dat het mij, net zo als t.a.v. de verhoging van de lonen, een gevaarlijke zaak lijkt, omdat wij hierdoor het beleid van de Regering doorkruisen, wanneer wij dit doen, dan trekken wij bepaalde zaken in een bepaalde richting en maken wij het voor de Regering zeer moeilijk. Ik geloof niet, dat dit verantwoord is. Ik hoop, dat wij in deze de houding en het beleid moeten afwachten.

Dan heeft de heer Britten voorgesteld om de salarissen van de Gedeputeerden en van de ambtenaren voorlopig te verlagen. Ik zou de heer Britten willen mededelen, dat wij niet geloven, dat dit een reële mogelijkheid zou zijn. Er zijn bepaalde wettelijke regelingen t.a.v. deze salarissen, die zouden dus eventueel gewijzigd moeten worden hier in de Raad.

Afgezien van de vraag of dit een reële mogelijkheid is, geloven wij niet dat wij daardoor de financiele toestand van het eilandgebied in zo'n belangrijke mate kunnen beinvloeden en verbeteren, dat daarmede de problemen worden opgelost. Ik geloof eerder, dat de oplossingen in andere richtingen moeten worden opgezocht.

De heer Britten heeft ook gesproken over MULO-jongens bij de Politie. Ik heb de heer de Cuba, die dezelfde opmerking had, reeds geantwoord. En hetzelfde geldt voor de 40-urige werkweek.

De heer Finck heeft het gehad over het jaarverslag 1962 en heeft zijn teleurstelling uitgesproken over het feit dat in dit jaarveslag niet staan opgenomen de gegevens van de Gezondheidsdienst en de Voorlichtingsdienst.De heer Finck heeft gevraagd of wij niet een supplement kunnen verstrekken. Ik kan de heer Finck mededelen, dat ik mij kan herinneren dat er vroeger veel kritiek was in deze Raad, dat het jaarverslag ieder jaar zo laat binnenkwam.Het is daarom dat wij het vorig jaar op een gegeven ogenblik hebben besloten het rapport af te moeten sluiten, over te gaan tot het tikken en uitgeven van het rapport, om niet het gevaar te lopen dat wij weer te laat kwamen. Het was n.l. zo dat van bepaalde diensten de gegevens niet bijtijds binnen waren. Echter naar aanleiding van het verzoek van de heer Finck om desnoods een supplement in te dienen van de gegevens die er ontbreken, kan ik de toezegging doen, dat het Bestuurscollege gaarne aan dit verzoek zal voldoen en wij zullen dan alsnog een supplement indienen.

Dan heeft de heer Finck het gehad over de echtgenote van een arts, die lid is van een tuchtcollege en hij meende dat het voorstel voor de aanstelling van het Bestuurscollege was gekomen. Ik zou de heer Finck willen mededelen dat ons van deze benoeming niets bekend was. Ook is het voorstel niet via het Bestuurscollege gelopen. Wij hebben dit geconstateerd, toen het reeds een feit was, hetgeen overigens niet vreemd is aangezien dit een zuivere landsaangelegenheid is.

T.a.v. het voorstel van de heer Finck om de maandelijkse persconferenties weer te houden, kan ik de heer Finck mededelen, dat het Bestuurscollege gaarne bereid is dit in gunstige overweging te nemen. T.a.v. de 40-urige werkweek, heb ik reeds eerder gesproken.

De heer D.G. Croes heeft gesproken over de verkeerssituatie te Savaneta en heeft verzocht om verbetering. Zoals het de heer Croes zal zijn opgevallen is inmiddels wat straatverlichting aangebracht, maar we zijn het met de heer Croes eens, dit is en blijft een gevaarlijke zaak. Inmiddels zijn er plannen voor de omlegging van de hoofdweg in de buurt van Savaneta waardoor voorkomen wordt dat de hoofdweg, deze druk bereden hoofdweg, dwars door dit distrikt loopt. Wij zullen echter gaarne nagaan of intussen nog andere verbeteringen kunnen worden aangebracht want deze nieuwe hoofdweg zalwel enige tijd nemen voordat hij er is (als het kan, dat is de vraag). Wij zullen nagaan welke verbeteringen kunnen worden aangebracht om dit gedeelte van de hoofdweg enigszins veiliger te maken voor het publiek.

De heer Figaroa heeft het gehad over aanpassing van duurtetoeslag voor ambtenaren, herziening van de verlofsregeling voor ambtenaren en de ziekteregeling voor ambtenaren en de opleiding voor hogere en lagere ambtenaren. T.a.v. de aanpassing van de duurtetoeslag, verlofregeling de ziekte-regeling van ambtenaren moet ik er de aandacht op vestigen, dat de rechtspositie van ambtenaren volgens de eilandenregeling verzorgt wordt door de landswetgeving. Wij mogen ons op dit gebied niet begeven.

Wat betreft de opleiding van ambtenaren kan ik de heer Figaroa mededelen, dat het Bestuurscollege enige tijd geleden een nieuw voorstel heeft uitgewerkt voor een nieuw systeem voor de cursus voor de opleiding van ambtenaren. Het Bestuurscollege is namelijk van mening dat de bestaande cursussen voor de ambtenaren verouderd is en niet meer voldoet aan de eisen en deze zaak is uitvoerig uitgewerkt en het Bestuurscollege heeft dit voorgelegd aan de Landsregering, omdat wij meenden dat in deze overleg gewenst was, opdat de Landsregering dit nieuwe systeem voor de opleiding van ambtenaren eventueel over zal nemen en toepassen op alle ambtenaren zowel voor eiland als voor land. Dit om te voorkomen dat er scheve verhoudingen zouden komen op Aruba. Tot onze teleurstelling hebben we nog steeds geen concrete reactie op gekregen. Ik kan de heer Figaroa mededelen, dat het Bestuurscollege overweegt om nu zelf met de reorganisatie van deze opleiding te beginnen.M.a.w. we overwegen niet langer te wachten op de Landsregering, want dit is een aspect dat wij zelf kunnen entameren. Eigenlijk zou het beter zijn als het bij de landsambtenaren ook gebeurde doch wij meenden niet langer te mogen wachten en wij hopen dan ook, dat wij binnenkort hiermee kunnen komen.
De heer Figaroa heeft gevraagd hoe het staat met de vorderingen van de studerenden in Holland en in het bijzonder t.a.v. diegenen die een studieopdracht hebben gekregen. T.a.v. de studieopdrachten kan ik dededelen, dat wij niet mogen klagen over de resultaten. De resultaten zijn bepaald niet ongunstig. Wij krijgen regelmatig rapporten, er zijn maar 1 of 2 gevallen die niet zijn gelukt maar geen van beide wegens gebrek aan belangstelling of moeite doch alleen maar dat men het echt niet kon halen.
Dus wat betreft de studie-opdrachten zijn de resultaten bepaald gunstig.

De heer Figaroa heeft het gehad over het typische verschijnsel van de resultaten van de examens voor toelating bij de politie, de resultaten bij de dienstplichtigen en de scheve verhouding die zou bestaan tussen beide toelatingsexamens.
Nu moet ik in de eerste plaats stellen, dat de gegevens over de toelating bij de politie zowel de resultaten van de medische keuring of de examens niet te onzer beschikking zijn. Deze gegevens liggen bij de staf van de Politie op Curacao. Dus tot mijn spijt kan ik hierover niet veel vertellen, om niet te zeggen, niets.
Wel wil ik er even op attenderen, dat uiteraard de keuring en de examens voor de politie-agenten in vele opzichten verschillen met die van de dienstplichtigen, zowel de medische keuring, maar in het bijzonder de psychotechnische keuring, is bij de politie-agenten strenger.

De heer Figaroa heeft het gehad over vreemdelingen die ontslagen worden door de Lago en hij hoopt dat aan deze mensen geen verblijfsvergunning wordt verstrekt. Ook andere sprekers hebben het hierover gehad. Ik kan de heer Figaroa mededelen, dat het beleid in deze is, dat deze vreemdelingen zoveel mogelijk worden geweigerd om hier te blijven. Dus in principe wordt aan deze vreemdelingen niet toegestaan om hier te blijven.Echter zijn er wel vele uitzonderingen, b.v. de ervaring heeft aangetoond dat vele van deze vreemdelingen getrouwd zijn met Antilliaanse vrouwen.Dat er vele van deze vreemdelingen kinderen hebben, die hier geboren zijn, die de Nederlandse nationaliteit bezitten, hier hun hele leven gewoond hebben en de scholen hier doorlopen hebben. Onder deze mensen zijn er die 30 of meer jaren op Aruba zijn. Dit maakt het erg moeilijk. Ik vertel U dit om te laten zien, dat er inderdaad uitzonderingen zijn. Wanneer men dus constateert dat iemand met de Britse nationaliteit wel vergunning heeft gekregen om te blijven dan is dat naar alle waarschijnlijkheid een uitzonderingsgeval en valt onder een van deze factoren die ik zo net genoemd heb. De heer Figaroa heeft verzocht te voorkomen dat mensen van andere eilanden van de Nederlandse

Antillen, die naar Aruba komen en hier tijdelijk werk vinden en daarna werkeloos zijn en dat dan de last van deze werkelozen komt te drukken op het eilandgebied. Ik moet de heer Figaroa mededelen, dat dit een zaak is waaraan wij weinig of niets kunnen doen. Wij kunnen een Curacaoenaar, een Bonaireaan of Bovenwinder niet terugsturen naar zijn eiland. Wij kunnen hem ook niet verbieden om hier naar toe te komen. Net zo goed als het vrij staat voor de Arubanen om op Curacao werk te zoeken en daar te gaan wonen. Het spijt mij zeer, maar het zijn allemaal Antillianen en alle Antillianen zijn vrij om zich te bewegen tussen de eilanden van de Antillen. In zo verre, spijt het mij dan ook zeer, dat ik het verzoek van de heer Figaroa, wat hij dus wenst, als een onmogelijkheid moet beschouwen.

De heer Figaroa had het er ook over, dat het in Dakota (Huis van Bewaring) vrij vol is, zodat er geen plaats meer is voor Arubanen. Ik zal haast zeggen dat dat een gunstig teken is voor de Arubanen, maar dit probleem is ons nog niet gebleken. Er is nog steeds plaats voor Arubanen.

De heer Figaroa heeft gevraagd of niet de mogelijkheid bestaat om gasmeters voor te schrijven voor de levering van gas. Aan de ene kant moeten wij toegeven dat dit inderdaad de moeite waard zou zijn, dus dat dit een mogelijkheid is, die de moeite waard is om te bekijken. Ik geloof, dat indien dit enigszins kan, wij dat moeten bewerkstelligen en wij zullen dus onderzoeken in hoeverre dit wettelijk kan en mag worden voorgeschreven. Zo niet dan kan hierover contact opgenomen worden met de betrokken maatschappij in die zin.

Dan heeft de heer Max Croes, als ik het goed begrepen heb, gesteld dat er geen gelijke richtlijnen bestaan tussen de Sociale en Economische Zaken en de Politie t.a.v. toelating van vreemdelingen. Ons is niets van bekend, dat deze lijnen niet parallel lopen. Overigens moet ik stellen, dat deze instanties, adviesinstanties zijn en dus vrij zijn, dus dat elke instantie haar advies uit kan brengen naar eigen mening. En ze zijn dus niet verplicht (noch wordt dit van hem verwacht) om rekening met elkaar te houden. Integendeel, deze instanties brengen individueel adviezen uit, gaande naar de instantie die de beslissing neemt. Het is ons niet bekend, dat deze richtlijnen niet parallel lopen.

De heer Max Croes heeft het ook gehad over de werkeloosheid, waar ik niet op in zal gaan, omdat een van de gedeputeerden daarover zal spreken. Echter een opmerking van de heer Max Croes heeft mij getroffen toen hij stelde dat de werkeloosheid meer een kwestie is van quantitatieve dan qualitatieve aard en dat er dus nog steeds werkgelegenheid is voor mensen met opleiding. Dat is een feit en dat is dus waarom (en hier kom ik weer terug op wat de heer Werleman en de heer Figaroa gesteld hebben) het soms noodzakkelijk is om inderdaad toelating te verstrekken aan vreemdelingen zo nu en dan, die dus wel opleiding hebben. Dat doen we dan alleen maar als blijkt, dat de plaatselijk opgeleide krachten niet beschikbaar zijn. Dat betekent dus dat inderdaad in sommige gevallen vreemdelingen worden toegelaten terwijl er werkelozen zijn op Aruba, maar zoals de heer Max Croes gesteld heeft, deze werkelozen voldoen dus niet aan de qualitatieve eisen. Het is echter niet waar dat honderden vreemdelingen worden toegelaten om te werken voor de aannemers, zeker niet in de categorie helpers. Het is absoluut onjuist. De mensen die toegelaten worden, zijn vaklui, meestal zelfs nog hoger, ingenieurs, technici, en in een heel enkel geval, zeer gespecialiseerde vaklui, maar zeker geen helpers en zeker niet in de loonmarge, die de heer Max Croes genoemd heeft. Wat betreft de vreemdelingen die reeds in dienst zijn bij de aannemers hier, deze werden inderijd toegelaten voor zover zij

werkzaam zouden zijn bij deze werkgever. Zolang zij daar werken, kunnen wij deze mensen niet uitzetten. Alleen wanneer ze werkverandering aanvragen bestaat de mogelijkheid om hier in te grijpen en ik kan U mededelen dat hier zeer veel aandacht aan wordt besteed. Wanneer het enigszins mogelijk lijkt om vreemdelingen te weigeren om van werkkring te veranderen, omdat er dus plaatselijke krachten zijn die dit werk kunnen verrichten, dan wordt dit ook geweigerd.
Ook hier echter wordt rekening gehouden met vreemdelingen die getrouwd zijn met Antillianen en eventueel kinderen hebben die hier geboren en getogen zijn.
De heer Max Croes heeft gevraagd hoeveel van deze mensen er thans op het eiland werkzaam zijn, hoeveel van deze vreemdelingen er hier werkzaam zijn? Dit is een gegeven, dat wij op zo'n korte tijd niet konden uitwerken. Ik wil de heer Max Croes daarom toezeggen, dat we dit zullen laten nagaan en hem deze gegevens alsnog verstrekken.

De heer Eman heeft het gehad over voorkeur verlenen aan Nederlandse deskundigen t.a.v. de uitwerking van de projekten bij het eilandgebied in het algemeen. Ik kan hierop antwoorden, dat het Bestuurscollege in principe zich met dit beleid kan verenigen, echter, met dit voorbehoud, dat wij gaarne voorkeur geven aan Nederlandse deskundigen, ook aan Nederlandse leveranciers en het Nederlandse bedrijfsleven, echter onder uitdrukkelijke voorwaarde dat de omstandigheden dan ook gelijk zijn.
Over deskundigen gesproken menen wij, dat voorop moet staan "the right man in the right place". En dit kan weleens variëren naar gelang het uit te voeren projekt.
De heer Eman heeft verzocht om vandaag nog een commissie in het leven te roepen ter bestudering van de taxi-tarieven, zoals in de vergadering zou zijn toegezegd.
Aan dit verzoek wil ik gaarne voldoen. En ik wil thans voorstellen die commissie te vormen, bestaande uit de heren D.G.Croes, F.Figaroa, E.R. Finck en J.Geerman.
Ik zou de commissie willen verzoeken uit hun midden een voorzitter aan te wijzen en het Bestuurscollege zal gaarne bereid zijn één ambtenaar ter beschikking te stellen van de commissie als sekretaris.

De heer Eman had het ook nog over om taxi-chauffeurs op te nemen in deze commissie. Ik zou echter de voorkeur geven het te houden bij een Raadscommissie maar deze commissie de vrijheid te geven om in contact te treden en overleg te plegen met alle instanties, die zij nodig mocht achten. Dus met taxi-chauffeurs, politie-instanties e.d; en in dit verband wil ik wijzen op de commissie Openbaar Personenvervoer, waarin zitting hebben vertegenwoordigers van de taxi's en autobussen, zodat wellicht ook besprekingen of overleg met deze commissie van nut kan wezen voor de Raadscommissie zonet ingesteld.

De heer Erasmus heeft gevraagd om maatregelen te treffen t.a.v. het vuil achter het pand van de Winkel Handel Mij. Ik kan de heer Erasmus mededelen dat dit vuil onlangs werd opgeruimd door de werkverschaffing en een beroep werd gedaan op de omwonenden om zo weinig mogelijk vuil te storten op deze plaats. Ik moet echter toegeven dat men hier niet veel nut aanheeft, want ik heb nu al vernomen dat er daar alweer vuil ligt. We zullen ons best doen om daar de zaak schoon te houden en het voorstel om daar een bord te plaatsen zal in overweging worden genomen.

De heer Erasmus heeft voorgesteld een spaarfonds voor ambtenaren in te stellen conform het spaarfonds van de Lago.
Het Bestuurscollege zal dit idee laten bestuderen en daarna in overweging nemen.

De heer Erasmus heeft het gehad over verkeerslichten op bepaalde punten, waar het zeer druk is, o.a. bij Winkel's Handel Maatschappij en bij de Manhattan Store. Verkeerslichten hebben dan alleen nut, wanneer de verkeersdichtheid een bepaalde graad heeft bereikt. Deze verkeersdichtheid is bij Winkel's Handel Maatschappij onvoldoende voor een verkeerslicht. Er zijn hier geen grote opstoppingen nog aanrijdingen geconstateerd. Wat betreft de Manhattan Store, schijnt het dat alleen op spitsuren het daar erg druk is, bijvoorbeeld, om twaalf uur 's middags en om zes uur 's avonds, maar dan is er altijd of althans in de regel een agent van politie en die treedt dan eigenlijk op als denkend verkeerslicht.
Het is dus op het ogenblik niet zo dat de verkeersdichtheid het verantwoord maakt om daar verkeerslichten aan te brengen. En hiermee meen ik te hebben geantwoord op de vragen, die liggen op het bereidsvlak en de vragen ten aanzien van het politiewezen en thans wil ik het woord geven aan de Gedeputeerde van financien, de heer Tromp.

DE HEER F. J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zal beginnen met de heer Geerman te beantwoorden. De heer Geerman heeft gesproken over het probleem van de werkeloosheid. Hij vraagt: "Hoe denkt het Bestuurscollege dit probleem op te lossen en welke projekten zullen worden uitgevoerd in 1964 en hoeveel werkelozen zullen er vermoedelijk worden ingeschakeld?
Ik wil de heer Geerman hierop antwoorden dat de werkeloosheid nog steeds grote zorg baart en dat wij daarom dan ook op de begroting wederom een half miljoen hiervoor hebben opgebracht.

Ten aanzien van de projekten, waarvan wij denken, dat zij het werkeloosheidsprobleem enigszins zullen verlichten door uitvoeren van bepaalde werken, hebben wij in 1964 de volgende werken gepland.
In 1964 zullen zeker in uitvoering komen:
a. kadebouw haven Oranjestad.
b. uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel.
Verwacht kan worden dat in 1964 ook begonnen zal worden met de uitbreiding van de waterfabriek, de bouw van een zoutfabriek, de bouw van een stationsgebouw bij de luchthaven en de diverse scholen die wij in de begroting hebben geraamd.
Bovendien is er een zeer grote kans, dat in 1964 zal worden begonnen met de bouw van een nieuw hotel en eveneens dat in 1964 de plannen voor het oprichten van een Electrolyze-fabriek zeer ver gevorderd zullen zijn. Hoeveel werkelozen er in 1964 zullen worden ingeschakeld bij de projekten, is natuurlijk moeilijk te schatten, het is meer afhankelijk van het tempo, waarin de financieringsmiddelen beschikbaar komen.

Verder heeft de heer Geerman gevraagd, de mogelijkheid na te gaan om een watermolen te plaatsen te Seroe Preto t.b.v. de landbouw.
Ik sta zeer sympathiek tegenover dit voorstel van de heer Geerman en ik zal dit laten bekijken en mocht het blijken dat het dus kan worden uitgevoerd, dan wil ik de heer Geerman toezeggen dat dit ook zal gebeuren.
Verder heeft de heer Geerman gevraagd om contact op te nemen met de Elmar voor speciale stroomtarief voor de restaurants, wasserijen, kleine bedrijven enz.
Ik wil de heer Geerman antwoorden, dat wij deze zaak met de Elmar zullen opnemen. De onderhandelingen zoals bekend inzake de huishoudelijke tarieven, daarmede zijn wij bezig en we zullen dit verzoek van de heer Geerman ook aan de Elmar overbrengen met het verzoek dit in ernstige overweging te nemen.

Ook heeft de heer Geerman gevraagd, om de contrôle-kaarten voor elec-

triciteitsverbruik weer in te voeren, zodat de verbruiker hierdoor dan ook steeds kan zien wat het maandelijkse gebruik is geweest. Ook hierover wil ik de heer Geerman toezeggen, dat wij dat zullen bekijken en met de Elmar zullen opnemen.
Voorts heeft de heer Geerman gevraagd waarom eigenlijk de uitbreiding bij Seroe Preto is gestaakt. Dat is dus de uitbreiding van het electriciteitsnet in de buitendistricten. Op korte termijn heb ik het dus vanmiddag niet kunnen nagaan, maar ik wil de heer Geerman wel toezeggen, dat ik dit zal opnemen met de Elmar en vragen waarom eigenlijk hiermee gestaakt is als het zo is.
Voorts heeft de heer Geerman als maatregel tot bestrijding van de werkeloosheid voorgesteld meer te doen voor de landbouw b.v. door ploegen en eggen gratis beschikbaar te stellen. Hierop wil ik de heer Geerman antwoorden, dat wij reeds een zeer gering tarief voor huur van deze werktuigen in rekening brengen. We kunnen wel de mogelijkheid nagaan of het voorgestelde mogelijk is. Ook heeft hij gevraagd of veeteelt-voorschotten niet op 'n meer royale wijze zouden kunnen worden verleend door het Bestuurscollege. Ik wil de heer Geerman de verzekering geven, dat steeds op verzoeken voor de bevordering van de veeteelt door ons gunstig is beschikt en dat wij in de toekomst ook deze gedragslijn zullen volgen.

De heer Werleman heeft gevraagd om nadere inlichtingen t.a.v. de fosfaatontginning,fosforzuurfabriek, cementfabriek, nieuwe hotels, cooperatie, landbouw aloë enz. Ik wil de heer Werleman antwoorden, dat al deze projekten, die hij hier heeft opgesomd in de eerste fase van ons meerjarenplan zijn opgenomen. Alleen t.a.v. de cementfabriek is dit niet het geval geweest, maar ik wil dus als ik straks kom bij enkele sprekers die ook over de cementfabriek hebben gesproken hier verder op ingaan.
T.a.v. nieuwe hotels, kan ik het ook doen bij de volgende sprekers. Er zijn verschillende sprekers geweest, die hierover het woord hebben gevoerd.
Met betrekking tot de cooperatie van landbouw-aloë, dus de landbouwcooperatie voor aloë werd mij inmiddels medegedeeld dat er een vereniging van aloë-verbruikers in oprichting is of reeds is opgericht.
Voorts heeft de heer Werleman voorgesteld, dat het Bestuurscollege contact moet opnemen met de Landsregering om te komen tot een herziening van de inkomstenbelasting en daarbij heeft hij enkele gemeende onbillijkheden naar voren gebracht en gesteld dat wij moeten bevorderen dat deze onbillijkheden ook worden weggewerkt. Hierop kan ik antwoorden dat deze zaak een materie is, die zuiver de Landsregering aangaat. In de Eilandsregering staat uitdrukkelijk, dat de regeling en de heffing van de inkomsten-belasting aan de Landsregering is opgedragen, het is dus Landszaak en de juiste weg om deze zaak naar voren te brengen is naar mijn mening in de Staten.
Voorts heeft de heer Werleman gevraagd om inzage van de overeenkomst tussen de Aruven en Condado. Ik heb daar geen bezwaar tegen. Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor, dat de Raadsleden deze stukken bij de eilandssecretaris vertrouwelijk ter inzage kunnen krijgen. De stukken zijn bij de eilandssecretaris.
Voorts heeft hij gevraagd om inlichtingen omtrent de associatie met de E.E.G. en wanneer deze tot stand zal komen. Zoals bekend, worden de diverse associatie-verdragen thans in de diverse parlementen behandeld en de verwachting is, dat begin 1964 de associatie van de Nederlandse Antillen bij de E.E.G. een feit zal worden.
Voorts vraagt hij: Wat staat er in feite in de eerste fase van het Meerjarenplan, wat houdt het dus in?
Wij hebben de eerste fase van het meerjarenplan opgemaakt. Daarin zijn door ons bepaalde prioriteiten naar voren gebracht, deze eerste fase-plan is bij de Landsregering ingediend met het verzoek om het door te zenden naar de Nederlandse Regering; de Nederlandse Regering heeft deze materie thans in

onderzoek en zodra de definitieve resultaten ten aanzien van deze eerste fase bekend zijn, wil ik de Raad toezeggen dat wij dit in een openbare vergadering van de Raad zullen brengen en dat wij dus deze zaak zullen bespreken en aan de Raad ter goedkeuring voorleggen.
Voorts heeft de heer Werleman gevraagd of de watertarieven aan derde berekend worden volgens bedrijfs-economische principes en hij vraagt of er geen fouten zijn gemaakt bij de berekening van het tarief voor groot-verbruikers. Ik wil de heer Werleman ten aanzien van zijn eerste vraag of de watertarieven dus aan derde berekend zijn volgens bedrijfs-economische principes, bevestigend antwoorden. Het tarief, dat wij nu in rekening brengen ad fl.1.-- is gebaseerd op de bedrijfs-economische kostprijs en hij vraagt of er fouten gemaakt zijn bij de berekening van het tarief voor de groot-verbruikers. Het antwoord is "neen".

De heer Leonardo Croes heeft vragen gesteld ten aanzien van de mogelijkheid van de oprichting van een filiaal van het ontvangerskantoor voor Santa Cruz en hij heeft het Bestuurscollege/ om deze zaak te bestuderen. Ik wil de heer Croes de toezegging geven, dat ik zeer sympathiek sta tegenover dit voorstel en ik wil het gaarne bestuderen en als het enigszins mogelijk is, zal op Santa Cruz in 1964 een filiaal van het ontvangerskantoor worden gevestigd. /gevraagd

Mijnheer de Voorzitter, de heer Flemming is begonnen in zijn betoog met te praten over het niet sluiten van de begroting 1964, hij vroeg om de uitgaven te besnoeien, hij vroeg ook om de hoofden van dienst kleinere auto's te laten gebruiken.

Vele sprekers hebben het ook over het niet sluiten van de begroting 1964 gehad. Het antwoord dat ik nu aan de heer Flemming geef, geldt dus ook voor de andere sprekers, die deze materie naar voren hebben gebracht. Ik wil hierbij alleen maar stellen, dat de begroting voor 1964 5 maanden geleden is opgesteld. En toen, dus 5 maanden geleden, hebben wij veel moeten werken met ramingen. Maar uit een voorzichtig financieel beleid, hebben we reeds rekening gehouden (dus naar aanleiding van ramingen van de gegevens die dus medio 1963 bekend waren) met eventuele tekorten voor 1964. Maar nu zijn we weer 5 maanden verder, en de situatie is gewijzigd. De ontwikkeling gaat voort, het is niet statisch, het is dynamisch en inmiddels kan ik de Raad mededelen, dat het tekort zich veel gunstiger doet aanzien. Ik heb zelfs positieve aanleidingen, dat het tekort voor 1964 in sterke mate zal worden verminderd, liever zelfs helemaal zal worden weggewerkt. Begin 1964 is het Bestuurscollege voornemens om met concrete voorstellen te komen bij de Raad t.a.v. de wegwerking van dit begrotings-tekort.

De heer Flemming en vele andere sprekers hebben het gehad over het nieuwe hotelplan; zij vragen: Hoe staat het nou met het nieuwe hotelplan? Ik wil hierop antwoorden, dat het vooral voor mij een mooi geluid is om van de zijde van de oppositie de nodige belangstelling hiervoor te vernemen.
Immers wij weten allemaal hoeveel de oppositie - en wij hoeven nou geen struisvogel-politiek te voeren - de bouw van het Aruba Caribbean Hotel heeft becritiseerd. De vraag naar de bouw van nieuwe hotels is voor het Bestuurscollege een bewijs dat ook hierbij de vooruitziende blik van het Bestuurscollege positieve resultaten bij de oppositie heeft gehad.
Het beleid van de oppositie is in deze omgebogen, om niet te zeggen helemaal honderd en tachtig graden omgeslagen. De aantrekking van investeerders in hotels is ernstig ter hand genomen door ons college. Wij hebben inmiddels via ons toeristenbureau de bestekken klaargemaakt en reeds meerdere malen hebben investeerders belangstelling getoond voor het oprichten van nieuwe hotels hier op Aruba.

Ik kan thans ook de Raad mededelen dat er op dit ogenblik twee serieuze groepen zijn, die plannen hebben om hotels op ons eiland te bouwen en naar het zich laat aanzien, eventueel zonder directe overheids-deelname. Echter kan men niet ontkomen aan het feit, dat van particuliere zijde een betrekkelijke kleine belangstelling blijft bestaan voor investeringen en hotels. Dit vanwege het feit, dat deze investeringen, vooral vergeleken met andere soorten investeringen, een nogal langzame rendement opleveren. Dit is dan ook het motief waarom het Bestuurscollege reeds bij de eerste fase van het meerjarenplan aanvrage heeft gedaan in Nederland om ons van overheidswege in staat te stellen de bouw van meer hotels te helpen financieren. Zodra de benodigde gelden hiervoor beschikbaar komen, zal de verdere bouw van hotels intensiever kunnen worden aangepakt. Aan de uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel, in antwoord op de vragen van verschillende leden, kan ik de Raad mededelen, dat thans de laatste hand wordt gelegd aan de uitwerking van het bouwplan. Naar verwachting zal gedurende de eerste maanden van 1964 met de bouw van tachtig kamers worden begonnen. Ten aanzien van een vraag, die als ik me niet vergis door de heer Erasmus is gesteld in verband met de optie van de heer Vioscoechea, wil ik de heer Erasmus antwoorden, dat de optie intussen is verlopen en het betrokken perceel weer vrij is gekomen om uit te geven aan potentiele andere hotel-investeerders.

De heer Chance en vele andere leden hebben vragen gesteld t.a.v. de verlaging van de tarieven van de Elmar en vooral de heer Chance heeft gevraagd of wij de Gouverneur nog eens een keertje willen benaderen om deze zaak, de doorvoering van de verlaging van het tarief, met spoed te willen bevorderen. Ik kan de Raad mededelen, dat wij met de Landsregering deze zaak reeds aanhangig hebben gemaakt; wij hebben onlangs nog gerappeleerd, de Landsregering heeft tot nu toe evenwel nog niet geantwoord op ons rappèl. Ons laatste rappèl was van juli j.l. Echter volgens inlichtingen gekregen van de Elmar, schijnt de Landsregering thans wel bezig te zijn met ons verzoek om dus te komen tot verlaging van de tarieven. Er zou reeds een commissie zijn benoemd. Wij hebben verzocht om vertegenwoordigers van het eilandgebied in deze commissie te benoemen. Tot nu toe heeft de Landsregering hierop niet geantwoord. Maar wel wil ik hierbij opmerken, dat de Elmar in haar prospectus bij de uitgifte van aandelen, heeft gesteld, dat tariefsverlaging in voorbereiding is, doch dat dit de rendabiliteit van de N.V. niet zal aanstaten. Met andere woorden, en dat geeft de Elmar zelf ook toe, kan het bedrijf een tariefsverlaging dragen en dat is zeer belangrijk. Intern is ons bekend, dat op basis van een gentleman-agreement een overeenstemming door de Elmar wordt verzocht om de tarieven te baseren op een bepaald rendement van het geinvesteerd vermogen. Ik geef deze gegevens alleen maar om de Raad aan te tonen, dat wij in deze ook diligent zijn, dat wij dus niet op onze lauweren aan het rusten zijn, want wij geven allemaal toe, dat een verlaging van de electriciteits-tarieven op Aruba een dringende noodzaak is.

Ik ben nu gekomen bij de heer Britten. De heer Britten heeft het ook gehad over het niet sluiten van de begroting en hij heeft ook enkele bezuinigingsvoorstellen gedaan. De Voorzitter heeft hierop reeds geantwoord en dus de hele tirade van de heer Britten over hoe tekorten te dekken, dat wij dus moeten gaan lenen, dat wij dit moeten doen, dat moeten doen, is reeds door mijn antwoorden op de vragen van de heer Flemming beantwoord.

Verder vraagt de heer Britten of het niet mogelijk is de belasting van nummerplaten van trucks, die als enig middel van bestaan worden gebruikt, te verlagen. Ik wil de heer Britten mededelen, dat ik toevallig een eilandsverordening hier heb voor de wijziging van de motorrijtuig- en motorbootbelasting van Aruba 1959, dat wij dus onlangs in de Raad hebben aangenomen en deze wijziging is afgekondigd op 18 november 1963 en daarin staat wat de heer Britten nu naar voren heeft gebracht, wij hebben hierin al voorzien.

Voorts vraagt de heer Britten hoe het staat met de kerstbonus van werklieden en kleine ambtenaren. De kerstbonus voor werklieden en kleine ambtenaren, mijnheer Britten, is reeds op de begroting geraamd. Hoe het staat met nieuwe hotels. Daar heb ik ook al op geantwoord.

De heer Finck heeft het Bestuurscollege gevraagd of de bespreking met de E.E.G.-commissie bevredigend is geweest en of de steun uit het E.E.G. ontwikkelingsfonds in 1964 kan worden verwacht. Ik kan de heer Finck mededelen, dat wij in deze zeer optimistisch zijn gestemd, de besprekingen zijn zeer bevredigend verlopen en wij verwachten dan ook, dat in 1964 inderdaad de uitkeringen van het fonds aan Aruba ten goede zullen komen.

De heer Dominico Croes heeft gesteld, dat hij na de bestudering van de begroting, van een zuinig beheer in deze begroting, niets kon vinden. Ik wil de heer Croes hierop antwoorden, dat wij juist in onze memorie van toelichting en in onze aanbiedingsbrief hebben gesteld, dat wij de uitgaven zeer scherp hebben gesteld. Vele wenselijkheden en zelfs bepaalde noden hebben wij juist niet in deze begroting geraamd, omdat wij zoveel mogelijk willen komen tot een zuinig beheer voor 1964.

Verder heeft de heer Croes gesteld, dat het tekort (ik zeg nog het tekort tussen haakjes, omdat ik al uitgelegd heb dat er voor 1964 geen tekort zal zijn), hoger zou liggen indien het Bestuurscollege niet schuil gaat achter het E.E.G.-ontwikkelingsfonds. Ik begrijp dit niet Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag van de heer Croes een nadere uitleg willen hebben.

Verder heeft hij gevraagd om een herziening van de financiele verhouding tussen land- en eilandgebieden, hij vraagt of dit niet op korte termijn kan gebeuren mede in verband met onze begrotings-tekort. Daar er echter geen begrotings-tekort voor 1964 meer zal zijn, is dit een punt van geen belang.
Voorts heeft hij gezegd, dat het financiele beleid van het Bestuurscollege veel te wensen overlaat. Ik vind dat een kritiek in zijn algemeenheid, vooral wanneer het niet met argumenten gestaafd wordt, eigenlijk waardeloos is.
Ik wil de heer Croes dan ook verzoeken te verduidelijken wat hij ermee bedoelt. Hoe dan laat het beleid van het Bestuurscollege veel te wensen over?
Voorts heeft de heer Croes gesteld, dat over enige tijd alle begrotingsmiddelen nodig zullen zijn voor salarissen en dergelijke. Ik wil de heer Croes verwijzen naar onze memorie van Toelichting blz. 10 waarin wij de personeelskosten kunnen zien en waaruit blijkt dat deze personeelskosten in het nieuwe begrotingsjaar 35.76% van onze totale uitgaven zullen bedragen, terwijl dat voor 1963, 37.42% is geweest. En ik wil nog een jaar teruggaan, in 1962 is dat 36.7% geweest. Dus ik kan niet inzien, dat er van bezuiniging in de begroting geen sprake is geweest.
Ook de heer Croes heeft het gehad dat hij in de krant gelezen heeft, dat er een deskundige uit Nederland is aangetrokken voor de reorganisatie van het ontvangerskantoor, hij heeft deze deskundige vergeleken met de bekende deskundige op Curacao, die nu daar is, de heer Meys, die voor Curacao een rapport moet uitbrengen over de financiele toestand van het eilandgebied Curacao. Ik wil de heer Croes hierbij attent maken, dat het hier om twee verschillende zaken gaat. De deskundige, de heer Verstegen, die wij via de technische bijstand van Nederland hebben aangetrokken, is hier gekomen om ons te helpen bij de administratieve reorganisatie van het ontvangerskantoor, terwijl de heer Meys op Curacao is aangetrokken voor de beoordeling van de financiele situatie van het ei-

langebied Curacao, waarover ik trouwens het in deze Raad niet wil hebben, want ik vind dit een interne aangelegenheid van het eilandgebied Curacao. Verder heeft hij gevraagd hoe het staat met het Hilton Hotel. Ik weet niet welk Hilton Hotel. Ik weet dat er op Curacao plannen zijn van het Hilton Hotel. Gaarne wil ik van de heer Croes vernemen welk hotel hij in feite hiermede bedoelt.
Voorts heeft de heer Croes naar voren gebracht of de omwonenden die dus langs de leidingen waarin gas en olie van de Lago naar de chemische fabrieken en naar Balashi worden vervoerd iets te vrezen hebben bij een eventuele breuk. Ik wil de heer Croes verzekeren dat de veiligheid van deze leidingen zodanig is, dat de kans op calamiteiten zeer gering moet worden geacht.

De heer Figaroa heeft het gehad over de bevordering van de woningbouw. Ik wil de heer Figaroa mededelen, dat ook dit punt de aandacht van het Bestuurscollege heeft. We hebben het n.l. opgenomen in het meerjarenplan, hieraan zal ook de nodige aandacht worden besteed.

De heer Max Croes deelde mede, dat de economische ontwikkeling van Aruba hem na aan het hart ligt. Wel had hij veel kritiek op de wijze waarop deze economische ontwikkeling ter hand is genomen. Volgens hem zou dus de resultaten hiervan niet bevredigend zijn geweest. Hij stelde ook dat de economische ontwikkeling thans nijpender is dan ten tijde van het vroegere Bestuurscollege, dus het Bestuurscollege van 1951-1955, als ik het goed begrepen heb. Ik wil met betrekking tot dit betoog van de heer Croes naar voren brengen, dat ik mij verheug te horen, dat de economische ontwikkeling van Aruba de heer Croes ook na aan het hart ligt. Want in de toekomst zullen wij meerdere malen op de heer Croes en zijn fractie een beroep doen ten aanzien van verdere economische opbouw en ontwikkeling van ons eilandgebied.
Ik heb ook een kritische opmerking en dat is, dat hij zei, dat de economische ontwikkeling thans nijpender is dan ten tijde van het vroegere Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, dit klopt niet helemaal met de verklaring, die door de fractie zelf, waartoe de heer Croes nauw behoort, in 1955 naar voren is gebracht. Want in deze verklaring werd toen gesteld, dus in 1955, dat er "duizende werkelozen op Aruba rondlopen" en dit moet hier even voor de goede orde naar voren worden gebracht. Wijlen de heer Yrausquin, die toen een raadslid was, heeft naar aanleiding van deze stelling van de fractie van de heer Croes, (dat er dus duizende werkelozen op Aruba rond liepen) aan de Raad voorgesteld om een krediet te voteren van fl.500.000 ter bestrijding van deze werkeloosheid. Ik geloof dus, dat het probleem veel vroeger aan de orde is geweest en dat wij er thans alleen maar de naweeën van hebben.
Verder heeft de heer Croes gevraagd om de cijfers te verstrekken over 1957 en in 1962 over de mensen die in de arbeidsprocessen waren ingeschakeld en of deze cijfers relatief of absoluut gestegen zijn. Het spijt me, dat ik op dit moment deze cijfers niet aan de heer Croes kan voorleggen, want in korte termijn kan ik dit natuurlijk niet laten uitzoeken, maar ik wil hem wel de toezegging doen om hem te zijner tijd deze cijfers te verstrekken.
Verder stelt de heer Croes, dat de plannen van het Bestuurscollege zeer lofwaardig zijn, maar hij merkte op, dat het Bestuurscollege niet kan volstaan met wat bereikt is. Ik ben volkomen met de heer Croes eens. We zullen ook niet op onze lauweren rusten.

We gaan verder, onze maatschappij, onze gemeenschap is niet statisch, het is dynamisch. We blijven niet stilstaan, we gaan vooruit. Daarom ook hebben we nu reeds een eerste fase van het meerjarenplan opgesteld, die loopt tot 1957, dus we hebben een "planning" gericht van nu tot 1967.
Hij vroeg hoe het staat met het tienjarenplan, ik heb het al gezegd, we zijn nu bezig met de eerste fase en hij vraagt welke projekten nu worden uitgevoerd en zullen worden uitgevoerd in de toekomst.

Nu worden de urgente werken, de urgente projekten, uitgevoerd. En ik heb al in antwoord aan een andere spreker gezegd, wat de verwachting is voor 1964.
De heer Croes heeft ook gesteld, dat de verschillende van de urgente projekten al bijna voltooid zijn, maar hij zou graag willen weten, nu dat deze urgente projekten gereed zijn gekomen, of er nieuwe industrieën zullen worden aangetrokken. We zijn in deze heel erg optimistisch gesteld. Hoeveel belangstelling er bestaat voor Aruba voor zware industrie, dat is ook een vraag van de heer Croes. Ik zou graag van de heer Croes willen vernemen, wat hij hieronder verstaat. Voorts heeft de heer Croes gesteld, dat hij in de krant gelezen heeft, dat een buitenlandse luchtvaartmaatschappij belangstelling voor Aruba heeft getoond, naar aanleiding van de omschakeling van ons vliegveld tot een jet-airport. Hij vraagt ook of de Delta terug zal komen en hij vraagt of het vliegveld rendabel te maken zal zijn.
Ik wil de heer Croes hierop antwoorden, ten aanzien van de rendabiliteit van het vliegveld. Er zijn ons op dit moment niet voldoende gegevens over bekend om hier een uitspraak te doen over de rendabiliteit. Wel wil ik zeggen, dat dit projekt natuurlijk nooit volledig rendabel zal zijn. Dat is ook bij ons niet gesteld in onze urgente projekten. Ten aanzien van wat de verwachting is van het gebruik van onze jet-airport wil ik mededelen, dat het ons reeds bekend is, dat de K.L.M. in een voorlopige schema Aruba zal opnemen in haar Jet vluchten naar Amerika, zodra de jetbaan voltooid is.
Ook de T.C.A. heeft toegezegd op Aruba te zullen vliegen met haar Jets en het heeft steeds in de bedoeling van de Delta gelegen om weer op Aruba te vliegen, zodra de jetbaan gereed is.
Met betrekking tot het bezoek van een buitenlandse luchtvaartmaatschappij aan Aruba, wil ik hier naar voren brengen, dat het betrof een informatief bezoek in verband met de vestiging van haar basis hier op Aruba. We hebben met deze buitenlandse luchtvaartmaatschappij besprekingen gevoerd, de resultaten hiervan moeten nog worden afgewacht.

Verder heeft de heer Croes gevraagd, hoe het eigenlijk staat met de cementfabriek. Ook enkele andere sprekers hebben dat gevraagd. Hij zei dat Aruba hiervoor alle grondstoffen heeft en toen stelde hij de retorische vraag: Zijn die er nog?
Ik wil de heer Croes mededelen, dat de grondstoffen natuurlijk nog steeds aanwezig zijn. We hebben dit laten uitzoeken door een Amerikaanse exploitatie maatschappij de "E.J. Longyear & Co". Ik wil hier ook mededelen, dat de kwaliteit en de kwantiteit van deze grondstoffen zeer gunstig zijn. Het enige probleem, waarmee we te kampen hebben is eigenlijk een afzetgebied. Een afzetgebied voor afgewerkte producten en dit probleem is weer afhankelijk van de prijs op de wereldmarkt.

Verder heeft de heer Croes gevraagd, hoe het staat met de klein-industrie, met de kleine ondernemingen. Of het Bestuurscollege iets voor deze ondernemingen doet? Waarom geeft het Bestuurscollege niet de nodige stoot of schept het niet het nodige klimaat voor de bevordering van de vestiging van deze kleine industrieën?
Ik wil de heer Croes antwoorden, dat ook deze zaak onze volle aandacht heeft. In de eerste fase van het meerjarenplan hebben we ook hiervoor dan ook de nodige kredieten uitgetrokken, vooral kredieten voor het oprichten van bedrijfsgebouwen. Wij willen deze mensen helpen met het oprichten van bedrijfsgebouwen.

Ook de heer Eman betreurt het, dat er geen sluitende begroting (tussen haakjes) voor 1964 is en hij vraagt zich af, dat indien nu reeds de middelen niet toereikend zijn, hoe of het Bestuurscollege denkt dit te-

kort te gaan dekken. Ik heb dat al beantwoord. Er is dus geen tekort voor 1964.
En dan vraagt hij, of het Bestuurscollege van plan is om na 1964 belastingverhoging of nieuwe belastingen in te voeren.
Op dit moment kan ik dat natuurlijk niet voorzien, Mijnheer Eman, maar tot nu toe hebben wij een beleid gevolgd, dat wij nooit tussentijds met nieuwe belastingen of verhogingen komen. Mochten er dus nieuwe belastingen of verhogingen worden voorgesteld, dan zullen wij deze met de begroting voor 1965 bij de Raad indienen, maar U hoeft daar niet ongerust voor te zijn, Mijnheer Eman.

Verder heeft de heer Eman het ook gehad over de dekking van een tekort van anderhalf miljoen uit het financieringsfonds. Ik heb al gezegd, dat er wel een sluitende begroting voor 1964 zal zijn. Ik kan dan ook volstaan met de opmerkingen, die ik heb gemaakt ten aanzien van het niet sluiten van de begroting. Maar wel heeft de heer Eman een zeer belangrijk punt naar voren gebracht, dat ik niet zonder meer wil laten voorbijgaan en dat betreft het punt van de lay-off bij de Lago. De heer Eman wil dus het programma van de Lay-off van de Lago in feite het Bestuurscollege in de schoenen schuiven. Want hij zegt dat dit rechtstreeks te wijten is aan de belasting-verhoging. Ik vind dit niet juist en ik moet dat dan toch even rechttrekken voor de goede orde, Mijnheer Eman, want niet alleen is het helemaal niet juist, datgene wat U gesteld hebt, maar ik wil even terug gaan enkele jaren, want soms vergeten wij dingen. Ik wil teruggaan naar het jaar, als ik me niet vergis, 1953. Toen werd er in de Staten door de toenmalige Minister van Economische Zaken betoogd over de sociaal-economische achteruitgang van Aruba. Dat werd reeds in deze Statenvergadering aangekondigd, en wel in zeer sombere termen. Met andere woorden, wil ik naar voren brengen, dat reeds in 1953 door deze minister naar voren is gebracht, dat de economische toestand van het eilandgebied Aruba niet zo rooskleurig was, niet alleen niet rooskleurig, maar hij zag het erg zwart in. Maar wat ik recht wil trekken is het verwijt, dat de heer Eman ons in de schoenen probeert te schuiven en dat helemaal geen steek houdt en ook geen enkel verband houdt met de belastingverhogingen, zoals de heer Eman dit graag wil laten voorkomen.

Voorts heeft de heer Eman gezegd, dat hij om behandeling van het meerjarenplan in de Raad gevraagd heeft, dus om het meerjarenplan in de Raad te willen behandelen. Hij heeft vervolgens zijn interesse getoond ten aanzien van de financiering en de prioriteiten, en vraagt het Bestuurscollege om een grote prioriteit te geven aan de fosforzuurfabriek. Hij wilde ook graag weten hoe ver dit gevorderd is; hoe ver we zijn met deze plannen en wanneer een aanvang ten aanzien van de uitvoering daarover kan worden verwacht.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij, dat van die zijde deze opmerkingen gemaakt zijn. Ik ben blij, dat de heer Eman deze initiatief-projekten van het Bestuurscollege zo hoog aanslaat. Het geeft voldoening, dat hij het progresieve beleid van ons College zo nadrukkelijk onderstreept. Ik kan hem de verzekering geven, dat wij aan de fosforzuurfabriek (vooral omdat deze verband houdt met de ontginning van deze fosfaatlagen) een zeer grote prioriteit hebben gegeven. Hoe ver de plannen gevorderd zijn, kan ik zeggen dat het afwachten thans is op Nederland. Wij hebben onze plannen ingediend bij Nederland via de Landsregering. Nederland gaat deze plannen bestuderen en zodra Nederland hiervoor de nodige financieringsmiddelen ter beschikking heeft gesteld, zullen wij zowel de ontginning van de fosfaatlagen als de bouw van de fosforzuurfabriek met goede voortvarendheid ter hand nemen.

Ik wil weer iets rechtzetten en dat is n.l. dat de heer Eman vindt dat onze watertarieven zo exorbitant hoog zijn. Ook hier wil ik even stellen, Mijnheer de Voorzitter, dat in de tijd van het vorige Bestuurscollege de waterprijs gemiddeld fl.1.85 per m3 was. We hebben het verlaagd met 45 cent en het is nu gemiddeld fl.1.40 per m3, dus als er over exorbitante prijzen wordt gesproken, dan moet er dus in de periode van het vorige Bestuurscollege hiervan sprake zijn geweest. Er is een voorstel ingediend, Mijnheer de Voorzitter, om verlaging van het watertarief tot fl.1.30, voorlopig, daarna tot fl.1.20. En ik wil in zoverre een toezegging doen, dat ik het voorstel om te komen tot een verlaging van het watertarief tot fl.1.30, in studie zal nemen. Ik zal er een studie van laten maken.
Voorts heeft hij voorgesteld om de meteropname om de twee maanden te laten doen geschieden. Ik wil graag laten nagaan of dat mogelijk is, dus om de meters om de twee maanden te laten opnemen en of dat werkelijk verlichting zal zijn voor het bedrijf.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Erasmus heeft gevraagd, of er besprekingen zijn gevoerd met scheepvaart-maatschappijen voor meer cruiseschepen. Ik wil de heer Erasmus mededelen, dat jaarlijks door ons de scheepvaart-maatschappijen worden benaderd met het verzoek om het eilandgebied Aruba ook in hun vaarschema op te nemen. De resultaten hiervan, dus van onze besprekingen met deze scheepvaart-maatschappijen, tonen een gestadige vooruitgang. In het seizoen 1962-1963 werd b.v. ons eiland door tien cruise-schepen bezocht. Voor het komende seizoen is er reeds een vooruitgang, want voor het komende seizoen staan er 16 op de lijst. Niet alleen staan er meer cruise-schepen op de lijst, maar die zullen ook 2000 passagiers meer naar Aruba vervoeren. Dat is een prettig geluid.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik in de eerste ronde hiermede kan volstaan. Als ik me niet vergis, heb ik al de vragen van de diverse sprekers beantwoord. Mocht het niet zo zijn, dan wil ik gaarne hierop terug komen in de tweede ronde. Ik dank U.

<u>DE HEER A.FALCONI, GEDEPUTEERDE:</u> Ik wil gaarne de diverse sprekers antwoorden op de door hen gestelde vragen. Ten eerste wil ik de heer Geerman antwoorden. Hij vroeg om salarisherziening voor de arbeiders van de telefoondienst. Ik moge de heer Geerman verwijzen naar hetgeen door U naar voren werd gebracht, Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van de loonpolitiek in het algemeen.
Tevens vraagt de heer Geerman omtrent het plaatsen van publieke telefoons op Macuarima en omgeving. Ik kan de heer Geerman mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat er te Macuarima, richting Boton, over enige weken een publieke telefoon zal worden geplaatst.

Op het gebied van de landbouw werd een aantal vragen gesteld. In tegenstelling tot hetgeen de heer Geerman meent, wordt het herbebossingsprogramma wel degelijk uitgevoerd volgens internationale inzichten in deze. Te weten: 1/ Grondconservering, 2/ Vasthouden van het regenwater op de plaats waar het valt. 3/ Het planten van bomen die aangepast zijn aan de omstandigheden waaronder ze moeten groeien.
De punten 1 en 2 worden gediend door het leggen van contour-damhekjes. Het derde door het planten van in eerste instantie lokaal voorkomende boomsoorten. De wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zouden worden is besproken met de heren Prof. Bradfield, de heer Vinton Burns, Prof. Ir. Blijdorp en Ingenieur Leupen en had ook diens instemming.
Inmiddels is door een zestal arbeiders van de Werkverschaffing onder leiding van een ambtenaar van de Veterinaire dienst een begin gemaakt met het uitvoeren van de werkzaamheden.

Enige hectaren grond zijn binnen contourrichels gebracht, terwijl er momenteel ruim 1500 boompjes uitgeplant zijn. Waardevolle ervaring is hiermede opgedaan. Zodra hiervoor de gelden beschikbaar komen, zullen wij in staat zijn om grootscheeps aan het werk te gaan. Wat betreft het gratis ploegen, wil ik het volgende mededelen. De landbouwers betalen momenteel 1/3 van de werkelijke kosten. Dit komt neer op ongeveer 17.50 per ha. Als het terrein zelfs dat nog niet opbrengt, dan zou het beter zijn om helemaal niet meer te ploegen. Verkoop van import fokvee tegen kostprijs is niet mogelijk. Een fokzeug kost momenteel fl.750.--. Het aanbod van jonge rasbiggen ad fl.25.-- houdt de vraag redelijk bij.

Het verplaatsen van de molen bij Seroe Preto. De ervaring heeft geleerd, dat er wel om zulke zaken gevraagd wordt, maar dat er weinig gebruik van wordt gemaakt. De kosten van zo'n molen zijn niet gering, in verhouding tot de hoeveelheid van het geproduceerde water, dat bovendien van minder goede kwaliteit is.
Verder had de heer Werleman het over de publieke telefoons, die in de begroting staan en vroeg wanneer deze aangelegd zullen worden.
Ik kan de heer Werleman mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat deze aanleg is vertraagd door verlate materiaal-levering. Er is deze week mee begonnen en binnen korte tijd zullen al deze publieke telefoons aangelegd zijn.

De heer Finck vraagt om het tempo van telefoonaansluiting te verhogen. Ik wil de heer Finck antwoorden dat dit plan bestaat, doch vanwege de financien kan het niet direkt worden uitgevoerd en het heeft dus geen zin om dit plan nu over te leggen en te behandelen. Zodra dit plan gerealiseerd is, zullen we het overleggen.

De heer Erasmus vroeg wanneer de publieke telefoons geplaatst zullen worden op Seroe Pita en Seroe Blanco.
Mijnheer de Voorzitter, er zal worden nagegaan of er op Seroe Pita en Seroe Blanco een publieke telefoon nodig is. Mocht dat blijken, dan zullen de nodige stappen hiertoe worden genomen.

De heer Eman beweerde, dat de werkverschaffing werk doet, welke door de dienst van Openbare Werken gedaan kan worden. Mijnheer de Voorzitter, ik kan hierop het volgende antwoorden. De werkverschaffing voert slechts die werken uit, die, indien er geen Werkverschaffingsbureau was, niet zouden zijn uitgevoerd, met andere woorden slechts typisch werkverschaffingsobjecten.

De heer Figaroa vroeg om aansluiting van publieke telefoons voor Tanki Leendert, Noord en omgeving. Ik kan de heer Figaroa antwoorden dat met de nieuwe centrale te Santa Cruz er ook ruimte en capaciteit vrij zal komen voor Tanki Leendert, Noord en omgeving. Ik kan dus met andere woorden zeggen, dat binnen de kortst mogelijke tijd zowel Noord, Tanki Leendert en omgeving voorzien zullen zijn van publieke telefoons.

De heer Geerman vroeg ook om een uitbreidingsplan van het telfoonnet aan de Raad over te leggen. Dit plan bestaat, doch hier geldt hetzelfde wat ik tegen de heer Finck voorheen heb gezegd n.l. dat dit omwege de financien niet direkt kan worden uitgevoerd. Het heeft dus geen zin om dit plan nu over te leggen.

De heer Geerman sprak over visserij. Op zijn vraag kan ik mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat het toekomstige beleid ten aanzien van de visserij vastgelegd ligt in het 10-jarenplan.
De heer Dominico Croes kan ik mededelen, dat een overdekte visverwerkingshal al heel gauw een geweldige stinktroep wordt als deze niet geregeld wordt schoongemaakt.

Afschrijving plus onderhoud van de hallen met daarbij nog een werkkracht om hen schoon te houden, vormen wel een heel zware belasting op een vangst van slechts 150 kg per dag. Hetzelfde moet ik de heer Erasmus berichten, n.l. dat de uitgaven voor zelfs maar een kleine pier niet verantwoord geacht kan worden voor de hoeveelheid vis die op Noord gevangen wordt, maar toch zal dit in studie genomen worden.

De heer Werleman vraagt om een markthal te Santa Cruz. De hallen te Oranjestad en San Nicolas werken met groot verlies. De publieke belangstelling loopt gaandeweg terug. Het zou geen wijs beleid zijn om op dit moment ook nog een markthal te Santa Cruz te gaan bouwen.
De heer Werleman vraagt naar de landbouwplannen voor de kleine landbouwers. Deze plannen gaan in de richting van het gemengd bedrijf waarbij de produkten van de akkerbouw geschikt gemaakt worden voor veevoer. De ensileringsproeven met "maishi rabu" geven steeds betere resultaten. De verdeling van plaatselijke varkens begint ook steeds beter te gaan. Dezelfde successen hopen we te bereiken met de geitenteelt. In dit verband komt de verplichte verhuizing van het landbouwstation Wayaka ons goed uit. Dit geeft ons namelijk de vrije hand om van het nieuwe station tevens een voorbeeldbedrijf te maken. De aloëcultuur heeft de aandacht van het Bestuurscollege. Verschillende monsters aloësap en aloëmoes, op verschillende wijze bereid, zijn naar geinteresseerden opgezonden. Betere marktmogelijkheden zijn nog niet gevonden. Zodra dit wel het geval is, zal ook de kwestie van een coöperatieve organisatie van kwekers ter hand genomen worden.

De fruitbarkjes worden door de Veterinaire dienst gecontroleerd op eventuele import van plantenziekten. Zodra er veel insekten voorkomen, wordt de Gezondheidsdienst gewaarschuwd.

Tevens vroeg de heer Werleman omtrent een jonge afgestudeerde. Bij de Veterinaire dienst werkt n.l. een jonge Arubaanse afgestudeerde van de Rijks Hogere School voor Tropische landbouw. Helaas konden wij hem niet een geheel aan zijn opleiding passende betrekking geven, daar Aruba nu eenmaal geen tropische culturen heeft. Met enthousiasme heeft de heer Vrolijk zich ingezet voor de herbebossing. Het ligt in de bedoeling dat hij te zijner tijd de huidige functionaris, als die met pensioen gaat, zal opvolgen als voorman-landbouwer.

De heer Britten vroeg over het import van vee uit Colombia.
Mijnheer de Voorzitter, de import van vee uit alle Zuid-Amerikaanse landen is bij de wet verboden, het oog op het voortdurende uitbreken van mond- en klauwzeer in deze landen.

De heer Max Croes kan ik verwijzen naar de antwoorden, die ik zo juist aan de heren Geerman en Werleman heb gegeven.
De heer Figaroa vroeg naar de mogelijkheid van verlaging van de waterprijs ten behoeve van de landbouw. Ik kan hem mededelen, dat dit momenteel onmogelijk is, maar dat wij het in studie zullen nemen.

Tot dus ver in de eerste ronde, Mijnheer de Voorzitter. Ik dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden vroegen de aandacht van het Bestuurscollege voor verbetering van olie- en zandwegen in de buitendistrikten in het bijzonder bij Fontein, bij de grotten, Rooi Congo, Ayo, San Fuego, Savaneta, Brazil, Mabon, Rooi Cochi, Rooi Bosal, Mahuma, Juana Morto, Rooi Hundo, Village, Montagne richting Alto Vista en Turibana richting Alto Vista, Bubali, Catashi en de weg Welkom Bar richting Casibari en Piedra Plat.
In het bijzonder in de regentijd worden deze zandwegen en oliewegen verslechterd door de regen. Het is altijd de bedoeling, dat na de regentijd deze wegen altijd weer hersteld worden. En die zullen onze aandacht hebben na de regentijd en na de goedkeuring van deze begroting.
Ook vroegen sommige leden de aandacht van het Bestuurscollege voor meer plantsoentjes in de buitendistricten bijvoorbeeld te San Nicolas, op Savaneta en ook te Santa Cruz. Deze plantsoentjes worden aangelegd naar gelang onze financien het toelaten.

De heer Geerman vroeg waarom de periodieke verhogingen bij de Dienst Openbare Werken niet bijtijds worden toegekend aan de werklieden. Zover wij hebben kunnen nagaan zijn alle periodieke verhogingen bijtijds gegeven aan de werklieden. Maar het gebeurt soms, dat sommige arbeiders op hun maximum komen en dat er dan geen mogelijkheid bestaat om ze een verhoging te geven anders dan dat hun opzichter hen voordraagt voor bevordering; ze komen dan in een hogere schaal. Ook zijn er sommige, die geen periodieke verhoging krijgen als straf, daar ze misschien op hun werk niet goed oppassen, dan wordt deze periodieke verhoging aangehouden.
Ook vroegen de heren Geerman en Erasmus, waarom het huisvuil in Santa Cruz en omgeving en te Ayo niet wordt opgehaald.
Mijnheer de Voorzitter, dit komt omdat wij niet voldoende trucks hebben en ook niet voldoende werklieden voor dit werk. En eigenlijk ook geen middelen. Want als er middelen waren om deze trucks te kopen en meer werklieden aan het werk te zetten, dan zouden wij ook dit gebied kunnen verzorgen.

De heer Werleman vroeg of het Bestuurscollege aandacht wil schenken aan een natuurpark in Santa Cruz, zoals bij Ayo. Dat zal onze aandacht hebben, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Werleman had het ook over om de wegen op een goedkopere wijze te bouwen. Als voorbeeld noemde hij de weg aangelegd door Mac Namara in de buurt van het vliegveld. De Mac Namara heeft voor zover bekend geen wegen gebouwd voor het Bestuurscollege of voor de Overheid. Het is de Dienst Openbare Werken, die zo'n machine heeft gehuurd van de Wegenbouw hier op Aruba. Hij heeft ook voorgesteld om zo'n machine te kopen om de wegen te maken. Maar als wij overgaan tot gebruik van zulke machines, dan moeten wij verschillende werklieden naar huis sturen. Het systeem dat wij nu gebruiken om wegen te maken is het goedkoopste systeem.
Ook heeft hij de aandacht gevraagd voor de asfaltweg tussen La Esperanza en de brug van Spaans Lagoen. Deze weg kan niet hersteld worden op het ogenblik, Mijnheer de Voorzitter, daar wij plannen hebben om de brug te verplaatsen alsmede dit stuk weg. Wanneer wij deze weg nu asfalteren, dan zal het nodeloos zijn. Ook heeft hij gevraagd, gezien het feit, dat de Telefoondienst haar eigen kosten kan dekken, waarom Dienst Openbare Werken dit ook niet kan doen.
Mijnheer de Voorzitter, de Dienst Openbare Werken doet werk voor andere diensten en deze diensten moeten van zelfsprekend de kosten aan de Dienst Openbare Werken betalen.

De heer Marcial de Cuba, Mijnheer de Voorzitter, had het over de pijpleiding van Barcadera door Savaneta naar de Lago. Hij vroeg of er misschien trappen geplaatst kunnen worden bij deze pijpleidingen. Ook de heer Dominico Croes heeft het over deze kwestie gehad.

Het is ons niet bekend dat er op Savaneta of op Poos Chiquito grote afstanden zijn, waar er geen trap of pad aangelegd is voor de mensen, die over de leiding moeten, maar het verzoek zal onze aandacht hebben en zal nagegaan worden. De heer Marcial de Cuba heeft ook gevraagd om een parkeerplaats ten zuiden van de Abrahamschool tegenover de Methodistenkerk. Op de begroting voor 1964 is er geen geld opgebracht voor deze parkeerplaats, maar de mogelijkheid bestaat, dat wij het op kunnen brengen in de begroting voor 1965.
De heer Leonardo Croes heeft ook de aandacht gevraagd van het Bestuurscollege voor de weg vanaf Titichi Grocery naar Cas Ariba; die zal ook onze aandacht hebben.
De heer Flemming had het over stijging van auto-toelage in de begroting. Het is vanzelfsprekend, Mijnheer de Voorzitter, dat nadat wij de dienstauto's zoveel mogelijk hebben afgeschaft en een toelage geven aan de personen die hun eigen wagens gebruiken, deze post voor toelage moet stijgen. Hij had het ook over de grote auto's, die de diensten gebruiken in plaats van kleine auto's. Maar als deze hoofden van diensten, die een toelage krijgen voor het gebruik van hun wagen, een kleine of een grote wagen willen gebruiken, dan is het hun zaak.

De heer Chance heeft de aandacht van het Bestuurscollege gevraagd voor het doortrekken van de Lagoweg tot de Pastoor Hendrikstraat. Wij zijn bezig te onderhandelen met de eigenaren van deze particuliere gronden. Zo gauw deze onderhandelingen voorbij zijn, zullen wij geld opbrengen voor deze weg.

De heer Britten had het over zandvervoer voor Mac Namara met particuliere trucks, vervoermiddelen van Kapitalisten, zoals hij dat noemde. Mijnheer de Voorzitter, Mac Namara is een particuliere maatschappij hier en wij hebben geen zeggenschap over de Mac Namara om hen te zeggen welke vervoermiddelen ze moeten gebruiken, en van wie.

De heer Britten had het ook over de riolering in de Adriaan Laclé Boulevard. Mijnheer de Voorzitter, de rioleringsschema van het gehele eiland heeft onze aandacht en met de tijd zal ook de riolering van de Adriaan Laclé Boulevard komen.

De heer Finck vroeg of bouwvergunningen worden afgegeven, waar nog geen water- stroom of telefoonaansluiting loopt.
Het is zo, Mijnheer de Voorzitter, dat een bouwvergunning wordt afgegeven ook voor plaatsen waar geen water- en lichtnet lopen.

De heer Dominico Croes had het over de trottoirs in Savaneta.
Op de begroting van 1964 staat een bedrag van fl.15.000.-- voor de aanleg van trottoirs op Savaneta.

De heer Eman had het over het wegenplan van het eilandgebied Aruba.
Het is waar dat wij een wegenplan gemaakt hebben, Mijnheer de Voorzitter, doch dat is voor intern gebruik, want zoals U weet worden er jaarlijks gelden opgebracht op de begroting voor de meest noodzakelijke wegen.

De heer Erasmus, Mijnheer de Voorzitter, had het over de palmbomen in de buurt van Basi Ruti. Mijnheer de Voorzitter, laatst las ik in een plaatselijke krant, dat deze palmen de Overheid te veel geld kosten en dat wij misschien "madeleentjes" kunnen planten in plaats van palmbomen. Misschien kunnen wij dit in beraad nemen en het kan zijn dat indien deze palmbomen moeten verdwijnen, wij dan madeleentjes gaan planten in plaats van deze palmbomen.
De heer Erasmus had het ook over de lichtboeien bij de Pedernalis te Noord.

In de buurt van Malmok zijn er een drietal wrakken van schepen: de "Antilla", en de"Pedernalis" en de Lady Patricia" Bij het wrak van de "Antilla is een lichtboei geplaatst. Bij de "Pedernalis"is er geen lichtboei, maar de vissers kunnen zich op de lichtboei van de "Antilla" richten. Het zal wel geld kosten om ook bij de "Pedernalis" en de "Lady Patricia een lichtboei te plaatsen. Behalve dat, is het een landszaak, maar wij geloven ook niet dat het land hier een lichtboei zal gaan plaatsen, daar het buiten de scheepvaart route ligt. Tot hier,Mijnheer de Voorzitter, de antwoorden in de eerste ronde. Ik dank U.

DE HEER G.A. ODUBER,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zal moeten beginnen met de vragen te beantwoorden die de heer Geerman naar voren heeft gebracht. In de eerste plaats de kwestie van het weghalen van stenen en zand op verschillende plaatsen op Aruba. De contrôle hierop zoals aangeduid door de heer Geerman, wordt gevoerd door Kantoor Domeinbeheer. Men heeft namelijk een vergunning nodig om op domeingronden stenen en zand weg te halen. De naleving hiervan wordt verzorgd door de opzieners bij het betrokken departement. Natuurlijk heeft de Overheid voor contrôle op particuliere gronden geen zeggenschap. Thans wens ik over te gaan tot beantwoorden van de vragen in de landstaal, zoals die gesteld waren.

Señor Presidente, riba e preguntanan di Señor Geerman tocante e percentahe halto di e muchanan cu ta keda sinta na school Bestuurscollege por informa lo siguiente. Segun rapport cu a worde entrega no mucho tempo pasa door di inspectie di educacion, un investigacion riba e asuntonan aki a cai riba e motibonan principal cu segun e, ta e motibonan cu ta causa ripitimento di clasnan di e muchanan. Un di e puntonan prominente di esaki ta, cu pa un mucha of mayoria di nan anto, ora nan bai den eerste klas anto nan ta contra un cambio drastico den papiamento diariamente pa bai over na papia hulandes den un periodo asina cortico ta un di e motibonan cu no ta duna e estudiantenan aki un chance pa prepara nan mes den e idioma cu ta voer taal na schoolnan, esta hulandes. Di dos ta edad jong cu anteriormente tabata permiti pa cuminza school, cu mientras tanto a wordo cambia tambe ta un di e motibonan cu e desarollo mental di nos estudiantenan cu a cuminza school poco jong por ta wordo accepta y pesei nan ta perde pasamento rapido door di e klasnan. Sin embargo un di e puntonan principal ta e falta actualmente di e schoolnan loque nan ta jama bijzonder lager onderwijs cu por tuma mayoria di e muchanan cu no por pasa den gewoon lager onderwijs. Mi ta bisa e falta pasobra indudablemente e capacidadnan cu e bijzonder onderwijs di nos isla ta dunando al momento no ta suficiente segun e raport aki.

Tambe nos tin e asunto logico cu ta bin adilanti den un desarollo rapido di un comunidad cu ta: motibo financiero cual ta causa un avance grandi cu tabata tin den e percentahe di nos poblacion en relacion cu school.
Di cinco y no menos importante ta cu pa motibo financiero tambe e klasnan mas abou tambe di nos schoolnan aunque anteriormente por a partinan ora nan jega na 50 mucha, ultimamente e onderwijswet ta permiti pa partinan na 46 mucha y esaki mi ta spera cu lo sigui baha si ta posibel y si economia di nos isla por permitiele. Señor Presidente, ta bon pa menciona riba e punto aki cu Bestuurscollege su advisornan ta buscando e soluccion pa e problema. Pasobra manera Señor Geerman a bisa esaki ta un problema serio. Den e sentido ei nos por nota cu tin un systema cu ta den un fase experimental cerca bijzonder onderwijs awó, loque nan ta jama: zonnig Nederlands. Y esei ta un systema pa siña hulandes den e promer klasnan di nos school, pero un sorto di hulandes cu palabranan cu ta representa mentalmente un figura concreto den nos conosemento di nos naturalesa di e idioma cu aangepast den nos ambiente geografico si loque nos ta siña for di nos cas padilanti. E sugerencia di Señor Geerman pa pone Antillanonan den e promer klasnan na school ya ta tumando lugar varios aña, aunque no na e cantidad suficiente manera nos ta desea.

Tur esakinan ta motibonan fuera di nos control. E a puntra si hulandes ta e factor importante den e kedamento di mucha den repitimento di klasnan. Indudablemento e ta un factor cu tin un influencia den esaki, pero mi ta kere parcialmente, pasobra e factor aki tin dos banda cu nele, e ta juda nan ta berdad, pero hopi biaha e muchanan aki mester ta asina bon den nan sapato cu hulandes pa por permitinan pa sigui un estudio mas avanca na exterior cual ta mayoria biaha na Hulanda y ta importante pa nan tin un dominio basta bon di hulandes. Cu nan mulo falta cierto voorlichting pa deferencia entre estudionan di mulo a y b. Mi ta di acuerdo cu Señor Geerman pero indudablemente por ta na sabiendas cu Bestuurscollege a cuminsa caba algun luna pasa cu e sorto di e imformacionnan aki no mas cu algun dia pasa tabata tin un charla di Onderwijszaken via radio tocante e punto aki. Sinembargo den su intencion di deaarollo y weita di cumpli cu e vacío aki di voorlichting di presentacion di posibilidadnan di estudio Bestuurscollege lo tin un programma mas intensivo den futuro venidero.

Empleo di A.T.S. na chemical plant mas cu mulo-gedeplumeerden manera Señor Geerman a menciona ta un consecuencia logico di e facilidadnan di e trabao cu tin actualmente na industrianan riba nos isla. Mas alew mi ta weita cu tin un sugerencia di Señor Geerman y varios otro miembro di Raad pa pone disponibel como un schenking na Aruba Commercial School un suma di fl. 5.000.-- Mira di pronto asina y weitando e idea semper en general di un school e ta un sugerencia masha bonita. Sinembargo den Bestuurscollege nos ta weita cierto contratiemponan pasobra un school di tal catagoria no ta cai bao nos leynan di educacion y enseñanza.

Despues Señor Geerman a trece padilanti e asunto di Jeugd Centrum Tankileendert cual despues a wordo presenta door di varios Raadsleden. Entre otro a wordo puntra pakiko e peticion di Centro Juvenil Tankileendert ainda no a wordo contesta door di Bestuurscollege. Esaki ta relativamente simple. E contestacion di Bestuurscollege, encaso cu e mester dune segun relacion actual ta, cu e no por wordo consedi na Tankileendert Juegd Centrum pa motibo cu e tereno aki ta duna den huur na un otro instancia caba. Sinembargo na e momento cu Bestuurscollege a ripara cu tin un cierto falta di comprencion entre e instancianan cu ta Centro Juvenil Tankileendert y Juliana Stichting. Mi ta contento di por comproba awe cu ya algun siman pasa Bestuurscollege a tuma initiativa, aunque nos por bisa cu ta dos instancianan particular. Pero Bestuurscollege ta di punto di vista cu esaki ta di importancia no na e instancianan directo ma ta di importancia ne juventud di e districto. Pesei Bestuurscollege a tuma e initiativa y nos ta kere manera cos ta bayendo cu pronto lo bin un soluccion, cu tur dos partido lo ta di acuerdo cu nele.

Señor Presidente, mi kier a pasa bek ariba e preguntanan di Señor Werleman y lo mi sigui na idioma Hulandes, manera e a puntranan.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman vroeg over de bouw van een eenvoudig Technische School, waar het komt te liggen en wanneer.
De bouw van een eenvoudig Technische School is al jaren van de baan door het oprichten van bijzonder scholen. Het eenvoudig vakonderwijs is geregeld in de nijverheid-onderwijs, landverordening 1960. De subsidie-bepalingen zijn daarin tevens opgenomen. De bouw van zulk een onderwijsinstelling heeft de aandacht van het Bestuurscollege, waar is nog de vraag. Wanneer? Wij hopen zodra de gelden beschikbaar zijn uit het E.E.G.-fonds. De heer Werleman vroeg om een afdeling voor chemische wetenschappen in te stellen bij de U.T.S.

Dit werd eerder geëntameerd en met de A.C.I. werd de behoefte onderzocht voor chemisch personeel. Het aantal geinteresseerden voor een opleiding U.T.S. afdeling chemie is echter niet groot genoeg om een aparte afdeling op te richten, het verstrekken van beurzen naar Nederland blijft nog steeds goedkoper. Verder brengt de heer Werleman naar voren de kwestie van gediplomeerde verpleegster bij de Gezondheidsdienst betreffende diverse aanvragen, die ingediend werden voor school verpleegsters. Hierbij moet geantwoord worden, dat de verpleegster waar het over gaat solliciteerde op 13 juli 1963. Zij aanvaardde een betrekking op Curacao met ingang van 1 september. Dit wijst weer op de volle medewerking in de Antillen. De beslissing over benoeming van een school verpleegster viel na 16 september. Andere vacaturen waren er niet en zijn er nog niet. De thans aangestelde verpleegster had reeds in 1962 gesollisiteerd.

Ten aanzien van de vraag van de heer Werleman of de apotheken behalve de apothekers ook een assistent-apotheker of -apothekeres hebben, ben ik blij te constateren, dat alle apotheken op ons eiland momenteel beschikken over een apotheker met minstens twee assistent-apothekers. De wet schrijft immers voor dat één apotheker genoeg is, doch met de medewerking van Hoofd Gezondheidsdienst zijn er meer van deze assistent-apothekers voor betere service aan de gemeenschap aangeworven. De contrôle van de gele koortsmuskiet vooral op de barkjes had de aandacht onder ander van de heer Werleman. Ik ben ook heel blij te kunnen constateren, dat in de laatste tijd gezien de omstandigheden die zich voordoen in onze direkte omgeving de nodige aandacht hieraan werd ge schonken en sinds een paar weken is de gele koortsmuskiet ploeg uitgebreid en de contrôle op de barkjes geschiedt dan ook regelmatig ook over de week-ends

Indertijd werd een 5-jarenplan ingediend door de Aruba Sport Unie om subsidie bij het eilandgebied. De heer Werleman zegt dat op het ogenblik alleen maar een sportcentrum gebouwd is met dit geld, n.l. dat te Noord. Ik moet de heer Werleman erop wijzen, dat bij de wenselijkheid aanvrage van de A.S.U. sprake was van een bedrag van over de 1 miljoen gulden. Na de nodige adviezen en besprekingen met het Bestuurscollege werd toen overgegaan tot het toekennen aan de A.S.U. van een half miljoen gulden verdeeld naar reden van een ton per jaar, dus over een periode van 5 jaar. Ik geloof toch wel, dat de heer Werleman wel zal beseffen, dat met de helft van het totale bedrag toch wel werken tot stand gekomen zijn, die bevorderlijk waren voor de sport. Men heeft op het ogenblik zekere misverstanden in de sportwereld en ik geloof dat deze misverstanden moeten worden bekeken als misverstanden op particulier terrein. Alhoewel ik tenminste zeker een voorstander van ben, dat, wanneer het mocht blijken dat de gelden, die hier voor subsidie voor sport in het algemeen goedgekeurd worden, door de Raad niet worden besteed voor bepaalde doeleinden, er drastische maatregelen genomen zullen worden door het Bestuurscollege.

De heer Werleman had het verder over verzorging van het gebit of prothese van on- en minvermogenden, samengekoppeld met het voorstel voor een tweede tandarts in Overheidsdienst. Dit is zuiver een kwestie van de beschikbare financien, die echter hiervoor op het ogenblik niet beschikbaar zijn.

De heer Werleman vroeg hoe het staat met de oprichting van een eigen apotheek van de Overheid. Ongeveer een jaar of vier geleden werd dit voorstel reeds naar voren gebracht in de Raad; om de een of andere verantwoorde reden is het niet gerealiseerd. Ik geloof toch, gezien het feit, dat meerdere Raadsleden dit naar voren gebracht hebben, het de nodige aandacht van het Bestuurscollege dient te hebben en dat de bestudering van de mogelijkheid voor het instellen van een Gouvernements apotheek ter hand genomen dient te worden, maar dan uitsluitend, zoals de heer Finck het naar voren heeft ge-

bracht, ten behoeve van de Gouvernements-patiënten.

De heer Marcial de Cuba beweerde, dat de kwestie van een openbare bibliotheek te Savaneta dringend is. Hij zegt tevens, dat hier sprake zou zijn van een particuliere bibliotheek onder leiding van de pastoor van Savaneta. Hij heeft het idee geopperd om hiervoor of nieuwe boeken te geven of fl.1000.-- er voor uit te trekken. Ik geloof toch wel,dat het Bestuurscollege zal zorgen, dat indien er een particuliere bibliotheek is, de nodige boeken gehaald kunnen worden uit de openbare leeszaal, die dan te Savaneta ter beschikking gesteld kunnen worden.

Het geld voor een nieuwe omheining voor de Don Bosco school te San Nicolaas heeft de aandacht van het Bestuurscollege. Ik zal haast zeggen dat het op kort termijn komt, wanneer de financien dit veroorloven.

De heer Flemming had ook het voorstel voor een Gouvernements apotheek bij de Gezondheidsdienst naar voren gebracht. Ik geloof, dat door mijn eerder gegeven antwoord, dit tot zijn genoegen toegelicht werd.
Verder bracht de heer Flemming naar voren de kwestie (ik zou haast zeggen de oude kwestie) van waterkoelers op de scholen. Ik geloof toch wel dat het voorstel van de heer Flemming om tot aankoop over te gaan van tweede hands bij de Lago, moeilijk te bewerkstelligen zal zijn. Ik geloof niet, dat de Lago zoveel tweede handse waterkoelers zal hebben. Maar het gaat hier in principe niet om het onderhoud, die blijft uiteraard hetzelfde of misschien heel wat meer. We hebben begrip voor dit standpunt, Mijnheer de Voorzitter, alhoewel zoals eerder gezegd de kosten op het ogenblik veels te hoog liggen voor onze financiele positie. Wel zou ik de toezegging willen geven, dat de mogelijkheid om fris water voor de leerlingen beschikbaar te stellen, bestudeerd zal worden.

De heer Britten bracht naar voren de kwestie van het aanstellen van sociale werksters voor de scholen.
Het is me tot nu toe niet duidelijk wat de taak zou zijn van zo'n sociale werkster. Dus moet ik de heer Britten verzoeken dit verder toe te lichten, zodat wij het nodige antwoord hierop kunnen voorbereiden.

Verder wenst de heer Finck de resultaten van de E.E.G.-besprekingen te weten, dit ten aanzien van de scholenbouw. Ik mag zeggen, dat de resultaten ons inziens gunstig zijn, doch daarvoor dient de aansluiting bij de E.E.G. plaats te vinden. Ik geloof wel, dat de financiele steun dan tot stand zal komen.
De benoeming van een waarnemend hoofd aan een school van San Nicolaas werd gedaan ingevolge het bepaalde in artikel 5 47a van de Onderwijsverordening 1935 en dit geschiedt door het Bestuurscollege in overleg met de Inspecteur van het onderwijs. Er bestaat geen voorschrift, dat de betrokken onderwijzers moeten worden gehoord. Alhoewel ik toch wel begrip heb van het standpunt van de heer Finck, is het mijn plicht hem erop attent te maken, dat de andere waarnemende hoofden, zoals ik werd ingelicht, in het verleden ook niet herbenoemd waren en dit is de eerste keer dat hieromtrent een vraag werd gesteld aan het Bestuurscollege.
De heer Finck had het verder over de plaatsing van meerdere specialisten. Ik geloof,echter, dat er op het ogenblik geen een aanvrage is voor toelating van specialisten op het eiland.

Hij brengt onder andere naar voren de hoge tarieven van de plaatselijke artsen en vroeg of ze monopolie hebben. Zolang er echter opgegeven wordt, dat er maar één geval is waarin door een specialist een te hoge honorarium berekend zou zijn, kan niet verwacht worden, dat er een enquete ingesteld wordt of er misschien meer gevallen geweest zouden zijn.

Met klachten hierover en over dergelijke zaken kan men altijd bij de Gezondheidsdienst terecht en desnoods bij het Bestuurscollege; dan kan een en ander worden uitgezocht. De tarieven die door de psychiater in rekening worden gebracht zijn in overeenstemming met die in Nederland en zijn opgesteld in overleg met de psychiater op Curacao. De speciale opleiding, die Dr.Lakke in New York volgde behoort nergens ter wereld tot de normale opleiding van een neoroloog. Het neorologisch gedeelte van het werk van dokter Lakke werd waargenomen door de chirurg Dr. Hage, die tijdens zijn opleiding veel meer dan de meeste chirurgen in aanraking is gekomen met neorologische gevallen. Het psychiatrisch gedeelte werd in opdracht van het Bestuurscollege zoveel mogelijk opgevangen door de district-artsen. De kosten van de cursus van Dr. Lakke kwamen voor rekening van het eilandgebied. Hier staat tegenover, dat het zeer kostbaar apparaat voor rekening van het San Pedro hospitaal zal komen, terwijl Dr.Lakke zelf een groot deel van de kosten bijdroeg, zoals cursusgeld, boeken etc., afgezien van het gemis van inkomsten uit zijn particuliere praktijk. Het medisch tuchtcollege wordt benoemd door de Gouverneur. Hoofd Gezondheidsdienst, m.i. als vertegenwoordiger van de Inspectie van Volksgezondheid werd aangevraagd de voordracht te doen van naar z.i. in aanmerking komende artsen op Aruba, wegens de vacature ontstaan door het vertrek van Dr. Nidek. In het algemeen is het de bedoeling, dat indien er conflicten zijn op Curacao, het Arubaanse lid dan zitting heeft in het college en omgekeerd. De situatie zoals geschetst door de heer Finck, zal dus hopelijk niet voorkomen.

Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, zijn er niet meer patiënten, die in aanmerking komen voor verwijzing naar de huidarts dan vroeger. Er zijn echter verschillende redenen, waarom thans meer patiënten verwezen worden. In de eerste plaats is het aantal on- en minvermogenden toegenomen, dan is het aantal geslachtszieken blijkbaar stijgend. Tenslotte is de controle en behandeling van zekere patiënten veel intensiever. Hierin is een grote achterstand door het vertrek van de toenmalige huidarts. Aruba is geen lepra-eiland, integendeel. De maatregelen, die genomen werden door de Gezondheidsdienst zijn dan ook om dit te vermijden. Het enige, wat ik de heer Finck wel moet toegeven is dat er meer tact gebruikt had kunnen worden bij het oproepen van deze vergaderingen.
Maar het is in het laatste jaar of half jaar gebleken, dat er belangrijk meer lepra-patiënten zijn dan bekend was. Aangezien deze patiënten niet meer bang hoeven te zijn dat ze direkt opgesloten worden in "Zaquito" ('s Lands Leprozen-instituut) komen zij uit zichzelf voor de behandeling. Omdat er meer zijn en om de onbekende patiënten op te sporen voordat zij ernstige gevolgen van een ziekte krijgen, werd het woord campagne gebruikt. De verplichting tot deelname aan de cursus voor eilands-geneeskundigen berust enerzijds op een P.B. van 1918, dat onder meer zegt: "zij verrichten voorts onderzoekingen en belasten zich met de werkzaamheden die hen door de door het Bestuurscollege aangewezen geneeskundige, in casu Hoofd Gezondheidsdienst worden opgedragen.

De heer Dominico Croes vroeg of de afgestudeerde M.T.S.-ers geen plaatsingsmogelijkheid krijgen bij eilandelijke diensten. Het is het Bestuurscollege niet anders bekend, dan dat alle eilandsbursalen, die afgestudeerd zijn als M.T.S.-ers, geplaatst zijn bij eilandsdienst.

De heer Croes vroeg hoe het staat met de achterstand van de huren.
De achterstand per 31 oktober 1963 bedraagt fl.84.600, wat ongeveer gelijk staat met een achterstand van vijf en een halve maand per woning.
De heer Croes heeft naar voren gebracht, dat de oude katholieke kerk te Savaneta, die indertijd voor eenvoudig vakonderwijs gebruikt zou worden, overgedragen werd aan de Overheid. Zover ik heb kunnen nagaan, heeft de overdracht nooit plaats gevonden, alhoewel er besprekingen gaande waren om tot

dit doel te komen. Verder vroeg de heer Figaroa hoe het staat met de bevordering van de woningbouw in Santa Cruz en Noord, in verband met verkavelingsplannen van domeingronden. Graag ziet het Bestuurscollege ook dat in de toekomst hier de nodige aandacht aan geschonken wordt en het Bestuurscollege zal dan ook het voorstel van de heer Figaroa verder bekijken.
Ook vroeg de heer Figaroa waarom de gehuwde onderwijzeressen (gehuwd met ambtenaren dan) geen volledig duurtetoeslag krijgen en of dit niet geregeld kan worden.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Figaroa zeggen, dat het hier precies eender gaat als op Curacao en ik geloof dat dit een scheve verhouding zou scheppen voor het onderwijzend personeel in de Nederlandse Antillen, indien er een eventuele verandering zou komen.
Verder stelde de heer Figaroa, dat de schoolarts geen bevoegdheid heeft om recepten voor te schrijven.
Ik geloof toch wel, voor zover dat mij bekend is, dat de schoolarts wel degelijk bevoegd is binnen de wet, maar dat hij geen medische behandeling ter hand neemt. Mogelijkheden voor eenvoudige behandelingen heeft de aandacht van het Bestuurscollege. De tandheelkundige behandeling op de scholen, geschiedt dit wel regelmatig en wat voor regeling bestaat er? vroeg de heer Figaroa.
Mijnheer de Voorzitter, ik zou kunnen constateren, dat de eerste drie klassen van alle scholen thans door de schooltandheelkundige dienst behandeld worden.
De heer Figaroa uitte de wens voor een M.U.L.O.-C voor de handelswetenschappen. Ik zou moeten zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat in feite de landswetgeving hierin eigenlijk niet het nodige initiatief heeft genomen en zoals op het ogenblik te zien, menen wij te moeten zeggen dat er geen positieve bijdrage zal zijn in de zeer nodige behoefte van andere soorten bij het Onderwijs.

De heer Max Croes vroeg of het onderwijs wel voldoet bij onze geografische ligging en hoe dit zich aanpast bij het onderwijsarbeidsproces. De heer Croes zei, dat hij terecht zelf het antwoord niet heeft, alhoewel ik toch wel geloof dat hij enige tijd besteed heeft aan deze vraag dus ik geloof niet, dat de heer Croes verwacht, dat hierop op korte termijn een antwoord zou kunnen komen.

Verder vraagt de heer Eman, of de huurkoop van de volkswoningen enige vooruitgang gevonden heeft en of de voorwaarden niet te ongunstig zijn voor de kopers.
Ik zou de heer Eman willen zeggen, dat tot nu toe ongeveer 15 aanvragen binnen gekomen zijn voor aankoop van een volkswoning en er hoort ook bijgezegd te worden, dat sinds kort bepaalde wijzigingen aangebracht zijn in de voorwaarden voor huurkoop van volkswoningen ten gunste van de kopers.
Verder zegt de heer Eman dat het onderwijsrapport ter inzage van de Raad wenselijk is. Ik meen, dat de heer Eman het had over het rapport van 1959, dat indertijd aan de Raad werd aangeboden.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Erasmus had enkele vragen gesteld in de Landstaal, ik wens dan ook, met Uw goedvinden, over te gaan tot het beantwoorden van die vragen in de landstaal.
Señor Presidente, un di e promer asuntonan cu seguramente mi ta contento cu señor Erasmus a bin cu ne ta e plaga di djaka na Zeewijk. Esaki ta un estorbo cu ta pidi atencion inmediato. Mi por sigura señor Erasmus cu e lo tin atencion inmediato den instancianan concerni, pa e cos aki worde elimina.

E situacion medico en relacion cu e reparto di e districtonan Señor Erasmus a trece dilanti como un problema den e tratamento di e patientnan. Sinembargo nos lo laga check con leeuw esaki tin influencia riba e tratamento. E libertad di e trato di patientnan i di otro banda e libertad di e patientnan pa escohe un of otro medico ta dificil pa patientnan di gobierno bou circumstancianan normal, siendo cu ta dificil anto pa por rectifica esaki pa nos pone cierto patientnan cu libertad pa escoge nan medico y vis a versa, pasobra bou circumstancianan normal e patientnan di gobierno por haci e trabounan di un of otro dokter mucho mas pisa cu otronan den otro districtonan cu sigur ta worde paga mas of menos cu e mesun salario. E caso di e defunto cu segun Señor Erasmus ta causá door di negligencia di dokter, mi ta kere ta pertenece mas bien na atencion di Ministerio di Justicia, cual ta e instancia cu por tuma paso caminda morto ta worde causá door di negligencia.
Señor Erasmus mas leeuw ta pidi un M.U.L.O.-school pa Paradera ora nos haya e placa for di E.E.G. y mescos mi ta supone pa Ayo. Na e momento ey lo e tin completo atencion di Bestuurscollege. Mi ta kere Señor Presidente cu esaki mi ta termina cu mi respuestonan di e promer ronde. Masha danki.

De Voorzitter schorste hierbij de openbare vergadering voor een half uur.

De Voorzitter heropent de openbare vergadering van de Eilandsraad en gaat over naar de 2e ronde van de Algemne beschouwingen van de hoofdbegroting 1964.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats wil ik het Bestuurscollege bedanken voor de toezeggingen die zij gedaan heeft in verband met de verschillende punten die ik heden naar voren heb gebracht. Echter heb ik geen antwoord ontvangen in verband met de werkverschaffing. Ik heb naar voren gebracht, dat de werkverschaffing San Nicolaas in de steek heeft gelaten gedurende de laatste zes maanden, welk feit de verslechtering van de wegen in de hand heeft gewerkt. Ik heb ook daarbij gezegd, dat ik hoopte, dat dit in de toekomst niet meer zal geschieden, want bij de oorspronkelijke opzet van de werkverschaffing was het de bedoeling, dat de ploegen van een bepaalde woningwijk in die bepaalde woonwijk tewerkgesteld zal worden.
Tussen twee haakjes, Mijnheer de Voorzitter, ik heb kunnen merken, dat de overkant vandaag wat we noemen, een loyale oppositie heeft gevoerd. Ik hoop, dat dit in de toekomst zo zal blijven doorgaan voor het algemeen welzijn van Aruba.
De heer Tromp heeft gezegd, dat er een half miljoen opgebracht is ter bestrijding van de werkeloosheid en die half miljoen is voor de werkverschaffing. Mijnheer de Voorzitter, als mijn geheugen mij niet in de steek laat, dan werd voor het dienstjaar 1963 1 miljoen, niet een half miljoen beschikbaar gesteld; in 1961 ook 1 miljoen, in 1962 bijna 1 miljoen en in 1963, voor het dienstjaar 1964, een half miljoen. Zo is dat steeds gedurende de laatste jaren op de begroting opgebracht. Ook heeft de heer Tromp gezegd t.a.v. de projecten die uitgevoerd zullen worden in 1964, dat het moeilijk is voor hem te schatten hoeveel werkelozen bij deze projecten betrokken zullen worden. Ik verzoek het Bestuurscollege nogmaals om na te gaan, al is het niet vandaag, en een toezegging te doen om in de naaste toekomst de Eilandsraad deze gegevens te verstrekken, zodat wij in staat zullen kunnen zijn om te beoordelen als wij initiatief-voorstellen moeten nemen vanuit de Raad zelf om de werkeloosheid enigszins te bestrijden.

Mijnheer de Voorzitter, ook heb ik niet gehoord, wat gedaan wordt of wat gedaan werd in verband met het sturen van arbeidskrachten naar Nederland. Ik heb het duidelijk naar voren gebracht dat er in Nederland duizenden

Spanjaarden en Italianen aan het werk zijn en ik vroeg mij daarom af waarom er geen pogingen worden gedaan om te bewerkstelligen, dat werkkrachten, die daarvoor in aanmerking komen op Aruba, in Nederland geplaatst kunnen worden.
Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij, maar het antwoord van de Gedeputeerde van de Telefoondienst bevredigt mij helemaal niet. Om zijn geheugen even op te frissen, zal ik herhalen wat ik gezegd heb. Ik heb het niet gehad over een algemene loonsverhoging. Ik heb gesproken over een herziening, Mijnheer de Voorzitter, een herziening dus van een loonschaal, dat is iets helemaal aparts. Mij kan niemand wijs maken dat een herziening van de huidige loonschalen iets te maken heeft met een algemene verhoging. Dat bestaat niet, Mijnheer de Voorzitter, ik heb jaren gewerkt met loonschalen bij de Lago en elders, en ik weet waarover ik praat. Het houdt helemaal geen verband met elkaar. Een herziening van loonschalen en herwaardering van de werkzaamheden die thans uitgevoerd worden bij de Telefoondienst zijn twee geheel verschillende dingen en men kan niet zomaar zeggen, dat het algemeen beleid niet toelaat om tot verhoging over te gaan. Ik heb niet gesproken over verhoging van lonen. Ik heb gesproken over herziening van de loonschalen van de monteurs en anderen werkzaam bij de Telefoondienst, omdat de werkzaamheden daar zijn toegenomen en dat kan niemand tegenspreken.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb uitdrukkelijk naar voren gebracht, dat er in 1953 1200 telefoontoestellen waren. Nu zijn er over de 3000. Ik wil dus een duidelijk antwoord hebben, een meer reëel antwoord, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, U heeft me zelf beantwoord op mijn verzoek voor een compensatie voor de stijgende kosten van levensonderhoud.Ik ben het eens met U, dat wij hier een voorzichtige loonpolitiek moeten voeren. Maar ik ben het niet eens met U, wanneer U zegt, dat wij deze mensen niet moeten compenseren voor de stijgende kosten van levensonderhoud. Men kan deze stijgende kosten van levensonderhoud op een andere manier compenseren, Mijnheer de Voorzitter, het hoeft helemaal niet in een loonsverhoging verwerkt te worden. Het kan ook in een lump-sum uitbetaald worden. Een feit is het, Mijnheer de Voorzitter, dat de kosten van levensonderhoud zijn gestegen tot 106.5 en dat wil zeggen, dat deze arme arbeiders, de kleine man dan, reeds lange tijd, eigenlijk recht hebben op de uitkering van de Overheid. Ik denk, dat het dus meer dan billijk is, dat het Bestuurscollege alles in het werk stelt om deze onbillijkheden weer recht te trekken.
En het kan geschieden zonder loonsverhoging, het kan geschieden in de vorm van een eenmalige uitkering. Want niets belemmert het Bestuurscollege om dit uit te voeren. Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het probleem ten aanzien van bescherming van de bodem, ben ik ook met een kluitje in het riet gestuurd. Mijnheer de Voorzitter, het antwoord bevredigt mij niet. Ik vraag me af hoe met het aanleggen van contour-dammetjes op een grote hoogte, waar op zeespiegelhoogte geen dammen zijn aangelegd, men in werkelijkheid een plan kan uitvoeren in verband met herbebossing, wanneer men allereerst niet overgaat tot dammen-aanleg beneden op zeespiegelhoogte om de bodem te beschermen. Mijnheer de Voorzitter, op die berg heeft er reeds erosie plaats gevonden. Ik hoop dat de boompjes die daar geplant zijn in een paar jaren groot zullen zijn, maar ik denk niet, dat die boompjes het zover zullen brengen. Ik doe nogmaals een beroep op het Bestuurscollege om het rapport van de professoren Dr. Ir. Goedriaan en Ir. Dresden na te lezen en over te nemen wat deze twee professoren naar voren hebben gebracht ter bescherming van de bodem. Ik zeg het weer, dat pas wanneer men over is gegaan tot bescherming van de bodem en daardoor de waterspiegel meer naar boven wordt gebracht, herbebossing in werkelijk-

heid plaats kan vinden op grote schaal (wanneer de middelen het toelaten). Dan pas kunnen we spreken van een reële herbebossing. In verband hiermede zou ik ook het Bestuurscollege in overweging willen geven om informaties in te winnen om te zien of de eucalyptus niet gebruikt kunnen worden om de herbebossing politiek uit te voeren. De eucalyptusbomen kunnen hier groeien. Er zijn eucalyptusbomen op het eiland, Mijnheer de Voorzitter, en ik heb jonge eucalyptusbomen thuis. Die kunnen dus groeien op het eiland en dat zijn de aangewezen bomen om in het herbebossingsplan te gebruiken.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook gesproken o.a. over het weghalen van stenen en zand en het omhakken van bomen. Over het omhakken van bomen heb ik niets van U gehoord. Maar het Bestuurscollege heeft mij geantwoord, dat Domeinbeheer hierin de nodige stappen heeft genomen. Maar ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, hoe en wie dit doet? Als ik het goed heb zijn de oude boswachters, die alle kleine hoekjes op Aruba kennen naar huis gestuurd, dan wel naar huis gestuurd zullen worden per 1 januari. Wie gaat nou het wegnemen van zand en stenen controleren? Wordt het misschien door spookjes gedaan, door "spiritos"? Ik ben dankbaar, Mijnheer de Voorzitter, voor de toezegging van het Bestuurscollege dat de wegen na de regentijd (en na goedkeuring van de begroting) gerepareerd zullen worden. Nou hoop ik, dat het ook geschied, Mijnheer de Voorzitter.

Plantsoentjes op San Nicolaas zullen ook komen als de middelen er voor zijn, werd er gezegd. Mijnheer de Voorzitter, wat betreft een molen voor de put te Seroe Preto en een betonnen bak voor de omwoners voor de tuinbouw is er een tegenstrijdige verklaring. Het is tussen Gedeputeerde Tromp en Gedeputeerde Falconi. Misschien willen deze twee heren een beetje overleg plegen en mij dan weer in de tweede ronde beantwoorden, want de heer Tromp heeft gezegd, dat hij zeer sympathiek tegenover stond, hij zal het in overweging nemen en te zijner tijd zien, dat dit uitgevoerd kan worden. De heer Falconi, daarentegen, zei dat de mensen er geen gebruik van maken. Het is niet nodig om het te doen en hij stond niet zo erg sympathiek tegenover mijn voorstel.

Ten aanzien van de Elmar ben ik zeer blij, om te vernemen dat het Bestuurscollege bereid is om met de Elmar overleg te plegen en ik doe een beroep op het Bestuurscollege special om te bewerkstelligen, dat het kaartsysteem weer in het leven wordt geroepen, want het is zeer belangrijk. Het is een contrôle middel voor de bevolking. Ik weet het niet, maar we betalen tegenwoordig hogere prijzen. Ik betaal ± f. 36,= per maand, soms meer.

Over de 40-urige werkweek heeft U gezegd dat dit probleem niet alleen staat. Ik heb alleen maar gezegd, dat ik het Bestuurscollege zou willen voorstellen om na te gaan en te bestuderen en te zijner tijd met een voorstel komen, dat voor de Overheidsdiensten een 40-urige werkweek in het leven geroepen kan worden. Ik denk dat dit wel kan, ik weet dat een 40-urige werkweek de "lay-off" bij de Lago zal remmen en hier bedoel ik niet de dagarbeiders, die dus overdag werken, want het werk dat vandaag niet wordt gedaan, wordt morgen wel uitgevoerd. Maar bij de shift-werkers kan dat niet en daarom moeten zij wel meer mensen inschakelen om de shift dan te regelen. Zo,het zal voor een paar jaren min of meer remmend werken op het "lay-off" programma van de Lago. Want, Mijnheer de Voorzitter, de Lago zal doorgaan met haar "lay-off" programma. En het is niet zoals men beweert door het verhogen van de belasting enz. Men heeft dat al lang voorspeld in verband met de automatisering. Dat gebeurt niet alleen bij de Lago, het gebeurt overal ter wereld. Wil men in business blijven, dan moet men overgaan tot automatisering.
Dat is een kwestie van leven en dood. En ik weet van bevoegde zijde, dat de Regering de 40-urige werkweek bij de Lago niet zal tegen werken.

Ik ben blij te vernemen, Mijnheer de Voorzitter, dat er een publieke telefoon zal komen in de buurt van Macuarima. Dat is tenminste een geluid dat mij bevredigt. Wat betreft het gratis ploegen, Mijnheer de Voorzitter, weet ik wel dat reeds een zeer gering bedrag in rekening wordt gebracht, maar wat ik vraag is om geen bedrag in rekening te brengen, dus helemaal gratis om de landbouw te bevorderen. En in verband hiermede heb ik hier telkens weer in deze Raad naar voren gebracht om het watertarief te verlagen, zodat de tuinbouw gestimuleerd wordt. Want er zijn zoveel werkelozen, er zijn zoveel mensen met pensioen. Men kan zien hoe de maïshi in de cunucu opkomt nu met het beetje regen, dat is gevallen, waren wij gezegend met elke dag wat regen, dan hadden wij niet met zoveel problemen te kampen, Mijnheer de Voorzitter. Die 1/3 wil ik helemaal weg zien, ter bevordering van de landbouw.

Ik ben blij te horen, dat de voorschotten voor veeteelt op een zeer royale en gunstige wijze worden gegeven.
De heer, Gedeputeerde Falconi had het over mond- en klauwzeer. Hebben de geiten en schapen ook mond- en klauwzeer? Ten aanzien van de visserij, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Falconi mij nonchalant verwezen naar het Tienjarenplan. Maar die heb ik ook gelezen, ik weet wat er in staat over visserij. Maar ik wil iets positiefs, meer activiteit zien. Want hoe dan is deze visserij opgenomen in de eerste fase van dit Tienjarenplan? Kan het Bestuurscollege mij daarop beantwoorden? Is het opgenomen? Of is het op de lange baan geschoven?
U verwijst mij naar het Tienjarenplan, dat heb ik ook gelezen, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb een meer positief antwoord verwacht.
Ten aanzien van het ophalen van huisvuil te Santa Cruz heeft de Gedeputeerde mij geantwoord, dat er niet voldoende trucks aanwezig zijn en dat er geen middelen aanwezig zijn om deze trucks aan te schaffen. Mijnheer de Voorzitter, telkenjare worden er zoveel reserves gekweekt om zwaar meteriaal aan te schaffen. Ik vraag me af: zijn er geen middelen door deze afschrijving los gekomen, om ten minste een truck aan te schaffen, zodat in deze dicht bewoonde woonwijken ook het huisvuil opgehaald kan worden? Het is iets billijks, Mijnheer de Voorzitter, en ik hoop, dat het Bestuurscollege ertoe over zal gaan om alsnog een vuilnistruck te bestellen, zodat de verschillende buurten verzorgd kunnen worden, zodat huisvuil in die buurten wordt opgehaald.

Señor Presidente, awor mi ta bai over na papiamento ariba e systema di educacion como esaki a wordo papia den e idioma aki. Mi ta masha contento di a tende for di Diputado di Educacion tocante e problema cu mi a trece padilante, esta e percentahe halto di e hobennan, di e alumnonan cu ta keda sinta. Y mi ta contento tambe cu Bestuurscollege ta hasi tur su posibel pa trece un mejoracion den e asunto aki, especialmente usando papiamento hunto cu hulandes.

Tocante voorlichting di M.U.L.O.-A y B. tambe mi a wordo informa cu e ta wordo hasi, pero solamente mi ta pidi pa e wordo intensiva.
Loque mi no a haya un contesta riba dje, Señor Presidente, ta cu mi a hasi un sugerencia si ta posibel pa un comision wordo numbra pa studia e necesidad cu Aruba ta aden actualmente pa guia e educacion den e direccion necesario. Es decir podise cu e direccion di educacion technico ta mas importante cu educacion di M.U.L.O.-A. Mi no sabi, Señor Presidente, pero ta un sugerencia numa mi ta hasi pa esaki wordo investiga. Profundamente, si ta posibel y cu un comision wordo numbra.

En conneccion cu e 5000 florin cu mi a sugeri pa duna Aruba Commercial School, Señor Presidente, lo mi bin mas despues riba esaki na tratamento segun artículo.

Tocante Jeugd Centrum Tankileendert mi ta masha contento di tende cu tur oos ta wordo hasi, cu Bestuurscollege a tuma e initiativa pa trece paz y tranquilidad entre Juliana Stichting y Jeugd Centrum Tankileendert, asina cu Cesar por haya loque ta pertenece na Cesar y pa no bin bobol.
Mi ta spera cu esaki lo tuma luga mas pronto posibel. Señor Presidente, no tuma mi na malo den promer ronde mi a laga un punta chiquito afó, e no ta hopi. Mi kier a pidi tambe un cementbruggetje pa Tamarijn 16. Mi ta spera tambe cu esaki lo wordo hasi. Y cu esaki mi ta termina muy corto e segundo rondo. Masha danki.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats moet ik bedanken voor de verschillende antwoorden, die U hebt gegeven op de door mij gestelde vragen en problemen. Wat betreft de vreemde arbeidskrachten die van de Lago zijn afgevloeid en weer naar huis zijn gegaan en later terug zijn gekomen, hebt U gezegd dat er slechts twee gevallen waren. Ik hoop, dat het inderdaad ook deze twee gevallen waren en dat er niet meer van deze personen zijn die niet weggegaan zijn, maar die direkt na lay-off hier gebleven zijn. En ik vind de bepaling van twee jaartoelating, die is vastgesteld ook een goede maatregel ter bescherming van onze eigen mensen, die straks daar kunnen werken. Iets anders is, Mijnheer de Voorzitter, dat deze mensen die lay-off hebben gekregen bij de Lago wel vertrouwd zijn met de werkzaamheden als operators en zo maar zij zijn heus niet bekend met de bediening van de nieuwe fabrieken. Voor de bediening van die chemische fabrieken hebben ook zij een opleiding nodig en ik meen dan ook, dat er ook andere jongere krachten hier op Aruba zijn die vroeger bij de Lago hebben gewerkt en die ook kennis van zaken en begrip hebben en die ook met de bediening van tenminste enkele onderdelen van deze fabrieken bekend zijn en die ook na een training zeer goed geschikt zouden zijn.

Wat betreft de monopolie van de gasmaatschappij, Mijnheer de Voorzitter, ben ik het met U eens dat hetgeen "de jure" monopolie, maar een "de facto" monopolie is. Maar de wet kan dit ook onderscheppen door dit zo te regelen, dat deze bedrijven dan die een feitelijke monopolistische positie hebben, er ook ondervallen. Ik denk dat het U ook bekend is dat deze maatschappij van de Lago exclusief de rechten heeft om hier op Aruba gas te verkopen en niemand anders, dus die heeft wel degelijk een feitelijke monopolistische positie.

Mijnheer de Voorzitter, de heer, Gedeputeerde Tromp heeft verschillende vragen en punten, die ik naar voren heb gebracht beantwoord. Ik wil ten aanzien van de fosfaatontginning nog deze vraag stellen, namelijk, of er geen opstakels zijn in die weg voor het gebruik van de fosfaat hier op Aruba, dus of de obstakels zijn weggewerkt. Ik weet niet of hij dieper wil ingaan op deze vraag, maar als hij zegt dat de obstakels zijn opgeheven, dan vind ik dat voldoende.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil wel erop dringen, dat men deze fosfaatfabriek en de fosfaatontginning met zoveel mogelijke voortvarendheid probeert naar voren te brengen bij de Nederlandse Regering, want dit bedrijf is arbeidsintensief, het komt ons goedkoop uit in deze zin, dat wij daarmee ongeveer 400 à 500 mensen aan het werk kunnen helpen, terwijl wij maar weinig hebben te investeren. Als men dit vergelijkt bijvoorbeeld met de half miljoen, die wij moeten investeren voor drie honderd man van de Werkverschaffing dan komt dit heel wat voordeliger uit.

Wat betreft de coöperatie van de aloë-cultuur heb ik gehoord dat er reeds een particulier mee bezig is en van Gedeputeerde Falconi heb ik gehoord dat het Bestuurscollege de nodige aandacht hieraan zal besteden.

Ik hoop, dat men in deze ook met de nodige voortvarendheid zal werken. Ten aanzien van het voorstel van mij om het met de Lands Regering op te nemen dat verschillende verbeteringen worden aangebracht in de bestaande inkomsten-belastingregeling;enkele bepalingen die naar mijn mening onjuist en onredelijk zijn, verwijst de Gedeputeerde mij naar de Staten. Mijnheer de Voorzitter, in deze zaal hebben verschillende leden het Bestuurscollege gevraagd om een en ander met de Regering op te nemen en het werd toegezegd. Ik zie niet in waarom dit ook niet toegezegd kan worden. Het Bestuurscollege vergadert regelmatig met de Regering, dus men zou dit terloops naar voren kunnen brengen en ik denk dat dit wel noodzakkelijk is vanwege de volgens mij zeer onbillijke bepalingen in de inkomsten-belasting-regeling. Ik ben ook blij voor de toezegging, dat wij de huurovereenkomst tussen de Aruven en de maatschappij, die het Aruba Caribbean Hotel exploteert kunnen inzien, dat we straks inzage kunnen krijgen van deze stukken.

Omtrent de eerste fase van het meerjarenplan zullen wij later inlichtingen krijgen, werd er gezegd. Ik hoop ook dat dit te zijner tijd aan de Raad zal worden doorgegeven. En wat betreft de watertarieven, Mijnheer de Voorzitter, is mij gezegd dat de kostprijs f. 1,-- is.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil even vragen: is dit met inbegrip van of zonder distributiekosten, afschrijvingen en rentekosten? Dus alleen maar bedrijfseconomisch?
Verder wil ik vaststellen dat de bevolking wel f. 1,40 betaalt per ton. Een kleine groep f.1,20 en sommige bedrijven f. 1,-- en de industrieën betalen ongeveer ook f. 1,-- of iets over de f. 1,--. Ik vraag me dus af waaraan dan de verliezen van het Waterbedrijf wel te wijten zijn? Als alles bedrijfseconomisch verantwoord is en de prijzen vastgesteld zijn, waaraan zijn de verliezen dan te wijten?

Mijnheer de Voorzitter, Gedeputeerde Falconi heeft mij nader toegelicht omtrent het aanleg telefoons te Boton, Calabas, Seroe Blanco, die zijn nog niet aangelegd, maar die spoedig zullen worden aangelegd, omdat er een verlate materiaal levering heeft plaats gevonden. Het Bestuurscollege heeft in het verleden ook toegezegd om te Sabana Grandi een publieke telefoon te plaatsen. Dat is toegezegd, maar ik weet niet of dat ook hierbij inbegrepen is. En dan zegt de Gedeputeerde Falconi, dat markten en hallen te Santa Cruz niet verantwoord zijn, omdat deze niet rendabel zijn. Die van Oranjestad en van San Nicolaas werken reeds met een verlies.

Mijnheer de Voorzitter, dat weten wij allemaal. De inkomsten van deze hallen zijn niet zodanig dat deze rendabel kunnen zijn. Maar ik denk wel, dat dit voor Santa Cruz wel een faciliteit is, dat zeer toe te juichen is. Ofschoon het niet winstgevend zal zijn, Mijnheer de Voorzitter, zie ik geen reden om ze niet te bouwen.

Ten aanzien van de landbouwplannen en een coöperatieve aloë-cultuur heeft Gedeputeerde Falconi gezegd, dat die plannen de aandacht zullen hebben van het Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, deze term, "de aandacht hebben" schijnt wel heel dikwijls gebruikt te worden, maar ik wil graag iets meer dan aandacht hebben, men moet toch iets doen; zoals de heer Geerman zei: Met "aandacht" komt men niet ver, men moet iets doen en ik denk dat we in dit geval graag willen zien, dat men deze aandacht in daden omzet. Mijnheer de Voorzitter, dan heeft Gedeputeerde de Cuba de verschillende zandwegen en andere wegen opgesomd, die door verschillende leden hier in deze Raad naar voren zijn gebracht, die verbeteringen hoeven. Ik hoop, dat te zijner tijd ook de wegen die ik genoemd heb een beurt zullen krijgen voor verbetering.

Eigenlijk is het wel nodig volgens mij, zelfs wenselijk, dat men met een wegenplan komt, zodat de wegenverbetering systematisch kan geschieden. Nu gaat het volgens een plak en veeg-syteem: hier komt er een weggetje bij en daar weer een kleine weg en die worden soms aangelegd, waar er geen enkele aanvrage was. Dat is op Noord gebeurd. Er is daar namelijk een weggetje aangelegd voor een persoon en die kwam helemaal niet op de begroting voor. Mijnheer de Voorzitter, we komen zo niet ver . Ik denk dat het beter is, dat men met een wegenplan komt bij de Raad en dat men aan de hand daarvan een en ander vaststelt, dan weet men: dat het over zoveel jaren klaar komt. Wat betreft een goekopere, doch degelijke wijze van aanleggen van wegen heeft de Gedeputeerde mij geantwoord dat de methode dat men nu toepast de beste, goedkoopste is in ieder geval.

Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan, dat het systeem wel arbeidsintensief is, dus dat men vele mensen aan werk zou kunnen helpen, maar dat het, het goedkoopste systeem is dat meen ik te moeten betwijfelen. Ik wil nogmaals bij het Bestuurscollege aandringen om een grondig onderzoek te laten doen, maar betere en goedkopere systeem. Dit is niet om arbeiders naar huis te sturen, want als we een goedkopere systeem kunnen vinden, dan kunnen we veel besparen op wegenbouw en dan kunnen we dus meer wegen aanleggen. Dus in plaats van een km weg zullen we misschien anderhalve km weg kunnen aanleggen, dat bedoel ik. Ik ben blij om de toezegging van de Gedeputeerde, dat men meer aandacht zal schenken aan de aanleg van een natuurpark te Santa Cruz, nabij Shiribana. Ik heb reeds gezegd, dat dit door de ploegen van de Werkverschaffing kan worden gedaan en dat dit niet zoveel geld kost. Mijnheer de Voorzitter, deze mensen werken overal, zoals de heer Geerman reeds heeft gezegd.

De heer Eman heeft naar voren gebracht, dat ze heel wat werkzaamheden verrichten, die ook door de andere arbeiders van de D.O.W. thans worden verricht en die krijgen een andere beloning. In dit verband kan ik mij geheel aansluiten bij de heer Eman, die zegt dat deze mensen dan een betere compensatie moeten hebben. Indien zij hetzelfde werk verrichten als de mensen van de D.O.W. dan behoren zij ook iets meer te krijgen. Verder wil ik Gedeputeerde Oduber die mij geantwoord heeft dat het voorlopig voordeliger zal zijn om de gegadigden beurzen te geven voor de chemische studie in Nederland, dat er op het ogenblik geen behoefte bestaat om een chemische afdeling toe te voegen aan de U.T.S. Mijnheer de Voorzitter, als het voordeliger uitkomt dan volgen we dat systeem maar, want we weten, dat we krap zitten met de middelen bij het eilandgebied. En wat betreft de verpleegster, die niet in dienst werd genomen, terwijl later anderen wel zijn aangenomen, moet ik vaststellen dus, dat deze vacatures niet plotseling zijn ontstaan, men wist wel een tijdje tevoren, dat deze vacature zou komen. En inmiddels was de sollicitatiebrief wel binnen. Maar deze persoon had toen geen enkele reactie gekregen en had toen inmiddels al een baantje gekregen op Curacao en heeft dat dan ook geaccepteerd. Wat betreft de mededeling van de Gedeputeerde, dat de andere verpleegster reeds in 1960 had gesolliciteerd, vraag ik me af of die verpleegster toen wel reeds haar diploma heeft gehad.
Mijnheer de Voorzitter, ik ben toch van mening, dat iets hier niet helemaal in de haak was, dat er dus iets een beetje scheef was.

Mijnheer de Voorzitter, over het 5-jarenplan van de A.S.U. heb ik van de Gedeputeerde gehoord, dat het eerste plan eigenlijk 1 miljoen was. Ik heb dit nooit verder gehoord. Ik denk dat dit de eerste keer is, dat ik het hoor. Ik kan me wel herinneren dat toen de subsidie indertijd in deze Raad werd toegezegd, het de bedoeling was om verschillende sportcentra te bouwen.
En ik meen dat we reeds in deze Raad een bepaling hebben gesteld, dat men een bedrag van ongeveer, (ik weet niet precies hoeveel) 10 of 15.000 gulden zou reserveren voor de bouw van een sportcentrum te Santa Cruz in de toekomst.

Ik blijf erbij, Mijnheer de Voorzitter, dat men de A.S.U. vraagt om de nodige gelden beschikbaar te stellen, dat Santa Cruz straks een sportcentrum zal krijgen. Desnoods moeten wij ten spoedigste op de begroting zelf een bedrag hiervoor opnemen, maar dat zal ik wel straks doen bij een of ander suppletoire begroting in de toekomst.

Over het plan, dat ik naar voren heb gebracht voor een tandheelkundige verzorging speciaal van de minder draagkrachtigen, lijkt het mij dat deze Gedeputeerde weinig interesse toont voor deze tak van volksgezondheid. Mijnheer de Voorzitter, ik kan er niet genoeg de nadruk opleggen, dat dit iets voornaams is voor de bevolking, speciaal voor dat gedeelte van de bevolking, dat minder draagkrachtig is. In de toekomst zullen we zeker twee schooltandartsen nodig hebben. En ik denk, dat men met deze twee tandartsen wel tijd genoeg over zal hebben om deze behandeling van die mensen die minder draagkrachtig zijn ter hand te nemen en dat zij ook de beschikking kunnen krijgen over prothesen. Mijnheer de Voorzitter, dit is een onderdeel van de volksgezondheid, dat de volle aandacht van het Bestuurscollege verdient. Ik wil nogmaals erop aandringen, dat men de nodige aandacht hieraan besteedt.

Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik blij te merken, dat op mijn voorstel, dat ik reeds verschillende malen in deze Raad naar voren heb gebracht, namelijk het bouwen van een hulpkantoor te Santa Cruz, waar men waterrekeningen, belasting en zo kan betalen, dat dit ook de bijval gekregen heeft van de heer Finck. Ik ben de heer Finck zeer dankbaar voor deze steun en ook de heer Leonardo Croes, die zich in dezelfde geest heeft geuit en ik denk dat wij met zijn drieën zijn, dat het Bestuurscollege hieraan wel de nodige aandacht zal schenken. Als men bijvoorbeeld voorlopig wil beginnen met alleen de mogelijkheid te scheppen om waterrekeningen te betalen te Santa Cruz, dan ben ik voorlopig tevreden. Maar in de toekomst moet men wel komen tot de bouw van een localiteit, dus een gebouw voor dit doel. Ik zie dit als een tussenweg om straks te komen tot een Gouvernementsgebouw te Santa Cruz.

En, Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik ook blij voor de bijvallen, die ik hier heb gekregen van de heer Leonardo Croes, wat betreft de aanleg van de weg van Titichi Grocery naar Cas Ariba. Dit heb ik reeds jaren geleden naar voren gebracht en ik hoop, dat de heer Croes niet alleen in dit geval, dus voor dit stuk weg, zijn steun zal geven maar ook voor andere wegen van Santa Cruz die ook behoefte hebben aan verbetering. Verder ben ik ook blij, dat de heer Erasmus nu een voorstel heeft gedaan om een weg rond het hele eiland te bouwen. Dat was indertijd ook een voorstel van mij. Wat betreft een M.U.L.O.-school voor Ayo, heb ik reeds op 3 december 1946 naar voren gebracht en ik hoop met de heer Erasmus dat dit idee ook verwezenlijkt zal kunnen worden. Ik dank U zeer.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer tevreden met de antwoorden van het Bestuurscollege, en ik hoop dat het Bestuurscollege spoedig maatregelen zal treffen. Ik dank U.

DE HEER LEONARDO CROES: Señor Presidente, mi ta masha contento di tende cu e suplicanan cu mi a trece padilanti den futuro lo haya atencion di Bestuurscollege y cu esaki mi ta termina pa segundo rondo. Masha danki.

DE HEER D. FLEMMING: Ik ben blij te constateren, dat er meer plannen zijn voor nieuwe hotels op Aruba en dat alles reeds in kannen en kruiken is, wij hoeven ons dus niet ongerust te maken. In verband met de stijging van autotoelage, wil ik Gedeputeerde de Cuba mededelen, dat het niet

mijn bedoeling was om de ambtenaren te dwingen kleine wagens te gebruiken, maar om kleine wagens aan te schaffen voor ambtenaren in plaats van autotoelage toe te kennen aan die ambtenaren. Verder ben ik zeer dankbaar voor de antwoorden van de andere Gedeputeerden hedenmorgen. Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik moet zeggen, dat ik over het algemeen zeer tevreden ben met de antwoorden van het Bestuurscollege en dat ik er dankbaar voor ben. Maar, Mijnheer de Voorzitter, er zijn een of twee punten waarover ik toch nog niet tevreden ben. In de eerste plaats, gaat het over de 40-urige werkweek. Want als het standpunt van de Overheid hierin zo is, wat kunnen wij dan verwachten van de werkgevers? Maar ik hoop toch nog, dat het Bestuurscollege dit alsnog in overweging zal willen nemen. Op de Gouvernementskantoren werken veel ambtenaren, als ik me niet vergis, minder dan 40 uren per week. Daarom stel ik voor om waar minder dan of ongeveer 40 uren per week gewerkt wordt, dat deze 40 uren verdeeld worden over 5 dagen, zodat men op zaterdag en zondag vrij zal kunnen hebben. En verder om de mogelijkheid te bestuderen om alsnog de 40-urige werkweek bij de eilandsdiensten in te voeren zodat wij als eilandsoverheid een voorbeeld kunnen geven aan anderen en laat . de werknemers zien dat het Bestuurscollege en de Overheid wel begrip hebben voor hun problemen, vooral met het geval van "job-security". Dat het Bestuurscollege niet aan de Lago kan zeggen, dat zij een 40-urige werkweek moet invoeren, is wel begrijpelijk, ik denk ook niet dat ik gezegd heb, dat het Bestuurscollege dit moet doen. Maar wel heb ik gezegd, dat het Bestuurscollege als tussenpersoon zou kunnen optreden. Ik wil er dus nogmaals op aandringen, dat het Bestuurscollege de Landsregering verzoekt om geen uitspraak te doen, voordat de Lago of welke andere werkgevers dan ook een kans hebben gehad om met hun vertegenwoordigers na te gaan of het mogelijk zal zijn om de 40-urige werkweek al of niet in te stellen bij die instanties. Want als de Regering zegt dat bij voorbaat zij er tegen is, wat moeten de anderen dan zeggen? Ik herhaal, dat men consequent moet zijn. Is de Regering voor een 40-urige werkweek, dan moet de Regering consequent blijven en dat zo zeggen.
Mijnheer de Voorzitter, daarom zeg ik dat ik zeer teleurgesteld ben over uw antwoord ten aanzien van de 40-urige werkweek. Het is wel begrijpelijk, dat van eilandswege hierin geen beslissing genomen kan worden bindend voor de Antillen. Maar ik verwacht dat voor de gevallen die het Eilandgebied zelf aangaan, er alsnog iets gedaan zou kunnen worden.

Mijnheer de Voorzitter, betreffende de schubtafel, die gebruikt wordt door de vissers ten westen van de Esso Club. Deze schubtafel is daar neergezet door het Eilandgebied en het is mij bekend dat door leden van de Lago-politie het gebruik daarvoor wordt belemmerd, dan wel verhinderd, zodat de vissers deze niet kunnen gebruiken. Ik wil geen namen noemen, maar als het nodig is dan kan ik het later alsnog doen. Ik hoop, dat U, Mijnheer de Voorzitter, als plaatselijk hoofd van Politie dit met de Lago zult opnemen en laat weten dat het Eilandgebied deze schubtafel daar heeft neergezet en ook de Lago te wijzen op het doel van deze schubtafel. Wat heeft men aan een schubtafel, die in het water ligt, die men/mag gebruiken op verbod van enige leden van de Lago-politie? Daarom vraag ik U alsnog dit op te nemen met de betrokken instantie. Mijnheer de Voorzitter, als U misschien denkt dat dit niet zo is, kunt U de controleur, die belast is met de zaken betreffende de visserij gelasten om 'smorgens tussen acht en elf uur ter plaatse aanwezig te zijn dan kan hij dan misschien zelf vernemen wat daar gaande is en het aan het Bestuurscollege doorgeven. /niet

En dan, Mijnheer de Voorzitter, het oude verhaal van de electriciteitstarieven. Deze zaak doet mij een beetje vreemd aan. Eerst werd ons verteld, dat er niets gedaan kan worden, want aan de hand van het contract met de Elmar zou er niets gedaan kunnen worden.

Verder hebben wij gehoord, dat er een voorstel in bestudering ligt bij de Gouveneur. Wij horen vandaag dat brieven zijn geschreven aan de Landsregering. Mijnheer de Voorzitter, ik kan maar een ding zeggen en dit is mijn persoonlijke mening: De Elmar maakt zeer goede winst ten koste van de bevolking van Aruba, zonder dat iemand voor de bevolking opkomt. Mijnheer de Voorzitter, deze electrische centrale is door de gelden van de Overheid gebouwd. Deze gelden zijn beschikbaar gekomen van de begroting of door leningen en de electriciteit die opgewekt wordt, wordt aan de Elmar voor een habbekrats geleverd, die de stroom weer met grote winst aan het publiek door verkoopt. De Elmar verkoopt electriciteit aan dezelfde belastingbetaler, die met eigen belastingcenten ervoor gezorgd heeft dat er electriciteit beschikbaar is.

Mijnheer de Voorzitter, betreffende de Lagoweg zegt het Bestuurscollege, dat men nu bezig is met het regelen van grondaangelegenheden met de grond-eigenaars. Mijnheer de Voorzitter, twee jaren geleden heeft het Bestuurscollege mij hetzelfde antwoord gegeven, namelijk dat men toen nog bezig was deze zaak met de eigenaren te onderhandelen. Ik hoop, dat dit binnen de twee volgende jaren wel tot stand zal komen.
Mijnheer de Voorzitter, ik hoop ook dat het Bestuurscollege toch nog kans zal zien om de schenking van f. 5000,-- aan Aruba Commercial School te kunnen geven. Ik dank U.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb zeer aandachtig geluisterd naar de antwoorden van U en de verschillende Gedeputeerden op de gestelde vragen en voorstellen. Mijnheer de Voorzitter, U heeft Uw persoonlijke mening gegeven omtrent de 40-urige werkweek. Ik wil hier echter toen aanmerken, dat deze 40 werkuren toch eenrem zullen zijn voor de wachtlopers bij de Lago. Want, zoals men weet, is de Lago nog steeds bezig met haar lay-off programma. In zekere zin zal deze voorgestelde 40-urige werkweek de afvloeiing van de werklieden bij de Lago kunnen bestrijden. Aan de andere kant ben ik het volkomen met U eens dat deze 40-urige werkweek de loonpolitiek zou kunnen benadelen, ten opzichte van het aantrekken van meer industrieën op ons eiland.

Verder heb ik een en ander betoogd in verband met het tekort op onze begroting. Ik heb een voorstel naar voren gebracht, om onze begroting te verlichten. De hoogbetaalde ambtenaren, zowel als de Gedeputeerden een tijdelijke vermindering van salaris te geven. U hebt mij hierop geantwoord, dat dit zeer moeilijk zal gaan, aangezien de bestaande regelingen gewijzigd moeten worden.
Mijnheer de Voorzitter, waar een wil is, is een weg. Stelt U zich voor dat wij aan boord van een schip zijn, dat in nood verkeert, en dat wij de lading overboord moeten gooien om ons te redden. Dat zullen wij zeer zeker doen, Mijnheer de Voorzitter. Ik hoop, dat de heren ambtenaren en de Gedeputeerden mij niet kwalijk zullen nemen, het is een tijdelijke vermindering.

Mijnheer de Voorzitter, Gedeputeerde Tromp heeft mij zeer kort geantwoord. En ik zou haast zeggen dat Gedeputeerde Tromp zeer optimistich is gestemd. Hij heeft naar voren gebracht, dat wij de bestrijding van de werkeloosheid niet hoeven te vrezen, omdat we zoveel werken hebben voor het volgend jaar. Onder andere; de bouw van de kade, ook meer hotels, een fosforfabriek enz. enz.
Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij te vernemen over al deze projecten, die volgend jaar op ons eiland plaats zullen vinden. Maar ik zal toch willen vragen of al deze projecten gebaseerd zijn op het meerjaren-plan. Ik zou de Gedeputeerde Tromp willen vragen of wij reeds al de middelen in handen hebben gekregen voor de projecten; hebben is

hebben, krijgen is een kunst. Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet pessimistisch, ik moet echter dit woord onderstrepen, want pessimisme leidt naar het graf, het is inderdaad zo. Het zal mij zeer verheugen, indien Gedeputeerde Tromp mij nader zou kunnen toelichten of wij deze kolosale bedragen reeds in handen hebben. En indien het zo is, dan kan ik me zeer zeker voor het volgend jaar verheugen. Ook heeft Gedeputeerde Tromp beweerd, dat wij geen belastingheffingen hoeven te vrezen, want het Bestuurscollege zal met een verrassing volgend jaar komen. Ik hoop niet, dat het een heffing van belasting zal zijn, hoor.

Gedeputeerde Falconi heeft mij geantwoord, dat wij geen runderen uit de Zuid-amerikaanse landen, omdat daar mond- en klauwzeer heerst. Ik vraag me af, heerst er in Zuid-Amerika mond- en klauwzeer? Dat lijkt mij wel wat sterk. Mijnheer de Voorzitter, ik zou Gedeputeerde Falconi willen vragen waar wij dan onze runderen tegenwoordig vandaan betrekken. Is het niet uit Costa Rica of Panama? Ik geloof dat wij net zoeven enkele sandwiches hebben gegeten van runderen uit Panama. Heeft Panama dan zoveel rund om te kunnen exporteren? Deze runderen worden vanuit Columbia vervoerd naar Panama en via Panama naar Aruba. En zojuist hebben wij zo'n lekker stuk gegeten. En nou wil Gedeputeerde Falconi mij wijs maken, dat wij geen runderen betrekken uit Zuid-Amerika, omdat er mond- en klauwzeer heerst. Ik zou een betere toelichting over deze zaak willen hebben, Mijnheer de Voorzitter.

Over de herbebossing zal ik me niet pessimistisch uitlaten. Ik hoop van harte, dat deze herbebossing een succes zal zijn voor onze bodem. Maar ik hoop niet dat deze herbebossing zal uitkomen, zoals (piñas) de ananassen van vroeger, die afgestorven zijn. Bijna allemaal zijn zij afgestorven, er is maar een piña hier op het eiland nog in leven.

Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba heeft mij naar aanleiding van de gestelde vragen geantwoord, dat de Mc. Namara een particulier bedrijf is. Het is inderdaad zo, Mijnheer de Voorzitter, de Mc. Namara is een particulier bedrijf. Maar daarom hoeven wij de Mc. Namara niet te laten doen, zoals zij belieft. De Overheid is als een huisvader, die voor zijn kinderen moet zorgen, dus om toe te zien dat er goed op de kinderen gepast wordt. Als wij nou dump-trucks hebben die deze werkzaamheden daar ook kunnen verrichten dan is het de plicht van de Overheid om de Mc. Namara hierop te wijzen. We hebben voldoende trucks, die zij best kunnen gebruiken bij hun onderneming, teneinde onze mensen in de gelegenheid te stellen te kunnen werken om een stukje brood te verdienen voor hun gezinnen. Ik ben het dus niet eens met het antwoord van Gedeputeerde de Cuba, want de Overheid kan wel ingrijpen, en ik ben er zeker van dat heel wat gedaan kan worden in deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba heeft mij gezegd, dat de riolering in de buurt van de Adriaan Lacle Boulevard de aandacht heeft van het Bestuurscollege. Dit verheugt mij, maar ik hoop/dat er weer een jaar voorbij zal gaan, voordat deze riolering aangelegd wordt. Het is mij te ore gekomen, dat sinds verleden jaar schriftelijk verzoek werd ingediend om aanleg van deze riolering en tot nu toe is het nog niet geschied. Ik hoop, dat binnen afzienbare tijd, ik zou desnoods zeggen, volgende week zelfs , een aanvang zal worden gemaakt met de aanleg van deze riolering. /niet

Mijnheer de Voorzitter, Gedeputeerde de Cuba heeft mij verzocht om een uiteenzetting te geven van de werkzaamheden van de sociale werkster of werker op scholen. Mijnheer de Voorzitter, een permanente sociale werkster of werker op scholen is van groot belang en wel om de volgende redenen. Er zijn allerlei kinderen op school en zoals U weet , vele van deze kinderen zijn niet door hun ouders in een behoorlijke sfeer opgevoed. Mijnheer de Voorzitter, U hebt sommige van deze kinderen op school die het niet nauw nemen

met hun woorden.En als wij zo'n werkster of werker op school hebben, die toezicht heeft op deze kinderen, dan kan bijvoorbeeld zo'n sociale werkster of werker bij de ouders aanlopen en met de moeder of de vader praten en hun uitleggen hoe deze kinderen opgevoed moeten worden. Dat acht ik van groot belang, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil even terug komen op hetgeen Gedeputeerde Tromp over de nummerplaten-tarieven voor de trucks heeft gezegd, dus de trucks die ze gebruiken als hun middel van bestaan. Ik weet dat er een eilandsverordening hierover is, maar mijn bewering was, dat deze mensen deze vermindering niet hebben gehad, zoals daarin werd besloten. Ik heb gezegd dat er maar een paar van deze chauffeurs deze vermindering hebben gehad. Al de andere, ongeveer 15 à 16 hebben dit niet gehad. En hierover had ik een toelichting van het Bestuurscollege willen hebben, dus waarom de rest van deze mensen deze vermindering niet hebben gehad.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook een vraag gesteld over kerstbonus en en ik heb ook een dertiende maand voorgesteld. Maar hierover heb ik nog geen antwoord gekregen. Dus ik zou ook heel graag een antwoord willen krijgen over de kerstbonus voor de Gouvernements werklieden en ambtenaren. Mijnheer de Voorzitter, ik zal voorlopig hiermee volstaan tot bij de artikelsgewijze-behandeling van de begroting. Ik dank U.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik wil beginnen met een dankwoord te spreken aan de heren van het Bestuurscollege voor de antwoorden, die zij mij hebben willen geven op mijn problemen, mijn vragen en ook op mijn aanmerkingen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals in de eerste ronde het geval was, ga ik nu weer een beetje van de hak op de tak springen. Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats werd hier een voorstel gedaan door een lid en meerdere leden hebben dit voorstel gesteund. Wij staan negatief tegenover dit voorstel, namelijk het voorstel van de heer Geerman om een schenking te geven aan de Aruba Commercial School te San Nicolaas. Mijnheer de Voorzitter, al de jaren die ik hier in deze Raad zit, ben ik altijd een tegenstander geweest van het a bout portant, komen met een voorstel. U begrijpt, dat dit voorstel nooit een punt van bespreking is geweest van deze fractie en ik kan namens deze fractie/zeggen of men voor is of niet. Mocht dit eventueel tot stemming komen, dan zal elke lid het recht hebben om individueel te stemmen, maar ik bedoel dat wij tegen zullen stemmen. Ik wil U zeggen, principiel ben ik een voorstander van om iedereen en elke organisatie te helpen die hulp behoevend is. Vooral die organisaties, die goed werk verrichten voor het algemeen welzijn van Aruba en de bevolking. Mijnheer de Voorzitter, ik heb persoonlijk dikwijls tegen gestemd, hoe goed dit voorstel ook was en hoe goed de bedoeling was, omdat ik gaarne wil hebben dat de voorgeschreven regels nageleefd zullen worden. En ik geloof wel dat elke organisatie moet weten, vooral de Aruba Commercial School, dat zij zich moeten wenden tot het Bestuurscollege. En ik geloof, wanneer het Bestuurscollege hierop niet gunstig antwoordt, dat het dan tijd is voor deze organisatie om zich te wenden tot de Eilandsraad wanneer zij denkt, dat zij recht op heeft. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de doelstelling, graag, zeer sympathiek, maar de wijze om het zo te geven, niet. Niet alleen omdat ik hierin tegen ben in dit geval, maar ik zie in de toekomst, Mijnheer de Voorzitter. Wij krijgen prompt andere verzoeken van andere organisaties, die menen er ook recht op te hebben en ik geloof niet, dat dit de taak is van een lid van deze Raad. Ik geloof dat de Gedeputeerden het ons ten goede zullen houden om zo onverwachts met het voorstel te komen, want wij moeten niet vergeten, dit geld zit in de schatkist van het ei-

/niet

landgebied, daar gestort door de belastingbetalers. Wij kunnen niet zo a bout portant zeggen, dat wij f. 5000 als schenking geven aan de scholen. Mijnheer de Voorzitter, dit is mijn persoonlijke mening over dit voorstel.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft het twee keer gehad over de 40-urige werkweek. Ik wil mijn mening hierover geven, want ik geloof dat ik niet goed gegrepen werd, of dat ik onduidelijk geweest ben in de eerste ronde. Waar de Regering gezegd heeft, dat zij geen voorstander is van de 40-urige werkweek, wil niets anders zeggen, dan dat de Regering tegen is om dit wettelijk vast te stellen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal het nogmaals en ik kan U dat zeggen, omdat ik lid van het College van de Staten ben en ik hierover gesproken heb in verschillende vergadering met de Regering, dus commissie-vergadering met de Staten. Mijnheer de Voorzitter, de Regering kán geen enkele werkgever weigeren om de 40-urige werkweek in het leven te roepen. Als morgen de Lago zegt: wij werken 40 uren per week, dan is er geen enkele minister, geen enkele Regering of Gouverneur die kan zeggen dat het niet mag. Mijnheer de Voorzitter, als deze man hiernaast, die bacoven verkoopt, wil overgaan tot 20 uren per week, dan mag hij het doen. Het verschil echter is dit. Wanneer de Regering dit wettelijk gaat vaststellen, dan wil dat zeggen dat het voor de hele Antillen bindend wordt, voor al de zes Eilanden, voor elke werkgever of hij nou een dubbeltje houtskool verkoopt per dag of dat hij olie raffineert, Mijnheer de Voorzitter, dit geldt voor elk bedrijf. En daar is de Regering tegen, omdat de Regering nog niet de consequentie heeft kunnen overzien. Het gaat niet alleen over de Lago of over de Isla. Het gaat over alle in de Antillen gevestigde bedrijven. Dus, Mijnheer de Voorzitter, ik wil nogmaals mededelen, voor hen, die het niet begrijpen; het tegen zijn van de Regering betekent niet, dat de Regering tegen is, dat een bedrijf een 40-urige werkweek in het leven roept. De Regering is tegen om dit wettelijk vast te leggen. De Regering kan moeilijk een wet in het leven roepen, die vele anderen gaat duperen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben wel vier jaren lang secretaris en competitieleider geweest van de Aruba Voetbal Bond hier, lange lange tijd geleden. Maar in deze Eilandsraad heb ik nooit gevoetbald. Ik sta hoger dan die dingen, Mijnheer de Voorzitter, veel hoger. Ik zit twaalf jaar in dit College, in deze Raad en bijna negen jaar in de Staten, maar men heeft nog nooit van mij kunnen zeggen, dat ik hier voetbal speel. En als de heer Chance gevoetbald heeft met het hoofd van een Dienst, Mijnheer de Voorzitter, a la bonne heure, het is zijn zaak, maar ik heb nooit gevoetbald met een huidspecialist, ik sta veel hoger dan die dingen, Mijnheer de Voorzitter, veel hoger.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten heeft het gehad over een kapitalist (als ik het hem goed nazeg) die ongeveer tien trucks heeft in dienst bij de Mc. Namara, terwijl vele kleine zelfstandigen, die leven moeten van hun eigen trucks, niet aan de slag komen. Mijnheer de Voorzitter, ik ben hier ook tegen, ik vind dit niet normaal. Mocht het Bestuurscollege de mogelijkheid hebben om hierin wijziging te brengen, dan zal ik gaarne het Bestuurscollege willen verzoeken om dit na te gaan of het mogelijk is. Het woord "kapitalist" heeft de heer Britten nog meer gebruikt; ik weet niet precies, wat hij daarmee bedoelt, maar ik neem aan, dat hij iemand bedoelt, die betere middelen van bestaan heeft dan zo'n kleine man met een truck en dat hij tien trucks daar in dienst heeft en dat hij voor elke truck een chauffeurtje betaalt en dat hij feitelijk iedere week een mooi bedrag opstrijkt. Mijnheer de Voorzitter, ook zou ik gaarne een wijziging hierin willen zien. Maar misschien is het mogelijk, dat de heer Britten de naam van die kapitalist noemt, ik bedoel het is niet erg, hij kan hem aan de betrokken Gedeputeerde mededelen, opdat dus onderzocht kan worden of deze man inderdaad een kapitalist is en dat hij feitelijk brood ontneemt van tien kleine zelfstandigen.

Mijnheer de Voorzitter, ik luister graag naar de heer Britten, heel graag zelfs, ik geloof wij allemaal hier en het publiek ook, heel graag. Mijnheer de Voorzitter, omdat de heer Britten adrem is en de zaken prettig, humorist voordracht. Wat ik echter vervelend vind van de heer Britten is, dat hij zich telkens bemoeit met zaken, waar hij geen verstand van heeft. Ik hoop dat hij het mij ten goede houdt, Mijnheer de Voorzitter, want de heer Britten heeft twee of drie jaar geleden hier gezegd: die begroting lijkt op een kruideniersbegroting. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat de heer Britten ooit zijn begroting open maakt. Want precies zoals hij denkt, dat de kruidenier hier een pondje suiker kan schrappen en daar een pondje rozijnen zet, zo denkt hij ook dat het met de begroting gaat. Mijnheer de Voorzitter, hij zegt echter niet, waarvan wij dit moeten bestrijden. Wij hebben een verlies, een nadelig saldo van f. 540.000. Ik wil ook graag een dertiende maand hebben, U ook, iedereen, hij niet, want hij is geen ambtenaar. Maar, Mijnheer de Voorzitter, hij is dus objektief, Mijnheer de Voorzitter, hij werkt inderdaad voor het algemeen welzijn. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik heb in het verleden ook dikwijls hier een voorstel gedaan voor uitgaven.
Maar ik heb gezorgd om heel ernstig de zaak te bestuderen om te zien waar wij dat mee kunnen dekken. Maar als U zegt: een dertiende maand, dan zeg ik: een veertiende maand, hij zegt mij drie keer een vijftiende maand. Mijnheer de Voorzitter, dat is heel gemakkelijk, het is makkelijk om te zeggen: een dertiende maand. En wat ik zo eigenaardig vind, Mijnheer de Voorzitter, is dat hij in een adem zegt; Verlagingsalaris van de Gedeputeerden, alsof de Gedeputeerden een half miljoen verdienen. Verlaging van het salaris van ambtenaren boven de duizend gulden, belastingverhoging, een lening ..... een dertiende maand. Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten moet zich niet bemoeien met de financiele zijde van de begroting. Hij heeft er geen verstand van en hij brengt alleen de boel maar in de war hierdoor. Wij moeten hier tijd verliezen om te gaan spreken van een dertiende maand, terwijl het absoluut onmogelijk is.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten heeft het woord "kapitalistisch" gebruikt in deze zin: toeristen komen uit kapitalistische landen. Ik hoop niet, dat dit verder dan deze Raad bekend wordt, want Amerika is geen kapitalistisch land, zo spreken ze in Rusland over Amerika. Wij spreken over een democratisch land, de democratische landen. Dus ik hoop maar, dat het hier binnenskamer blijft, dat men het niet zal horen buiten en dat de toeristen dan niet meer zullen komen, want wij noemen hen: die komen ..... uit kapitalistische landen.

Mijnheer de Voorzitter, er is ook een ding, dat ik niet leuk vind van de heer Britten. Toen enkele jaren geleden onze partij aan het bewind kwam begonnen wij met een proef voor aanplanting van ananas (piña).
Toen is er veel kritiek geuit van gene zijde. Deze kritiek bleek (in de volkmond) inderdaad te zijn, want het werd een mislukking.
Maar het is een schande, dat een lid van deze Raad dit nu, na acht jaren als een mislukking van deze Partij komt brandmerken.
Mijnheer de Voorzitter, moet ik die hele waslijst gaan oproepen, van wat een succes geweest is? Maar, Mijnheer de Voorzitter, wij spreken ook niet meer over het hotelplan, kipnisplan van de A.V.P. toentertijd, van al die plannen in de lade. Wij spreken daar niet meer over, na al die tijd. Wij spreken er ook niet over, dat het Bestuurscollege van toen F. 10.000 uitgegeven heeft om goud te ontginnen om materiaal te kopen en dat daar nooit een cent aan besteed is, maar aan andere zaken. Mijnheer de Voorzitter, er zijn zo tientallen dingen, die ik naar voren kan brengen.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, dat is acht, negen, tien jaren geleden.
Het heeft geen zin meer, dat wij over "piña" gaan spreken en over ananas.

We spreken over de chemische fabriek, waar U uitgenodigd bent voor dinsdag. Daar moet U gaan, dan zult U zien de schoorstenen, die roken en de mensen die daar werk vinden en dan zult U zien dat dat een kleine lago wordt en dat heel Barcadera een industriecentrum wordt. Gaat U dan naar de boulevard, naar het hotel, dat zijn dingen om te wijzen, maar niet die paar ananassen, en dan slaat hij ook met een klap een Hoofd van Dienst door te zeggen, dat er maar een piña in leven is. Mijnheer de Voorzitter, dat zijn dingen die niet thuis horen in deze Raad. Maar het is niet alle een en twintig gegeven, Mijnheer de Voorzitter, om zich te gedragen overeenkomstig de prestige van dit College.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft gesproken o.a. over H.T.S-ers. Hij heeft daarbij gezegd, dat het Bestuurscollege er niet voldoende voorzorgt, dat men in de toekomst landskinderen zou kunnen belasten met het Bestuur van het Eiland. Ik heb bij mijn betoog in de eerste ronde juist daarop gewezen, Mijnheer de Voorzitter. Men heeft de keur daarop gebaseerd. Het is juist dat dit Bestuurscollege in de acht jaren altijd vooruitstrevend is geweest en vooruit gezien heeft. Dat heb ik gezegd, niet alleen dus in de planning van de fabrieken en de industrieën die we hier aantrekken, maar ook heb ik het gehad over de beursalen, die in Nederland zijn. Waarom heeft het Bestuurscollege nou zoveel beursalen daar? Omdat uiteindelijk vandaag of morgen, de landskinderen het Bestuur zullen moeten overnemen. Het geval met H.T.S. -er, die nog niet past misschien in het bedrijf hier, omdat hij pas afgestudeerd is, is iets, dat men heeft met elke richting, dat kan men hebben met een arts, met de apotheker, met een onderwijzer, die nog niet genoeg ervaring heeft. Maar deze H.T.S-er zal uiteindelijk geplaats worden en zal opgenomen worden, dat is een feit, daar vrees ik niet voor. Maar dit Bestuurscollege zorgt voor de toekomst in elk opzicht, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Max Croes zei dat het economische probleem toen niet zo nijpend was als nu, met toen bedoelt hij 1955 en met nu bedoelt hij 1963. Maar, Mijnheer de Voorzitter, het economische probleem was toen wel nijpend. Als ik me niet vergis, heeft de heer Gedeputeerde Tromp dit reeds aangehaald. Het spijt mij, dat ik in herhaling moet treden, maar de notulen zeggen het wel, dat de fractieleider van die partij bij de overname van het Bestuur in 1955 in zijn speech gezegd heeft, dat er meer dan duizend werkelozen zijn op Aruba, dus het probleem was wel nijpend. Er waren werkelozen en er was niets gedaan om in de toekomst te zien dat dit probleem opgelost zou worden. Dat er nu werkelozen zijn, Mijnheer de Voorzitter, dat geef ik toe, dat geeft iedereen toe, dat heeft in de krant gestaan. Maar wij moeten ook toegeven dat er gewerkt wordt om in de toekomst zo weinig mogelijk werkelozen te hebben.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het betoog van de heer Max Croes moet ik zeggen (niet dat ik zo graag doe): het is mij uit het hart gegrepen en ik had soms graag gehad, dat de heer Croes feitelijk aan deze kant zat, want inderdaad heeft hij een betoog gehouden, Mijnheer de Voorzitter, waarin ik in vele opzichten zag, dat daar een volksvertegenwoordiger aan het woord was. En ik geloof wel, dat dit een oppositielid waard is om dit te zeggen, voor de wijze waarop hij een en anderen naar voren heeft gebracht. Alleen ben ik er niet helemaal eens, toen hij zijn toon verlaagde en zei; Mijnheer de Voorzitter,hoe gaat het met de cementfabriek, met de fosfaat, met de hotelbouw? Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde Tromp heeft op een en ander reeds geantwoord en ik geloof niet, dat het nodig is dat ik hier in herhaling treed. Mijnheer de Voorzitter, die had het over een nieuw systeem voor het watertarief. Ik heb er geen verstand van en ik wil het ook niet gaan bestuderen, omdat ik er geen verstand van heb. Maar mocht het zo zijn, dat

de heer Eman een voorstel heeft voor een ander watertarief, dus een prijsbepaling op een andere wijze, waardoor de Overheid niet minder gaat ontvangen, maar waardoor de kleine man geholpen kan worden aan het goedkoper water, dan zal ik zeker het voorstel steunen, als dit uitgewerkt kan worden. Ik zeg niet dat het water duur is, tenminste zeker niet duurder dan vroeger, het is zeker goedkoper geworden, maar als er een wijziging aangebracht kan worden ten voordele van de kleine man, de mensen met een grote gezin en een klein inkomen, dan ben ik de eerste die dit voorstel zal ondersteunen. En de heer Eman heeft een groot betoog gehouden trots het feit dat er gezegd werd, dat er geen belastingverhoging komt. Hij sprak ook over nieuwe belasting, maar de Eilandsraad kan het niet doen geloof ik.

Ten aanzien van belastingverhoging, Mijnheer de Voorzitter, is duidelijk gezegd, zowel in de Memorie van Antwoord als hier in het openbaar, dat er geen belastingverhoging komt. Echter heeft de heer Eman toch gemeend om heel lang een betoog te moeten houden, waar hij dus baseerde, (niet meer dat het zou kunnen gebeuren, maar hij zegd het positief), dat er belastingverhoging komt.
Mijnheer de Voorzitter, U weet dat onze fractie ook tegen belastingverhoging is en ik neem aan, dat wij dus voorlopig geen belasting-verhoging krijgen. De Voorzitter heeft gezegd over het medisch tuchtcollege dat hem niets bekend was over de benoeming, doch aangezien de heer Gedeputeerde van Volksgezondheid een beetje ver gegaan is met zijn antwoord, zal ik dus terugkomen op hetgeen de heer Gedeputeerde Oduber gezegd heeft. En wat het contact betreft met de Pers, Mijnheer de Voorzitter, zou ik hopen, als U het mij ten goede houdt, dat dit niet alleen blijft een gunstige overweging, maar dat er binnen korte tijd voor het nieuwe jaar met een schone lei begonnen zal worden en dat de Pers af en toe uitgenodigd zal worden. U behoeft ze natuurlijk niet alles te vertellen.

En dan Mijnheer de Voorzitter, wil ik even over een geheel nieuwe zaak spreken, het is maar een kleinigheid, namelijk het afschieten van vuurwerk op Aruba. Als ik dit aanroer krijg ik aan de linker-zijde boze gezichten aan de rechterzijde blijde gezichten. Als ik niet aanroer, dan krijg ik juist het omgekeerde. Het is zo, tijdens de kerstdagen schijnen de mensen meer vuurwerk af te schieten met Nieuwjaar. En ik weet dat tijdens de kerkdiensten dit erg hinderlijk is. Ik weet dat men op Curacao na Kerstfeest begint met de verkoop van vuurwerk tot 1 of 2 januari. Bij ons is het 21 december, geloof ik. Nu weet ik wel dat een groot deel van de bevolking graag zo lang mogelijk schiet, zoveel mogelijk schiet en zo mogelijk wil beginnen met schieten, maar het is maar een kwestie van wennen. Het is misschien niet een erg grote groep die hieraan hinder heeft, Mijnheer de Voorzitter. Het is misschien niet met opzet. Op Kerstnacht zijn de kerken vol, veel mensen binnen en veel mensen buiten en juist daar gaan de jongens hun vuurwerk afschieten. Dit is storend voor de dominee of de pastoor en ook voor de gelovigen. Midden onder de dienst hoor je van die harde knallen en dat zit wel een beetje gek, want het is "stille nacht" Mijnheer de Voorzitter, ik wil geen voorstel doen om later te beginnen met verkopen, ik wil wel even dit geval onder Uw aandacht brengen om te zien of U eventueel dit wil wijzigen of niet.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij, dat de heer Gedeputeerde Tromp optimistisch/over de gelden, die wij van de E.E.G. zullen krijgen. Laten wij samen optimistisch zijn en laten wij hopen, dat het begin van het jaar, begin 1964, het eerste kwartaal dan, wij de resultaten zullen zien. Mijnheer de Voorzitter, ik heb een klein voorstel gedaan. Een voorstel waar minder gevraagd werd dan de heer Werleman en menig andere leden./is

Maar U hebt hun wel geantwoord, maar mij niet. U hebt wel geantwoord over het oprichten van een hulp-Bestuurskantoor te Santa Cruz, maar ik meen dat daarvoor nog drie jaren nodig zijn voordat het komt. Ik had voorgesteld een kamertje bij de politiewacht op Paradera of zo, waar twee keer per maand met een doos naar toe gaat met die papieren erin met het kleingeld waar iedereen naar toe kan gaan om hun betalingen te doen. U moet niet lachen, Mijnheer de Voorzitter, het is erg makkelijk, dit is niet zo moeilijk als U denkt. Mijnheer de Voorzitter, er heeft in de Arubaanse Courant een artikel gestaan over die palmbomen waarover de heer Gedede Cuba gesproken heeft. Ik weet niet of dit sensationeel is of overdreven of op de werkelijkheid berust. Maar ik heb wel opgemerkt, dat de heren, Gedeputeerden er op ingegaan zijn en gezegd hebben dat wij dan naar aanleiding van dit artikel de palmbomen moeten laten lopen en madeleentjes gaan planten. Is het zo, dat de Gedeputeerden dit artikel overnemen en dat zullen laten uitvoeren? Ik heb het niet goed begrepen. Het lijkt me wel een beetje raar. En ik wil U vragen, Mijnheer de Voorzitter, ik heb de heer Gedeputeerde niet kunnen horen op mijn vragen in de eerste ronde of er bouw vergunningen gegeven worden, terwijl het niet zeker is, dat deze huizen aangesloten zullen worden na de bouw op het electrisch net. Dit brengt veel ongerief met zich mee. U hebt het antwoord gegeven, maar ik heb het niet verstaan. Er kwam toen net veel wind door het raam.

Mijnheer de Voorzitter, over de A.S.U. wil ik kort zijn, want ik weet, het staat in de belangstelling van iedereen en in de handen van de Gedeputeerde Oduber, geloof ik, Mijnheer de Voorzitter, dat het de beste handen is. De heer Gedeputeerde Oduber is zelf jaren lang voorzitter geweest van de A.S.U. Mijnheer de Voorzitter, ik wil het niet hebben over de bouw van de sportcentra. Ik ben het eens met de heer Werleman en dat inderdaad een of twee sportcentra bijgebouwd moeten worden. Maar ik wil het over een zaak hebben en daar moet U met mij eens zijn. De A.S.U. krijgt subsidie van het Eilandgebied. Bij de A.S.U. zijn aangesloten verenigingen. Als een vereniging geschorst is door de A.S.U. dan kan die wel geschorst zijn om mee te doen aan activiteiten van de A.S.U. maar niet geschorst om mee te delen in die honderdduizend gulden. Dat moet U met mij eens zijn, tenzij er gezegd werd alleen verenigingen die aangesloten zijn bij de A.S.U. Want de Aruba Voetbal Bond (nogmaals de grootste sportorganisatie hier, zeer populaire organisatie waar veel mensen bij zijn betrokken), die is geschorst door de A.S.U. ten rechte of ten onrechte, dat interesseert mij nou niet, ik neem aan, dat de A.S.U groot gelijk heeft, ze hebben deze Bond geschorst. Maar deze schorsing geldt automatisch bij het A.S.U-bestuur, dat die Bond niet in aanmerking komt, om mee te genieten van deze honderdduizend gulden. Dus voor U feitelijk de hele A.S.U. - A.V.B.-zaak gaat behandelen om later misschien verslag uit te brengen, wil ik U wel verzoeken om de A.S.U. duidelijk te maken, dat dat niet kan, dat als je geen lid bent, je niet mag meedoen. Als nou al die leden afgeschreven worden, Mijnheer de Voorzitter, wat gebeurt er dan met die honderdduizend gulden? Ik bedoel, het kan nou eenmaal niet, het mág niet. Ze kunnen maatregelen nemen, wanneer deze Aruba Voetbal Bond tegen de regels is van de A.S.U. Goed, Mijnheer de Voorzitter, dan gaan zij naar de Voetbal Bond en zeggen: je doet niet mee aan onze activiteiten en onze vergaderingen, aan niets meer mee. Maar je aandeel in de pot mag je hebben. Dat kan niet gestopt worden.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb iets niet erg goed begrepen. Is het zo dat er een schoolarts is, die niet gemachtigd is om recepten te schrijven? De heer Werleman heeft dit tenminste naar voren gebracht. Is het werkelijk zo dan moet hij weg. Wij kunnen geen arts in dienst hebben, die niet volledig arts is, dat kan niet, dat is spelen. Hij mag nog zo knap zijn

als een professor, Mijnheer de Voorzitter, als we een arts hier halen, een schoolarts, dan gaan wij af van het diploma. Er mag dan vanwege de organisatie of door Uw bepalingen gesteld zijn, dat een schoolarts geen recepten mag schrijven, dus vanwege interne organisatie, dat is Uw zaak. Maar als U nu gaat zeggen, omdat hij of zij niet de behoefdheid heeft, dan zou ik hem of haar morgen terugsturen. U houdt mij ten goede, dat ik het zo adrem heb gezegd, maar, Mijnheer de Voorzitter, het kan niet. U kunt geen apotheker hebben, die geen recepten mag klaarmaken, U kunt geen arts hebben, die geen recepten mag voorschrijven. Misschien wind ik mij te veel op, misschien ben ik helemaal fout, maar ik dacht, dat ik begrepen heb zonet, dat U dat zo geantwoord hebt aan de heer Werleman.

Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat uiteindelijk de Inspecteur van Onderwijs in overleg met de Gedeputeerde van Onderwijs, een waarnemend hoofd van een school benoemt. Ik weet het, Mijnheer de Voorzitter, ik heb zelf meegewerkt aan de goedkeuring van deze verordeningen en van deze besluiten. Ik heb ze zoveel malen gelezen, maar U weet zelf hoe het nou eenmaal is. De wet loopt niet, want de wet is theoretisch, het praktische gebeurt er. Het waarnemend hoofd wordt niet benoemd door het Bestuurscollege en door de Inspecteur, dat wordt benoemd door het hoofd van de afdeling Onderwijs Zaken en het hoofd van de achool, dat is de praktijk. En dan komt het hoofd van die afdeling bij U en zegt: kijkt U hierzo, deze mijnheer heeft niet graag die onderwijzer als waarnemend hoofd, U: nou ja, goed, en het wordt getekend en de volgende dag tekent de Inspecteur van Onderwijs het en zo gaat het in de praktijk, Mijnheer de Voorzitter, dat weet U. Ik neem het niemand kwalijk, hoor, begrijpt U me goed. Maar dat wil ik niet horen, dat de Inspecteur het doet, die man kent de hele situatie niet, hij zegt alleen maar: het is goed, jongens, ga je gang maar. Denkt U dat deze Inspecteur komt kijken wie mijnheer A of mijnheer B is, helemaal niet, dat gebeurt door het hoofd van Onderwijs Zaken en het hoofd van de school. En wanneer men mij zegt, dat het nooit gebruikelijk is, dat het waarnemend hoofd gehoord wordt, Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik het ook met U eens, maar het is nog nooit voorgekomen ook. Hoe kan iemand gehoord worden. En U weet het en het hoofd van de afdeling weet het en het hoofd van de school weet het en de betrokken onderwijzer weet het, ik weet het dat deze jongen niet meer benoemd wordt tot waarnemend hoofd, omdat het hoofd hem niet meer lust. Ik neem aan, dat hij geen rotvent is, die onderwijzer, maar hij moet verhoord worden, men had hem dan gedegradeerd voor mijn part. Maar zo kán het niet, Mijnheer de Voorzitter, want ergens staat het vermeld, staat het vastgelegd, dat deze jongen niet goed is. Hoe zacht het ook geschreven is, Mijnheer de Voorzitter, Dit kan hem in de weg staan later, als hij vandaag of morgen een kans zou krijgen om benoemd te worden, om promotie te maken, dan kan dit hem in de weg staan. En U moet het met mij eens zijn, dat het zo is. Ik vind, Mijnheer de Voorzitter, als iemand niet meer benoemd wordt in de functie die hij heeft, of geen promotie kan maken vanwege het rapport, dat iemand, zijn baas of zo, heeft opgemaakt, dan is het de plicht van elk mens, Mijnheer de Voorzitter, Uw hart zegt dat, dat deze man gehoord wordt. Het moet, omdat wij in een democratisch land zijn, Mijnheer de Voorzitter, het kan niet anders.

Ik zal niet spreken over hetgeen U denkt dat ik veel ga spreken. Het Bestuurscollege is van mening, dat een declaratie van f. 2.800,-- in zeven maanden, die een paar maanden later werd f. 7.500,-- voor twee maanden langer, dus negen maanden, het gevolg is van een achterstand. Mijnheer de Voorzitter, ik berust mij daarin. Hier valt niet over te praten, ik neem U niet kwalijk, ik neem niemand kwalijk, we hebben een achterstand. Dus we moesten voor twee maanden langer behandeling, bijna

drie maal zoveel betalen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, over hoge rekeningen, die de artsen hier presenteren, wil ik niet meer spreken.
Ik begrijp het, de heer Gedeputeerde Oduber, die weet precies wat ik weet en het Hoofd van de Dienst weet ook wat ik weet. En we weten allemaal wat we van elkaar weten, Mijnheer de Voorzitter, we weten allemaal dat men hier de laatste tijd spreekt van een trek naar Columbia. Er is een raadsel, want we hebben runderen uit Columbia en de patiënten gaan naar Columbia, omdat ze hier het praktisch niet kunnen betalen. Ze betalen het vliegtuig, gaan naar Columbia, worden in het hospital opgenomen, worden behandeld en komen terug en hebben minder uitgegeven, dan hier aan een of twee specialisten. Mijnheer de Voorzitter, ik ben mij van bewust, dat ik hier gesproken heb naar waarheid en ook dat ik hier geen namen mag noemen, maar de bedragen, die ik heb opgenoemd vanmorgen zijn waard f.300,--, f.600,-- en zelfs f.1000,--. Als ik U zeg welke firma die f.1000,-- zou moeten betalen, dan zou U begrijpen, waarom deze firma zegt: neen, mijn naam niet noemen. Ik zeg U dat die mijnheer toen hij de rekening van f. 600,-- kreeg voor zijn vrouw, vroeg of dat een onderdeel was van de moderne shock-therapie. Zo erg is hij geschrokken, want hij kreeg een rekening van f. 600,-- om te betalen. Hij dacht, dat het een onderdeel was van de moderne shock-behandeling, dat hij even moest schrikken. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet zeggen, dat ik blij ben, ik kan zeggen, ik weet het, wij weten allemaal wat het is. Maar het is moeilijk te onderzoeken en dat weet ik ook. Maar het wordt wel eens opgelost.

Mijnheer de Voorzitter, U moet niet zeggen, dat hier de tarieven gelijk gesteld zijn aan de tarieven in Nederland, want als het zo is, dan moet ik U zeggen, dat ik daarmee geen rekening wil houden. Wij zijn hier op Aruba en wij zijn zoveel duizenden km weg van Nederland. Nederland is koud en U hebt dikke jassen nodig, we lopen hier in onze hemden ,gewoon: de salarissen zijn hier anders. Een wethouder in Amsterdam verdient misschien tweemaal zoveel als U hier. Dus U kunt niet zeggen dat de tarieven hetzelfde zijn als in Nederland, er zijn heel andere maatstaven.
Als U mij zegt, dat een en ander samen opgenomen is met de specialisten op Curacao kan ik dat aannemen, of met Venezuela, maar niet met Nederland. En om even op die opmerking terug te komen, Mijnheer de Voorzitter, U moet dit beschouwen als een stem van een leek, maar een leek, die zich de moeite heeft getroost om ingelicht en voorgelicht te worden op het een en ander. Het is mogelijk, dat de electro-encephalogram geen onderdeel moet zijn of is van de neorologisch-psychiatrische studie, dat kan zo zijn. Maar deze electro-encephalogram is iets, dat toch zeker minstens tien jaren oud is, misschien langer zelfs, misschien vijftien jaren.
En ik geloof wel, dat het vooruitstrevend zou zijn, wanneer wij hier een nieuwe neoroloog-psychiater krijgen, die pas afgestudeerd is, om te zeggen: blijf dan een paar maanden langer in Nederland en voltooi daar even Uw studie. Ik bedoel, want het Hoofd van de Dienst en het Bestuurscollege moesten toch weten, dat uiteindelijk (mocht het aparaat niet zijn in het hospitaal) dat dit op den duur vereist zou zijn van deze neoroloog-psychiater. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik maak geen verwijt, aan niemand, maar ik vind het jammer, dat men buiten spreekt over die dingen, wat niet nodig zou zijn geweest als er meer tact zou zijn geweest, als er een meer vooruitziende blik in deze zaak was. Als het hospitaal zegt: er komt niemand aan het aparaat, tenzij hij die studie gevolgd heeft voor de electro-encephalogram; groot gelijk heeft het hospitaal, Mijnheer de Voorzitter. Dat wij dus het aparaat niet hoeven te kopen en het uiteindelijk goedkoperer kost door de mijnheer te sturen naar Amerika op kosten van de Overheid, om die studie te volgen, met salaris, reis- en daggeld (neem ik aan). Mijnheer de Voorzitter, dat is zo,

het zou goedkoper geweest zijn, maar het zou nog goedkoper zijn, wanneer die mijnheer daar in Nederland twee maanden langer was gebleven en daar de studie had voltooid en hier was gekomen helemaal klaar, afgerond. En, Mijnheer de Voorzitter, misschien was er haast bij, dat hij naar school moest. Ik geloof het niet, want U hebt hem toch twee, drie maanden weggestuurd naar Amerika en U hebt hier laten waarnemen dokter Hagen. Mijnheer de Voorzitter, ik wil het niet tegenspreken, maar heeft dokter Jansens (met een s) de huisarts, ook niet waargenomen voor de neoroloog-psychiater, hetzij voor particuliere patiënten of niet, dat weet ik niet. Het gaat bij mij dus niet, als een waarnemer voor de Overheid, het gaat bij mij hierom, dat er twee internisten zijn en nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, de interne geneeskunde ligt meer op het vlak van een neoroloog dan bij een gewone huisarts. Daarom heb ik dus gevraagd, waarom een huisarts aangewezen werd ter vervanging van deze neoroloog-psychiater.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de benoeming van een lid van het medisch tucht-college zegt de heer Gedeputeerde Oduber, dat de Gouverneur de leden benoemt na het advies of een voorstel van het Hoofd van de Dienst. Gaarne zou ik willen vernemen naar aanleiding hiervan of dit advies via het Bestuurscollege gaat of niet? Of dit een carte-blanche voor het Hoofd van de Dienst is. Welke dienst dan ook, het mag ook Openbare Werken of Telefoondienst zijn, wij hebben het toevallig over de Gezondhiedsdienst. Ik wil alleen maar weten de procedure en de regels, die hierover voorgeschreven zijn. Of dus de Gouverneur of de Regering aan het Hoofd van de Dienst schrijft om een voorstel te doen en dat dit voorstel gaat naar de Regering of de Gouverneur, zonder dat het Bestuurscollege dit verifieert of nagaat?
Mijnheer de Voorzitter, het is natuurlijk helemaal correct, gezond en goed, dat deze vrouw in het medisch tucht-college zit. We zullen nooit het geval krijgen, waar wij dus iemand uitde Bevolking en haar echtgenoot, die arts is, in conflict zullen komen, waarbij het medisch tucht-college handelend zal moeten optreden of een voorbeeld zal moeten stellen of een beslissing zal moeten nemen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, staat het ergens geschreven, dat de leden van Aruba over de zaken beslissen van Curacao en de leden van Curacao over de zaken beslissen van Aruba? Want dat heeft de heer Gedeputeerde gezegd, ik weet niet of dat de gedachten van hem is of dat het gebruikelijk is of ergens geschreven is. Ik heb het hierover, Mijnheer de Voorzitter, ik vind alles goed, persoonlijk vind ik alles goed, maar we moeten rekening houden met wat de mensen buiten zeggen. Mag ik dus officieel zeggen bij voorkomende gevallen: Mevrouw of meneer, (al hoe het zit), deze mevrouw, die lid is, zal nooit Uw zaak behandelen, want zij behandelt alleen maar de zaken van Curacao? Mag ik dat officieel zeggen? Dat het dus ergens geschreven staat of dat het alleen maar een gedachtengang is, of dat het wenselijk is of gebruikelijk is? Want dat heeft de Gedeputeerde gezegd, dat de mensen van Aruba over zaken van Curacao beslissen en omgekeerd.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde zei, (om even terug te komen op die hoge rekeningen) dat één geval maar bekend is, dat er dus geen enquête gehouden zal worden, ik heb ook niet om een enquête gevraagd. Als het Bestuurscollege denkt, dat alleen een enquête de enige aangewezen weg is om na te gaan of inderdaad hetgeen de patiënten zeggen waar is, dan berust ik mij daarin; o.k., geen enquête laten we maar doorgaan. f.2000,-- zullen we later horen, Mijnheer de Voorzitter, f. 3000,-- er is geen andere keus, men is overgelaten aan een persoon, dus ja.
Mijnheer de Voorzitter, enquête voor mij niet. Ik doe niet mee aan een enquête, laat de mijnheer maar doorgaan met zijn prijzen.

Ik zal U even meer vertellen, Mijnheer de Voorzitter. Wanneer de heer Gedeputeerde mij zegt, dat voor die gevallen, men terecht kan bij de Gezondheidsdienst of het Bestuurscollege, dan geloof ik niet, dat de heer Gedeputeerde dat voor mij bedoeld heeft, maar meer voor de patiënten. Ik neem dus aan, dat er gezegd is, dat, als er gevallen bekend zijn, zoals de Gedeputeerde zei,dat men terecht kan voor inlichtingen of aanmerking bij het hoofd van de Dienst of bij het Bestuurscollege. Dat heeft de heer Gedeputeerde dus gezegd. Maar ik neem aan dat dit niet bedoeld is voor mij, maar voor de betrokken patiënten.

Mijnheer de Voorzitter, er is een antwoord hier gegeven op hetgeen de heer Erasmus gezegd heeft, ik weet niet of de heer Erasmus dat opgemerkt heeft, ik wil het wel even rechttrekken. Er is gezegd, ik weet niet meer precies door wie, ik denk de Gedeputeerde van de Gezondheidsdienst, naar aanleiding van de dood van iemand, waarbij de doktoren geweigerd hebben naar de patiënt te gaan. Ik weet niets van het geval af, maar ik heb wel aandachtig zitten luisteren naar de heer Erasmus, die hier heeft beweerd,dat de dood het gevolg is van het weigeren van de artsen. De heer Erasmus heeft gezegd, dat het misschien mogelijk is, dat wanneer één van de artsen op tijd was gekomen, het leven van die patiënt misschien nog gered had kunnen worden. Maar de Gedeputeerde heeft gezegd, alsof de heer Erasmus positief beweerd zou hebben, dat door het niet komen van de arts, die man gestorven is. Dat is/zo gezegd door de heer Erasmus. En Mijnheer de Voorzitter, inderdaad is het een zaak van de Minister van Justitie. Maar het is ook een zaak van U, misschien meer nog. Als het gaat over nalatigheid van een arts, dan is het een zaak van het Bestuurscollege. Toevallig heeft de dood plaats gevonden, en moet in dit geval inderdaad de Minister van Justitie aangesproken worden, maar de heer Erasmus heeft niet gezegd, dat de man gestorven is door de schuld van de dokter. Maar de heer Erasmus heeft gezegd, dat de dokter geweigerd heeft om naar de patiënt te gaan. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik weet er niets van, ik zeg het dus niet, maar ik wil dit alleen even rechtzetten, opdat straks in de notulen, misschien in latere jaren niet zou blijken, alsof de heer Erasmus positief beweerd heeft, dat deze man gestorven is door nalatigheid van de dokter. Ik dank U./niet

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de opmerkingen gemaakt in verband met de verkeerssituatie op Savaneta heb ik mogen constateren, dat het Bestuurscollege de volle aandacht heeft voor deze verkeerssituatie. Ik geloof dat te zijner tijd de nodige straatverlichting zal komen voor de nodige trottoirs, zoals voorgesteld door het Bestuurscollege is op de begroting een bedrag van f. 15.000 uitgetrokken voor het aanleggen voor die trottoirs. In 1955 heb ik dit naar voren gebracht en telkenmale heb ik een gustige toezegging van het Bestuurscollege gekregen in verband hiermede. Ik ben blij, dat nu een bedrag van f. 15.000 op de begroting is geraamd, zodat Savaneta de nodige trottoirs kan krijgen in de toekomst. Ik meen te hebben begrepen van U, Mijnheer de Voorzitter, dat er een nieuwe weg zal komen op Savaneta, is dit zo? Indien het zo is, dan zal het beter zijn, dat deze weg aangelegd wordt met de nodige verlichting, dus een betere weg dan de bestaande weg, die wij nu hebben.

Aangezien wij het over Savaneta hebben, Mijnheer de Voorzitter, wil ik gaarne een opmerking maken met betrekking tot mijn vraag en het antwoord van de heer Gedeputeerde Falconi. De heer Falconi zegt, dat er geen middelen bestaan voor het bouwen van een overdekte hal voor de vissers. Dit is ook een antwoord op de vraag van de heer Erasmus, geloof ik, er zijn geen middelen voor deze gebouwen. Ook heb ik een antwoord gekregen

op de vraag van de achterstand van huren bij de volkswoningen. Ik heb mogen vernemen van Gedeputeerde Oduber, dat er een achterstand is van ongeveer of meer dan f. 80.000,--, Mijnheer de Voorzitter, dat is een zeer hoog bedrag. Als men tracht deze achterstand te incasseren, Mijnheer de Voorzitter, dan kunnen wij voldoende middelen hebben om deze overdekte hal op Savaneta te bouwen. Zelfs hoeft Openbare Werken het niet te doen, want de Werkverschaffing zal het wel kunnen doen, daar hebben zij toch niet veel te doen.

Wat betreft mijn vraag omtrent de accountant, die rapport heeft uitgebracht. Over de economische situatie van Curacao heb ik alleen gevraagd naar de zienswijze van het Bestuurscollege, meer heb ik niet gevraagd. Naar aanleiding van deskundige, die hier zal komen om de situatie bij het Ontvangerskantoor te regelen, heb ik kunnen horen van Gedeputeerde Tromp, dat het zal zijn om de administratie van het Ontvangerskantoor te regelen. Mijnheer de Voorzitter, ik vraag me af waarom wij een deskundige uit Nederland moeten laten komen gewoon maar om de administratie hier te regelen. Volgens mij kan iemand met veel ervaring op het gebied van administratie bij een Overheidsdienst hier op het eiland dat werk wel doen, dus iemand met goed begrip van administratie en ik geloof dat wij veel krachten hebben, die op dit gebied zoveel ervaring hebben, om de taak te kunnen bestuderen en te regelen. Ik stel voor, Mijnheer de Voorzitter, dat een geschikte Hoofd van Dienst het wel kan doen, als hij op nonactiviteit wordt gesteld en speciaal belast wordt om het werk te bestuderen. Mijnheer de Voorzitter, Gedeputeerde Tromp zegt, dat er een begrip moet zijn voor het Bestuurscollege. Ik heb namelijk gezegd: dit Bestuurscollege laat veel te wensen over. Ik heb dit naar voren gebracht in dit verband. Zoals U weet, Mijnheer de Voorzitter, zijn de diverse begroting naar ons gestuurd op twee october, dit jaar. Dat is ook volgens Eilanden-regeling. Ik neem aan dat al deze begrotingen van te voren zijn opgesteld en dat het een paar maanden in beslag genomen heeft, dus al mijn beschouwingen vanmorgen, die zijn gebaseerd op de hoofdbegroting, zoals die voorgesteld is aan de Raad.

Intussen heeft het Bestuurscollege middelen gevonden om het tekort van f. 500.000 te dekken, dat wisten wij niet van te voren. Daarom heb ik het over het financieel beleid gezegd, dat het veel te wensen overlaat. Ik wil niet in detailles treden in dit verband, want ik kan veel meer naar voren brengen, laten wij bijvoorbeeld zeggen de 15% opcenten op de inkomstenbelasting, die toentertijd verhoogd werd, 15% opcenten op de winstbelasting, al deze belastingen die toentertijd verhoogd werden

Verder was de heer Tromp het niet helemaal eens met mij, dat het Bestuurscollege schuil gaat achter het fonds van de E.E.G. Maar het is werkelijk zo, Mijnheer de Voorzitter, zo is het inderdaad, want gedurende bijna alle begrotingsbehandelingen en openbare zittingen hier in de Eilandsraad praat het Bestuurscollege over steun van het E.E.G.-fonds, steun van Nederland. Als men deze steunen van het buitenland niet krijgt, dan hebben wij hier helemaal geen begroting. Begroting van dit jaar, van 1964 dus, is gewoon een fotocopie van de vorige begrotingen, met een paar wijzigingen. Men praat maar van een meerjarenplan en dergelijke en van steunen van de E.E.G. enz. enz. Natuurlijk moet ik dan zeggen, dat het Bestuurscollege zich schuilt achter de E.E.G. fondsen.

Ik heb gehoord van Gedeputeerde Falconi, dat de visserij ook in het meerjarenplan begrepen is.

Ten aanzien van mijn opmerking met betrekking tot het conflict tussen

Jeugdcentrum Tankileendert en Koningin Juliana Stichting heb ik van het Bestuurscollege vernomen dat de hele zaak in handen is van het Bestuurscollege en dat het Bestuurscollege te zijner tijd zal zorgen, dat het conflict niet meer zal bestaan, dus dat de situatie geregeld zal worden binnen afzienbare tijd. In verband met mijn opmerking over de afgestudeerde H.B.S.-beursalen, die terug komen uit Nederland, heb ik kunnen vernemen van het Bestuurscollege dat al deze beursalen, wanneer zij terug komen, geplaatst worden door de Overheid. Toen ik mijn opmerking maakte heb ik ook inbegrepen, zij, die niet met een beurs hebben gestudeerd in Nederland en die terugkomen, en geen betrekking kunnen krijgen. Ze moeten dan bij de Lago aankloppen voor een baantje. Natuurlijk is de opleiding die ze gekregen hebben in Nederland in de Nederlandse taal geweest en voor deze jongelieden is het zeer moeilijk om bij de Lago raffinaderij te gaan werken. Ik hoop, dat in de toekomst de beursalen, de afgestudeerde beursalen zullen worden geplaatst in Eilandsdienst of bij een Overheidsdienst. Ook zij die gestudeerd hebben zonder een beurs. Voor hen die in Amerika gestudeerd hebben is het beter om bij de Lago te werken, want ze hebben al hun vakken in het Engels geleerd en het zou gemakelijk zijn voor hen om bij de Lago te gaan werken. Maar het zal moeilijk zijn voor hen die in Nederland gestudeerd hebben en zich gespecialiseerd hebben in dat vak met gebruik van de Nederlandse taal; het is dus moeilijker voor hen om bij de Lago te gaan werken. In ieder geval ben ik blij, dat andere beursalen, die terugkomen uit Nederland zoveel mogelijk in Overheidsdienst worden aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal graag de heer Coco Erasmus antwoorden in de landstaal. Señor Presidente e reunion di awe mainta tabata teni na un nivel halto y constructivo, te na e momento cu Senor Erasmus a lanta y a daña e situacion. Señor Erasmus a ataka nos partido barbaramente, politicamente, alaves e a ataka nos semipersonalmente. Lo mi no kier drenta den detailles ariba su atakenan, solamente mi kier bisa, cu nos ta un partida independiente y nos no ta mara cu ningun sorto di partidanan den Antillas. Tampoco tin hende di otro partido di Antillas cu por tin influencia riba nos partido. Ta duel mi cu Señor Erasmus a comenta riba esei awe mainta aki den. Pasobra esaki nos no por contesta riba dje, sino doctor Da Costa Gomez mes of un partido por contesta riba dje. Pero mi ta sugeri pa Señor Erasmus trece e mes un observacion aki na tratamento di e presupuesto di Antillas Nerlandes den Staten, cual lo tuma luga aña cu bin den Staten anto e momento ei nos ta mira cu Señor Erasmus lo keda cu boca jen di djente. Sinenbargo mi no sabi cu Señor Erasmus atakando nos fuertemente awe mainta lo tabata defende e Gobierno Central of e tabata defende e Ministro di Justicia cu segun opinion publico tin hopi influencia riba dje. Masha danki.

<u>DE HEER F.D. FIGAROA</u>: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de antwoorden, die ik van het Bestuurscollege heb mogen ontvangen, waarvoor ik dank zeg, het volgende: Ik vind het zeer jammer, dat noch de Eilandsraad, noch het Bestuurscollege, noch beide lichamen in staat zijn om de eilandsambtenaren, die salarissen uit te keren, waarop zij eventueel recht kunnen doen gelden. Dit wordt gemotiveerd door het feit, dat de compensatie van verhoogde kosten voor levensonderhoud valt onder loonbeleid, loonbeleid is een deel van loonpolitiek , loonpolitiek is een onderdeel van de economische aangelegenheden en economische aangelegenheden is een landszaak. Ook voor de herziening en verbetering van de vacantie regeling en invoeren van eventuele verzekering heb ik als antwoord ontvangen, dat die ook landszaken zijn. Ik zou het Bestuurscollege toch in overweging willen geven om deze zaken dan aanhangig te willen maken bij de Landsregering.

Mijnheer de Voorzitter, op het vierde punt, dat ik naar voren heb gebracht betreffende het spaarfonds heb ik geen antwoord van U mogen ontvangen, het schijnt, dat het over het hoofd werd gezien. Voorts heb ik gevraagd om jaarlijks de ranglijst van ambtenaren op te maken, zowel administratieve, technische of de andere rangen.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het verkavelen en bouwrijp maken van domeingronden voor woningbouw, heb ik een antwoord mogen ontvangen, dat enigszins twijfelachtig klonk, men wist niet of dat in de nabije toekomst of de verre toekomst zal zijn, in ieder geval blijft het toekomstmuziek. Mijnheer de Voorzitter, dit is geen zaak voor de verre toekomst, want het gebeurt, dat er mensen zijn, die een bepaald kapitaal hebben, die een woning willen bouwen en die op zoek zijn naar een stuk grond, ze kunnen het niet van particulieren kopen, want dat is te duur; als ze bij het Domeinkantoor komen, dan schijnt er geen grond voor uitgifte in erfpacht klaar te liggen. Daarom heb ik gevraagd: niet voor de toekomst, maar voor nú, ook geen grote verkavelingen in het meerjarenplan, maar voor direkt beschikbaar maken van domeingronden voor woningbouw.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de gasmeters, wil ik even opmerken, dat er volgens mij zoiets als een ijkwezen is. Daar kan men zo nu en dan misschien een proef of streekproeven nemen op druk van gas in de cilinders. Mijnheer de Voorzitter, betreffende de aangelegenheden van de telefoondienst, ben ik tevreden met het antwoord, dat ik van de heer Falconi heb mogen ontvangen, ik hoop dat zij zich dat antwoord te zijner tijd nog zal herinneren.

Wat betreft de gelijkstelling van de salarissen van de gehuwden onderwijzeressen, heb ik als antwoord mogen ontvangen, dat er inderdaad een scheve verhouding is, maar om te voorkomen dat er scheve verhoudingen op de Antillen zouden ontstaan kan men zich niet teveel inspannen om hieraan een eind te brengen. Mijnheer de Voorzitter, als er scheve verhoudingen op Curacao zijn, dan hebben we ons daaraan niet te storen, als we het hier recht kunnen zetten, dan moeten we dat hier recht trekken. Ik zal nogmaals met name de wegen, waarvoor ik verbetering heb gevraagd noemen, want de Gedeputeerde is enigszins in de war geraakt: dat zijn: de weg van Noord, Salinja Cerca, Westpunt, Malmok aansluitend op de Boulevard, dat is één, de tweede: is Montagna, Seroe Janchie, Moko, welke weg op de begroting van 1963 promemorie werd geraamd, maar op de begroting van 1964 helemaal niet meer voorkomt, ten derde de weg van Noord, Turibana, Altovista en ten vierde de wegen te Bubali. Ik heb als antwoord mogen ontvangen, dat wanneer er gelden beschikbaar zijn, men die wegen zal verbeteren. Mijnheer de Voorzitter, ik wou vragen om de gelden daarvoor beschikbaar te stéllen, niet afwachten totdat er gelden beschikbaar zijn, als we dat moeten afwachten, dan komt er niets van terecht, maar om de gelden beschikbaar te doen stellen.

Ik heb zojuist in de eerste ronde vergeten iets naar voren te brengen. Ik hoop, dat U het mij niet kwalijk neemt. Ik heb indertijd gevraagd of van een of ander instantie een rondschrijven is uitgegaan, waarbij aan bepaalde aannemers wordt verzocht om geen hogere lonen te betalen, die welke normaal door de aannemers hier op het Eiland worden betaald. Ik heb daar als antwoord op mogen ontvangen, dat er werkelijk geen maximum lonen zijn vastgesteld, daar hebt U inderdaad gelijk in, ik heb U niet gevraagd of er werkelijk maximum lonen zijn vastgesteld, ik heb alleen gevraagd of er van een of ander instantie een rondschrijven in die geest is uitgedeeld. Mijnheer de Voorzitter, vervolgens moge ik U nogmaals danken voor de antwoorden die ik heb mogen ontvangen. Ik hoop, dat het positieve deel daarvan ook uitgevoerd zal worden te zijner tijd. Ik dank U.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, heden ochtend heb ik als basis voor mijn betoog genomen, de moeilijkheden, die wij voor ons zagen vijf jaar geleden, toen ik lid van de Raad werd en ik voor het eerst deelnam aan de behandeling van de begroting voor 1959, dus de moeilijkheden, waarvoor wij ons vandaag gesteld zien. Ik heb geconstateerd, dat alhoewel vele pogingen zijn gedaan, de resultaten niet van die mate van het succes hebben gehad, die wij er wel van hebben verwacht. En ik heb dit geprobeerd duidelijk te maken, door de vraag te stellen aan de Gedeputeerde Tromp, hoeveel werkgelegenheid meer onze pogingen hebben gecreeerd. Op deze vraag heeft het Bestuurscollege niet direkt kunnen antwoorden, volgens mij heeft de Gedeputeerde toegezegd te zijner tijd de cijfers beschikbaar te zullen stellen. Ik zie met belangstelling deze cijfers tegemoet, maar voordat ik die cijfers heb, moet ik naar mijn mening volhouden dat er eigenlijk niet veel is gebeurd. Misschien kan de Gedeputeerde mij in de tweede ronde antwoord op dezelfde vraag geven, misschien een beetje anders gesteld. Is er een vermindering in werkgelegenheid merkbaar als gevolg van de welvaart-projekten of is de werkgelegenheid, die nieuw wordt geschapen tengevolge van deze welvaartprojekten alleen maar voldoende om de vrijkomende werkkrachten dus die bij andere werkgevers worden afgestoten in deze tijd, op te vangen.

Ten aanzien van de problemen, die ik stelde, Mijnheer de Voorzitter, het economisch versus het constitutionele probleem, kunnen wij van mening ver schillen. Ik was enigszins teleurgesteld met het antwoord van Gedeputeerde Tromp, die alleen maar ten bewijze dat het economische probleem toen der tijd ook nijpend kon aanvoeren dat de heer Eman in 1955 zou hebben gezegd, dat er duizenden werkelozen rondliepen. Mijnheer de Voorzitter, wij moeten ons niet blindstaren op wat eens is gezegd. We moeten zien naar de realiteit en ik vind erg jammer, dat de heer Finck, de woorden van de heer Tromp heeft overgenomen. Dit is tegenspraak in zichzelf, dit is ook een aangelegenheid van acht of negen jaar geleden. En ik wilde niets liever zien, Mijnheer de Voorzitter, dan dat wij deze disco's bieuw (oude koeien) maar begraven en maar vergeten. De heer Gedeputeerde Tromp heeft ter verduidelijking gevraagd, wat ik bedoelde met zware industrie. Misschien kan ik duidelijk stellen, dat het woord zware industrie niet juist was gebruikt, maar dat ik veel meer op het oog had, de grootindustrie. Ten aanzien van de rendabiliteit van het vliegveld, de toekomstige rendabiliteit dan, Mijnheer de Voorzitter, heb ik nooit beweerd, dat wij volledige rendabiliteit van het vliegveld zouden moeten nastreven, want ik ben me er ook van bewust, dat dit misschien niet tot de mogelijkheden zal behoren. We kunnen ons reeds verheugen, indien het vliegveld zich tot zekere hoogte kan bedruipen dat het nut dat daarvan wordt geoogst meer op direkte vlak ligt, dus op het vlak van de toeristenbevordering.

Het verheugt me, Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft verklaard, dat zij alle aandacht heeft voor de bevordering van de kleine ondernemingen, het scheppen van het klimaat, dat nodig is om die kleine ondernemingen te helpen. Het gaat over visserij, landbouw en de veeteelt. Gedeputeerde Falconi heeft gewezen, dat deze aangelegenheden in het meerjarenplan zijn opgenomen. Ik zou graag van de Gedeputeerde de toezegging hebben, dat hij aan deze aangelegenheden zijn volle aandacht zal geven en dat hij, indien mogelijk zelfs, vooruitlopende op de goedkeuring van deze plannen met voorstellen komt om deze bedrijfstakken dan planmatig te stimuleren. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, zal ik ook graag vernemen of het Bestuurscollege pogingen in het werk stelt om de vrije zône tot ontwikkeling te brengen. We hebben de wettelijke grondslag hiervoor, doch in de praktijk gebeurt er niets, althans kan ik er niets van bespeuren.

Ten aanzien van het onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, dat ik ingeschakeld heb, bij mijn betoog om het peil van de werkkrachten te verhogen en waarbij ik de vraag heb gesteld of ons onderwijs wel voldoet, kan ik begrijpen dat de Gedeputeerde van Onderwijs en zo, à bout portant geen antwoord op kan geven. Ik heb me zelf in deze vraag verdiept en ik kan U wel mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat het een zeer moeilijke aangelegenheid is. We hebben een uitstekend onderwijs-systeem, dat is aangepast aan de Nederlands systeem, en het valt moeilijk om zonder nadelig gevolgen zo maar met dit systeem te breken. Misschien kunnen wij te zijner tijd wel nodige aanpassingen daarbij maken, die ons ten voordele zullen verstrekken. In dit verband juich ik toe het voorstel van een ander lid om het onderwijsrapport van 1958 eens in deze Raad ter sprake te brengen en dit zou wel best een uitgangspunt zijn om over deze aangelegenheid van gedachten te wisselen.

Mijnheer de Voorzitter, met het vreemdelingenbeleid, zoals door U uitgestippeld, kan ik mij verenigen. U hebt toch opgemerkt, ten aanzien van dit beleid dat Sociale Zaken en Vreemdelingendienst een adviserende taak uitoefenen en ik hoop, dat het zo blijft, dat het uiteindelijk beleid bij U berust en dat die adviezen niet die aard krijgen van bindende adviezen.

Mijnheer de Voorzitter, het speet me heel erg, dat de heer Erasmus vanmorgen in zijn betoog verschillende dingen ter sprake heeft gebracht, die beter in een politieke vergadering ter sprake gebracht hadden kunnen worden. Ik wil deze zaak niet tot een politieke arena maken, maar het spijt me ook heel erg, dat van de toevallige omstandigheid, dat twee partijen jarenlang samen in de oppositie hebben gezeten de conclusie wordt getrokken, dat ze een zekere binding hebben en dat die binding ten nadele van ons eiland zou werken. In zijn poging om dit te bewijzen, verliest de heer Erasmus zich in allerlei tegenspraken, door te wijzen op onze houding hier en op onze houding in de Staten. Mijnheer de Voorzitter, we hebben altijd de belangen van Aruba naar onze beste weten voorgestaan. het feit dat we samen met een andere parij in de oppositie zitten, dat komt alleen maar door de politieke constellatie van het ogenblik. Ik wil echter de heer Erasmus waarschuwen, hij is politicus, hij moet rekening houden met de realiteit en met de verwikkelingen in de toekomst en men hoeft geen leek op politiek gebied te zijn om te zien, dat het niet uitgesloten is dat er binnen afzienbare tijd de P.P.A. indien zij in de macht wil blijven, wel genoodzaakt zal zijn met diegenen, die de heer Erasmus vandaag de aartsvijanden van Aruba heeft genoemd samen te werken. Wanneer het zo ver is, dan zal ik misschien de heer Erasmus hierop weer attenderen. Ik dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het strekt mij tot voldoening te vernemen, dat aan Nederlandse technici de voorkeur zal worden gegeven in geval van het inwinnen van advies omtrent de uit te voeren projekten. In ieder geval, Mijnheer de Voorzitter, betreft het de uitbreiding van onze waterbedrijf en de te bouwen zoutfabriek. Dus dat hen de voorkeur zal worden gegeven om deze plannen voor te bereiden en gereed te maken om tot aanbesteding te kunnen geraken. Mijnheer de Voorzitter, U heeft verder verklaard, dat zelfs bij gunningen onder gelijke omstandigheden de voorkeur zal worden gegeven aan de Nederlandse handel alsook bij bestellingen, als ik het goed heb verstaan. Dit is ten zeerste toe te juichen, Mijnheer de Voorzitter, omdat wij de finaciele hulp van Nederland krijgen, dus het is, zoals reeds door mij gezegd logisch, dat wij onze goede wil moeten betuigen door zoveel mogelijk ook, op technisch gebied gebruik te maken van de Nederlandse krachten.

Mijnheer de Voorzitter, voor de commissie, die door de Voorzitter benoemd is geworden inzake de herziening van de tarieven van de taxi's ben ik het Bestuurscollege dankbaar, alsook, Mijnheer de Voorzitter, de Bestuurspartij, die haar medewerking in deze heeft verleend. Het was te verwachten, Mijnheer de Voorzitter, omdat deze toezegging uitdrukkelijk werd gedaan. Het betreft een categorie van kleine zelfstandigen, die de laatste tijd het zwaarste zijn getroffen, door verhoging van invoerrechten, verhoging van allerhande onderdelen van auto's, auto'sbanden, e.d., door verhoging van benzineprijzen, zodat deze mensen een moeilijk bestaan hebben. Daarom ben ik ten zeerste erkentelijk, dat uiteindelijk deze commissie is benoemd en ik hoop ook, dat deze commissie ten spoedigste met haar werkzaamheden zal beginnen en dat deze commissie spoedig ook met gedegen voorstellen, met een gedegen advies bij de Raad zal komen om een redelijk tarief voor deze chauffeurs vast te stellen. Mijnheer de Voorzitter, ik zal deze commissie, trouwens al de leden van deze Raad, willen aanbevelen, indien het niet mogelijk is om middels de commissie de zaak op te nemen met vertegenwoordigers van de chauffeurs, dat de vertegenwoordigers van de taxi's ook behoorlijk zullen worden verhoord.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb verzocht dat het meerjarenplan in deze Raad wordt behandeld. Ik meen dat ik de toezegging van het Bestuurscollege heb gekregen, dat men binnenkort ertoe over zal gaan om dit meerjarenplan in de Eilandsraad te doen behandelen. Mijnheer de Voorzitter, in dat geval zouden wij meer inzicht kunnen krijgen omtrent de projekten, omtrent de wijze van financiering ervan, alsook omtrent de prioriteit, die aan bepaalde projekten zou moeten/ gegeven. Ik hoop, dat het Bestuurscollege dan ook ten spoedigste de Raad zal benaderen voor de behandeling van het meerjarenplan. /worden

Mijnheer de Voorzitter, het stemt tot tevredenheid dat de begroting blijkt geen tekort te vertonen. Ja, dat dit tekort feitelijk niet eens bestond. Ik wil het Bestuurscollege gaan verdenken, Mijnheer de Voorzitter, dat zij ons een trucje heeft gespeeld. Maar in elk geval, Mijnheer de Voorzitter, wij verheugen ons daarover, daar er geen sprake meer zou kunnen zijn van een lening, omtrent de wijze waarop deze lening zal worden betaald, alsook omtrent belastingverhoging, het invoeren van nieuwe belastingen. Mijnheer de Voorzitter, zoals door de heer Finck beweert, dat ik zo positief heb gesteld. Ik heb echter niet anders gedaan, dan voorgelezen wat wij U in de Toelichting op de begroting aan ons hebt gestuurd. Ik heb toen gezegd, dat onze fractie nimmer haar medewerking zal verlenen tot belasting verhoging. Maar enfin, Mijnheer de Voorzitter, wij zijn blij dat dat van de baan is en dat onze begroting dus geen tekort vertoont, dus dat de inkomsten blijken meegevallen te zijn.

Mijnheer de Voorzitter, heb ik het goed gehoord, dat de Elmar de tarieven gaat verlagen? Of is het, dat er alleen maar een hoop bestaat, dat de Elmar deze tarieven in de toekomst zal gaan verlagen? Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gewezen dat er middelen bestaan om de Elmar hiertoe te krijgen. Ik heb gewezen op het feit, dat in de concessie de mogelijkheid is opgenomen om geschillen te doenbeslissen door een scheidsgerecht en ik zou zelfs verder willen gaan, in de concessie is ook opgenomen dat de Gouverneur, dus de Regeringsraadhaar bevoegdheid zou kunnen overdragen aan andere organen. Dus wanneer het Bestuurscollege gaat onderhandelen met de Elmar, dan zal ik het Bestuurscollege willen voorstellen om te trachten te verkrijgen van de Regering, dat zij haar bevoegdheid in de concessie neergelegd aan het Bestuurscollege overdraagt, het zij tijdelijk, Mijnheer de Voorzitter, gedurende de onderhandelingen om meer kracht te kunnen uitoefenen bij de besprekingen over de tarieven.

Mijnheer de Voorzitter, wij zijn erg blij te vernemen, dat het Bestuurscollege, zoals de heer Tromp heeft gezegd, zeer diligent is in deze. We verwachten ook, Mijnheer de Voorzitter, dat inderdaad een verlaging tot stand zal komen, maar een verlaging die onze verwachtingen beantwoordt, niet een verlaging, waaraan wij niets zouden hebben, maar een verlaging die inderdaad ten goede zal strekken van de bevolking.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb de prijs van water exorbitant hoog genoemd, dat heb ik gedaan in verband met de enorme kosten die besteed zijn voor de uitbreiding, voor het uitbouwen van ons waterbedrijf, waarbij de opzet was om water tegen zo'n goedkoop mogelijke prijs aan de bevolking te leveren. In dat verband heb ik gezegd, dat het nog exorbitant hoog is, Echter, Mijnheer de Voorzitter, verblijdt het mij, dat van de Gedeputeerde Tromp te horen, dat een studie zal worden gedaan, om een algemene prijs vast te stellen van f. 1,30 per m3. Mijnheer de Voorzitter, het nemen in studie is iets zeer relatiefs, dat kennen wij hier. Ik zal daarom bij het Bestuurscollege willen aandringen, Mijnheer de Voorzitter, deze studie zo kort mogelijk te willen laten zijn en daadwerkelijk over te gaan tot het vaststellen van de waterprijs in het algemeen op f. 1,30 per m3.

Mijnheer de Voorzitter, Gedeputeerde Falconi heeft me niet goed begrepen. Ik heb gezegd, dat bij de Werkverschaffing de arbeiders de laatste tijd gebruikt worden om werken te verrichten, die door de Dienst Openbare Werken hadden moeten worden verricht. Ik heb ook gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat indien dit waar is wij deze mensen een betere compensatie moeten bieden. In dat verband heb ik voorgesteld om het loon met 20 cent te verhogen. Ik meen, dat de Gedeputeerde Falconi me niet goed had begrepen. Hij beweerde, dat ik zei, dat deze mensen feitelijk bij de Openbare Werken te werk moeten worden gesteld. Dat is mijn bedoeling niet geweest, Mijnheer de Voorzitter, ik heb alleen maar verwezen naar het feit, dat het niet is zoals in het begin, dat deze mensen de wegen maar een beetje schoon hielden, dat er hier en daar een takje gesnoeid werd, maar dat zij laatstelijk voor werkzaamheden worden gebruikt, die feitelijk door de Dienst Openbare Werken hadden moeten worden verricht en ik heb genoemd het aanleggen van wegen, ik wil niet zeggen asfaltwegen, maar het aanleggen van wegen in verband met het aantrekken van toeristen, alsook heb ik gehoord, dat zij nu betrokken zullen worden bij de politiek van de herbebossing van het eilandgebied, dus ik meen, dat het loon dan ook dient te worden herzien. En ik heb voorgesteld om dit loon te verhogen met 20 cent per uur.

Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij van Gedeputeerde de Cuba te horen, dat wij geen wegenplan hebben, dat loopt over een zeker aantal jaren. Ik heb gehoord, dat wij alleen maar een wegenplan hebben, dat van jaar tot jaar wordt opgemaakt, dat het alleen maar dient voor intern gebruik bij de Dienst Openbare Werken. Mijnheer de Voorzitter, dan wordt het tijd dat een wegenplan wordt gemaakt, dat het over enige jaren gaat, zodat wij hier in de Raad zullen kunnen beraadslagen omtrent deze wegen, die aangelegd zouden moeten worden en die prioriteit zullen moeten hebben.

Ook heb ik gevraagd, dat het onderwijsrapport uiteindelijk in deze Raad zal worden behandeld. Ik meen, dat ik daarop een toezegging heb gekregen. Ik weet het niet goed of ik van de Gedeputeerde van Onderwijs een toezegging heb gekregen , dat het onderwijsrapport binnenkort in de Raad zal worden behandeld. Dat is een rapport, dat wij in 1958 meen ik hebben ontvangen en toen werd ons in het vooruitzicht gesteld, dat het zo spoedig mogelijk in de Raad zou worden behandeld, hetgeen tot nu toe nog niet is geschied.

Mijnheer de Voorzitter, dan heb ik nog geen antwoord gekregen op mijn vraag, wat er dan zal gebeuren, indien de E.E.G. gelden, die wij verwachten, te lang uitblijven. Dat door het Bestuurscollege de nodige stappen onmiddelijk zullen worden genomen ten einde te voorkomen, dat het onderwijs zal kunnen lijden indien de E.E.G. gelden uitblijven of niet zo spoedig verkregen worden, als het Bestuurscollege denkt. Dus, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege dan plannen maakt voor de bouw van nieuwe scholen in afwachting van hetgeen terecht zal komen over de gelden, die wij uit het ontwikkelingsfonds van de E.E.G. eventueel zullen kunnen krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, over de volkswoningen heb ik gehoord, dat alleen maar 15 aanvragen zijn binnengekomen van bewoners van deze woningen, die zo'n woning in huurkoop zouden willen kopen. Ik dacht, dat toen wij de voorwaarden hadden gesteld omtrent het in huurkoop geven van deze woningen, dat het voldoende aantrekkelijk was, dat deze mensen daarvan gebruik zullen maken, maar het blijkt van niet en ik meen van de Gedeputeerde gehoord te hebben, dat binnenkort deze voorwaarden zullen worden herzien. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat deze keer dan deze voorwaarden zodanig zullen worden herzien, dat het inderdaad aantrekkelijk wordt, want aanvankelijk was het toch de opzet, dat deze woningen zouden7 gebouwd teneinde de minder bedeelden een behoorlijke woning tegen een lage huurprijs te kunnen verhuren, waarna zij zich later deze woning in huurkoop zouden kunnen aanschaffen. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat alles zal worden gedaan, zodat ook aan deze laatste opzet voldaan zal kunnen worden. 7worden

Mijnheer de Voorzitter, ik heb zoveel over die 40-urige werkweek horen praten, dat ik niet kan nalaten ook een paar woorden daaraan te wijden. Het feit is, dat dit voorstel door mij in de Staten werd gebracht. Ik heb toen gewezen op het feit, dat noch bij de Lago noch bij de Shell principiele bezwaren bestonden tegen invoering van deze 40-urige werkweek. Ik heb toentertijd betoogd, Mijnheer de Voorzitter, dat het zelfs zou kunnen7om de vele ontslagen die bij deze Maatschappijen plaats vinden enigszins te stuiten. De Minister van Economische Zaken had toentertijd bezwaren en zei, dat het inopportuun was op dat moment maar aangezien binnenkort de begroting van de Landsbegroting in de Staten weer zal worden behandeld, ben ik weer van plan met dit voorstel te komen; misschien dat er nu een gewijzigde standpunt bestaat bij de Regering. Maar ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer deze twee grootste werkgeefsters er geen bezwaar tegen zullen hebben dat uiteindelijk toch de Regering ervoor zal zwichten deze werkweek in te voeren.7strekken

Mijnheer de Voorzitter, zoeven heb ik een voorstel van de heer Finck gehoord over vuurwerk. Heb ik het goed begrepen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Finck voorstelt om de verkoop van vuurwerk aan te houden tot na de kerstdagen? Dan is er geen Pascu op Aruba. Zonder vuurwerk hebben we geen Pascu. Dat is een traditie, Mijnheer de Voorzitter, van ik weet niet hoeveel jaren terug en ik kan de heer Finck zeggen, zijn Rijks Minister daar in Den Haag, die bestelt vuurwerk hier om dáár af te schieten gedurende kerstdagen. Dus hij heeft de gewoonte zelfs overgenomen naar Nederland. Hoe kan dan de heer Finck met een voorstel komen om het vuurwerk aan te houden tot na de kerstdagen? Neen, Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen dat voorstel niet steunen. Ik kan niet eindigen zonder even te antwoorden op hetgeen de heer Erasmus in deze Raad naar voren heeft gebracht. De heer Erasmus heeft ons verweten, dat wij aangesloten zouden zijn bij de partij die "enemigo nummer uno" "de aartsvijand" van Aruba zou zijn.

Mijnheer de Voorzitter, reeds door fractiegenoot van mij is betoogd en naar voren gebracht, dat onze partij volkomen onafhankelijk is en altijd gebleven is, en dat het de bedoeling is om altijd onafhankelijk te blijven. Mijnheer de Voorzitter, de heer Erasmus heeft gezegd, dat hij toentertijd iets verblijvends heeft opgemerkt in deze Raad, toen onze fractie stemde voor de motie door de Bestuurspartij aan de Raad aangeboden. Het was een motie, Mijnheer de Voorzitter, die ging over de kwestie hoe de verdeling van de gelden zou moeten plaats vinden bij de uitvoering van de werken, in geval van een lening of een schenking van Nederland of uit het ontwikkelingsfonds van de E.E.G. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Erasmus vertellen (ofschoon hij het weet, want hij was persoonlijk aanwezig in de Staten) toen door fractie van de N.V.P. in voorlopig verslag werd betoogd, dat de verdeling moet geschieden op basis van het inwoneraantal, dat ik namens onze fractie had gezegd dat wij nadrukkelijk naar voren wilden brengen, dat wij niet eens zijn met de verdeling op basis van het inwoneraantal, maar dat wij van mening zijn, dat deze gelden moeten worden verdeeld naar behoefte, noodzakelijkheid en de mogelijkheid onbepaalde projekten al of niet renderend, op bepaalde eilanden te kunnen verwezenlijken. Dat hebben wij helemaal onafhankelijk gedaan, Mijnheer de Voorzitter. Echter kan ik U wel zeggen, dat ik tot nog toe van de heer Erasmus en diens fractiegenoten in de Staten moet ondervinden, dat wanneer de Democratische Partij met een voorstel kwam, dat zij daartegen hebben gestemd of zelfs daarvan zouden hebben durven afwijken. Mijnheer de Voorzitter, ik betreur het dat ik hierover had moeten spreken, maar zoals door mijn fractiegenoten reeds naar voren is gebracht, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij getracht in deze Raad zoveel mogelijk constructief arbeid te verrichten en onze constructieve bijdrage te leveren, maar wij werden aangevallen zelfs bijna persoonlijk, Mijnheer de Voorzitter, dus moet ik noodwendig hierop repliseren.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat dit ongeveer alles is, Ik dank U.

<u>DE HEER J. ERASMUS:</u> Mijnheer de Voorzitter, inderdaad heb ik heden morgen alvorens over te gaan tot het maken van enige suggesties aan het Bestuurscollege enkele kritische opmerkingen gemaakt en dit hield verband met ons tienjarenplan.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil U eerlijk zeggen, dat wat ik vanmorgen gezegd heb oprecht heb gedaan. En ik moet U ook zeggen, dat ik me erg bezorgd voel als iemand of enige partij, Aruba tracht te raken speciaal als het gaat voor ons algemene belang. En ik heb van de heer Guzman Croes kunnen horen, dat hij beweerde dat ik met zware kritiek ben gekomen, met semipersoonlijke insinuaties enz. enz. Mijnheer de Voorzitter, volgens mij heb ik helemaal geen zware kritiek geleverd, het is kinderspel en bovendien heb ik ook niemand in geen enkel opzicht aangevallen. Ik heb maar een paar punten genoemd, waar ik van mening ben, dat de bevolking het moet weten. Zoals ik reeds gezegd heb, Mijnheer de Voorzitter, begon ik over het tienjarenplan te praten. Het ging over het tienjarenplan, het ging over de houding van de N.V.P. die tegen ons zijn en ten derde de intieme relaties die de N.V.P. met de A.V.P. onderhoudt. De andere vier punten, die ik naar voren heb gebracht, houdt ook in geen enkel opzicht enig kritiek of insinuaties in. Ik heb de naam van de heer Eman genoemd, te goeder trouw omtrent de zoutfabriek. Het was geen insinuatie. integendeel heb ik zijn standpunt toegejuigd, ik heb ook gepraat over de steun die wij van de A.V.P. hebben gekregen, dat heb ik toegejuigd. Ik had ook terloops opgemerkt dat gedurende een openbare vergadering van de Staten, dat de A.V.P.-fractie afwezig was. Dat is volgens mij ook geen insinuatie, het is toch de waarheid. En ten vierde, dat mijn vrees bestaat dus,

omdat de A.V.P.-fractie met de N.V.P. samen tegen ons zijn. Dus, Mijnheer de Voorzitter, in geen enkel opzicht, zie ik hier enige insinuaties of politieke spel.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen van de heer Eman te begrijpen dat hij bedoelt, dat wij over het tienjarenplan hadden gepraat in de Staten. Ik kan me niet herinneren of wij daarover in de Staten reeds hebben gesproken. Ik kan me het helemaal niet herinneren, wel hadden wij vroeger over de f. 20.000.000. lening gesproken en ook over andere leningen op korte termijn, maar over het tienjarenplan, hebben wij naar mijn mening nooit gepraat. Later zegt de heer Eman, dat wij dus de P.P.A., in de Staten altijd met de D.P. in zee gingen. Mijnheer de Voorzitter, hij wil de indruk wekken dat wij altijd eens zijn met wat de D.P. naar voren brengt. Wij zijn van mening dat wanneer de D.P. met een goed voorstel komt wij hen graag ondersteunen. De D.P. heeft ook ons in het verleden veel steun gegeven, om iets te noemen, bijvoorbeeld de monopolie van onze chemische fabrieken voor 25 jaar, dat is iets groots. En ook omtrent onze projekten. Wij werken samen en wij geven elkaar de steun als het nodig is.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet Uw College bedanken voor de verschillende antwoorden, die ik heb gekregen op mijn vragen. Maar er zijn nog enkele vragen, die nog niet zijn beantwoord. Ik heb gevraagd om het bouwvoorschot te handhaven of om dit te herstellen. Over de pier te Malmok heeft Gedeputeerde Falconi gezegd, dat zelfs voor een kleine pier er geen geld beschikbaar is en dat het ook niet verantwoord is in verband met het relatief geringe aantal vissers. Maar, Mijnheer de Voorzitter, Noord heeft een productie bijna zo groot als Oranjestad. Dat betekent dan, dat het aantal vissers bijna hetzelfde zijn. Maar misschien heb ik te veel gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu mijn wens veranderen. Ik zal nu maar om een pier vragen. Het zal zeker ten goede komen aan deze mensen. Cura Cabai heeft zo'n piertje. Ik heb het zelf gezien en volgens mij is het onnozel goedkoop.

Over de weg rond Aruba heb ik ook geen antwoord gekregen, Mijnheer de Voorzitter, maar ik wil hier nader een kort woordje bijvoegen. Als wij over een weg rond Aruba praten, dan zal het misschien klinken als iets, dat een paar miljoen zal kosten, Mijnheer de Voorzitter, maar het is niet zo, Mijnheer de Voorzitter. Momenteel hebben wij een weg, dat reeds klaar is van Kudarebo rond Aruba van deze kant tot Boca Tabla toe. Dus dat is een heel eind ver. Bovendien is de weg klaar van Boedoei tot de "Natural Bridge". Dus het zal niet zoveel kosten, Mijnheer de Voorzitter. Gaarne wil ik Uw antwoord hierop nader krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, omtrent het schoonhouden van de koko'splanten heeft Gedeputeerde de Cuba gezegd, dat het te veel geld zal kosten. Volgens mij zal het niet zoveel kosten. Een koko'spalm, die wordt meestal twee keer per jaar schoongemaakt. Het is geen dagelijks werk, geen wekelijks, geen maandelijks werk. Slechts twee keer per jaar moet men zo'n plant schoon maken. Dus als het Bestuurscollege of de Openbare Werken b.v. 8: leeglopers voor maar drie dagen in vier maanden aanneemt, dan zijn wij klaar. Volgens mij zal het dus niet veel kosten. Omtrent mijn voorstel in verband met de onbewoonbaar verklaarde woningen heb ik nog geen antwoord mogen ontvangen. Gaarne zie ik dus het antwoord van het Bestuurscollege tegemoet.

Ten aanzien van het technisch onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, heb ik voorgesteld, dat het Bestuurscollege meer aandacht schenkt aan de uitzending van beursalen, die speciaal zullen worden opgeleid voor de techniek.

Mijnheer de Voorzitter, op Aruba hebben wij deze jongelui hard nodig, die speciaal zijn opgeleid in de technische richting. Gedurende de bouw van onze chemische fabrieken heb ik dikwijls met de contractors van deze fabrieken te maken gehad en ze hebben meestal om technici gevraagd, speciaal die jongens dus die opgeleid waren voor electricien en zo. En ik kon niet nalaten, Mijnheer de Voorzitter, om het Bestuurscollege een voorstel te doen omtrent de verschillende soorten vakken, die bij de A.T.S. worden gegeven en ik wil speciaal het vak machinebankwerken noemen. Volgens mij, Mijnheer de Voorzitter, moeten wij dit vak afschaffen. Bijna 95% van deze jongens die een diploma hebben gekregen voor bankwerken hebben geen werk of zij doen iets anders. Er bestaat geen werk op Aruba voor bankwerkers, Mijnheer de Voorzitter. Dus ik wil voorstellen aan het Bestuurscollege om misschien dat vak te vervangen voor iets anders, zodat ze in de toekomst wel een baan kunnen krijgen.
Ook omtrent het verstrekken van beurzen voor studie in de rechten heb ik geen antwoord ontvangen. Alsnog wil ik het Bestuurscollege vragen, wat zij ervan denkt, ik heb zelfs een aanbeveling gedaan om in de toekomst meer jongens van Aruba naar Holland te sturen voor de studie in de rechten. We hebben noodzaak aan onze eigen advokaten, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, omtrent de kwestie van doktoren, ben ik zeer blij, dat de Gedeputeerde mij beloofd heeft om deze zaak alsnog te onderzoeken. En ik ben blij, dat de heer Finck juist mijn opvatting heeft toegelicht. Ik bedoelde natuurlijk nooit, dat bepaalde dokters aansprakelijk zouden zijn voor de dood van deze man. Wel bedoelde ik dat deze man door nalatigheid kwam te sterven. De Gedeputeerde heeft gezegd, dat deze mensen naar de Justitie moeten gaan. Mijnheer de Voorzitter, we hebben momenteel een tuchtcollege. Ik meen dat eerste instantie zal wezen het tuchtcollege. Maar ik wil het Bestuurscollege toch wel even iets vragen. Stel eens voor, dat deze mensen inderdaad naar de Justitie gaan en tegelijkertijd naar het tuchtcollege en dat bovendien het Bestuurscollege zelf ook een onderzoek instelt, wat zal dan het standpunt zijn van het Bestuurscollege, mochten deze mensen gelijk hebben? Voorts wil ik iets voorstellen. Ik ken vele mensen op Aruba die in het verleden gedupeerd waren, door behandeling van de dokters, ik ben zelf een van hen. Ik ben bijna dood gemaakt door een zekere dokter en ik wist nooit dat er een tuchtcollege bestond. Mijnheer de Voorzitter, ik zou dus willen voorstellen, dat het Bestuurscollege op een andere wijze meer voorlichting aan de bevolking gaf ten aanzien van hun rechten en omtrent de instanties, tot wie zij zich moeten wenden, indien er iets mocht gebeuren. Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier nog een voorstel voor een verkeersbord bij Seroe Pita. Ik heb vanmorgen mijn dank uitgesproken voor het voorstel van het Bestuurscollege om het volgend jaar een post op te brengen van f. 19.000 voor de afbouw van deze weg. Maar momenteel bestaat er daar verkeersgevaar. Het is nu eigenlijk een T-weg, ik bedoel, we hebben drie samenkomende punten van wegen die met asfalt zijn gedekt. Straks als wij de nieuwe weg krijgen naar Ayo, dan zal het een echt kruispunt worden. Als ik goed ingelicht ben, dan zijn er daar reeds twee verkeersongelukken gebeurd. Dus ik wil vragen om te zijner tijd daar een verkeersbord te plaatsen.

Mijn laatste punt, Mijnheer de Voorzitter. Jaren geleden is het Eilandgebied overgegaan tot storting van afval bij Boca Mahos.

Mijnheer de Voorzitter, Boca Mahos ligt dicht bij Ayo. De mensen van Ayo houden van vissen. En bij Boca Mahos is het bekend, dat er elk jaar op bepaalde tijd van het jaar veel vissen binnen komen. Maar sedert de trucks van de Overheid daar afval storten, krioelt het daar van de haaien.

Door deze haaien zijn alle vissen weggejaagd. Ik wil het Bestuurscollege vragen om de mogelijk-/te willen onderzoeken of in de toekomst deze afval misschien op een andere plaats kan worden gestort, bijvoorbeeld in de buurt ten westen van Boca Prins, daar hebben wij ook tal van boca's en daar woont geen mens en daar komt meestal ook geen mens, behalve de toeristen. dan, dus in de buurt zullen wij misschien later deze afval kunnen storten. Mijnheer de Voorzitter, dat zijn dus mijn laatste opmerkingen en mijn laatste suggesties. Ik dank U. /heid

DE VOORZITTER: Dit is het einde van de vragen in de tweede ronde en het Bestuurscollege zal thans overgaan tot het beantwoorden van de vragen gesteld in de tweede ronde. Ten aanzien van beleidsaangelegenheden en politie zaken, het volgende: De heer Geerman heeft gezegd, dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag over het feit dat de Werkverschaffing afdeling San Nicolaas, San Nicolaas in de steek gelaten heeft en dat daardoor San Nicolaas werd verwaarloosd. Ik kan de heer Geerman mededelen, dat dit inderdaad in zoverre waar is, dat enige tijd geleden de ploegen daar vertrokken zijn van San Nicolaas, omdat zij tewerk gesteld moeten worden te Dakota, Simon Antonio en bij het Stadion. Echter is het nu zo, dat deze werken zeer spoedig klaar zijn en op korte termijn kunt U deze ploegen weer in San Nicolaas terug verwachten. De heer Geerman stelt ook dat hij geen antwoord gehad heeft op zijn vraag over het sturen van arbeidskrachten naar Nederland. Hij stelt dat Spanjaarden en Italianen worden aangetrokken in Nederland, waarom dan geen Antilianen? Het is de heer Geerman misschien bekend, dat van de zijde van de Centrale Regering reeds pogingen in deze richtingen werden aangewend. Op kleine schaal werd een proef genomen en thans is men bezig met een tweede ploeg, die naar Nederland zal gaan en bovendien kan ik de heer Geerman mededelen, dat door de Regering contact is opgenomen met Holland en dat onder andere in dit verband in de afgelopen dagen (en ik meen nu nog) in de Antillen vertoeft Dr. Ir. Mansholt, directeur generaal van de Arbeidsvoorziening van het Ministerie van Sociale Zaken van Nederland en dat ook met deze deskundige wordt onderhandeld door de Regering hier en ook door de Eilandgebieden, onder andere over de mogelijkheid van het sturen van arbeidskrachten naar Nederland. Echter moeten wij niet de oplossing van onze problemen zoeken alleen in die richting, er wordt ook gedacht aan meer vakopleiding in de Antillen of in Holland, omdat er nog steeds in de Antillen ruimte voor is en behoefte is aan vakmensen, niettegenstaande het feit dat er werkelozen zijn. In dit verband zal waarschijnlijk de vakopleiding in de Antillen gustiger wezen dan in Holland, omdat men dan in de eerste plaats, plaatselijk gebruik kan maken van de opgeleide krachten en in de tweede plaats zal dit waarschijnlijk veel effectiever wezen. Onze indruk is dat van Nederlandse zijde bereid is om ons te steunen, zowel bij de vakopleiding hier, financieel en technisch eventueel (ik moet wel erbij zeggen, dat dit nu nog in een onderhandelingstadium is) en men is ook bereid om mee te werken aan een op grotere schaal uitsturen van krachten naar Nederland. Alleen, dit laatste heeft ook zijn moeilijke kant. De vergelijking met de Spanjaarden en Italianen gaat in zoverre niet helemaal op, dat om te beginnen bijvoorbeeld de transport problemen daar veel gunstiger liggen wanneer het dus mislukt, kan men gemakkelijker een Spanjaard of een Italiaan weer terug sturen naar zijn land, de kosten voor de Antillen liggen veel hoger. Ook is de overgang van Antilianen naar Nederland, om meer dan een reden een zeer grote overgang. Ook hier moet echt rekening mee gehouden worden; hier zitten ook sociale factoren aan verbonden. Het is zaak, dat een en ander van te voren goed wordt voorbereid alvorens hiertoe wordt overgegaan. Maar zoals ik reeds gesteld heb: hier wordt aangewerkt.

Zowel de heer Geerman als later de heer Chance hebben voorgesteld om toch de mogelijkheid te bestuderen en, dat het Eilandgebied overgaat op de 40-urige werkweek voor wat betreft de eilandelijke diensten. Andere leden hadden het ook gehad over de 40-urige werkweek in zijn algemeenheid. Ik kan volstaan met in het kort te herhalen, wat ik in de eerste ronde reeds gesteld heb, namelijk dat deze zaak het beleid doorkruist, dat bij de Landsregering ligt ten aanzien van de welvaart van het Land en de loonpolitiek in het bijzonder. Ik wil duidelijk stellen dat wij niet gesteld hebben, dat het Bestuurscollege bezwaren heeft hiertegen. Wij hebben slechts gesteld, dat naast de vermeende voordelen er ook consequenties zijn voor de welvaart, waar rekening mee moeten worden gehouden. Overigens blijft dit de taak van de Landsregering. Ik moet nog stellen dat het eventueel invoeren van de 40-urige werkweek door het Eiland Aruba, dus voor de eilandelijke diensten, ongetwijfeld en onvermijdelijk van invloed zou zijn op de particuliere bedrijven en ik geloof zelfs effect zal hebben op de hele Antillen. Wij kunnen het invoeren van de 40-urige werkweek bij de eilandelijke diensten niet los zien van de rest van de Antillen, want dit zal zeer zeker zijn effect hebben op de Antillen. Ik wil daar niet mee zeggen, dat wij er bezwaren tegen hebben, ik wil alleen duidelijk stellen, dat dit niet los gezien kan worden van de algemene belangen van de Nederlandse Antillen. Wat betreft de uitspraak van de Regering over deze 40-urige werkweek heeft de heer Chance gesteld, dat hij graag zou zien, dat de Regering zich hier niet over zou uitspreken deze keer, ik moet toch wel even in herinnering brengen, dat deze uitspraak van de Regering onlangs heeft plaats gevonden op verzoek van deze Eilandsraad. Vorig jaar heeft men in deze Raad het Bestuurscollege verzocht om de Regering hierover te schrijven en de Regering haar mening hierover te vragen vandaar dat er een brief is uitgegaan en de Regering heeft hierop geantwoord.

Wat betreft de schubtafel bij de Lago, heeft de heer Chance gezegd, dat dit geen verhaaltje is, het is waar. Ik meen de indruk te hebben gekregen van de heer Chance, dat hij dacht, dat ik zijn betoog niet geloofde. Dat is niet juist. Ik heb alleen maar gezegd, dat ik het voor het eerst hoorde vandaag, maar ik heb ook toegezegd, dat dit zal worden onderzocht. Ik ben zeer verheugd, dat ik bij de heer Britten begrip heb kunnen opwekken voor de consequenties van de 40-urige werkweek voor de welvaart van het Eiland, in het bijzonder in verband met het aantrekken van nieuwe industrieën. Hij heeft voorgesteld om een kerstbonus en een dertiende maand toe te kennen of heeft hij bedoelt een kerstbonus en een dertiende maand? Ik wil stellen, dat de kerstbonus reeds is opgenomen in de begroting van dit jaar, dus van 1963. En dat het Bestuurscollege van mening is, dat de financiele positie van het Eiland van dien aard is, dat zij niet toestaat dat behalve deze kerstbonus ook nog een dertiende maand wordt toegekend.

En dan over hetgeen de heer Finck naar voren heeft gebracht over het verkopen van vuurwerk voor de Kerst in verband methet feit, dat het vuurwerk wordt afgestoken gedurende de Kerstdiensten. De meningen hierover zijn kennelijk verdeeld, want wij hebben van de zijde van de heer Eman gehoord, dat zijn fractie er tegen zou zijn, dat de verkoop zal worden verboden voor de Kerst, want een Kerst zonder vuurwerk is volgens de heer Eman geen "Pascu". Ik moet wel zeggen, dat ik het zover met de heer Finck instem, dat ik vind, dat het vuurwerk niet past bij de Kerststemming. Wat betreft de verkoop voor de Kerst, daar wil ik me over beraden, de bekendmaking is nog niet uit, wanneer men mag beginnen met de verkoop, maar ik moet eerlijk toegeven, dat ik sympathie heb voor het standpunt van de heer Finck, dat men het Kerstfeest op vele prettige wijzen kan vieren, zonder vuurwerk althans zonder lawaai. Het is mij bovendien bekend, dat

vooral gedurende de kerkdiensten men in de kersttijd zeer veel last heeft van afsteken van vuurwerk. Ik kan dus geen definitieve toezegging doen, ik zal me nog hierover beraden.

De heer Finck heeft gesteld, dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag of bij het verlenen van bouwvergunningen rekening mee wordt gehouden of men water en licht kan krijgen. Het is mij bekend, dat bij het verlenen van bouwvergunningen met deze facetten geen rekening wordt gehouden. Men is dus vrij, mits men voldoet aan de bouwtechnische eisen en andere eisen, die gesteld worden, om een huis te bouwen daar waar geen water of geen electriciteit is. Men kan eventueel ook op andere manieren in deze behoeften voorzien of niet, maar dat is ook een zaak, die wij overlaten aan de mensen zelf, die een huis willen bouwen. Mij is het geval bekend van de Pinda-straat. Ik heb persoonlijk nog contact opgenomen met de Elmar kort geleden. Men heeft mij het probleem uitgelegd. Dit was net zoals bij de Telefoondienst, het materiaal was te laat aangekomen. Men kon het dus echt niet eerder aanleggen; men heeft echter toegezegd zo spoedig mogelijk ook deze wijk aan te sluiten.

Dan heeft de heer Dominico Croes gesteld, dat hij hoopt, dat alle beursalen en ook niet beursalen bij het Eilandgebied in dienst kunnen komen. Ik weet niet of een van de Gedeputeerden reeds hierop geantwoord heeft of nog zal antwoorden. Ik vind het echter in zoverre belangrijk en een beleidszaak, dat ik hier in zoverre op wil reageren om te voorkomen dat men een verkeerde indruk krijgt, zowel in deze Raad als elders. Het zou nooit mogelijk zijn en het is ook nooit de bedoeling geweest, dat alle beursalen en andere studerenden in Nederland bij de Overheid en Eiland in dienst zouden komen, dat is een onmogelijkheid. Ik weet, dat bij velen deze indruk inderdaad bestaat, maar dan ten onrechte en daarom ga ik er even op in. Het geven van deze beurzen wordt gedaan op basis van geschiktheid en capaciteiten, waarbij zoveel mogelijk rekening werd gehouden met de behoeften van het Eilandgebied. En niet alleen de behoeften bij het Eilandsbestuur, maar dus behoeften op het Eilandgebied, dus ook bij de particulieren. Vele van deze beursalen en afgestuderenden zullen dus niet bij het Eilandgebied terecht kunnen, maar moeten bij particulieren proberen terecht te komen en dan moeten wij realistisch blijven; wij zullen ons moeten kunnen realiseren, dat op den duur het Eilandgebied niet in staat zal zijn om de bevolkingsaanwas te blijven opvangen. Een van de doelstellingen van het verlenen van beurzen en het geven van steun aan de studie van onze jongelui zowel met het onderwijs hier of in het buitenland is om onder andere onze nieuwe generatie in de gelegenheid te stellen en te vergemakkelijken, om wanneer nodig, wanneer ze dat wensen elders gemakkelijker werk te kunnen vinden.

De heer F. Figaroa heeft het Bestuurscollege verzocht om ten aanzien van die regelingen, die landszaak zijn de ambtenaren betreffende, zoals verlofregeling, ziekteregeling, duurtetoeslagregeling, dit op te nemen met de Landsregering. Wij zullen deze zaken bestuderen en nagaan in hoeverre het op de weg is van en raadzaam is voor het Bestuurscollege om dit van hieruit op te nemen met de Landsregering.

De heer Figaroa heeft gesteld dat hij geen antwoord gehad heeft op zijn voorstel om een spaarfonds in het leven te roepen voor ambtenaren. Inderdaad heb ik de heer Figaroa daar niet opgeantwoord, wel de heer Erasmus, die hetzelfde had voorgesteld. De heer Erasmus heeft althans voorgesteld een spaarfonds voor de ambtenaren, maar overeenkomstig dat van de Lago. Ik heb hem geantwoord en ik wil het nu herhalen, dat wij dit idee zullen laten bestuderen.

Wat betreft het idee van de heer Figaroa om ranglijsten in te voeren voor de ambtenaren zowel administratief als technisch zullen wij nagaan of dit nut heeft en zo ja, zullen we de invoering hiervan overwegen.

De heer Figaroa heeft in overweging gegeven om door het ijkwezen te laten nagaan of gascilinders voldoen aan de hoeveelheid gas, die in de cilinders aanwezig zouden moeten wezen. We zullen nagaan of inderdaad op deze basis controle mogelijk is.

De heer Figaroa heeft gevraagd of het waar is, dat er een rondschrijven uitgegaan is van een of andere overheidsinstantie en aannemers, waarin wordt gesteld, dat verzocht wordt om geen hogere lonen te betalen. Ik kan de heer Figaroa mededelen, dat ons van een dergelijk rondschrijven niets bekend is.

De heer Eman heeft gesteld, dat hij verheugd is, dat het Bestuurscollege heeft verklaard de voorkeur te geven aan deskundigen uit Nederland in verband met de welvaartsprojekten. Ik moge ter voorkoming van misverstand stellen, dat wij gesteld hebben dat wij onder gelijke omstandigheden de voorkeur geven, maar dat dit projekt voor projekt bekeken zal moeten worden. Ook hebben wij gesteld, dat wij inderdaad de voorkeur zullen geven aan het particuliere bedrijfsleven in Nederland in verband met het feit dat vandaar, uit Nederland, financiele steun wordt ontvangen, doch hier zullen de omstandigheden in aanmerking genomen moeten worden. Bij het overwegen van deze gunningen zal het Bestuurscollege rekening moeten houden met de levertijd, prijs, efficiency, explotatie economie en de technische eisen van het projekt. Dat zijn dus vele factoren en het komt wel eens voor, dat dus in niet alle opzichten de vergelijking op gaat tussen offerten van het ene land en het andere land. We hebben dat met de projekten die inmiddels reeds uitgevoerd werden al ondervonden dat in bepaalde gevallen buitenlandse firma's voordeliger inschreven. En het Bestuurscollege meent verantwoord te handelen door dan aan de laagste inschrijver te gunnen, mits deze inschrijver dus in staat is het werk behoorlijk te verrichten. De heer Eman heeft gesteld dat ten aanzien van de concessie van de Elmar ergens staat dat de Regering haar bevoegdheid kan overdragen aan andere organen. Ik stel voor de Regering te verzoeken om het Bestuurscollege in deze in te schakelen. Dit is een interessante mogelijkheid, indien het bestaat, we zullen dit onderzoeken. Over het vuurwerk heb ik de heer Eman reeds geantwoord. De heer Erasmus heeft gevraagd om een verkeersbord te plaatsen bij Seroe Pita. Wij zullen dit onderzoeken en indien dit verantwoord is, zullen wij daartoe overgaan. En thans geef ik het woord aan de Gedeputeerde van Financiën.

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman heeft in de tweede ronde gesteld, dat in 1961 f.1.000.000 voor de werkverschaffing op de begroting was gebracht en hij zegt dat dit de laatste jaren minder is geworden en ik vraag waarom? Ik wil de heer Geerman hierop antwoorden dat wij weliswaar in 1961 f.1.000.000 op de begroting hebben gebracht, maar de volgende jaren dit terug hebben gebracht op een half miljoen. Dit hebben wij gedaan, omdat vele werkelozen door onze nieuwe projekten konden worden opgevangen. Voor 1964 rekenen wij weer hierop, dat bij de uitvoering van de projekten die wij op stapel hebben, onze werkelozen zullen kunnen worden ingeschakeld, zodat wij in 1964 rekenen dat een bedrag van een half miljoen hiervoor toereikend zal zijn. Voorts heeft de heer Geerman gevraagd om gegevens ten aanzien van het aantal werkelozen, dat ingeschakeld zal worden bij de uit te voeren projekten. Ik heb de heer Geerman reeds in de eerste ronde toegezegd, dat wij

deze gegevens te zijner tijd aan de Raad zullen verstrekken. Wij zullen deze gegevens opsporen en te zijner tijd zullen wij deze ook aan de Raad doorgeven.

Ten aanzien van een watermolen voor Seroe Pretoe wil ik de heer Geerman de verzekering geven, dat ik er nog sympathiek tegenover sta en ik zal het ook in overweging nemen. Ter bevordering van de landbouw heeft de heer Geerman gesteld, dat hij graag wil zien, dat de huur voor ploegen en eggen helemaal wordt afgeschaft en dat deze werktuigen gratis aan de landbouwers zullen worden gestrekt. Ook in de eerste ronde heb ik de heer Geerman al toegezegd, dat ik de mogelijkheid hiervoor in de loop van het jaar zal nagaan. De heer Werleman heeft in de tweede ronde gesteld of er geen obstakels zijn ten aanzien van de kwaliteit van het fosfaat op Aruba. En hij bracht als tweede vraag of deze obstakels inmiddels zijn weggewerkt. Ik kan de heer Werleman antwoorden dat het Bestuurscollege ook in deze zeer diligent is geweest. We hebben het Arubaanse fosfaat opgestuurd naar een research-bureau en daar wordt het nu op dit moment uitgetest overeenkomstig een nieuw procede en ik kan de heer Werleman verzekeren dat wanneer de nadere resultaten van dit onderzoek bekend zijn (vermoedelijk zal dit in de loop van 1964 het geval zijn) wij dit ook aan de Raad zullen mededelen. Dit zal ook aan de orde komen bij de behandeling van de eerste fase van ons meerjarenplan, die wij, zoals toegezegd, aan de Raad zullen voorleggen ter bespreking en ter goedkeuring.

De heer Werleman heeft gevraagd hoe het staat met de fosforzuur-fabriek en hij drukthet Bestuurscollege op het hart om deze fabriek met voortvarendheid aan te pakken. Ik wil de heer Werleman de verzekering geven, dat dit projekt het Bestuurscollege na aan het hart ligt,dit mede in verband met de werkgelegenheid, die met dit projekt in combinatie met de fosfaatontginning wordt geschapen. De fosfaatontginning en de fosforzuurfabriek staan hoog op onze prioriteitenlijst, die wij aan de Nederlandse Regering hebben voorgelegd, opgenomen en wij wachten dus met de uitvoering van deze projekten, niet alleen op de uitslag van het researchwerk, maar ook op de nodige financieringsmiddelen uit Nederland. Ook heeft de heer Werleman het gehad over de onbillijke bepalingen in de inkomstenbelasting. Hij vraagt of het Bestuurscollege in deze niet zou willen medewerken om deze weg te werken. Mijnheer Werleman, ik persoonlijk sta sympathiek tegenover wat U daar naar voren heb gebracht. Maar dit is zuiver een belasting-technisch probleem. En zoals ik begrepen heb, zoals het me ook ter ore is gekomen, ligt het in de bedoeling om in de naaste toekomst deze inkomstenbelasting op de helling te nemen en misschien kunnen dan dus de punten, die U naar voren hebt gebracht ook bij deze herziening in ogenschouw worden genomen. De heer Werleman heeft gesteld, dat hij gehoord heeft, dat onze watertarieven gebaseerd zijn op een kostprijs van f.1,-- en hij zegt: hoe komen dus de verliezen van de W.E.B. dan te voorschijn? Ik wil de heer Werleman hierop antwoorden, dat in deze prijs van f.1,-- alles is inbegrepen, ook de distributiekosten. Ik wil wel opmerken dat de prijs voor de grote industrieën f.1,-- is, omdat de distributiekosten, die bij de distributie van water zo'n grote rol spelen bij deze grootverbruikers per m3 zeer laag is, ik kan praktisch zeggen nihil. Het exploitatieverlies is voornamelijk toe te schrijven aan de afname die beneden de verwachting is gebleven de afgelopen jaren.

De heer Chance heeft het gehad in de tweede ronde, dat de tarieven van de Elmar te hoog zijn, hij vindt het jammer, dat wij niet kunnen overgaan tot (hij heeft het woord, geloof ik niet helemaal genoemd, maar hij be-

doelt toch) nationalisatie, zoals in andere Zuid-Amerikaanse landen is geschied, wanneer dus een bedrijf de tarieven niet wil verlagen, dat dan de Overheid tot nationalisatie kan overgaan wanneer dat nodig blijkt. Ik wil de heer Chance hierop herinneren, dat de Elmar een concessie heeft voor de distributie van electriciteit hier op Aruba. En als het niet zo was dan hadden wij als Overheid deze distributie zelf ter hand genomen. Want ik ben het volkomen met de heer Chance eens, dat dit een van de primaire voorzieningen is, die de Overheid, naar mijn mening, in het belang van de gemeenschap zelf ter hand moet nemen. Maar, zoals ik zei, wij zitten vast aan deze concessie, die zoals ik begrepen heb voor 50 jaar is en ten aanzien van de nationalisatie wil ik zeggen, dat de rechtszekerheid in de Nederlandse Antillen dit niet toestaat.

De heer Britten stelt, dat Gedeputeerde Tromp erg optimistisch gestemd is. Dat ben ik , heer Britten,van nature. Ik ben geen pessimist, ik zie de dingen rooskleurig in, maar dat ligt nu eenmaal in mijn aard, maar hij zegt, dat dat optimisme van mij, dat is maar gebaseerd op projekten van het meerjarenplan, en hij heeft dus niet veel geloof in mijn optimisme, want hij gaat verder met te vragen: hebben wij de middelen in handen gekregen van Nederland voor al deze projekten? En hij gebruikte de mooie zin: hebben is hebben en krijgen is een kunst. Ik vond het een mooi gezegde, want Aruba heeft juist in de afgelopen jaren getoond, dat het weet hoe de middelen te krijgen. Dus dat weten wij, dat hebben wij al lang getoond, Hij zei, dat met onze optimistische plannen kolossale bedragen gemoeid zijn en hij vroeg of wij al deze bedragen ook reeds gekregen hebben. Ik wil de heer Britten hierbij de verzekering geven, dat wij reeds een aanzienlijk bedrag hebben gekregen van Nederland. We hebben voor onze urgente projekten ruim f. 78.000.000. van Nederland ontvangen. Dus U ziet het, wij weten hoe wij het moeten krijgen, het is voor ons dus geen kunst.

De heer Britten is ook blij te horen,dat hij niet hoeft te vrezen voor belastingheffingen. De heer Britten heeft natuurlijk bedoeld belastingverhogingen. Ik heb reeds toegezegd in de eerste ronde, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege voor 1964 niet met belastingverhoging zal komen, dat heb ik uitdrukkelijk toegezegd, U kunt terug naar huis gaan, Mijnheer Britten, over 1964 zult U geen aanslag, geen verhoogde aanslag krijgen, voor de inkomstenbelasting, tenzij U meer verdiend hebt in 1964. Voorts heeft de heer Britten, in de tweede ronde zijn betoog verduidelijkt ten aanzien van verminderde tarieven voor trucks als enig middel van inkomen. Hij zegt dat slechts een paar van deze chauffeurs deze vermindering hebben gekregen, en hij vroeg waarom de rest het niet gehad heeft. Mijnheer de Voorzitter, dit is voor mij nu in de tweede ronde een nieuw geluid, dat heeft hij dus in de eerste ronde niet naar voren gebracht. Maar deze gevallen, die hij dus noemt zijn het Bestuurscollege niet bekend. Iedere aanvraag voor vermindering wordt getoetst aan de hand van de betreffende verordering. Iedere chauffeur die daaraan voldoet, dus aan de verordening krijgt de bedoelde vermindering. Maar ik heb ook voor deze zaken voor de heer Britten een gewillig oor. Hij kan altijd met deze gevallen bij mij komen en ik zal deze voor hem laten uitzoeken.

Ten aanzien van het filiaal van het Ontvangerskantoor te Santa Cruz, Mijnheer Finck heb ik dit reeds in de eerste ronde toegezegd aan de heer Nadi Croes, die heeft het ook naar voren gebracht.

De heer Dominico Croes heeft op de vraag, die ik hem in de eerste ronde gesteld heb voor nadere toelichting ten aanzien van de deskundige, die

in Curacao is ingeschakeld voor het onderzoek van de financiele positie aan mij gevraagd of ik mijn zienswijze hierover bekend wil maken. Ik heb al in de eerste ronde gezegd, dat ik dit een aangelegenheid vind van interne aard van het Eilandgebied Curacao en bovendien is mij het rapport niet bekend. Ik heb alleen maar een week geleden een uitreksel hierover in de krant gelezen. Ik durf hierover geen uitsprak te doen.
Hij vroeg ook waarom wij een deskundige uit Nederland moeten laten komen. Ieder Hoofd van de Dienst kan zelf de reorganisatie ophet Ontvangerskantoor afhandelen en kan dus ter beschikking gesteld worden. Ik geloof dat de heer Croes zich niet realiseert wat hier allemaal achter zit.
De man, die wij hebben aangetrokken is een deskundige op het gebied van de ontvangers-administratie met een jaren lange ervaring en het werk, dat hij moet verrichten is zeer specialistisch werk, niet iedereen kan het doen en bovendien is deze deskundige aangetrokken in het kader van de technische bijstandregeling met Nederland. Dat wil dus zeggen, dat het ons niet veel kost.

Verder heeft de heer Dominico Croes in de tweede ronde gesteld, dat het Bestuurscollege zich schuilt achter het E.E.G.-fonds. Hij beweerde, dat als het inderdaad zo is, dat wanneer wij geen steun krijgen uit het buitenland, wij praktisch geen begroting hebben. Ik wil hier ook weer een kritisch noot laten horen. Ik geloof dat de heer Croes zijn begroting niet goed bestudeerd heeft. Want heeft hij het wel gedaan dan heeft hij kunnen zien, dat in onze begroting helemáál geen steun bedragen zijn opgenomen van het E.E.G.-fonds. Onze ontvangsten, die zijn ruim 25 miljoen vier honderd en zevenen dertig duizend een honderd twee en tachtig gulden om exact te zijn, en komen uit eigen middelen.

De heer Max Croes heeft in de tweede ronde gezegd, dat hij wel op prijs stelt, dat wij hebben toegezegd, dat wij de gegevens, die hij in de eerste ronde heeft gevraagd niet op zulk een korte termijn kunnen produceren, dat deze gegevens te zijner tijd aan de Raad zullen worden voorgelegd, maar hij meent dat hij toch wel enkele vragen wilde stellen, want hij vindt, als ik het goed begrepen heb, dat er niet veel is gebeurd.
Hij vroeg of er wel een vermeerdering merkbaar is in de werkgelegenheid als gevolg van de welvaartsprojekten. Ten eerste wil ik stellen, alleen maar voor de goede orde, dat er heel veel gebeurd is op Aruba in de afgelopen jaren. Aruba is not the same, zoals iemand eens gezegd heeft een tijdje geleden, het is helemaal veranderd en Aruba is nog steeds aan het veranderen. Aruba van vandaag is niet Aruba van gisteren. En ik wil naar aanleiding van de opmerking ten aanzien van de direkte werkgelegenheid die geschapen is, als gevolg van onze welvaartsprojekt alleen maar enkele opnoemen, die voor mij en voor iedereen in het oog springen. Ik heb het over het hotel. In het hotel, dus een welvaartsprojekt, is er op dit moment een direkte werkgelegenheid geschapen voor plus minus 250 mannen. De chemische industrieën, idem, direkte werkgelegenheid voor 250 mannen. Bovendien hebben wij als Overheid ook veel direkte werkgelegenheid. geschapen in verband met de diverse uitbreidingen van de water- en electriciteitsfabriek. De hydroponics, die zoveel keer verguisd is, die verschaft ook een werkgelegenheid. En ik wil alleen maar opmerken, dat de direkte werkgelegenheid die uit deze direkte werkgelegenheid vloeit, zoals wij allemaal weten zit er een zekere multiplier-effect in, en ik wil dit voorzichtigheidshalve op het aantal stellen. Ik weet alleen maar in andere landen gebruikt men een veel hogere multiplier en als wij hier alleen al gebruiken multiplier 1, dan kunnen wij dus zien hoeveel werkgelegenheid dus door onze welvaartsprojekten is geschapen. Maar het belangrijkste vind ik, dat onze welvaartsprojekten de basis hebben gelegd voor een verruiming van de werkgelegenheid, dat vind ik veel belangrijker.

Dus ze hebben een basis gelegd vóór de verruiming van de werkgelegenheid in de toekomst en dat vind ik kardinaal. Ik zie hier net een aantekening die ik ook gemaakt heb. Ook voor de urgente werken alleen hebben, in de afgelopen jaren en vooral dit jaar plus minus 900 mannen een werkgelegenheid gekregen. Ik ben het volkomen eens met de heer Max Croes, dat wij geen ouwe koeien uit de sloot moeten halen, dat onderstreep ik ten volle. Maar ik vind het ook niet fair, dat een lid van zijn fractie probeert het Bestuurscollege iets in de schoenen te schuiven.
Men probeerde het Bestuurscollege verantwoordelijk te stellen voor het lay-off programma van de Lago en daarom moest ik teruggrijpen naar het verleden, daarom moest ik het betrokken lid zijn geheugen even opfrissen en hem vertellen, wat door zijn fractie zelf in 1955 naar voren is gebracht, dus ik heb niet, laat ons zeggen, alleen maar voor de show een duik gemaakt in het verleden, maar om met argumenten te komen, ter bestrijding van deze bewering. Voorts heeft de heer Max Croes verduidelijkt, wat hij eigenlijk onder zware industrie verstaat. Hij heeft het dus nader omschreven en wilde weten welke grote industrieën wij in de naaste toekomst op Aruba kunnen verwachten. Ik heb in de eerste ronde al verschillende van deze industrieën genoemd. Ik wil hier dus alleen maar enkele, die voor ons van kardinaal belang zijn naar voren brengen: ten eerste de fosfaatontginning en de fosforzuurfabriek, ten tweede wil ik naar voren brengen de electrolize-fabriek. Deze twee industrieën zullen weer de basis leggen voor verdere industrialisatie. Uit deze twee basisindustrieën zal ( en ik kijk nu één beetje in de toekomst) zeker een kettingreactie te voorschijn komen.

Ten aanzien van de rendabiliteit van het vliegveld, zei de heer Croes terecht dat deze meer op het indirekte vlak ligt. Ik ben daar ook volkomen met hem eens, dat dit inderdaad een indirekte rendabel projekt is dat wel zeer belangrijk is, omdat het vooral voor de bevordering van onze toeristenindustrie een levensnoodzaak is, dat er dus goede verbindingen en gemakkelijke verbindingen met buitenland tot stand komen.

De heer Eman heeft gesteld, dat Gedeputeerde Tromp wel zegt, dat de tarieven voor electriciteit verlaagd zullen worden, maar gebeurt het wel? Ik heb dit reeds in de eerste ronde naar voren gebracht, Mijnheer de Voorzitter, maar ik wil dit weer eens een keertje onderstrepen. Ik heb de verschillende argumenten naar voren gebracht waarom het zal gebeuren, dat er dus tariefsverlaging van de Elmar zal komen met of zonder pressie, dat laat ik dus in het midden, maar ik heb ook gesteld dat in het prospectus van de Elmar zelf, dus het prospectus, dat zij enkele weken geleden hebben uitgegeven, duidelijk wordt gesteld, dat tariefsverlaging in voorbereiding is. Dus de nieuwe aandeelhouders worden door hen al bericht, dat zij rekening moeten houden met een tariefsverlaging. En ik zeg dit alleen nog bij om de zaak rond te maken, zodat men later niet zegt, dat Gedeputeerde Tromp maar een gedeelte van het Elmar prospectus heeft aangehaald. De Elmar zegt in het prospectus verder, dat een tariefsverlaging de rendabiliteit van de N.V. niet zal aantasten. Met andere woorden het bedrijf kán (en dat geeft de Elmar toe) een tariefsverlaging dragen.

De heer Eman is weer terug gekomen op zijn verzoek om het watertarief te bekijken en die terug te brengen tot f. 1,30. Ik heb daar ook in de eerste ronde over gesproken. Een nieuw punt heeft de heer Eman niet naar voren gebracht, ik kan volstaan, Mijnheer de Voorzitter, om hem weer te antwoorden, dat het Bestuurscollege de mogelijkheid van deze tariefsverlaging in studie zal nemen.

En nu komt ik aan de laatste spreker. De heer Erasmus stelt voor om weer een krediet uit te trekken voor bouwvoorschotten in onze begroting. Mijnheer de Voorzitter, ik sta niet sympathiek tegenover dit voorstel, de hele avond heb ik sympathiek gestaan tegenover verschillende voorstellen, maar dit is een voorstel waar ik niet sympathiek tegenover sta. En dat doe ik niet, omdat nu de Bouw- en Volkskredietbank deze voorschotten zelf behandelen, maar omdat er geen behoefte is ook medegelet op de kaspositie van het eilandgebied, om geld hiervoor beschikbaar te stellen. Ik hoop, dat de heer Erasmus dus hiermede genoegen wil nemen. Ik dank U.

DE HEER A. FALCONI, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman was de eerste preker in de tweede ronde. Hij vroeg om een positief antwoord op de herziening van loonschalen voor monteurs bij de Telefoondienst. Er wordt nu van de arbeiders meer gevraagd dan vroeger, toen de Telefoondienst nog klein was. Ik wil de heer Geerman toezeggen dat door mij aan het Hoofd van de Telefoondienst zal worden gevraagd dit te bestuderen en hierover voorstellen aan het Bestuurscollege te doen. Mocht er redenen bestaan, dan zullen zeer zeker meer mogelijkheden voor de monteurs in de vorm van loonverbetering worden opgenomen in de loonregel. Verder, Mijnheer de Voorzitter, vroeg de heer Geerman omtrent de visserij. Een meer positief antwoord terzake van de visserij is gebonden aan de aanwezigheid van de benodigde fondsen. Verder vroeg de heer Geerman of het de bedoeling is van het Bestuurscollege om na te gaan of wij jonge krachten naar Nederland kunnen sturen. Mijnheer de Voorzitter, in verband hiermede kan ik de heer Geerman mededelen, dat in november 1963 op ons eiland was de heer van Berkel van Bronswerk te Amersvoort. Hij hoopt, plus minus vijftig Arubanen aan het werk te helpen in Nederlandse fabrieken, voornamelijk bankwerkers en dergelijke ongeschoolde jonge krachten.

Omtrent de herbebossing, Mijnheer de Voorzitter, wil de heer Geerman een betere inzicht krijgen en ik kan hem het volgende mededelen. Contourrichels hebben tot doel het water vast te houden op de plaats waar het valt. Het is zeer belangrijk, dat het water geen kans krijgt om vaart te krijgen om zijn verwoestende werk te verrichten. Het rapport Goudriaan en Driesden gaat voornamelijk over Curacao. In Nederland dringen grote dammen het water in de grond. De dammen op Curacao lopen dan ook in korte tijd droog, op Aruba is de situatie heel anders. Het water in de dammen blijft lang staan en dringt praktisch niet door. Op Aruba heeft deze een andere aanpak nodig dan op Curacao. Eucalyptus is voor de meeste plaatsen op Aruba niet geschikt voor herbebossing. Als zo'n eucalyptusboom bij een huis goed groeit zegt dit nog niets. Huizen hebben vaak beerputten en zeker krijgen de planten in de tuin water, zodra er wat water in de grond dringt. Deze situatie is niet vergelijkbaar met de situatie in de natuur. Men bevordert landbouw niet door gratis te ploegen. Hij vroeg verder, Mijnheer de Voorzitter, of geiten en varkens ook mond- en klauwzeer kunnen krijgen, het woord is ja, dat is zo, zowel varkens als geiten en schapen kunnen mond- en klauwzeer krijgen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, vraagt de heer Werleman of er een publieke telefoon voor Sabana Grandi is inbegrepen bij het aantal publieke telefoons, die nu worden aangelegd. Deze publieke telefoon is hierbij niet inbegrepen, maar kan pas worden aangelegd als de telefoon centrale te Santa Cruz gebouwd is. De afstand naar Oranjestad is te groot om het nu te kunnen realiseren.

Verder vroeg de heer Werleman omtrent de markthal te Santa Cruz. In verband hiermede kan ik hem het volgende mededelen, Mijnheer de Voorzitter.

In Oranjestad en San Nicolaas ziet men een neiging bij het publiek om meer in de winkels dan op de markten te kopen. In Santa Cruz zijn er winkels. Gezien de neiging van het publiek in de beide plaatsen, is het beter om thans in Santa Cruz geen markt te openen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Britten gevraagd, waar wij dan runderen vandaan krijgen, is het niet van Zuid-Amerika? Mijnheer de Voorzitter, runderen worden geimporteerd uit Costa Rica, Honduras, Nicaragua en Panama. Praktisch 90% komt uit beide eerst genoemde landen. Panama heeft tegenwoordig veel over voor export.

De heer Max Croes vroeg of ik mijn volle aandacht wilde besteden zowel aan landbouw, visserij en veeteelt en ik kan de heer Croes verzekeren, dat ik mijn uiterste best zal doen op dit gebied.

De heer Eman maakt ook een opmerking omtrent de herbebossing en ik kan de heer Eman het volgende mededelen. Herbebossing is een projekt dat niet direkt rendabel genoemd mag worden. Het is eigenlijk een ideaal werkverschaffingsprojekt. Het bekende Amsterdamse bosplan is destijds ook door de werkelozen aangelegd. In de Memorie van Antwoord is opgegeven werkzaamheden, die door de werkverschaffing verricht zijn geworden. Er blijkt duidelijk dat dergelijke werkzaamheden nimmer uigevoerd worden door het Departement van Openbare Werken. Het gaat meer om het eiland aantrekkelijk te maken ten gunste van het toerisme.

De heer Erasmus, Mijnheer de Voorzitter, is nu van idee veranderd. Hij vroeg in de eerste ronde om te Noord twee pieren te maken. En nu vraagt hij in plaats van twee, één pier. Aan de heer Erasmus kan ik mededelen, dat het Bestuurscollege van het voorstel een studie zal maken. Verder had hij het over het storten van afval bij Boca Mahos. Zoals U weet, Mijnheer de Voorzitter, het is reeds vijftien jaar, dat er afval wordt gestort bij Boca Mahos. De rondzwemmende haaien vormen langzamerhand een toeristen-attractie. Het dagelijks vervoer van de afval helemaal tot Boca Prins is zeer bezwaarlijk. Dat zijn de antwoorden in de tweede ronde. Ik dank U.

<u>DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde had de heer Geerman het over het ophalen van vuilnis in Santa Cruz en hij zei, dat er een truck gekocht moet worden van de reserve, die gekweekt wordt door afschrijvingen. Het is waar, dat de afschrijvingen samengebracht worden in een reserve fonds, maar dit reserve fonds is voor vervanging voor dezelfde trucks, die afgeschreven worden en mettertijd vervangen zullen worden. Niettemin zullen wij nagaan of er een mogelijkheid bestaat, dat dezelfde trucks, die nu in gebruik zijn ook deze plaatsen kunnen verzorgen, misschien een keer per week in plaats van twee of drie keren per week. Ik meen, dat de heer Geerman ook gevraagd heeft om een cementen brug bij tamarijn. Is het bij Tamarijn 16? We zullen nagaan of het mogelijk is.

De heer Werleman had het over de aanleg van asfaltwegen waarbij hij zich uitsprak, dat ik zei, dat met het systeem, dat wij nu gebruiken, de beste wegen worden gemaakt. Dat heb ik niet gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ik heb wel gezegd, dat de goedkoopste wegen worden gemaakt met het systeem dat wij nu gebruiken. Het is waar, dat wij deze wegen met machines kunnen maken en daardoor misschien veel meer wegen bouwen, maar dat is ten koste van de lonen. De heer Werleman en de heer Eman hadden het er over, dat wij een wegenplan nodig hebben. Maar, Mijnheer de Voorzitter, het heeft geen zin om zo'n wegenplan te maken of meerjarenplan voor de

wegen te maken, wanneer wij niet weten of wij het kunnen financieren. De heer Werleman heeft gezegd, dat wanneer er geen wegenplan is, er wegen zullen worden gebouwd op plaatsen die niet goedgekeurd zijn door de Raad. Ik twijfel er aan, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Werleman bedoelt kleine verbeteringen van zandwegen met wat olie.

De heer Flemming, Mijnheer de Voorzitter, is teruggekomen op de autotoelage en zei dat hij niet heeft gezegd dat de hoofden van de diensten gedwongen moeten worden om kleine wagens te gebruiken in plaats van grote wagens. Dat had ik ook niet bedoeld, Mijnheer de Voorzitter. Een toelage voor hoofden van diensten en andere ambtenaren werd toentertijd in het leven geroepen op een voorstel van deze Raad en uit de praktijk blijkt het dat het veel goedkoper uitkomt dan dienstwagen te gebruiken.

De heer Chance, Mijnheer de Voorzitter, is teruggekomen op de grondregeling voor het doortrekken van de Lagoweg. Het is waar, dat deze regeling lang duurt, maar er zijn meer dan een eigenaren en op dit stuk terrein zijn ook huizen van particulieren gebouwd. De heer Britten, Mijnheer de Voorzitter, is teruggekomen op het vervoer, dat gebruikt wordt door de Mc. Namara en hij sprak alsof het Bestuurscollege de Mc. Namara kan dwingen om particuliere vervoermiddelen te gebruiken. Zoals bekend, Mijnheer de Voorzitter, gebruikt de Mc. Namara verschillende particuliere trucks. Of deze particuliere trucks op verschillende namen staan of aan een persoon toebehoren, kunnen wij niet nagaan.

In de tweede ronde, Mijnheer de Voorzitter, beweerde de heer Britten, dat de riolering in de Adriaan Lacle Boulevard in 1964 zal komen, maar het is niet juist, Mijnheer de Voorzitter, want ik heb letterlijk gezegd, dat op de begroting 1964 geen geld is opgebracht voor de riolering in de Adriaan Lacle Boulevard maar dat er wel de mogelijkheid bestaat om het misschien op te brengen op de begroting van 1965. De heer Finck had het ook over deze trucks van de Mc. Namara en mijn antwoord aan de heer Britten is hetzelfde als aan de heer Finck.

Over de beplanting van palmen in de buurt van Basi Ruti beweerde de heer Finck nog, dat ik gezegd heb dat er madeleentjes zullen komen in plaats van deze palmen. Maar het is niet zo, Mijnheer de Voorzitter, ik heb me uitgedrukt, dat het wel goedkoper uitkomt als wij madeleentjes planten in plaats van palmen. En over de bepalingen ten aanzien van het verlenen van bouwvergunningen waar hij het over had, heb ik gezegd dat deze bouwvergunningen worden gegeven, al is er geen water of stroom in de buurt waarop de huizen aangesloten kunnen worden.

De heer Frans Figaroa is teruggekomen op zijn vragen over wegen te Noord en hij heeft verzocht om geld op te brengen voor de weg Montagne, Seroe Janchie, Noord. En hij beweerde dat op de begroting 1963 nog een post openstaat als P.M. voor deze weg. Mij is het niet bekend, Mijnheer de Voorzitter, dat er geld is opgebracht voor deze weg in 1963 als een P.M. post. Hij verzocht om als nog geld op te brengen voor deze weg. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik moet de heer Figaroa zeggen, dat er verschillende wegen die op de begroting voorkwamen, zijn geschrapt, daar er geen middelen zijn om ze te maken. Wel staat op de begroting f. 140.000 voor de weg Palm Beach, Noord. De heer Erasmus, Mijnheer de Voorzitter, die uitte weer een wens om een weg te maken rond het eiland. Het is wel moeilijk, Mijnheer de Voorzitter, om zulke wegen aan te leggen wanneer wij zelfs geen middelen hebben om wegen aan te leggen, die noodzakelijker zijn. Hij had het ook over het schoonmaken van de palmen daar bij Basi Ruti. Ik had in de eerste ronde begrepen, dat deze bomen uitsterven en

dat er misschien nieuwe bomen zouden worden geplant. Maar voor het schoonmaken van deze palmen zal het niet moeilijk zijn, want dan kunnen wij de Werkverschaffing inschakelen. Over het opruimen van particuliere onbewoonbaar verklaarde woningen moet ik zeggen, dat het moeilijk is dat het Bestuurscollege dat overneemt, want dan komen deze kosten te drukken op de Overheid of op de begroting, maar wel kan de Overheid de eigenaren misschien aanschrijven om deze woningen op te ruimen. Tot zover ben ik gekomen, Mijnheer de Voorzitter, met de antwoorden in de tweede ronde. Ik dank U.

DE HEER G.A. ODUBER, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde had de heer Geerman het gehad over het omhakken van bomen. Wie gaat nu de bomen beschermen, nu dat de opzieners naar huis gegaan zijn? was zijn vraag. Het is namelijk heel eenvoudig, deze taak zal moeten uitgevoerd worden door de vervangers van de niet meer in dienst zijnde opzieners. Mocht dit systeem niet baten dan zal er een oplossing voor worden gevonden. Ik moge thans overgaan tot het beantwoorden van de vragen in de landstaal. Señor Presidente, señor Geerman a bolbe bini riba creacion di un comision pa studia y informa riba escohementonan di estudio y carera. Si ta necesario, en caso cu departamentonan di Gobierno no por haci e trabou aki di informacion y di ayudo, Bestuurscollege lo tene cuenta cu e sugerencia di señor Geerman. Sinembargo tocante e asunto di informacion nos ta conciente cu su necesidad ta grandi y e tin e bon atencion di Bestuurscollege. Si e motibo di e informacion aki ta pa studia e preferencia di M.U.L.O.-opleiding ou technisch onderwijs, mi ta kere cu esaki a worde proba masha detaya caba den e investigacion cu mi a referi né anteriormente di Inspectie mas ainda en coneccion cu nos industrialisatie-programma.

Thans, Mijnheer de Voorzitter, wil ik overgaan tot het beantwoorden van vragen van de heer Werleman. Hij vroeg waarom de aanvrage van een verpleegster niet beantwoord is. De verzoekschriften voor aanstellingen, die binnen komen bij het Bestuurscollege worden over het algemeen niet beantwoord, gezien de grote hoeveelheid hiervan. Verder vraagt de heer Werleman of de sollicitante toen zij in 1962 haar verzoekschrift indiende al haar diploma behaald heeft. Ik kan dit nadrukkelijk bevestigen. Dit diploma had zij behaald in 1957. Betrokkene was nog steeds in Holland voor verder opleiding voor bepaalde cursussen en aantekeningen verbonden aan de verplegingscursus.

Mijnheer de Voorzitter, verder heeft de heer Werleman het gehad over de kwestie of bij de eerste toekenning van subsidie aan de Aruba Sport Unie voorwaarden zijn gelegd in verband met een zekere reserve voor de bouw van sportcentra in de buitendistricten. Voor zover ik meen te weten is dit niet bij de eerste toekenning van de subsidie voorgelegd aan de Aruba Sport Unie, doch was dit verleden jaar, meen ik, wel het geval, toen de aandacht werd gevraagd voor een reserve voor sportcentra in de buitendistricten door het Bestuurscollege.

De heer Werleman gaat verder en zegt dat de aandacht voor tandheelkunde erg gering is. Ik geloof, dat het hier meer is dat de Overheid niet overgegaan is tot het aanstellen van een tweede tandarts. Ik zou willen beweren dat het juist zal zijn, dat indien er een tweede tandarts aangeworven wordt dit verdere behandelingen, de uitgebreide behandelingen van de onvermogenden zeer zeker ten goede zal komen. Een voorstel hiervoor is pas ingediend bij het Bestuurscollege en heeft dus nog niet de bestuderingen, nodige onderzoek ontvangen van het Bestuurscollege.

Ik wens nog even terug te komen op de bewering van de heer Werleman, dat er een school te Ayo aangevraagd zou zijn. Als ik mij goed herinner, Mijnheer de Voorzitter, heeft men de urgentere noodzaak ingezien van een school in het gebied van Cadushi Largo, aangezien de bevolkingscijfers dit ook beter verantwoorden.

Aangezien de verzoekschriften van verpleegsters in de eerste en de tweede ronde naar voren gebracht zijn door de heer Werleman, heb ik sterk de indruk, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Werleman deze kwestie wil brengen op een vlak, waar het nooit geweest is, namelijk het politieke vlak.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten heeft in de tweede ronde de taak van een social werker of werkster op school verder toegelicht. Hij zegt, dat onze kinderen naar school gaan zonder te zijn opgevoed op de verantwoordelijke wijze. Zij of hij kan de ouders hierop raadgeven. Ik geloof, toch wel, dat een en ander niet precies te maken heeft met school of onderwijs, Mijnheer de Voorzitter. De sociale zorg, die moet hier de nodige maatmaatregel nemen. De heer Britten beweert, dat de opvoeding op Aruba in grote trekken nogal wat te wensen overlaat. Ik zou deze opinie niet willen delen, integendeel, ik geloof, dat het tegengestelde eerder het geval is.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, ga ik over tot het antwoorden op het commentaar en de vragen gesteld in de tweede ronde door de heer Finck.
De heer Finck beweert namelijk op de eerste plaats, dat het niet verantwoord zou zijn van de Aruba Sport Unie, wanneer een lid geschorst wordt en deze niet in aanmerking zal kunnen komen voor subsidie-toekenning.
Ik kan het alleen toejuichen, dat zulke gedachten hier naar voren gebracht zijn. Maar ik geloof ook niet dat dit de bedoeling zou zijn van de Aruba Sport Unie. Ik geloof, dat de schorsing meer te maken heeft met de rechtspersoon van de Aruba Voetbal Bond en niet met het betrachten en behartigen van de sport op zich.
De heer Finck vroeg verder of het waar is, dat de schoolarts geen recepten mag voorschrijven en waar dit aan te wijken is. Dit is voornamelijk vast te leggen bij de interne werkzaamheden en organisatie van de dienst.

Verder had de heer Finck het weer over de kwestie van de benoeming van een waarnemend hoofd. Bij de benoeming van een waarnemend hoofd is de bekende onenigheid tussen het hoofd van de school en betrokkene niet in aanmerking genomen. Trouwens de benoeming had plaats gevonden vóór het verschil van mening bij het Bestuurscollege terecht kwam.

Verder had de heer Finck het over de kwestie electro-encephalogram en hij beweert, dat dit reeds tien jaar oud is. Meer tact en een vooruitziende blik is nodig bij het geven van studieopdrachten hiervoor.
Inderdaad is het gebruik van de electro-encephalogram op het medisch gebied niet tien, maar ik geloof, toch wel veertien of vijftien jaar oud.
Doch in de algemene praktijk is dit alleen in de laatste jaren voorgekomen.
Juist door tact en een vooruiziende blik heeft het Bestuurscollege de nodige verantwoording gezien voor een studie opdracht voor de betrokken neoroloog-psychiater.
Want als wij deze onkosten even gaan vergelijken met de besparing, die men door de jaren heen zal hebben, doordat deze soorten onderzoek plaatselijk zullen kunnen worden gedaan waarvoor thans voor ieder patiënt hiervoor overtocht betaald moet worden en verder onderzoek op Curacao.
Trouwens als men spreekt over de nodige opleiding van een neoroloog-psychiater en zijn studie, kan men moeilijk beoordelen, dat waar hij naar toe gaat, het betrokken apparatuur bestaat.

Ik zou de heer Finck even willen mededelen, dat deze service van de electro-encephalogram ter sprake gekomen is toen het San Pedro hospitaal bereid was gevonden het nodige apparatuur aan te schaffen wat niet voorzien had kunnen worden bij het uitkomen van de betrokken psychiater-neoroloog. Mijnheer Finck vraagt verder of dokter Jansens (met een s) waargenomen heeft voor de particuliere patiënten van dokter Lakke. Ik meen te moeten constateren, dat dit werkelijk zo is. Dit is zuiver voor particuliere patiënten, dus geen zaak van de Overheid.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck vraagt of advies van het hoofd van Gezondheidsdienst in zake het aanstellen van candidaten voor het medisch tuchtcollege via het Bestuurscollege gaat. Ik geloof trouwens, Mijnheer de Voorzitter, dat ik dit al naar voren heb gebracht in de eerste ronde, maar misschien kan ik het nog zeggen tot verduidelijking van het geval. Aan het hoofd Gezondheidsdienst werd afvies gevraagd van de Inspecteur van Volksgezondheid als zijnde zijn persoon, de vertegenwoordiger van Inspectie Volksgezondheid op het eiland. Als zodanig gaat het niet via het Bestuurscollege. Wat betreft de kwestie, Mijnheer de Voorzitter, van het medisch tuchtcollege en richtlijnen en de werkwijze meen ik te moeten constateren dat hier de vastgestelde richtlijnen door betrokkenen in overleg met bepaalde instanties zo in elkaar gezet worden, dat het probleem, dat de heer Finck als probleem ziet, voor de goede gang van zaken ook niet verantwoord zal zijn in de besprekingen of discussies van het medisch tuchtcollege.

Verder had de heer Finck het over de nalatigheid van een arts waar de verantwoording zou vallen. Nalatigheid van artsen, is onze taak om het te stoppen, om dit verder te onderzoeken. Maar niet wanneer de consequenties van nalatigheid fatale resultaten in de zin van misdrijf kunnen hebben.

Ik heb niet beweerd en ik zou ook niet willen beweren, dat de heer Erasmus op enige wijze de bewering heeft geuit, dat er hier sprake was van misdrijf. Ik heb dit alleen zodanig naar voren gebracht, zodat men zelf de conclusie kan trekken, waar men beter terecht kan. In verband met de tarieven, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gezegd, dat dit geregeld is in overstemming met Nederland, dus niet gelijk, maar wel na overleg met curacaose colega's.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik de vragen beantwoorden van de heer Figaroa. Ten eerste vroeg hij om spoedige uitvoer van wens voor domeingrond-verkaveling op Santa Cruz en Noord. Dit zal in de nabije toekomst worden bekeken en ik hoop ook worden uitgevoerd. Verder had de heer Figaroa het over de duurte-toeslag van de onderwijzeressen. Hij zei, dat dit recht gezet moet worden. Het is gemakkelijk genoeg om dit naar voren te brengen, doch de duurtetoeslag van de betrokkenen wordt geregeld bij Duurtetoeslag-regeling van 1942. Alhoewel het Bestuurscollege principieel bevoegdheid bezit om hierin wijzigingen aan te brengen is het om praktische redenen niet direkt mogelijk, of zelfs raadzaam om dit te doen zonder overleg met het Bestuurscollege van andere eilanden in de Antillen. Mijnheer de Voorzitter, het lijkt me sterk, dat wij misschien formeel wel overleg zouden moeten plegen met de Gouverneur, volgens artikel 66, van de Onderwijsverordening; tussen haakjes zullen deze kosten ruw geschat rond de 50 mille bedragen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ga verder met de vraag van de heer Eman over de behandeling van Onderwijsrapport van 1959. Ik zal moeten zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat er dezerzijds geen bezwaren zijn tot de be-

handeling in de Raad. Dan vraagt de heer Eman verder, Mijnheer de Voorzitter, wanneer de E.E.G.-gelden uitblijven, wat wij dan moeten doen. Ik moet er alleen maar bijvoegen dat er dan inderdaad moeilijkheden zullen komen. Het Bestuurscollege zal dan de verantwoordelijkheid moeten dragen om op andere plaatsen geld of financien aan te vragen. Maar mocht dit niet lukken, dan moeten we maar roeien met de riemen, die we hebben.

De gunstiger voorwaarden van huurkoop van de volkswoningen zijn al aangebracht en het Bestuurscollege hoort wel een periode af te wachten om het effect hiervan te kunnen bepalen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Erasmus heeft meer aandacht gevraagd voor het technisch onderwijs ook bij het uitzenden van beursalen. Dit stel ik ten zeerste op prijs. Het houdt namelijk ook rekening met het voorstel van de heer Geerman om indien noodzakelijk zo'n commissie in te stellen om het Bestuurscollege hiervan van advies te dienen. Verder zegt de heer Erasmus, dat de cursus machine bankwerken weinig mogelijkheden schept of weinig mogelijkheden heeft in onze arbeidsproces.
Ik kan alleen maar constateren dat, mocht dat het geval zijn, dan zal het Bestuurscollege dit werkelijk bestuderen en eventueel de nodige of mogelijke veranderingen hierin aanbrengen. Verder had de heer Erasmus het over het verstrekken van beurzen voor studie in de rechten. Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij te kunnen zeggen, dat op het ogenblik drie ambtenaren in Nederland bezig zijn met hun studie in de rechten en voor zover ik weet vier particulieren. Indertijd is er een overeenkomst aangegaan met het Land om beurzen, toegekend voor universitaire studie, een landszaak te maken. Niettegenstaande geloof ik wel, dat het Bestuurscollege de wenselijkheid zal entameren ten aanzien van het voorstel van de heer Erasmus. De heer Erasmus vroeg ook wat het Bestuurscollege zal doen wanneer na het oordeel van de Justitie of het medisch tuchtcollege, dat nalatigheid bewezen wordt bij eventuele geneeskundige behandelingen.
Ik zou alleen maar willen zeggen, dat de nodige stappen zeker genomen dienen te worden. De suggesties voor verdere voorlichtingen ten aanzien van de rechten van de burgers in medische aangelegenheden zal overgenomen worden door het Bestuurscollege.

Ik geloof, dat ik hier aan het einde ben gekomen van de antwoorden in de tweede ronde. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Thans wenst Gedeputeerde Tromp nog even het woord.

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft de aandacht bevestigd op het feit, dat hij met de voorbeelden, die hij in de tweede ronde naar voren heeft gebracht over de gang van zaken in Argentinie, Chili enz, dat hij daarmee niet bedoelde dat dit zal moeten geschieden door middel van een nationalisatie. Hij heeft alleen maar willen stellen, dat naar zijn mening de Overheid bevoegd moet zijn om de regeling van tarieven voor openbare nutsbedrijven ter hand te nemen. Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de heer Chance om dit nog even te rectificeren. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Hiermede zijn wij dan ook aan het slot gekomen van de algemene beschouwingen in de tweede ronde. Wij zullen thans overgaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp. Ik stel voor om dit bladzijdegewijze te doen.
Artikel 1. Titel A, Gewone Dienst.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 2.

Bladzijde 3. Hoofdstuk 1. Algemeen Beheer: Paragraaf 2 Administratie A: Bestuursorganen: Vergaderkosten.

DE HEER M.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag een voorstel willen om traditie-getrouw aan onze bodes, die ons het gehele jaar door behulpzaam zijn geweest een bedrag van f.50,00 toe te kennen, in de vorm van een gratificatie.

Het voorstel wordt door alle frakties gesteund en wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even bijhalen, dat wij die gratificatie niet alleen aan deze bodes, maar aan al de bodes van het Bestuurskantoor moeten toekennen.

DE VOORZITTER: Wat bedoelt U, Mijnheer Britten, alle bodes van het Bestuurskantoor, dat zal niet gaan, want dit valt onder vergaderkosten. Het is gebruikelijk dat door de heer M. Croes ieder jaar wordt voorgesteld om een gratificatie te geven aan de bodes, die in de eilandsraad hebben geholpen, die dus hier aanwezig zijn.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijn laatste voorstel gaat zelfs verder, Mijnheer de Voorzitter, want het houdt ook in de bodes van de benedenverdieping van het Bestuurskantoor, dus van Algemene Zaken, bij de Agenda en Ontvangerskantoor. Ik dank U.

DE HEER F.J.TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan me hiermee verenigen, want het is traditie-getrouw ieder jaar weer gebeurd en het Bestuurscollege heeft dan ook geen bezwaar om binnen de grenzen gesteld door de diverse frakties aan de bodes een gratificatie toe te kennen.

DE VOORZITTER: Ik heb de indruk dat allen hiermee acoord gaan en het wordt dus zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zonder het krediet hiervoor zal hoeven te worden verhoogd.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 3 en bladzijde 4.

Bladzijde 5: Hoofdstuk 1, Algemeen Beheer, Paragraaf 2, Administratie, A: BESTUURSKANTOOR, Bezoldigingen.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil gaarne van het Bestuurscollege vernemen hoeveel ambtenaren in algemene dienst er thans in dienst zijn bij het Eilandgebied.

DE VOORZITTER: Op het ogenblik, Mijnheer Anslijn zijn er twee ambtenaren in algemene dienst in actieve dienst bij het eilandgebied.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, in de tijd van onze bekende Daanchi Oduber, dus toen hij ambtenaar in algemene dienst was, had hij steeds de tijd gevonden om spreekuren in de buitendistrikten te houden. Wij hebben nu twee ambtenaren in algemene dienst. Dat is in ieder geval een meer, dan in de tijd van de heer Oduber. Ik wil het Bestuurscollege verzoeken om opdracht te willen geven aan de twee ambtenaren in algemene dienst om spreekuur te houden in de buitendistrikten, dus zoals het vroeger is geweest. De mensen van de buitendistrikten zullen het zeer op prijs stellen. Met distrikten bedoel ik dan ook: Noord, Paradera,

Santa Cruz en Savaneta. Als ik mij niet vergis is er altijd een ambtenaar in algemene dienst werkzaam in San Nicolas.

DE VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, wij zullen Uw voorstel in overweging nemen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 5.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 6, 7, en bladzijde 8.

Bladzijde 9: Hoofdstuk 1: Paragraaf 3 Voorlichting.

DE HEER J. ERASMUS: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even een opmerking maken ten aanzien van bladzijde 9. Er is een verbetering hiervoor ingediend.

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Booi van de Voorlichtingsdienst is enige tijd geleden overgeplaatst naar een andere dienst. Hij was een bekwame kracht. Tot nu toe is er niemand in zijn plaats gekomen. Betekent dit dan een automatische inkrimping van het personeel van de Voorlichtingsdienstof ligt het in de bedoeling om een andere ambtenaar in deze vacature aan te stellen?

DE VOORZITTER: Het ligt in de bedoeling om daar een andere ambtenaar in de vacature te benoemen, Mijnheer Anslijn.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 9.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 10, 11, 12, 13, 14, 15, en bladzijde 16.

Bladzijde 17: hoofdstuk III. Paragraaf 3: Straatverlichting.

DE HEER L. CROES: Señor Presidente: tratando e articulo aki mi ta suplica atencion di Bestuurscollege pa pone algun luznan di caya na e caminda cuminzando for di San Antonio College, over de Papilon terminando pabao de Union Bar. Ta un barrio hopi pobla sinembargo te ainda no tin luz ey banda.
Tambe mi kier a suplica pa laga pone algun luz na telefoonnan publico, locual lo ta tanto na ventaha di e usador di e telefoon como un mihor forma pa polis por tene un control riba e elemento malvadonan cu tin e ambicion de kibra e telefoonnan publico. Tambe mi kier a suplica Bestuurscollege pa laga pone algun luz na e T-wegnan y e bochtnan poco peligroso, por ehemplo na Cas Ariba e percela Cas Ariba 9, di Thomas Delaney. Ey tin un T-weg na unda un caminda ta drenta e caminda,e caminda ta bay ariba biniendo for de Titichi Grocery. Segun mi e caminda aki ta poco peligroso y e tin mester di un luz ey. Tambe na e T-weg de Papilon na e Hoofdweg Oranjestad/Santa Cruz, na percela Santa Cruz 72 ey tambe segun mi opinion mester un luz, mi no kier meen un luz cu bombiya blanco, ma esun geel, manera por cierto tin na e kruispunt na Tanki Leendert y na e T-weg di Tanki Flip. Esey ta tur e remarcanan cu mi tin ariba e articulo aki. Masha danki.

DE HEER J.ERASMUS: Mijnheer de Voorzitter, ik heb eenzelfde voorstel als de heer Croes, maar dan bij de zeer gevaarlijke bocht bij Pavia, dicht bij de put daar. Ik zou U willen voorstellen om daar rekening mee te willen houden.

DE VOORZITTER: Señor Croes, e Diputado di Openbare Werken a tuma nota di e diferente puntonan cu Señor Croes a trece adilanti y cu mucho gusto Bestuurscollege lo considera e posibilidad pa cumpli cu e deseonan ey. Mijnheer Erasmus, ik kan U hetzelfde toezeggen, namelijk dat aan de hand van de aantekeningen die wij hebben gemaakt zullen nagaan of wij aan Uw verlangens kunnen voldoen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 17.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 18.

Bladzijde 19: Hoofdstuk IV, Volksgezondheid Paragraaf 1: Genees- en heelkundige zorg.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik heb naar aanleiding van een suggestie geen antwoord gekregen van het Bestuurscollege. Wij zijn tot de conclusie gekomen, dat momenteel de dokters, die recepten voorschrijven voor de personen die in aanmerking komen voor vrije geneeskundige behandeling ongeveer zo'n carte-blanche hebben en dat zij een waslijst kunnen schrijven hoe groot zij die willen en ik zou daarom naar aanleiding van verschillende punten die hier naar voren zijn gebracht willen verzoeken of het niet tijd is dat wij overgaan tot het aanstellen van een controlerend geneesheer. Ik zou daarover gaarne de mening van het Bestuurscollege willen vernemen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Finck, ik kan U antwoorden, dat het Bestuurscollege om meer dan een reden de behoefte gevoelt heeft van een controlerend geneesheer. Wij staan thans in contact met de Landsregering om gezamelijk een dergelijke functionaris aan te stellen, die dan zowel voor de Landsregering, bijvoorbeeld de sociale verzekering, de nodige controle kan uitoefenen als voor het Eilandgebied en op die manier kan het Land en het Eilandgebied de kosten delen, dus kosten besparen en wij hopen dat een dergelijke functionaris een verbetering kan brengen in diverse aspecten. Er wordt dus aan gewerkt.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 19.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 20.

Bladzijde 21: Hoofdstuk IV Paragraaf 4: Voorkoming en bestrijding van ziekten.

DE HEER W.C. ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, het bestrijden van besmettelijke ziekten, van besmettelijke dierenziekten, valt dat onder de werkzaamheden van het personeel van de Brandweer of van het personeel van de Gezondheidsdienst?

DE VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, U doelt zeker op het feit, dat de laatste tijd het spuiten van vliegtuigen geschiedt door mensen van de Brandweer. Dit werd gedaan in verband met de bezuinigheidspolitiek van de Overheid. Want wij moesten de ploegen van chemische dienst overtime betalen om de vliegtuigen te spuiten na normale werkuren, terwijl er steeds een brandweer-ploeg aanwezig moet zijn op het vliegveld ten alle tijde, die moet uitrukken wanneer er vliegtuigen aankomen. Wij hebben toen een regeling getroffen, waardoor de ploeg van de Brandweer op het vliegveld tegelijkertijd ook het vliegtuig spuiten. Daardoor besparen

wij veel kosten voor het Eilandgebied.

DE HEER W.C. ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat U mij niet kwalijk neemt, maar ik geloof dat dit in strijd is met de policy van de Gezondheidsdienst. Ik wil dan ook een beroep doen op het Bestuurscollege om dit terug te brengen onder Gezondheidsdienst indien dit mogelijk is.

DE VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, ik geloof, dat U de zaak niet helemaal zuiver stelt. De zorg is en blijft aan het Eilandsbestuur, dit neemt dus niet de mogelijkheid weg dat het Bestuurscollege het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden opdraagt aan wie het Bestuurscollege dit nodig mocht achten. Wij hebben dit gedaan in het algemeen belang en ter bezuiniging. Ik geloof, dan ook, dat hier geen enkel bezwaar op kan zijn. Het is zo, dat de ploegen van de Gezondheidsdienst overdag deze werkzaamheden verrichten, terwijl na normale werkuren de brandweerploeg op het vliegveld dit doet. Ik moet eerlijk zeggen, dat ik geen enkel bezwaar zie.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 21.

Zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, en bladzijde 38.

Bladzijde 39: hoofdstuk VII. Verkeer en Vervoer Paragraaf 1: Wegen en riolen.

Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 39 onder Verkeer en Vervoer staat er ondermeer: Onderhoud van riolen, duikers enz., tot een bedrag van f.50.000,--, terwijl daar tegenover helemaal geen inkomsten staan geboekt. Ergens anders zullen we straks vinden, dat voor het ledigen van beerputten wel vergoeding wordt gevraagd. Nu wil ik voorstellen, dat aangezien er geen riolen-belasting wordt betaald, de beerputten ook gratis worden geledigd.

DE VOORZITTER: Mijnheer Figaroa, ik kan U hierop antwoorden, dat dit, wat U zelf ook zult begrijpen, financiele consequenties met zich mede brengt, dit betekent namelijk een derving van inkomsten en gezien de financiele toestand van het eilandgebied zal het moeilijk zijn Uw voorstel zondermeer over te nemen. Wij zullen het echter laten bestuderen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 39.

Zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 41, 43, 44, 45, 47 en bladzijde 48.

Bladzijde 49: Hoofdstuk VII, Paragraaf 5, Lijntelefoon, Post 2.07.05.0.73

DE HEER W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op een vraag gesteld door de heer Geerman hebben wij van de Gedeputeerde van de Telefoondienst gehoord, dat er binnenkort een publieke telefoon te Macuarima zou worden geplaatst. Als ik mij niet vergis was besloten om een publieke telefoon te Boton te plaatsen. Ik ben nu een beetje in de war. Is het namelijk de bedoeling om twee publieke telefoons te plaatsen, een op Macuarima en een te Boton? Of bedoelt de heer Gedeputeerde een telefoon in de buurt van Macuarima?

DE VOORZITTER: De bedoeling is een telefoon in de buurt van Macuarima,

Mijnheer Anslijn.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 47.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 48, 49, 50, 51, en bladzijde 52.

Bladzijde 53: Hoofdstuk VIII, Economische aangelegenheden Paragraaf 1 Uitvoering herbebossing.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste ronde heb ik een voorstel gedaan aan het Bestuurscollege om dammen aan te leggen in verband met de herbebossing en om deze werkzaamheden te laten uitvoeren door de Werkverschaffing. Hierop mocht ik geen antwoord ontvangen. Alsnog wens ik een antwoord van het Bestuurscollege hierop te ontvangen. Er zal meer nuttig werk kunnen worden verricht door de Werkverschaffing dan die dammen te laten maken, inplaatst van het schoonhouden van de bermen langs de wegen, daar dit binnen een paar maanden toch weer volgegroeid is, met de aanleg van de dammen zullen we echter positief werk verrichten.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, wij zullen Uw voorstel gaarne in overweging nemen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 53.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 54, 55, 56, 57, 58, 59, en bladzijde 60.

Bladzijde 61: Hoofdstuk IX. Arbeid en Maatschappelijke Zorg Paragraaf 2 Arbeid.

DE HEER W.C. ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, het Arbeidsbureau kost ons elk jaar veel geld. Het voornaamste doel van dit bureau is het plaatsen van werkkrachten bij de bedrijven. Een van de grootste problemen van het Bestuurscollege, ik zal haast zeggen, de hoofdpijn van het Bestuurscollege is de bestrijding van de werkloosheid. Artikel 6 van de Arbeidsregeling bepaalt, dat een arbeider, die in meer dan een onderneming arbeid verricht, in totaal per dag en per week niet langer arbeid mag verrichten, dan bij die werkzaamheden die bij een van die ondernemingen zou zijn toegestaan. Als ik me niet vergis zijn er werknemers, die direkt in strijd met deze bepalingen werken. Deze personen werken bij de Lago of andere bedrijven normaal acht uren per dag en na hun normale werktijd werken zij elders, bijvoorbeeld bij de bioskopen als ticket-controleurs en zo voorts, bij verzekeringsmaatschappijen, werklieden, en zo voorts. De meerderheid van deze personen zijn vreemdelingen. De slachtoffers van deze slechte toestand zijn de Antillianen en in het bijzonder de Arubanan. Mij is ter ore gekomen, dat verschillende van deze personen sinds jaren geleden in het bezit zijn van werkvergunningen en meer dan acht uren per dag mogen werken. Vele werken zonder vergunning. Ik weet, dat dit geen eilandsaangelegenheid is maar een landsaangelegenheid. Ik wil echter een beroep doen op het Bestuurscollege om deze zaak op te nemen met de Landsregering en vragen of het niet mogelijk zal zijn om de vergunningen, de werkvergunningen dus, in te trekken en een strenge controle uit te oefenen op de naleving van het bepaalde in artikel 6 van de Arbeidsregeling. Dit is in het algemeen belang van het eiland Aruba en ter bestrijding van de werkloosheid.

DE VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, wij zullen dit gaarne onderzoeken,

echter moet ik er wel even op attenderen, dat niet alleen vreemdelingen, maar juist Antillianen zich schuldig maken hieraan. En de vraag is in hoeverre wij de wet hier strikt moeten toepassen. Er zijn Antillianen, die in hun vrije tijd een huis bouwen. Wanneer zij dat niet zouden mogen doen, dan moeten zij een aannemer inschakelen om dat huis te bouwen, wat hun uiteraard veel meer zal kosten. Ik geloof, dat wij hier met de nodige takt moeten optreden, maar we zullen het niettemin laten onderzoeken.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 61.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 62, 63, 64, 65, en bladzijde 66.

Bladzijde 67. Hoofdstuk IX. Arbeid en Maatschappelijke Zorg. Paragraaf 5: Werkverschaffing.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, omtrent de werkverschaffing heb ik in de Memorie van Toelichting van het Bestuurscollege gezien de opsomming van de mensen die in de verschillende categorieën daar werkzaam zijn. Ik zie hier gehuwden 103 en ongehuwden 166. Ik zie ook dat deze gehuwden grotendeels kostwinners zijn. Ik vraag mij af of er niet gehuwden zijn met kinderen, die geholpen kunnen worden, want die komen volgens mij het eerst in aanmerking. Iemand met een gezin moet het eerst in aanmerking komen en dan komen pas de ongehuwden. Ik wil dit het Bestuurscollege gaarne in overweging geven, want ik denk dat er hier een scheve verhouding is.

DE VOORZITTER: Mijnheer Werleman, wij zijn het met U eens in principe. Het is natuurlijk/om zo in het algemeen hierop dieper in te gaan, want er zijn ook nog kostwinners, die nog in aanmerking komen. Neem bijvoorbeeld een groot gezin waarbij de vader niet meer kan werken, dan is het toch een dringende zaak dat een van de kinderen moet kunnen werken om het grote gezin te kunnen onderhouden. Dit komt vrij veel voor, er zijn vele gezinnen, waarvan de vader niet meer kan werken, of dat het gezin zo groot is en het inkomen van de vader zo laag is, dat werkelijk dat gezin dringend behoefte heeft aan steun en dat dan de zoon in de gelegenheid wordt gesteld om bij de werkverschaffing te kunnen werken. Maar in principe geven wij voorrang aan gezinshoofden. /moeilijk

DE HEER W.C. ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou het Bestuurscollege willen verzoeken om een strenge controle uit te oefenen op de toekenning van onderstand aan minvermogenden. Mij is ter ore gekomen dat verschillende personen als on- en minvermogenden beschouwd, werkzaam zijn en toch van onderstand genieten. Is het Bestuurscollege misschien niet van oordeel dat het nuttig zou zijn deze zaak te laten onderzoeken en als het waar is om deze toestand te laten saneren?

DE VOORZITTER: Ik kan de heer Anslijn mededelen, dat zeer kort geleden door de betrokken Gedeputeerde opdracht is gegeven aan de betrokken dienst om al deze gevallen opnieuw te bekijken.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 67.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, en bladzijde 84.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, reeds in mijn betoog heb ik de wenselijkheid naar voren gebracht om een schenking te geven aan Aruba Commercial School en ik heb daarbij betoogd over het nut van deze school voor

de gemeenschap van Aruba. Ik werd daarbij gesteund door de heer Britten en de heer Chance, wie ik dan ook zeer erkentelijk ben, dat zij het nut van deze school ook hebben ingezien. Mijnheer de Voorzitter, ik wil in dit verband een voorstel doen om op deze bladzijde, daar een school geen subsidie kan genieten, een schenking van f.5.000,-- op te brengen ten behoeve van deze school. Ik denk, dat mijn voorstel wordt ondersteund door Mevrouw M. Irausquin en de heer M. de Cuba.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds heb betoogd ben ik in principe steeds voor wanneer een organisatie of iemand in aanmerking komt voor een schenking. Dus ik wil niet spreken over het feit, of het billijk is, dat deze school een schenking krijgt van f.5.000,--. Laat ik zeggen, dat ik er meer eens ben. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik werk niet mee aan een schenking, van wie dat voorstel ook mocht komen, of aan een subsidie, dus over een zaak, waarover ik mij nog niet georienteerd heb. Ik weet niets van deze school af. Ik neem aan dat alles wat de heer Geerman vertelt inderdaad wel zo is, maar ik persoonlijk weet het niet. En als ik f.5.000,-- geef van de belastingbetalers, dan moet ik mij ervan overtuigd hebben dat ik inderdaad terecht kon helpen waar nodig is. Ik zal daarom, al zal ik de enige moeten zijn van de 21, tegenstemmen, niet dat ik tegen ben, die school te helpen, maar tegen de procedure.

DE HEER J. ERASMUS: Mijnheer de Voorzitter, heeft deze school ook een bestuur?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil naar voren brengen, dat ik gaarne het voorstel van de heer Geerman ondersteun en wanneer het tot stemmen komt kan hij op mijn stem rekenen.

DE VOORZITTER: Dan wil ik namens het Bestuurscollege stellen, dat wij het eens zijn dat dit niet de juiste wijze is om over te gaan tot het geven van steun aan deze school. Het gaat bij ons niet om een bepaalde school, maar wij menen dat dergelijke zaken van te voren moeten worden bestudeerd en voorbereid. Dit zo pardoes in een openbare vergadering naar voren brengen lijkt ons een gevaarlijke zaak en wat het Bestuurscollege betreft, moet ik zeggen, dat wij niet alleen dit niet steunen, althans de manier waarop het gedaan wordt, maar dat wij er ook niet onze stem aan kunnen geven.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij, dat de heer Finck het zo pessimistisch inziet. Ik hoopte, dat hij mijn zienswijze van deze school kan aanvaarden en daarop vertrouwen. Ik woon op San Nicolas, ik zie het nut in van deze school. Ik heb de graduation-excercises meegemaakt, ik heb de belangstelling gezien, niet alleen van mulo-mensen, niet alleen van schooljuffrouwen, niet alleen van de Amerikanen, maar ook van de bevolking van de lagere tot de hogere categorieën. Dit is niet zo maar pardoes in de Raad gebracht. In deze Raad werd ook f.25.000,--, bij mijn afwezigheid, in de vorm van een schenking toegekend. Ik meen, dat dit niet ingewikkelde zaak is, Mijnheer de Voorzitter, het is maar amper f.5.000,-- waar 225 leerlingen daar voordeel van kunnen trekken. Ik heb vanmorgen de nodige cijfers overgelegd aan de heer Gedeputeerde van Onderwijs, dat er 57% van de leerlingen op Aruba geboortig zijn. Mijnheer de Voorzitter, al staat het Bestuurscollege niet sympathiek tegenover dit voorstel, toch zou ik dit voorstel in stemming willen brengen, omdat ik persoonlijk , met de anderen ervan overtuigd zijn, dat deze school zeer nuttig werk verricht en ik zou haast willen zeggen, dat deze school in een leemte voorziet, die eigenlijk door de Overheid overgenomen had moeten worden, want in Brits-Guiana, Trinidad en andere Britse plaatsen is na het voltooien van het gewoon onderwijs een speciale afdeling waar de meisjes en jongens kunnen gaan om op administratief gebied een cursus te kunnen volgen voor secretaresse, stenographie,

kunnen leren, tijpen kunnen volgen en verdere kantoor aangelegenheden. Deze gelegenheid bestaat niet op andere scholen hier op Aruba en daarom heb ik dan ook dit voorstel gedaan. Deze school voorziet in een hiaat, waar de Overheid eigenlijk in gebreke is gebleven. Daarom handhaaf ik dan ook mijn voorstel, Mijnheer de Voorzitter, om een schenking van f.5.000,-- te geven aan de Aruba Commercial School te San Nicolas.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij, dat de heer Geerman hierzo bewust de zaak verdraait, dat vind ik niet leuk. Hij heeft het over een schenking van f.5.000,-- aan Dominee Gumbs. Mijnheer de Voorzitter, die zaak is hier behandeld anderhalf jaar nadat het verzoek was ingediend door de Methodistenkerk. En U hebt als Bestuurscollege beleefd een verzoek ontvangen hiervoor. U hebt daarop afwijzend beschikt. Wij hebben daar afschrift van onvangen. Wij zijn anderhalf jaar in de gelegenheid geweest om deze zaak te onderzoeken. Wij zijn geen kwajongens hier. Er werd toen hier op die zaak gestemd toen Dominee Gumbs, na Uw afwijzing, een beroep heeft gedaan op de Raad. Mijnheer de Voorzitter, de normale procedure werd hier bewandeld. Het gaat niet over amper f.5.000,-- het kan amper f.1,-- zijn. Want wat gaan wij straks hebben: vandaag is het de heer Geerman, de volgende openbare vergadering komt het volgend lid om ook hier te verklaren, dat het een o zo goeie organisatie en dat die ook f.5.000,-- moet hebben, de volgende weer zo'n goeie organisatie en weer amper f.5.000,--. Het spijt mij dan ook erg, maar ik kan de woorden van de heer Geerman niet erg waarderen, want hij mag deze zaak niet vergelijken met die zaak van Dominee Gumbs, dus van de Methodistengemeente te San Nicolas. Blijkt deze school te voorzien in een behoefte, met genoegen maar laat dan deze school de normale, de gebruikelijke weg bewandelen. Laat deze school beginnen met een verzoek in te dienen bij het Bestuurscollege en dan kunnen wij wel verder zien. Mijnheer de Voorzitter, ik spreek er niet meer over. U weet het, ik ben tegen, omdat ik mij niet kan verenigen met de procedure.

DE HEER W.C. ANSLIJN. Mijnheer de Voorzitter, volgens de heer Geerman verricht deze school zeer nuttig werk te San Nicolas, dat is waar. Daar bestaat geen twijfel aan, het verricht zeer nuttig werk. Maar ik wou graag een paar vragen stellen en deze zijn het volgende: Hoeveel betalen deze leerlingen van deze school? En maakt de heer Brown winst? Zodra ik een antwoord krijg op deze twee vragen kan ik het voorstel van de heer Geerman steunen. Zolang ik dat niet weet, kan ik het niet steunen, want ik weet niet of het financieel verantwoord is of niet, om deze f.5.000,-- aan de heer Brown of aan deze school toe te kennen. Ik weet namelijk niet of hij winst maakt of niet. Ik weet ook niet hoeveel de leerlingen betalen. Dus van mijn kant kan ik het voorstel van de heer Geerman niet steunen, zolang mijn vragen niet beantwoord zijn.

DE VOORZITTER: Ik kan hierop antwoorden, dat van de zijde van het Bestuurscollege niets bekend is van de financiele positie van deze school, of zij er goed voorstaan of slecht voorstaan of er schoolgelden worden betaald of niet, of de heer Brown verdient of niet verdient. Wij worden hier overvallen met een voorstel, waarover wij U geen inlichtingen kunnen verstrekken.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier vragen of deze school of haar bestuur een of andere keer niet een brief of brieven gericht heeft aan het Bestuurscollege en om steun heeft gevraagd en of deze verzoeken niet afgewezen zijn geweest?

DE VOORZITTER: De laatste jaren zeker niet, misschien zeer lang geleden.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, het is wel verschillende keren gebeurd en telkens weer kreeg het bestuur van deze school of de heer

Brown van het Bestuurscollege te horen, dat de school niet erkend is door de Overheid en daardoor zou men geen steun kunnen krijgen. De leerlingen betalen een zeer minimaal bedrag en het verwondert mij dan ook hoe deze school de eindjes aan elkaar kan knopen, gelet op de grote kosten die deze school heeft elk jaar.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dat deze school inderdaad voorziet in een behoefte, daaraan kunnen wij niet twijfelen. We hebben reeds op grond daarvan een schenking aan deze school gegeven indertijd. Dus als wij nu daarop zouden terugkomen dan zouden wij onszelf gaan desavoueren. Nu is het de vraag, Mijnheer de Voorzitter, is er een verzoek van het schoolbestuur ingediend bij het Bestuurscollege? Een andere vraag, Mijnheer de Voorzitter, indertijd hebben wij een schenking van f.5.000,--,7is er een onderzoek geweest of is er op enige wijze nagegaan hoe het geld werd gebruikt? Kan het Bestuurscollege ons hieromtrent iets mededelen?7 gegeven

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, dat is het juist. De Eilandsraad heeft de vorige keer hetzelfde gedaan of althans het werd op de zelfde wijze voorgesteld. Men heeft ons overvallen en men heeft het toen toegekend als gift. Het viel dus niet onder de subsidieregeling en wij hadden dus geen basis om voorwaarden te stellen. Die werden dan ook door de Raad niet gesteld en wij konden ook niet nagaan hoe het geld gebruikt werd en wij hebben ook geen rekening van verantwoording ontvangen.

DE HEER C.A. EMAN: Dus, Mijnheer de Voorzitter, van de behoefte is ons eigenlijk niets officieel gebleken. Wij kunnen dus het voorstel dan aanhouden zodat het eerst in de commissie-vergadering kan worden behandeld en wij hierin nader kunnen worden toegelicht. We hebben in principe er reeds voor gestemd, Mijnheer de Voorzitter, in de eerste instantie zijn wij wel bereid om er voor te stemmen, maar ik zou nadere inlichtingen willen ontvangen ten aanzien van het een en ander. Ik wil dus voorstellen om dit voorstel nog aan te houden en het eerst in commissie vergadering te behandelen.

DE VOORZITTER: Ik vraag me langzaamaan af, hoeveel ronden we wel reeds over dit onderwerp hebben gehad. Ik wil nu stellen dat dit de laatste ronde is.

DE HEER W.C. ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met de heer Eman en ik wil een beroep doen op de heer Geerman om zijn voorstel ~~uit~~ te7 tot een latere datum, dus dat het eerst in commissievergadering nader wordt besproken. Dan kunnen wij misschien nadere toelichting krijgen in verband met de financiele toestand van deze school. Momenteel kan ik zijn voorstel niet steunen, daarom vraag ik hem om het uit te stellen tot een latere behandeling. 7stellen

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier duidelijk taal spreken, zodat iedereen mij begrijpt. Men moet eerst rekening mee houden, dat deze school f.300,-- per maand betaalt aan huur, om mee te beginnen. De schrijfmachines, die daar worden gebruikt zijn in grote mate schenkingen van verschillende zakenbedrijven hier ter plaatse. Bij de graduation-excercises werd alles gratis verstrekt door de welwillende vriendelijkheid van deze zakenlieden. Er waren aanwezig perzonen uit verschillende stromingen van de maatschappelijke hierachie. Ik heb reeds met de heer Tromp over deze school gesproken en hem verzocht om samen met mij deze school een bezoek te brengen om te zien wat voor onderwijs daar wordt gegeven. Hij had mij beloofd dit te zullen doen, doch hij heeft er schijnbaar geen tijd voor kunnen vinden. Het is dus niets nieuws. De heer Tromp vond ook dat deze school nuttig werk verricht, hij heeft er zelfs bijgezegd, dat deze school van hetzelfde soort is, als men vroeger bij de Lago had van de heer Lidman. Ik zou mijn voorstel wel tijdelijk willen aanhouden, totdat het behandeld kan worden in commissie-

vergadering, doch bij mij staat het als een paal boven water, dat deze school nuttig werk verricht en in een behoefte voorziet, die door de Overheid over het hoofd is gezien en dat men blij moet zijn met deze school. Ik wil het niet met zoveel woorden zeggen, Mijnheer de Voorzitter, maar het initiatief had eigenlijk van het Bestuurscollege moeten uitkomen om deze school TELKENJARE een schenking toe te kennen, omdat dit zeer billijk is. Deze mensen komen niet rond, zoals het nu gaat, dus enkel met de gelden, die zij krijgen van de leerlingen. Ik zal mijn voorstel dan aanhouden op verzoek van de heer Eman en het met Uw goedvinden verwijzen naar de afdeling, zodat het daar kan worden behandeld en het later weer in openbare vergadering verder te behandelen. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Mijnheer Geerman, misschien kunt U het dan bewerkstelligen, dat deze instantie een verzoek indient, zodat het Bestuurscolleg kan onderzoeken wat de financiele situatie is. Wij staan hier objectief tegenover, begrijpt U me goed, wij zijn er niet tegen, wij zouden echter graag zien dat dit formeel wordt aangevraagd, zodat het Bestuurscollege een aanleiding, een basis om de betrokken instantie te vragen de financiele positie over te leggen alsook gegevens omtrent het beheer en dergelijke, zodat wij kunnen beoordelen. Waarop wij dan de Raad kunnen adviseren in de afdelingsbehandeling en het verzoek daarna in openbare vergadering te behandelen.

DE HEER J. GEERMAN: Het is een stichting, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Dit is wel goed, maar niet alle stichtingenworden even goed beheerd, dus het is misschien wel goed, als deze stichting formeel verzoek indient. Het Bestuurscollege zal dat dan zeer gaarne bestuderen.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, even een vraag voor de goede gang van zaken. Aan wie moeten deze mensen het verzoek richten: aan de Eilandsraad of aan het Bestuurscollege? Want misschien richten zij het aan het Bestuurscollege en het komt nooit terecht.

DE VOORZITTER: Wij hebben net een toezegging gedaan, dat het in overweging zal worden genomen. Dus ik geloof, dat als zij dat indienen bij het Bestuurscollege, dat U dan kunt rekenen dat wij de zaak zullen onderzoeken. Wij moeten dan in ieder geval komen bij de Raad, want het krediet staat niet op de begroting. Wij zullen dus de Raad inlichtingen geven, zodat wij dat in de commissie-vergadering kunnen behandelen en eventueel in een openbare vergadering.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 85.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijden 86, 87, zoals gewijzigd, 88, 89, en 90.

Bladzijde 91. Hoofdstuk XII: Overige ontvangsten en uitgaven en onvoorzien. Paragraaf 1, Kerstbonus Post 2.12.01.0.02.

DE HEER L.V. BRITTEN: Hier wil ik even verkeerd begrip rechtzetten. Bij de Algemene Beschouwing heb ik niet een kerstbonus EN een dertiende maand gevraagd. Ik heb duidelijk gezegd: een kerstbonus in de vorm van een dertiende maand, maar niet een kersbonus samen met een dertiende maand. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Dank U wel, Mijnheer Britten, voor de nadere toelichting in deze.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, er is mij zonet iets binnengeschoten, al is het een beetje laat, maar beter laat dan nooit. Ik hoop, dat

bij de toekenning van de gratificatie, het Bestuurscollege heeft gemeend dat de heer Luydens, die de machines beheert ook in dat besluit is opgenomen.

DE VOORZITTER: Als de andere frakties er geen bezwaar tegen hebben, dan kunnen wij dat vernemen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 91.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 92,93.
Titel A. Gewone Dienst, Verzameling.
Titel B. Kapitaaldienst: bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
Titel C. Reserve- Kas en Verrekendienst: bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, Totaal verzameling der saldi van de drie titels der begroting.
Artikel 2, 3, en 4. De considerance en het ontwerp in zijn geheel.

3. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Beheerverordening Telefoondienst). (Agenda.no. 2901: bijlage 1963.no. 40).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen het enige artikel en het ontwerp in zijn geheel.

4. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Telefoondienst voor het dienstjaar 1964. (Agenda no.9201; Bijlage no. 40).

De Algemene Beschouwing worden geopend:

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij en dankbaar dat in de tweede ronde van de behandeling van de begroting van 't eilandgebied, zonet van de betrokken Gedeputeerde van de Telefoondienst de definitieve en positieve toezegging heb gekregen, dat de loonschalen bij de Telefoondienst op korte termijn zullen worden herzien. Ik hoop, dat dit niet blijft liggen in de lade van het Bestuurscollege, maar dat men overgaat tot een werkelijke herziening van de loonschalen als toegezegd. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Als ik Gedeputeerde goed heb begrepen, dan heeft hij toegezegd, dat hij het Hoofd van Dienst zal opdragen om de zaak te bekijken en een voorstel dienaangaande in te dienen, waarna deze zaak dan verder zal worden overwogen.

DE HEER W. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van verzoeken voor aansluitingen op het telefoonnet, werd toegezegd, dat die binnen afzienbare tijd zullen komen. Houdt die toezegging in enkele weken, enkele maanden? Kan dit misschien niet vlugger geschieden?

DE VOORZITTER: Mijnheer Werleman, wij moeten tot onze spijt inderdaad wachten op de uitbreiding van de centrale.

DE HEER C A EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb alleen maar deze opmerking. Ik heb niet gehoord, heeft de Gedeputeerde toegezegd, dat een meerjarenplan van de uitbreiding van Telefoondienst aan de Raad zal worden voorgelegd?

DE VOORZITTER: Door de heer Gedeputeerde Falconi, werd hierop geantwoord, Mijnheer Eman, dat 'n dergelijke meerjarenplan niet is overgelegd, omdat de financien, dus de gelden hiervoor net beschikbaar zijn om dat uit te

voeren. Het heeft dus geen zin om een meerjarenplan voor te leggen en te behandelen. Zodra wij kans zien om een dergelijk plan uit te voeren zullen wij dan ook zo'n plan overleggen om te behandelen. Het is dus niet reëel om het nu te behandelen, want wij kunnen het toch niet uitvoeren.

De Algemene Beschouwingen worden gesloten.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen artikel 1, Afdeling I: Baten en Lasten bladzijde 4, 5, 6; Afdeling II: Kapitaalontvangsten en uitgaven, bladzijde 9 en 10.
Artikel 2 en het ontwerp in zijn geheel.

5. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van de afschrijvingspercentages (Uitvoering Beheersverordening Water- en Energiebedrijf). (Agenda no. 9202: bijlage 1963 no. 42).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

6. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Water- en Energiebedrijf voor het dienstjaar 1964). Agenda no.9203; bijlage 1963 no. 43).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen Artikel I:
Afdeling I: Baten en Lasten, bladzijden 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 19.
Afdeling II: Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijden 22, 23, 24, 25, 26, 26, 27. Artikel 2 en het ontwerp in zijn geheel.

7. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van de sfschrijvingspercentages voor de Dienst voor Openbare Werken (Uitvoering Beheersverordening Dienst voor Openbare Werken) (Agenda no. 9204; bijlage 1963 no.44)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp im zijn geheel aangenomen.

8. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst voor Openbare Werken voor het dienstjaar 1964. (Agenda no. 9205; bijlage 1963 mo.45).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen: Artikel 1:
Afdeling 1: Baten en Lasten: bladzijde 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13;
Afdeling II: Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 15, 16, 17, 18;
Artikel 2 en het ontwerp in zijn geheel.

9. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten voor het dienstjaar 1964. (Agenda no. 9206; bijlage 1963 no. 46).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen: Artikel 1; Afdeling 1; Baten en Lasten, bladzijde 1 en 2;
Afdeling II: Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 3 en 4; Artikel 2 en het ontwerp in zijn geheel.

10. Brief van het Bestuurscollege dd. 17 oktober 1963, no. 10347, betreffende een schenking aan de parochie Sta. Cruz bij gelegenheid van haar 100-jarig bestaan. (Bijlage 1963 nr. 58).

De Algemene Beschouwingen worden geopend.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds kunnen wij het toejuichen, dat het Bestuurscollege enigszins van inzicht is veranderd. Wij kunnen dit voorstel volledig ondersteunen en wij hopen dat de andere frakties het ook zullen doen. Er is echter nog een brief die indertijd nog door de pastoor van Sta. Cruz aan U werd gericht, min of meer verband houdende met deze aangelegenheid. Ik denk dat het verdienstelijk is, dat de Raad zich met het antwoord tot deze pastoor wendt, verwijzende naar de beslissing van de Eilandsraad, zoals die vanavond hier wordt genomen. Dus dat men een antwoord krijgt op de brief.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds wordt het voorstel van het Bestuurscollege ten zeerste toegejuicht.

DE VOORZITTER: Ik wil even de heer Werleman van repliek dienen. Het is namelijk zo, dat er geen sprake van is, dat het Bestuurscollege van inzicht is veranderd in deze. De basis waarop thans deze schenking plaats vindt is een heel andere, dan die hier oorspronkelijk werd voorgesteld. Wij zullen echter gaarne voldoen aan het verzoek van de heer Werleman om de brief te richten aan de betrokken pastoor en hem in kennis stellen van de beslissing van de Raad hedenavond.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege in zijn geheel aangenomen.

DE VOORZITTER: Ik wil thans voorstellen om toe te voegen aan de agenda een agendapunt 11, ter behandeling van:

11. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening presentiegeld Raadsleden. (Ab 1952 no.1, zoals gewijzigd) (Agenda no. 11703; Bijlage 1963 no. 68).

De Raad gaat ermee akkoord dat dit punt alsnog aan de angenda, als agendapunt 11 wordt toegevoegd en dat het alsnog wordt behandeld.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

DE VOORZITTER: Mijne Heren, ik wil U van deze plaats niet alleen dankzeggen, maar alleen complimenteren voor de over het algemeen zakelijke en vlotte wijze waarop de begroting voor 1964 is behandeld en goedgekeurd. Ik wil ook de heren adviseurs, die ons hebben bijgestaan vandaag, dankzeggen voor hun steun en tenslotte aannemende dat wij dit jaar niet meer in openbare vergadering bijeen zullen komen-dit is niet helemaal te voorzien- wens ik U allen, die hier aanwezig zijt en ook de pers.- van de bezetting in de publieke tribune is niet veel overgebleven,- een Zalig Kerstfeest toe en een Gelukkig Nieuwjaar, mede namens het Bestuurscollege.

De Voorzitter sluit de openbare vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van .................

De Gezaghebber,

De wnd. Sekretaris,